DPN 6637

Title : शिवार्चन चन्द्रिका / ŚIVĀRCANACANDRIKĀ

Run. No. 7363 Cat. No. Micro. No.

Subject Dharmaśāstra

Religion : Hindu / Bauddha

Language : Skt. / New. / Nep. / Skt.- New. / Maith.- New. / New.- Nep. /

Size in cms. 33 × 16 Folios 97 Lines (in a page) 12

missing 33,37

Compl. / Incompl. Chapt. / act /

Author / translator श्रीनिवास भट्ट (सुन्दराचार्यस्य शिष्य) Scribe / donor

Date: NS / SS / VS / KS Ruler / place

Script : New. / Dev. / Bhuj. / Ran. / Illus. :

Material : palmleaf / paper / thyasaphu / one side yellow

Condition : fine / damaged by worms, rats, water /

Beginning, colophon, post-colophon :

सुंदराचार्यशिष्येण श्रीनिवासेन चमता (।)
चंद्रिकायां प्रणेतायां मेकविंशाप्रकाशकः (।।) इति श्रीसुंदराचार्यचरणारविंद —

→

इंद्वांतेवासिना श्रीनिवासभट्टेन विरचितायां श्री३ शिवार्चनचंद्रिकायां
एकविंशः प्रकाशः समाप्तं शुभम्.

श्रीगणेशायनमः
अथपुरश्चरणविधिः तत्रपुरश्चरणसंपन्नोमंत्रोहिफलदायकः किंहोमैःकिंजपैश्चैवकिंमंत्रन्यासविस्तरैः रहस्यानां हिमंत्राणांयदिनस्यात्पुरक्रिया पुरक्रियाहिमंत्राणांप्रधानंबीजमुच्यते वीर्यहीनोयथादेहीसर्वकर्मसुनक्षमः पुरश्चरणहीनोपिनथामंत्रःप्रकीर्त्तितः इतिवेशंपायनेनपुरश्चरणस्यावश्यकत्वाभिधानात् तस्यतुनिर्ऋतिर्विधिहीनांफलंहंतिनुकर्मणामितिविधिहीनानुष्ठानेनिंदाश्रवणात्तदनुष्ठानविधिर्दिचार्यतेलिख्यते तत्रपुरश्चरणशब्दनिरुक्तिर्वीयवीयसंहितायां साधनेमूलमंत्रस्यपुरश्चरणमुच्यते पुरश्चरणीयत्वाद्विनियोगाख्यकर्मणां पुरोविनियोगस्यचरणात्तथोदितमिति विनियोगलक्षणंतुतत्रमंत्रतंत्रप्रकाशे धर्मार्थकाममोक्षाणांशास्त्रमार्गेणयोजनं सिद्धमंत्रस्यसंप्रोक्तो विनियोगोविचक्षणैः पुरश्चरणपूर्वोसौविनियोगोविनिर्मितः फलायमंत्रसेवायाराजसेवायथातथा चरणात्पूर्वमेवासौपुरश्चरणमुच्यते इति एतेनविनियोगाख्यकर्मसामर्थ्यजनकक्रियारूपेहिकामुष्मिकमंत्रात्मशुद्धिहेतुक्रियावापुरश्चरणमित्युक्तं अत्रकेचित् प्राप्येनांजपविधिरादेरणकार्योविदग्धैःसऊनविधीर्नजेस्वसिध्यै इतिदोषाप्रकरणेभिधायमध्येमध्येपितत्तत्प्रकरणेपूजाजपहोममेवाभिधायमंत्रेणादेकताभिश्रुतिभिरजपध्यानहोमार्चनादिभिरुत्तरोत्तरंहारेष्वपंचसारकारैःश्रीशंकराचार्यैश्चरणेभिधानात् शारदातिलकेऽपिसर्वत्रपूजाजपहोमानभिधायप्रयोगाभिधानात् नाजपात्सिध्यतेमंत्रोनाऊनिश्चफलप्रदः अर्चनैर्नाहरेत्कामांस्तमाद्वितयमाचरेत् इतिफुल्लप्रकाशतंत्रेवचनात्त्वंगत्रयात्मकं

परश्चरणमितिवदंति अन्येतु संसारेऽुःखभूयिष्ठेपरिछेक्ष्येयमात्मनः पंचांगोपासकेनैवमंत्रजापीसुखंव्रजेत् पंचांगा
निमहादेविजपहोमश्चतर्पणं स्वाभिषेकश्चविप्राणामाराधनमपीश्वरी पूर्वपूर्वदशांशेनपरश्चरणमुच्यते इतिऊलमूला
वतारवचनात् पंचांगंवदंति अन्येतु मूलमंत्रदशांशःस्यादंगमंत्रजपादिकं इतिकपिलवचनात् जपांगानांदशांशेन
कर्त्तव्यःसिद्धिमिछता इतिवायवीयसंहितावचनाच्चषडंगंवदंति इतरेतु जपहोमस्तर्पणंचस्वाभिषेकोद्यमर्पणं सूर्या
र्घजलपानंचप्रणामंदेवपूजनं ब्राह्मणानांभोजनंचपूर्वपूर्वदशांशतः दशांगोपासनंभक्त्यापरश्चरणमुच्यते इतिसा
रसंग्रहवचनात्दशांगंवदंति तथा यश्चाजपत्चतुर्थांशंस्वाहांतंमंत्रमुच्चरन् इतिवैशंपायनसंहितावचनात् वर्णलक्षं
जपेन्मंत्रनत्सहस्रंघृतप्लुतैः पायसान्नैःपलाशसमिद्भिर्यजुरुक्तादितिशारदातिलकवचनात् क्षेत्रांतरेजपस्याष्टभागहोमेनसिद्धति
इतिदक्षिणामूर्त्तिकल्पवचनात् जुहुयात्तद्दशांशेनसघृतैस्तिलतंडुलैः इतिसारसंग्रहवचनाच्च होमस्यानियमत्वात्
तर्पयेत्तद्दशांशेनसघृतेनपयोधसा कुर्याद्दशांशतोहोमंततःसिद्धोभवेन्मनुः इतिसनत्कुमारवचनात् तर्पयेत्तावदत्ये
वांमनूनांऊतसंख्यया तर्पणंविहितंनित्यमितिशैवागमवचनाच्च तर्प्पणस्यापिनियत्वात्तत्तत्कल्पोक्तमेवपरश्चरणयुक्त
मित्यस्यासिद्धत्वंतः अथजपनिर्णयः तत्रवैशंपायनः यस्मिंश्चनिगदेनैवमंत्रेसंख्याविधीयते तत्रसर्वत्रमंत्राणांसं
ख्याकृद्भिर्युगक्रमात् कल्पोक्तैवकृतेसंख्यात्रेतायांद्विगुणाभवेत् द्वापरेत्रिगुणाप्रोक्ता कलौसंख्याचतुर्गुणेति रुद्रयामले

पजपेद्दक्षसंख्यायाचतुर्गुणाजपंकलाविधि अत्रकेचिदेतेनंप्रपंचसारशारदातिलकाद्युक्तजपस्यापिचतुर्गुणादिना
कलौपुरश्चरणमितिवदंतितच्च नारदपंचरात्रादिस्वीनान्प्रपंचसाराद्युक्तजपश्चतुर्गुणस्य तथानारदपंचरात्रे मार्ग
शीर्षस्यमासस्यशुक्लपक्षस्यैकमेववा उपोष्यशुक्लद्वादश्यांमारभ्यषडक्षरंजपेत अयुतलक्षमविच्छिन्नंपुरश्चरणंकृत्विजः
शुक्लाकारःशुचिःस्नातोवाग्यतोविजितेंद्रियः मंत्रसिद्धिरहस्याथीलक्षद्वयजपान्नवेत् ततोपिद्विगुणाभ्यासादैहिकामुष्मि
कीवसा एवमेवात्मशुद्धिःस्यादेतावत्प्रथमेयुगे त्रितायांद्विगुणाप्रोक्तोद्वापरेत्रिगुणंभवेत् तथा कलौचतुर्गुणाप्रोक्तो
द्वात्रिंशल्लक्षलक्षणाः अदृष्टार्थामंत्रसांमुख्यकरीएहिकीहलोकसुखदा आमुष्मिकीस्वर्गलोकादिसुखप्रदा आत्मशु
द्धिस्तत्त्वज्ञानसाधनभूतासिद्धिरिति एवंद्वात्रिंशल्लक्षंअतएवद्वात्रिंशल्लक्षमानेनसन्मंत्रंजपेत् पुनरित्यार्यचरणोक्त
कंतथाज्ञानार्णवे बालाप्रकरणे वर्णलक्षंजपेन्मंत्रंतदशांशंहुनेत्प्रिये इतिबालायामभिधायन्यासपूजादिकंसर्वमस्याः
पूर्ववदाचरेदिति भैरव्यामिनिदिष्टेलक्षत्रयजपंचतुर्गुणीकृत्य दीक्षोप्राप्यजपेन्मंत्रंतत्वलक्षंजितेंद्रियः इतिभैरव्याम
भिधाय्यबालायांतावदेषाबालेतिविख्याताचैलोक्यवशकारिणी जपपूजादिकंसर्वमस्याःपूर्ववदाचरेदितिशारदातिलकेकृ
ताद्दितिदिष्टं तत्वलक्षंद्वादशलक्षं अतोद्वादशतत्वानिवदंत्येकेविपश्चितः इतिप्रयोगसारवचनात् इति तथाप्रपंच
सारे भैरवीप्रकरणे दीक्षांप्राप्याविशिष्टलक्षणयुजःसन्सुप्रसन्नायगुरोर्लब्धामंत्रमनुंजपेत्सुनियतस्तत्त्वार्थलक्षंवशी

इतिद्वादशलक्षमुक्तं तथालक्षत्रयंजपेन्मंत्रमिनिरक्षिणामूर्तिसंहितायामुक्तस्त्रिपदामंत्रस्यजपेत्रमंत्रमाद्यित्पलक्षमिनि
भाजुलक्षंजपेदेनमिनिचप्रपंचसारशारदातिलकयोश्चतुर्दशाजपस्यात्राभिहितः तेनैकत्रनिरूपितइतिन्यायेनसर्वत्रचतुर्दशा
एवाभिहितइतिनिरूपितंनचतद्दर्दसंख्यकंवापिभद्रकारोजितेंद्रियः इतिप्रपंचसारेर्द्दजपाभिधानविरोधइतिवाच्यं
उक्तंनारदवचनेनैवास्यैहिकसिद्धिपरत्वात्सामुष्मिकपरत्वाद्वाविरोधाभावादिनि प्रपंचसारे समुद्रनीरेयथावाद्रिभृं
गेसमुद्रगाणांसरितोचनीरे जपेद्विविक्तेनिजस्वगेहेविघ्नोर्गहेवापुरुषोत्तमस्यीसमुद्रसाम्यादेव अन्यथासर्वासा
मपिपरेपरमानथात्वाद्विविशेषणवैय्यर्थादिति मनस्वीश्रद्धावान्सनत्कुमारः नद्याःसमुद्रगामिन्यास्तीरेगोष्ठेनथाम
ने अश्वत्थविल्वमूलेवासिंधुतीरेजलाशये पश्चिमाभिमुखेदेवगृहेवाशैलमस्तके देवःशिवः प्रत्यक्षशिवस्थाने
वृषभेराविवर्जिते इतिकुंभसंभववचनेकवाक्यात् नारदपंचरात्रे गिरिगोष्ठपविस्पंदनधररापाश्रमाऊदा देशाः
पुरापाःजपस्थेनेयत्रवाजायतेऽरुचिः पविस्पंदःप्रस्रवणंनदीपुरापनदीतीरं अररापंपुरापारापंपुष्करार्द्रादिपावनंव
नमिनिशारदातिलकात् त्रैलोक्यसंमोहनतंत्रे विल्वछायांसमाश्रित्यमूलेश्वत्थस्यवाथिये गुरोर्वासन्निधौगोष्ठेवृष
भूस्थेशिवालये नदीतीरेऽथभृंगेवातुलसीकाननेपिवा अग्निरुद्रदेवसान्निध्येजपेन्मंत्रंसमाहितः नदीतीरे पुरापनदी
तीरे अत्यनदीतीरस्यनिषिद्धत्वात् कपिलपंचरात्रे क्षेत्रतीर्थनदीरम्यदेवालयनदीऊदाः ऊरीविविक्तइत्येतेदेशा

राम
२

सुमंत्रसिद्धिदाः वायवीयसंहितायां सूर्यस्याग्नेर्गुरोरिंडोर्दीपस्यज्वलितस्यवा विप्राणांचैवदेवानांसंनिधौसप्तमेनजपः
अथवानिवसेत्तत्रयत्रचित्तंप्रसीदति गृहेजपःसमःप्रोक्तोगोष्ठेदशगुणोजपः आरामेचतथारोपेसहस्रगुणाउच्यते
अयुतंपर्वतेप्रोक्तंशतलक्षगुणास्मृतः कोटिर्देवालयेप्राहुरनंतंममसन्निधौ ममशिवस्य तथाशंखः अनंतेविष्णुसं
निधौ यामले म्लेच्छाद्यसंगावालशंकांतंकविवर्जिते एकांतेयावतेनिंदारहितेभक्तिसंयुते सुदेशेधार्मिकेराष्ट्रे सु
भिक्षेनिरुपद्रुते रम्येभक्तजनस्थानेनिवसेन्नपराश्रमे राजानःश्रोत्रियाराजपुरुषाःप्रभवोजनाः चरंतियेनमार्गेण
नवसेतत्रतत्रवित् जीर्णदेवालयोद्यानगृहक्षेत्रतलेषुच नदीकूलाद्रिकूलेषु भूछिद्रापिंडनोवसेत् पुष्पक्षेत्रादिकं
गत्वाकुर्याद्भूमिपरिग्रहं द्यात्मुकमंत्रस्यपरश्चरणसिद्धये मयेयंगृह्यतेभूमिमंत्रोमेसिध्यतामिति भूमेपरिग्रहं
कृत्वापरिमाणंचसर्वतः नदीपर्वतनोर्थांतैपरिमाणेनखंडितं ग्रामेक्रोशमितेस्थानेनगरेनद्यंस्मृतं क्षीरवृक्षम
याकीलानस्त्रमंत्राभिमंत्रितान् निस्वनेदशदिग्भागेतेषुस्त्रंचप्रभूजयेत् क्षेत्रेचकीलितेमंत्रीनिर्विघ्नःपरिभूय
ते क्षेत्रपालादिकांस्तत्रपूजयेद्विधिवित्तमः दिक्पतिभ्योबलिंदत्वानतःक्षत्रंसमाश्रयेत् क्षेत्रमध्येसमाश्रित्य
कूर्मचक्रंविचिंतयेत् कूर्मचक्रमविज्ञायययःकुर्याज्जपजप्तकं तज्जप्यस्फलंनाप्तिसर्वानर्थायकल्पते सारसंग्रहे
कूर्मस्थितिंपरिज्ञायपोजपादिविधेस्थितः सभाग्नोतिफलान्सुक्ष्मान्यथानाशमेतिच तस्मात्कूर्मविभागंतुविज्ञाया

शि.चं
१

रिवलमाचरेत् सचनुर्द्धास्थितोलोकेनत्रकारस्तथोच्यते प्रथमस्तूपरः कूर्मस्तदोदेशगतस्तथा यामगोगृहगश्चेतिस
चनुर्द्धाव्यवस्थितः देशंग्रामंगृहंवाथनवधाविभजेत्पुनः प्रागादिपश्चिमानंतकादिसांतानिविन्यसेत् अक्षेरारूपथया
दीनिलथाशौदलयोर्लिखेत् ईशोद्वयमधोमध्येस्वरान्प्रागादिविन्यसेत् ईशांतासुदिशःपश्चान्नामाद्यक्षरतोभवेत्
तन्मुखंपार्श्वयोपाणिऊरूपादौतनस्ततः मुद्धमेकमधोमध्येपृष्ठमेवंषडंगवान् मुखेसर्वार्थसिद्धिःस्यात्करयोरल्प
सिद्धिः ऊरूौतुनित्यनैष्फल्यंपादयोर्नैवसिद्धिः पृष्ठेमृत्युरूनियतःपृष्ठेसर्वार्थसिद्धिदाः तस्मात्तस्माअविज्ञायन्तु
र्यात्सर्वजपादिकं तंत्रराजे व्यंजनंदेशकूर्मस्याद्रुकूर्मेश्वरास्तथा ग्रामकूर्मेतद्वितयंपरकूर्मेनतुद्वयं नित्यंपूर्व
मुखोयस्यात्तेननत्सिद्धिरीरितेति स्वरव्यंजनमुक्तेपिदेशानामनिव्यंजनप्राधान्यंदेशकूर्मज्ञेयंतथाग्रामकूर्मेपिस्वरस्ये
ति केवलस्वरमुक्तेतुसर्वत्रस्वरस्यदिक्कोशमुखंज्ञेयं देवीयामलेऊरुक्षेत्रेप्रयागेचगंगासागरसंगमे महाकालेच
काश्मीरेचदीपस्थानंनचिंतयेत् एतच्चक्ररचनाप्रकारःप्रयोगेवश्यने सिद्धेश्वरीतंत्रे तस्मान्मुखंसमाश्रित्यसर्वका
र्यंसमारभेत् तद्भावेकरंवापिकूर्मस्थानेसमाश्रयेत् कालिकोक्षवे स्थानसाधकयोर्नान्योरविर्त्वयत्रविद्यते तद्द
क्षशास्त्रतोज्ञात्वातत्तत्सम्यक्परित्यजेत् अक्षशास्त्रे अलित्वमथद्वयस्योक्तंगकारेणपरस्परं ऋद्वयस्यउकारेण
वकारस्यापिनेनच लृद्वयस्यपकारेणयकारस्यापिलृद्वयं ओद्वयस्यषकारेणशकारस्यौउगेनच जकारस्यटकारेणउका

रामः
२

रस्यखकारतः उकारस्यतकारेणाफकारस्यधकारतः अकारस्यतुरेफेणायकारस्यसकारतः अरित्वमेषांवर्णानांमन्ये
षांमित्रभावना कूर्मचक्रेरिपुस्थानंसाधकोयत्नतस्त्यजेत् यथागर्गस्यवैरीस्यादृहासंमरुत्पुरं गयामरुेश्वरस्येवभा
स्कराद्येषुयोजयेत् ऋजुमरुत्पठक्कारखंलनकस्यादिपञ्चकं ओडियानंधरस्यखस्यऔड्डंघडुराकस्यच जयतीटंकरा
स्यारिखंधारेरुंडुरास्यत डाकदेवस्यनाराख्यंधर्माख्यंफंजिभरुतः भडस्यरम्यकंवैरीयज्ञदत्तस्यसोमकः सर्वंक्रमेणा
संशोध्यवैरिस्थानंत्यजेद्बुधः क्षेत्रसाधकमंत्राणामेकमेवाद्यमक्षरं यदिस्यात्तत्कुरुंमंत्रंसर्वसिद्धिफलप्रदः अथजप
माला सातद्विधा मातृकाक्षरमयीरुद्ररुद्राक्षादिमणीमयिचइति तत्रप्रथमामाहुसारसंग्रहे अकारादिक्षकारां
तैर्विंदुयुन्मातृकाक्षरैः अनुलोमविलोमस्थैःकृत्तवावर्णमालया प्रत्येकवर्णीयश्चात्राजप्तास्युःक्षिप्रासिद्धिदाः वैरिमं
त्राअपिचरणेसुसिद्धायस्तत्किंपुनरिति तत्रप्रकारमाहकुलमूलादतारे ब्रह्मनाडीगतानादीक्षांतान्वर्णान्विभाव्यच
वर्णेविंदुयुतंकृत्वास्वेष्टंमंत्रंजपेत्सुधीः अकारादिषुसंयोज्यतथाकादिषुचक्रमात् क्षार्णमेरुमथोत्तरकल्पयेज्जगदीश्व
री तदालिपिभवेदक्षमालार्द्धशतसंख्यया अनयासर्वमंत्राणांजपःसर्वार्थसिद्धिदः क्षंकारंमेरुसंस्थानेलकारादि
विलोमतः एकैकांतरितंमंत्रंजपेदेवंफलप्रदमिति अत्राष्टोत्तरसहस्रंवाष्टोत्तरशतंवायदाजपःकार्यस्तदा वर्णाष्टकवि
भेदेनजपेदष्टोत्तरंशतंइति अक्षमालाशब्दस्त्वेवमुख्यः उक्तंचशारदातिलके आदिक्षांतार्णयोगिन्याद्यक्षमालेतिकी

क्षिनोति ज्ञानारणीवेपि अकारःप्रथमोदेविक्षकारोन्तस्ततःपरं अक्षमालेतिविख्यातामातृकावर्णरूपिणीति अत्र
वर्णैकजपस्तुदिग्दशनादिसंख्यावसानेकार्यः यदुक्तंमातृकार्णवे आरभ्याकारमादौमनसिपरिजप्येन्मातृकासावसा
नीं धृत्वानन्तावसानोपुनरपिचषष्ठेदंतमेवावरोहे लोमानखौचवर्यौसदृक्परिजपेदूर्ध्वस्यावसानेह्यंतसंहारसृक्रूपश्च
पतिगदितायामलेमालिकेयं धृत्वामेरुस्थानेत्रवसानेक्षकारं कृत्वटतपयशलास्यात् नरन्यूस्यसंख्यासमान्नन
तरं अवसानउद्दिग्दशनादिसंख्यावसानेस्रवावधारणो द्वितीयानुसारसंग्रहे अथवक्षेक्षमालाचाविधानेमंत्रि
काम्यया पंचविंशतिभिःप्रोक्तामणिभिर्भक्तियायिनी त्रिंशद्भिर्धर्मदासन्नविंशान्वक्षैस्तुसर्वदा अभिचारकरीपं
चदशभिःकल्पितानुसा चतुःपंचाशदक्षैःसाकाम्यकर्मसुसिद्धिदा अशेषनरशत्रुःक्षुत्रासवीभीरुप्रदामता मरा
यःशंखसंभूताःप्रोक्तालक्ष्मीप्रदायकाः भुक्तिप्रदास्फाटिकजापमाक्षापुष्टिवर्द्धना भुक्तिमुक्तिप्रदाप्रोक्तासर्वसंप
त्समृद्धिदा पापापहाःकुशमयाकाम्यदास्वर्णरौप्यजा नथाशारदानिलके रुद्राक्षमालिकासूत्रेजपेनसुमनोर
थान् पद्माक्षैर्विहितामालाशत्रूणांनाशिनीमता कुशग्रंथिमयीमालासर्वपापप्रणाशिनी पत्रजीवफलैःकृत्वा
कुरुतेपुत्रसंप्रदं निर्मितारूप्यमणिभिःजपमालेप्सितप्रदा हिरण्मयैर्विरचितामालाकामानवयच्छति प्रवालैर्विहि
तामालाप्रयच्छेत्सुखंधनं सौभाग्यंस्फाटिकीमालामौक्तिकैर्विहिताश्रियं निर्मितांशंखमणिभिःकुरुतेकीर्तिकंवय

न सर्वैरनैर्वरविनामालास्यान्मुक्तयेनृणां मिश्रेणानुनिषेधमाह उत्तरतंत्रे रुद्राक्षैर्यस्त्रिजप्येतरुद्राक्षैस्फटिकैस्त
था नान्यमंत्रेषयोक्तंपुत्रजीवादिकंचयत् यद्यत्तत्रप्रजप्तेनमालायांजपकर्मणि तत्फलंचमोक्षंचनददातिप्रि
यंकरी जन्मांतरेजायतेसौवेदवेदांगपारगः मिश्रीभावंततोयातिचांडालैःपापकर्मभिः श्रीनिवासयामले रक्त
शृंगस्यमालापितॄणांमोक्षदायिनी निशादावीकृतावश्येलाभयाज्वरकर्मणि अर्कस्योच्चाटनेकार्यीश्रीफलैर्ज्ञानसा
धने गजदंतस्यमणिभिःकुर्यात्सर्वार्थदायिनी राजनीसर्ववश्येषुमोहनेनाम्रजास्मृता मारणेचायसीप्रोक्तेति श्रीफ
लेविल्वकाष्ठजैः विल्वशांडिल्यशैलूषमायूरश्रीफलावपिश्रीतकोशान् सारसंग्रहे साप्यनेकविधाप्रोक्तासात्विकी
राजसीतथा तामसीचेतितत्त्वाद्याश्चतैरश्चोत्तरैःशुभैः मणिभिःशंखसंभूतैःश्वेतपद्मसमुद्भवैः बीजैर्मुक्ताफलैःपु
त्रजीवैरजातसंभवैः श्वेतचंदनसंभूतैरन्यैश्वेतसमुद्भवैः कुशग्रंथिभवैःकुत्साराजसीचनुरोत्तरैः पंचाशद्भिरक्त
पद्मबीजैरारक्तचंदनैः सौवर्णैरक्तनरुजैःपीतसारसमुद्भवैः पद्मकाष्ठसमुद्भूतैःरजनीकाष्ठसंभवैः देवदारुस
मुद्भूतैःकृष्णकाष्ठसमुद्भवैः मणिभिस्तामसीवाष्टाविंशद्भिर्मणिभिःकृता साशमीनिंबीनिंबवाल्वकुंडभद्रसमुद्भवैः
कपिशाईलवृक्षाणांजंतूनामस्थिसंभवैः नराश्वरासभेभानांत्वायुभिर्ग्रथितैरपि तत्तत्कार्यविभेदेनसासाकार्या
विपश्चिताऽति कुशग्रंथिमालानुद्वालवणानामेव कुशग्रंथ्याजपेषिप्रसुवर्णमणिभिर्नृपः पुत्रजीवेजपेत्कृष्णःपद्मा

सर्वेष्वेवच इति नारदवचनात् गोपालमंत्रजपप्राप्तमनीवप्रशस्तं गोतमेनतन्त्रविधानात् तथा समाहितमनाभूत्वापमणीजाप्यमालया जपेदिति नारदपंचरात्रेपि जपस्यगणनांशाऊपप्राप्तैर्भक्तिवर्द्धनैः इति यैस्तवानामपिरुद्राक्षमालातीवप्रशस्ता यस्तुभागवतो भूत्वेतुपक्रम्यरुद्राक्षैश्चोत्तमादितिवराहवचनात् अथजपमालायाःसंस्कारकालः तत्रयोगिनीतंत्रे शारदार्चनवैष्णवीमालाकर्त्तव्यासाधकोत्तमैः मंत्रैर्विसुमंत्रेणादिव्यभागेप्रयत्नतः दिव्यभागेपूर्वोक्तशक्तीनामपिकर्त्तव्या भुक्तारात्रौयथाविधि भोजनंतुदिवसएव अशुभांचनवर्मांवत्रुदर्शनंतथैवच त्रयोदशंतथाऊर्ध्वोछिवस्यापिमहेश्वरी चतुर्थ्यांगणनाथस्यमध्याह्नेभास्करस्यतु पूर्वाह्णेदेविकर्त्तव्यासन्नस्योजगदीश्वरीति अथसूत्रार्णिनत्वेव पट्टसूत्रकृतामालादेव्याप्रीतिकरीसदा कार्पासैःवैष्णवीमालापट्टसूत्रैरथापिवा कुर्णाभिर्वल्कलैर्वापिशैवीमालाप्रकीर्त्तिता कार्पासंसूत्रैरन्येषांविदध्याज्जपमालिकां कार्पाससूत्रेविशेषमत्रैव ननोद्विजेन्द्र उपरक्तेनिर्मितंग्रंथिवर्जितं त्रिगुणंत्रिगुणीकृत्यसूत्रंषोडशात्मकंततः कालोत्तरे स्कंदउवाच देवदेवमहादेव सृष्टिस्थितिलयेश्वरः रुद्राक्षैर्जपमालातु कथंकार्यामहेश्वर संस्कारश्चकथंतासांकर्त्तव्यःकीदृशंफलं ईश्वरउवाच शृणुषण्मुखवक्ष्यामिरुद्राक्षैःक्रीयतेयथा जपमालाविधानेनयेनसाजपसिद्धिदा एकवक्त्रंद्विवक्त्रंश्चत्रिवक्त्रंश्चपंचभिः षड्वक्त्रंवाथकर्त्तव्यामिथोनिघ्नांस्तुवर्जयेत् मुखेमुखंतुकर्त्तव्यंमूलंमूलेविसर्जयेत् रुद्राक्षसंख्या

न्नतप्रोक्तंमुखेदृष्ट्वानिम्नकं धात्रीफलप्रमाणोनश्रेष्ठमेतदुदाहृतं वदरोदुप्रमाणोनवराकान्मध्यमाधमैः दुर्द्ध
वक्त्रंतुमेवीरव्यंकर्त्तव्यंतंनलंघयेत् नवत्रितंतुनाचैनंकुथनीयमसंस्पृशन् अस्पर्शित्वान्योन्यस्य उत्तरतंत्रे एको
मरुत्तत्रदेयःसर्वेभ्यःस्थूलसंभवः आद्यंस्थूलंततस्तस्मान्मूनंन्यूनतरंतथा विन्यसेत्क्रमतस्तस्मात्सर्पाकारावसा
यतः श्लक्ष्णंग्रंथिसुतंकार्योऽनिवोजंयथाविधे अथवाग्रंथिरहितंदृढरज्जुसमन्वितं त्रिरावृत्याथमध्येनैवाद्धि
कृत्यानदेशतः ग्रंथिप्रदक्षिणावर्त्तःसश्लक्ष्णग्रंथिसंज्ञितः तथाकालोत्तरे स्थाभक्रंविधायाथसाधकोऽथयेत्त्वयं
कृतनित्यक्रियःशुद्धऊर्द्धवस्त्रेषुमंत्रवित् यथालाभंतथालाभमक्षाणापानीयमुत्तमं ततः वक्त्रसोकर्यकर
णायत्नयुक्तः अन्योन्यस्पृष्टरूपाणिनातिस्थूलकृशानिच कीटादिभिरदुष्टानिनजीर्णानिनवानिच गव्यैस्तु
पंचभिस्तानिप्रक्षाल्यपृथक्पृथक् आसेपूर्वदिनेअक्षान्रुद्राक्षान् यथाकामंवक्त्रभेदेनफलभेदश्चवर्णा
न् शक्तिव्यतिरिक्तमेकभक्तंजेयं पंचगव्यंतुनसिंहपुराणे दुग्धंकांचनवर्णायाश्वेतायाश्चैवगोमये गोमूत्रं
ताम्रवर्णायानीलायाश्चभवेद्दधि घृतंवैक्रूष्मवर्णायादृत्येतत्पंचगव्यकं गवांघृतंसुलभाःसंतिदेशेषु
सत्रच तत्रवर्णविभागेनपंचगव्यानिचाहरेत् वर्णालाभेनदोषोस्तिमाचाहीनंतुवर्जयेत् गोशृंगद्विपुरांमू
त्रंसर्पिर्दध्याह्नतुर्पुरं क्षीरमशुद्धांप्रोक्तंपंचगव्येनथादधि गायत्र्यादायगोमूत्रंगंधद्वारेतिगोमयं आप्या

शि चं ६

यस्येतिचक्षीरंदधिक्रांतोऽत्वादधि तेजोऽसिशुक्रमित्याज्यंदेवस्यत्वाकृशोदकमिति प्रक्षाल्येत्तुक्रंविष्णुरो
तिस्वयमेव सद्योजातेतिमंत्रेणाक्षालयेत्पंचगव्यकं पंचगव्येऽजलेश्चक्षालयेत्पंचगव्येनसद्योजातेनसजलैरिति
तत्वसारवचनात् चंदनागुरुगंधाद्यैर्वामदेवेनघर्षयेत् धूपयेदथघोरेणाकृष्णागुरूसगुग्गुलैः ननुरुद्धारव
मंत्रेणालेपयेच्चंदनादिभिः आदिभिःआदिपदेनकर्पूरकस्तूरीकुंकुमादीनिगृह्यते मंत्रयेत्पंचमेनैवप्रत्येकंशतं
शतं मेरुंचपंचमेनैवतथाघोरेणामंत्रवित् शेवागमे अभ्वत्थपत्रनवकैःपद्माकारेणाकल्पयेत् सूत्रंमणिंश्वगं
धाद्भिःक्षालितांस्तत्रनिक्षिपेत् नारंशीकंमातृकांचसूत्रेरुद्राक्षकेषथ विन्यस्यपूजयेदाज्यैर्जुहुयाच्चैवशक्तितः
मणिमेकैकमादायसूत्रेतत्रनियोजयेत् गोपुच्छसदृशीकार्यैकाग्रावास्तमेरुका एकाग्रासमरूपा मुद्राश्च
कंदर्शयित्वाप्रत्येकंपूजयेत्क्रमात् ग्रथितंपंचभिर्मंत्रैःपूर्ववच्चयथाशिवे मंत्रैःसद्योजातादिभिः होमेप्येभि
रेवमंत्रैःपूजाहोमयोरेकमंत्रस्यावश्यकत्वात्मुद्राऽकंदृष्ट्वावाहनादिअनंतरपूजाभिधानात् अन्यमणिसंस्प
र्यसंस्कारः इतिवदंति तदज्ञानविजृंभितः रुद्राक्षाणामयंशेषःसंस्कारःश्रुतिचोदितः इतरेषुनंशेषःक
र्त्तव्योगुरुसाधकैरितिकालोत्तरवचनादेव अथरुद्राक्षमाहात्म्यंनउत्पत्तिमुखभेदान्फलानिचनानापुरा
णेषु तत्रस्कंदपुराणे त्रिपुरोनामदैत्यस्तत्पुरासीदितिउर्जयः जितास्तेनसुरास्तर्वेब्रह्मविष्वीन्द्रदेवताः त्रि

रामः ६

परस्यवधार्थायदेवानांप्राणिनायच लोकानांभयनाशायस्वधर्मप्रवृत्तये सर्वदेवमयंदिव्यंज्वलितंघोररूपकं
चिंतितंस्मान्मयापुत्रअघोरास्त्रमनुत्तमं नरयातस्यभार्यायाश्चावधावदद्रुपत दिव्यवर्षसहस्राणिचक्षुरुन्मीलितंम
या प्रयाभ्यामश्रुलाक्षीभ्यांपतिताजलबिंदवः तत्राभ्रविंदवोजाताम्हारुद्राक्षवृक्षकाः स्थावरत्वमनुप्राप्यमर्त्यानुग्रह
कारणात् फलंतिसर्वकालंहिअविछिन्नफलप्रदा वाशिष्ठलेगे ब्रह्मेंद्रमरुत्सकलामररक्षणार्थंत्रिपुरासुरविम
र्दनकृत्यकाले तत्रेपरक्षरणानिरोधभयाब्धिवारिरुद्राक्षवृक्षनिकरणिनसंभवभूवुः रुद्राक्षात्कंठदेशेदशनपरिमि
तान्मस्तकेविंशतिद्वेषट्षट्कसंख्याप्रदेशेकरयुगलगतान्द्वादशद्वादशैव याकोटिरोकलाभिःपृथगितिगदितंचैक
मेकंशिखायांवक्षःस्थाधिकंयःकलयतिसतकंसत्वयंनीलकंठः रुद्राक्षबीजमितियेभुविधारयंतिहस्तेचमूर्ध्नि
नितथोरसिभूमिभागे तेषांनसंतिसदृशायसपन्ननेत्रपन्नासनेनसुरकिंनरपट्टशेषु शिरोमालाचषट्त्रिंशत्स्या
त्त्रिंशत्कंठमालिका कूर्परेषोडशेप्रोक्ताद्वात्रिंशन्मणिबंधयोः अष्टोत्तरशतैर्यज्ञमुपवीतंविधीयते तदर्द्धसरसो
मालाशिखायामेकमुच्यते करीयोत्थापिषट्संख्याधारणाक्रमईरितः संख्याहीनंनकर्त्तव्यमधिकंनैवदूष्यति
संख्याभेदंप्रवक्ष्यामिजपमालानुयाभवेत् मोक्षार्थेपंचविंशत्यासप्तविंशतिपौष्टिके त्रिंशद्धनसंपत्तेपंचदशाभि
चारके ब्राह्मणःक्षत्रियोवैश्यःशूद्रश्चेतिचतुर्विधः श्वेतारक्तसवर्णाभकृष्णवर्णाक्रमात्स्मृतेषुब्राह्मणाःश्वे

रोजपमालाकृतेभद्रं अलाभेतुद्विजातीनांपविवास्वस्वजातयः अतिस्थूलोतिसूक्ष्मश्चस्फुटितोमंडलोलघुः
भिन्नःप्रशस्तोजीर्णोरुद्राक्षोनवरःस्मृतः मणौयद्वन्नतंस्यानंमुखेपृष्ठंतुनिम्नकं घटयेदेवस्त्रत्सनणीन्नहंतप
क्तिवत् अन्योन्यघर्षणादेवजपहानिर्भवेध्रुवं श्रेष्ठेनरज्जुनातेनवर्त्तनत्रयरूपतः अन्योन्यमध्यदेशेतुकर्त्तव्याग्रंथ
यःशुभाः चतुर्दशंतवक्त्राणिरुद्राक्षाणांक्रमान्नवेत् धारणात्सफलंतेषांवक्ष्यतेविधवक्रमात् एकवक्त्रःशिवः
साक्षाद्ब्रह्महत्यांव्यपोहति द्विवक्त्रंदेवदेवेतुगोवधंनाशयेध्रुवं त्रिवक्त्रमनलःसाक्षात्स्त्रीहत्यांहरतिक्षणात्
चतुर्वक्त्रःस्वयंब्रह्मापुरुहत्यांव्यपोहति पंचवक्त्रःशिवःसाक्षात्सर्वपापैःप्रमुच्यते षड्वक्त्रकार्त्तिकेयस्तु धारयेद्दक्षि
णेकरे ब्रह्महत्यादिभिःपापैर्मुच्यतेनात्रसंशयः सप्तवक्त्रंमहानागोह्यनंतोनामनामतः गोवधःस्वर्णचौर्याभ्यांमुच्य
तेसर्वदानरः अष्टवक्त्रंमहासेनसाक्षाद्देवोगणाधिपः विघ्नास्तस्यप्रणश्यंतिसंतेयानिपरांगनां नववक्त्रंभैरवः
स्याद्धारयेद्धामहस्तके भक्तिस्तंभक्तिदंप्रोक्तंममतुल्योबलोभवेत् दशवक्त्रंभवेन्नहत्साक्षाद्देवोजनार्दनः पिशा
चग्रहवेतालब्रह्मराक्षसपन्नगैः संभवानिचदोषाणिक्षिप्रंनश्यंतिधारणात् वक्त्रैकादशरुद्राक्षंरुद्राएकादशाः
स्मृताः शिखायांधारयेन्नित्यंतत्सपुण्यफलंश्नुते अश्वमेधसहस्रस्यवाजपेयशतस्यच गवांशतसहस्रस्यस
स्नानस्ययत्फलं तत्फलंसमवाप्नोतिवक्त्रैकादशधारणात् वक्त्रद्वादशरुद्राक्षंभास्करद्वादशात्मकं वक्त्रस्वर्णं

श्वगोमेधफलंप्राप्नोतिधारणात् वक्त्रत्रयेरुद्राक्षंयदिधारयेत् पूज्यतेसततंदेवैःप्राप्यतेपुरुषमुत्तमं
चतुर्दशमुखंरुद्राक्षंधारयेद्यदि मूर्द्धिस्थितेनतुचेन्निपतंतस्मिन्योम्रियतेनरः पवित्रमपवक्त्रस्यशिरवंउशि
राःस्वयं वंयतेसततंदेवैःसप्तंचश्राद्धशतमुक्त वक्त्रलेप्राप्यतेपुरुषंभोग्यवान्जायतेनरः स्नानेदानेजपेहोमेवै
श्वदेवंसुरार्चने प्रायश्चित्तेतथाश्राद्धदीक्षाकालेविशोषतः रुद्राक्षधारीभूत्वाचयत्किंचित्कर्मवैदिकं योवि
प्रःसततंकुर्यान्नतत्कर्मफलंभवेत् पद्मपुराणे कंठेशिरसिहस्तेचकर्णयोरुपवीतके रुद्राक्षधारणादेवरुद्रोग
वतिमानवः शैवपुराणे रुद्राक्षान्धारयेद्विप्रःसंध्यादिषुचकर्मसु तत्सर्वंसफलंप्रोक्तंलक्षकोटिगुणंध्रुवं
लिंगदर्शनवत्पुराणेभवेद्रुद्राक्षदर्शनात् तनुकोटिज्ञानंपुराणेलभतेधारणान्नरः शिरसाधारयेत्कोटिकर्णयो
र्दशकोट्यः वलेवध्याकोटिज्ञानंमूर्द्धिकोटिसहस्रकं अयुतंचोपवीतंचलक्षकोटिभुजद्वये अप्रमेयफ
लंहस्तेसरुद्राक्षधरोभवेत् लैंगेवाशिष्ठे खादन्मांसंपिवन्मद्यंगछंतंत्यजजातिभिः सद्योभवतिपूतात्मारुद्रा
क्षोशिरसिस्थिते स्कंदपुराणे रुद्राक्षंकंठमाश्रित्यश्वानोपिम्रियतेयदि सोपिरुद्रत्वमाप्नोतिकिंपुनर्मानु
षास्यः उद्धिद्योवाविकर्मस्थोपुक्कोवासर्वपापकृत् मुच्यतेसर्वपापेभ्योनरोरुद्राक्षधारणात् रुद्राक्षमालिका
कंठेधारयेद्भक्तिवर्जितः पापकर्मापियोनित्यंरुद्रलोकेमहीयते शैवपुराणे अरुद्राक्षधरोभूत्वायत्किंचि

त्कर्मवैदिकं कुर्याद्विप्रस्तुत्योमोद्यान्नामायाग्नेतितत्फलं वाशिष्ठलैंगे रुद्राक्षधारणोलज्जायेषामतिमहान्
ने संकीर्णासाभवेद्ब्रह्मन्तेषांवंशपरंपरा अथान्येषामक्षविशेषाणांनुयोगिनीतंत्रे उक्तेष्वक्षेषूक्तस्त्रैर्थितां
साधकोत्तमैः मालांनिधायवैपात्रेक्षचिर्द्धादिचर्चितां भूतशुद्ध्यादिकांपूजोसमाप्यतत्र पूजयेत् गणेशसूर्य
विष्णवीशदुर्गाश्चावाह्यमंत्रवित् पंचवाद्यैथतांक्षिप्त्वाहौंमंत्रेणाचमंत्रवित् तस्माद्धृत्थाप्यतांमालांस्वर्णपात्रे
निधायच पयोदधिघृतक्षौद्रशर्कराद्यैरनुक्रमात् स्नापयेत्पंचामृतविधिंपुधः क्रमात्तत्रैवसं
स्थाप्यस्थापयेत्शीतलेजले ततश्चंदनसौगंधिकस्तूरीचंदनादिभिः तांसमालिख्यह्रौंमंत्रमष्टोत्तरशतंजपे
त् तस्मात्नवग्रहांश्चापिदिक्पालांश्चपूजयेत् ततःसंपूज्यचगुरुंगरुत्तोयांमालिकांशुभां भैरवीतंत्रे आ
दौगणपतिंदेवंस्कंदंविष्णुमुमापतिं दुर्गांचपूजयेद्विद्वान्मालायांसुसमाहितः पंचगव्येक्षिपेन्मालांप्रासादे
नाभिमंत्रितां प्रासादेनअत्रैववक्ष्यमाणाप्रासादपरामंत्रेणाततस्तूत्पतांमालांस्थापयेद्धेमपात्रके पंचामृ
तेनसंस्नाप्यशीतलेनजलेनच चंदनेनसुगंधेनकस्तूरिकुंकुमादिभिः अभिषेकंततःकृत्वामंत्रेणानेनमंत्र
वित् प्राणाजीवसमारूढंमोंकारस्वरभूषितं विंदुनादसमायुक्तंमंत्रराजप्रविन्यसेत् नवग्रहान्पूजयित्वा
ततोदिक्पालपूजनं तिलेनघृतयुक्तेनशक्तितोहोमयेत्ततः स्वर्णेनदक्षिणांस्याद्विप्राणांसुसंतोषयेत्

रामः
८

दक्षिणामाचार्याय अनेनप्रासादेनविन्यसेअशेषान्नरशतंजपेदित्यर्थः प्राणोहंकारःजीवःसकारः स्वरणीपात्राभावे व्यत्यपत्रंवाग्राह्यं उक्तयोगिनीतंत्रवचनात् प्रकारांतरमुक्तिकांतंत्रे कल्पितंपूजयेदादौवस्त्रगंधानुलेपनैः स रुद्रःकारयेन्मालांविभुक्तास्वर्णरूपिणीं यथायोग्यंवेदवतीमालांकुर्यादिचक्षराः वर्णमानेनसाकार्यापंचग व्यमक्षिपेत् वर्णमानेनमात्रकावर्णमानेनसंख्ययेत्यर्थः एतेनज्ञानसंख्यैरप्यक्षैर्मालाकार्येतिज्ञाप्यते सूत्रं वापिचतुर्थैर्हिभालयेदस्त्रमंत्रकैः समानवर्णसूत्रेणपृथग्ग्रंथयाकृता सुवर्णादिगुणैर्वापियथायेत्साध कोत्तमः ब्रह्मग्रंथितंतोदयान्नागपाशमथापिवा कवचेनाववध्नीयान्मालांध्यानपरायणः सर्वशेषंततोमेरु सूत्रग्रथसमन्वितं ग्रथयेत्तारयोगेनवध्नीयात्साधकोत्तमः स्वंनिष्पाद्यदेवेशिजपेत्तोंचसमाचरेत् स्थंडि लेमंडलंकृत्वा यथाभागविधिक्रमात् मंडलस्थेष्टदेवस्यपूजाचक्रं पूजयित्वायथान्यायमिष्टदेवमनुक्रमा त् मासपूर्वंजपेन्मंत्रमशेषान्तरसहस्रकं जुहुयाद्दशांशेनयस्यदेवस्ययत्रियं यत्रियमित्यनेनपरश्वरणां गहोमेयद्ध्यंयस्यदेवस्योक्तंतेनहोमयेदित्युक्तं ततोमंडलमध्येतुतोमालांस्थापयेद्बुधः अस्त्रमंत्रंततोन्यस्य मूलमंत्रंततोन्यसेत् अंगानितानिविन्यस्यदेववन्यरिचिंतयेत् अभेदरूपमासाद्यमालाकार्यातदात्मिका ततोबलिंयथान्यायंदद्यान्नैःसाधकोत्तमः स्वंजपेन्मासमालायामिष्टदेवतां आचार्यपूजयेन्मंत्री शि

त्पिनंचयथाविधि नान्यमंत्रजपेन्नचयंदद्येच्छिवमात्मनः अस्त्रादिमंत्रजप्तव्यमंत्रस्यग्राह्यः वलिंमालाया
नैःहोमडव्यैः तथाउत्तरतंत्रे दृढसूत्रंनिमुंजीतजपत्रुद्यंतिमोयथा जीर्णेसूत्रेपुनःसूत्रंग्रथयित्वाशतंजपेत्
श्रोयागमे यदासंदृश्यतेमालभ्यथयित्वाथपूर्ववत् प्रतिष्ठितायोतस्यांतुमंत्रेजप्यादनन्यधीः अत्रपुरश्चरणाजपः
करेणाकर्त्तव्यइतिकेचित् तत्रप्रमाणंचिंत्यं वस्तुतस्तुपुरश्चरणेपिजपमालाभावेकरेणैवजपगणनाकार्यो उक्तं
चनारदपंचरात्रे अथांगुलिभिरेवापिजपकर्मसमाचरेदिति प्रपंचसारेपि पद्मासनःप्राग्वदनोपलापीतन्मान
सजपस्तर्जनीवर्जितामिः अक्षस्त्रजावांगुलिभिर्जपेत्मानिकुनंनामिविलंवितंचेति मंत्रतंत्रप्रकाशेपि जपस्यगणा
नांकर्यीस्थवांगुलिपर्वभिरिति तत्प्रकारमाह भैरवीतंत्रेपि अंनामामध्यमारभ्यकनिष्ठानुक्रमेणातु मध्यमा
मूलपर्यंताकरमालाप्रकीर्त्तितेति गोतमोप्याह कनिष्ठानामिकांगुष्ठमध्यमाभिर्जपेत्सदेति तदानामामध्य
मूलकनिष्ठामूलमध्याग्रानांमाग्रमध्यमूलपर्यंतमिति नवसुपर्वसुगणानायांकृतायांनववारंमंत्रजपोभवति
एवंदशावारंपुनःपुनरावर्त्तनेनाशेत्तरशतंजपोभवति द्वादशोत्तरशताद्वृत्वाशेत्तरसहस्रंजपोभवतीत्थ रामः
मन्यत्रापिष्वप्येवंवस्तुतस्तुतंत्रांतरदर्शनान्नर्जनीसंहितांगुलिभिरेवजपःकार्यः यदुक्तं कुलमूलावतारे अ ९
थवक्ष्येमहेशानिजपस्यगणनाफलं अंगुलीजपसंख्यायांफलमेकगुणंस्मृतं रेखयाद्विगुणंविद्याप्रजपी

वेदशाधिकं शतंस्याच्छंखमणिभिःप्रवालैरुक्तसहस्रकं स्फाटिकैर्दशसाहस्रंमौक्तिकैर्लक्षमुच्यते पद्माक्षैर्दशलक्षंतुसौवर्णकोटिरुच्यते ऊर्णायंथ्याचरुद्राक्षैरनंतगुणितंभवेत् श्वेतपद्माक्षमालाभिर्जपेत्सर्वमितंफलं अंगुलिभिर्जपंकुर्वन्सार्द्धांगुलिभिरर्द्धजपेत् अंगुष्ठेनविनाजप्तंविफलंभवतिप्रिये पर्वभिर्वांगुलीनांतुजपेदनुदिनंप्रिये मध्यमानामिकापर्वमध्यद्वयमिहप्रिये मेरुंसकल्पनंकुर्वन्प्रदक्षिणामनुक्रमात् अनामामूलपूर्वादि कनिष्ठानुक्रमेणातु तर्जन्यग्रादिनोदेविमध्यामूलावसानकं गणयेच्चक्रमेणैवकिंचित्संक्षोभ्यतेनलं अंगुलानावलंजीतजपकालेमहेश्वरी अंगुलीनांवियोगेनछिद्रेणश्रवणोजपः हस्तेत्यंगणनांदेविमत्रजंप्रजपेत्क्वचित् यतस्तज्जपमीशानीवलाद्हंतिराक्षसाः अथवामध्यमामध्यमूलपर्वद्वयंप्रिये मेरुंकृत्वाजपेद्देवी तर्जनीमूलकावधि अनामामध्यपर्वांतिशरक्षिरपक्रमेणावै इति अत्रांगुलिजपेरेखाजपसर्वजपश्चेतिद्विविधकरमालाजपः तत्रकनिष्ठाद्यंगुष्ठपर्यंतंपुनःपुनर्गणनांगुलिजपः कनिष्ठाद्यंगुलिगतरेखाभिर्जपेरेखाजपः पर्वजपस्तूक्तलक्षणएवेति अथविहितानि तत्रनारदः मनःसंहरणंशौचंमौनंमंत्रार्थचिंतनं अव्यग्रत्वमनिर्वेदो जपसंपत्तिहेतवः त्रैलोक्यसंमोहनतंत्रे लोभमात्सर्यसहितःकामक्रोधविवर्जितः सर्वथालक्षतेसिद्धिमन्यथा निःफलंभवेत् ऊर्ध्वसंभवः नित्यंनैमित्तंयत्कुर्वीतवाऽभ्रमोदिनं तत्रैवकर्मकुर्वीतनन्यमनास्तत्परायणः शांतश्चि

षणावस्थायीमौनीसंमानितांतरः यतेनंवेश्मवंकर्मास्थिरवीर्नियनेन्द्रियः गौतमः स्वकर्मणिरतिर्यस्यदितिसत्येन
संज्ञायः इनरस्यस्वधर्मरहितस्य दूरतोपिचिरकालतोपि मंत्राणांवे भूड्याव्रह्मचारित्वंमौनंचार्याजसूयता
नित्यंत्रिषवणांस्नानंभूडकर्मविवर्जितं नित्यपूजानित्यदानंदेवतास्तुतिकीर्त्तनं नैमित्तिकार्चनंचैवविश्वासोगु
रुदेवयोः जपनिष्ठाहादशैतेधर्मासुमंत्रसिद्धिदा ब्रह्मचर्यंअष्टविधमैथुननिवृत्तिः तउक्तंदक्षेण स्मरणंकी
र्त्तनंकेलिःप्रेक्षणंगुह्यभाषणं संकल्पोध्यवसायश्चक्रियानिष्पत्तिरेवच एतन्मैथुनमष्टांगंप्रवदंतिमनीषिणाः
विपरीतंब्रह्मचर्यमेतदेवाष्टलक्षणं अभिलाषपूर्वकंस्मरणाकीर्त्तनंप्रेक्षणानिनिषिद्धानि केलिःपरिहासादि
वाक्यचेष्टा गुह्यभाषणासंभोगार्थंरहोमंत्रणं संकल्पःमानसंकर्म अध्यवसायहंभोगनिश्चयः त्रिषवणास्ना
नंतुशक्तपरं स्नानंत्रिषवणोपोक्तमसक्तादिसक्तुरेदितिवैशंपायनवचनात् भूड्कर्मतुदंभहेतोर्नथोत्साद
उच्चाटोभ्रममारणः व्याधिश्चेतिस्मृतंक्रूडमितिनारायणीयोक्तं नित्यपूजातत्पूर्वकंमंत्रजपविधानात् नैमि
त्तिकंअपरादौविशेषपूजा यउक्तंमंत्रतंत्रे अशेत्तरमहस्तंतुरूत्वातर्यागमादरात् जपेत्सतिदिनंयत्तुनित्यस्य
जपस्मृतः अयनेविषुवेचैवग्रहणेचंडसूर्ययोः द्वादश्यांपौर्णमास्यांतुतेषुनैमित्तिकोजप नित्यत्रिगुणितःसोथ
पूजाचैवहरेर्नथेति कपिलापंचरात्रे मंत्रश्चदेवतातारातिथिवारेषुजप्यतंइति तथागौतमः ततोगुरोःपादपद्मं

पुष्पांजलिभिरर्चयेत् तस्मादासीसराग्राह्यानतः संतोषमाचरेत् संतुष्टेनगुरौदेवःसंतुष्टेनान्यथाभवेत् तथाश्री
भगवद्वाक्यं संतुष्टोहिगुरुर्यस्यतस्यतुष्टंजगत्त्रयं नास्त्यसाध्यंजगत्त्रयसुप्रसन्नेगुरौसुते हृदिन्यसेद्गुरोर्वाक्यंनकदा
चिद्विकल्पयेत् क्रमसंभवः स्नायात्रुपंचगव्येनकेवलामलकेनच श्रुतिस्मृतिपुराणोक्तमंत्रैस्नायादनंतरं अनुलि
प्तदृष्टेयंशुचिव्रतमनोनिशं उपंचसारे अथानुलिप्यप्राचीनक्राचीवाजपेन्मंत्रमिति वाराहःसमुच्चये फेत्का
रिणीतंत्रे भैक्षादिनियमाहारःसक्रुद्भोजौविधीयते रम्भामूलफलैर्वापिकुर्याद्दानमन्वहमिति त्रैलोक्यसंमोहन
तंत्रे गुरुगोविप्रवालेषुदीनोधक्रूपरोषुच भवेदार्यमतिर्मंत्रीनचडोहंसमाचरेत् पश्चाद्भोज्यसमभ्यर्च्यपासं
स्यान्नशोभनं गौतम गोषुभक्तिःसदाकार्यागोषुसुक्रूपरांतथा नित्यगोषुप्रसन्नासुगोपालोपिप्रमोदति
अर्थानपिद्धानितत्रत्रैलोक्यसंमोहनतंत्रे नाप्रियंकस्यविद्यायानान्तंवाकदाचन नछयामाक्रमेहिद्वाविभी
तककरंजयोः नक्रुर्यात्कस्यचित्किंचिन्नरःस्त्रीयाज्जपांतरे तैलाभ्यंगंनकुर्वीतमधुमांसंविवर्जयेत् स्त्रीषुसंभा
षणंनैवकुर्यादेविविमोहितः ननग्नोनसुगंधस्त्रग्योगीतवाद्यंविसर्जयेत् नरःस्त्रीयादिति स्मृतिसंभवे असंभवेतु
तोहेनभस्मरागमाचंद्रार्कंवस्त्रमाचरेत् इतिके विमोहितःकामपरवशःप्रयोगसारे विभीतकार्कंकारंजक्रुहिछायानसं
श्रयेत् क्रमसंभवः वाग्यतःकर्मभिर्नित्यंनिस्त्रीवनिनादिषु स्त्रीभूद्रपतितज्ञानन्नास्तिकोहिरुषाषणं अस

त्यभाषणंजेत्सभाषणोपरिवर्जयेत् सभ्यैरपिनभाषेतजपहोमार्चनादिषु वर्जयेद्दीनवाग्यादिश्रवणोत्सर्दृनं
तांशूलगंधलेपंचपुष्पधारणमेवच मैथुनंतत्कथालापंतन्नोक्षिंपरिवर्जयेत् असत्प्रलापणमनर्थवर्जयेदन्यपूज
नं कौटिल्यंक्षौरमभ्यंगमनिवेदितभोजनं असंकल्पितकृत्यंचवर्जयेन्मर्दनादिकं त्यजेदुद्दर्तनस्नानंसुगंधा
मलकादिकं रम्यैरिति तत्रप्रायश्चित्तमाह नारदः सकृदुच्चरितेह्येतत्प्रणवंसमुदीरयेत् ओंनमःशिवायेतिपञ्चा
यांसकृच्चरेत् वऊप्रलापेचावश्यंनस्यांगानितत्रोजपेत् क्षुतेचैवतथास्पृश्यस्थानांस्पर्शनेतथेति योगियाज्ञ
वल्क्यः यदिवाग्यमलोपःस्याज्जपादिकथनंतव व्याहरेद्वैष्णवंमंत्रंस्मरेद्वाविष्णुमव्ययं वायवीयसंहिताया पीत
नामंत्यजानांदर्शनेभाषितेक्षुते क्षुतेधोवायुगमनेजृंभणेजपमुत्सृजेत् प्राज्ञावाचम्यवैतेषांप्राणायामंषडं
गकं कृत्वासम्यग्जपेच्छेषंयद्वासूर्यादिदर्शनं मार्जारंकुक्कुटंकौंचश्वानंगृध्रखरंकपिं दृष्ट्वाचम्याचरेत्कर्मस्पृश्य
स्नानंसमाचरेत् स्वमादौश्वनियमात्पुरश्चरणाद्भ्रश्चरेत् इतियथाशिववचनं क्रोधक्षुतमरंत्रोणिनिष्ठीव
नविजृंभणो दर्शनंत्वस्पनीचानांवर्जयेज्जपकर्मणि आचांतःसंभवेतेषांस्मरेद्वामोत्वयासह ज्योतीषिवपपूरेप
द्वाक्रमीद्वाप्राणसंमयं मांमहेशांत्वयापार्वत्या लिंगपुराणे सूर्योग्निश्चंद्रमाचैवग्रहनक्षत्रतारकाः एतेज्योती
षिचोक्तानिविद्वद्भिःब्राह्मणोस्तथेति यथा क्रोधोमदःसुधानंद्यानिष्ठीवनविजृंभणो स्वनीचदर्शनंनिद्राप्रलापा

सेजपद्धिवः तथाविष्णुधर्मोत्तरे उपविश्योजपस्नानःकृतन्यासबलनादिषु पूजायांस्नानहोमस्यसन्नवारान्प्र
कीर्त्तयेत् फेत्कारिणीतंत्रे यपकालेयदापश्येदशुचिर्मंत्रवित्तमः प्राणायामंततःकृत्वानमःशेषंसमापयेत्
यदाचैवंभवेन्मंत्रीस्वयमथशुचिःपुनः स्नात्वाचम्ययथापूर्वन्यासंकृत्वापुनर्जपेत् इतिन्यासंअधिकारसंपा
दकं एतेनमूत्रोत्सर्गादावशुचित्वसंभवश्चेत्स्नानंअन्यथाप्राणायामषडंगन्यासान्कृत्वाशेषंसमापयेदिति
प्रतोषने वैशंपायनः अस्मातस्यफलेनास्तिनथातर्पयनःपितॄन् स्नाप्यतर्पयतादेवान्नास्तत्यमभिजल्पनः
नैकवासाजपेन्मंत्रंवस्त्रवस्त्राऽलोपिवा योगिनीतंत्रे अनास्थाविघ्नमन्त्रेतमभ्रान्तजपकर्मणि आलस्य
भावनाशङ्किःसिद्धिनाशायनिश्चितं न्यूनेऽतिरिक्तप्रवारंचपरिवारंचवर्जयेत् न्यूनेऽर्जनसंस्पर्शोमशकादिभि
र्नत्यजेत् वायवीयसंहितायां उत्सर्गीकंचुकीनग्नोमुक्तकेशोगलाद्यृतः अपवित्रकरोभुक्तःप्रलपन्नजप
न्क्वचित् अमंत्रतोकरोत्कृत्वाशिरसिप्राश्नतेपिवा चिंतायाऽलचित्तोवाऽक्षौर्णांतःसुधान्वितः अनाशनः
संयतोवागरुन्नुष्ठितस्ववा रथमायामशिवस्थानेनजपेन्निमित्तेनैरंतरे उपानद्गूढपादोवायानस्थागतस्त
था प्रसार्यनजपेत्पादावुत्कटासनस्ववा कपिलपंचरात्रे वीरासेपादथवालस्याजपहोमार्चनोत्तरा उन्निद्र
नितन्यासंषडंगंविन्यसेत्पुनः अपवित्रकरःपवित्रकरो अस्त्रोऽस्त्रंऽऽथोदर्भःपवित्रमितिहिकोशः विनाद

शि-चं १२

भेणायत्कर्मविनासूत्रेणावापुनः पक्षसंतत्वेत्सर्वेनेहामत्रफलंफले इतिकूर्मपुराणवचनात् तस्यावश्यकत्वा
भिधानात् सूत्रंयज्ञोपवीतं विस्मृतेपि स्नातःसुप्रक्षालितःपरिणीपादः शुचिर्दक्षशिखेदर्भपाणिराचांतः प्राङ्मुखोद
ङ्मुखोवोपविशेत्सोनोधानीदेवतापूजयेदिति तत्रवामेवक्रुशाःदक्षिणेपवित्रं तथासंध्योपक्रमे
कात्यायनः सव्येपाणौकुशान्कृत्वाकुर्यादाचमनक्रियां कृत्वाप्रचरणीयास्यकुशादीर्घश्चवर्हिषः दर्भाःपवि
त्रमित्युक्तमतःसंध्यादिकर्मसु सव्यःसोमग्रहःकार्यादक्षिणासपवित्रकाः सव्येवामे मनुकोहशाधार्याःदक्षि
णोधार्यानवेत्पतआदक्रुत्वाःपवराः पंचयज्ञादिप्रवरार्थाःदीर्घोवर्हिःसंज्ञकाःस्तरःउविस्तरणार्थः प्रचारा
ग्नेषुसंध्यादिषुदर्भाविहवस्यधार्याः विशेषरहिताःकर्मसुभूरिसाधनंनत्वेकःकुशोपादृश्यति कुशहस्तः
समाहितइति अभ्यन्तुकरंकुर्यात्सुवर्णरजतैःकुशैरितिचपारस्कारगोभिलादिभिरपुक्तं अतोविशेषाभावा
त्संध्यादिषुसव्यःकुशमुष्टिरक्षिणाः अनंतर्गर्भिनेसाग्रंकोशंदिलमेववा प्रादेशमात्रंविज्ञेयंपवित्रंयत्रक्व
चिदिति चोक्तलक्षणापवित्रमुक्तः अंतर्गर्भिन्नेगर्भवतीचविहायत्रतुर्थ्यांतं लघुसारीतःजपेहोमेतथा
दानेस्वाध्यायेपित्रतर्पणे अभ्यन्तुकरंकुर्यात्सुवर्णरजतैःकुशैरिति स्वर्णधारणंतुदक्षिणानामिकायां ज
नामिकायांतत्सार्यं दक्षिणाम्यकरस्यचेति हेमधारणाप्रकरणस्थदेवीप्रराणवचनात् रजतंतुतर्जन्यांधार्यं तत्रो

रामः १२

पविश्पतेकर्मकर्त्तुरंगंनसूच्यते दक्षिणास्तत्र विज्ञेयः कर्मणोपारगैः करश्तिकात्यायनवचनात्तर्जनीमूलस्थपवित्रीर्थ
त्विनतदेवरजधारणंतत्रैवन्यायमित्येतन्मूलमहाजनाचारेणानिरणीतप्रमाणपातर्जन्यांरजनधार्यमितिस्थनिस
र्जयलिखितवचनाच्च सव्यापसव्यवलितेनवल्ग्यंथिसमन्वितं लंघयेत्सर्वमाद्यंतु द्वितीयंनैवलंघयेदितिशंख
वचनाच्च सुवर्णारजतैरितिवऊवचनंवऊधारणात्मकर्मांगनत्वव्यनक्ति नच्चदधित्ववत्सुवर्णत्वरजतत्वजात्यो
र्द्धारणकारंभइत्तेरेकसाधारणेप्युपपद्यतइति वामनपरारेण उदकेनविनापूजाविनाऽग्नेर्याक्रिया आ
ज्येनत्वविनाहोमःफलंदास्यंतितेवले स्मत्तर्थसारे कुशाःकाशायवाइर्वीउशीराश्वसकंदराः गोभूमाव्रीह
योभंजादशदर्भासवल्वजाः नभोमासस्यदर्शेतुशुचिर्दर्भान्समाहरेत् अपातयामास्तेदर्भाविनियोज्याः
पुनःपुनः विरिंचिनासहोत्पन्नपरमेष्ठीनिसर्गजा नुरसर्वेणापापानिदर्भास्वस्तिकरोभव इमंमंत्रंसमुच्चा
र्यतनःपूर्वोत्तरानुखः फट्कारेणामंत्रेणासकृछित्वासमुद्धरेत् अछिन्नाग्राअशुक्लाग्राश्चेतुहरिताःशु
भाः अमूलादेवकार्येषुप्रयोज्याश्चजपादिषु सप्तपत्राःकुशाःशस्तादेवेपित्र्येचकर्मणि अनंतस्तरुणोमा
ग्रोप्रादेशेतुपवित्रके चतुर्भिर्दर्भपिंजूलैर्ब्राह्मणास्पवित्रकं एकैकंपर्यसूत्रंवर्णावर्णेयथाक्रमं सर्वेषां
भावयेत्तांपवित्रंग्रथितंतथा त्रिभिस्तुशांतिकेकार्येपौष्टिकेपंचभिस्तथा चतुर्भिश्चाभिचारेसप्तभि

काशैश्चकेवन सपवित्रःसदर्भोवाकर्मणिचमनंचरेत् नोच्छिष्टेनभवेन्नस्पृक्तोच्छिष्टंतुवर्जयेत् यैःकृतःपिंडनि
र्वापःश्राद्धंवापितृतर्पणं विण्मूत्रादिषुयेदर्भातेत्यागोविधीयते निवीमध्यस्थितास्त्याज्यायक्षभ्रूमोस्थितास्तथा
वामहस्तेस्थितेदर्भेनपिवेद्दक्षिणेनतु वस्त्रादिनोपग्रहणेनदोषःपिवतोभवेत् नब्रह्मग्रंथिनावामेनदुर्वाभिःक
दाचन स्नानेहोमेजपेदानेस्वाध्यायेपितृकर्मणि सपवित्रोसदर्भोवाकरोकुर्वतिनान्यथा कुशाभावेपिकास्तुःका
शाकुशसमास्मृताः काशाभावेगृहीतव्याश्चान्येदर्भामधोचिताः नाडीलुनीयाद्दात्रौवालुनीयान्नसंशयोः दर्भा
भावेस्वर्णरौप्यताम्रत्रैक्रियाश्चरेत् इत्यास्तांविस्तरः नारदपंचरात्रे अपवित्रकरोलग्नःशिरसिप्राहृतोपिवा ग्रल
यज्ञजप्येष्वावन्नावन्निष्फलमुच्यते नग्नमाहात्रिः नग्नोमलीनवस्त्रेःस्यानग्नश्चार्द्रपटस्मृतः नग्नोद्विपुराणवस्त्र
स्यान्नग्नोरक्तपटस्तथा नग्नश्चस्यूतवस्त्रःस्यान्नग्नस्तिग्धपटस्तथा द्विकच्छोनुत्तरीयश्चनग्नश्चावस्त्रपंचव भवि
ष्यपुराणे द्विकच्छःकच्छशेषश्चवहिकच्छस्तथैवव एककच्छःकच्छश्न्योनग्नपंचविधःस्मृतः देवलः वल्कवासाभ
वेन्नग्नोनग्नःकौपीनवाससेति शाखायनः स्नानमाचमनंहोमंभोजनंदेवार्चनं प्रौढपादेनकुर्वीतस्वाध्यायंचैवत
र्पणं आसनारूढपादस्तुजानुनाजंघयोस्तथा कृत्वासमकस्थितोयस्तुप्रौढपादसउच्यते मंत्रतंत्रप्रकाशेतु उक्त
नियमानभिधायशंकावेवंसर्वमेतदशंकः यथाशक्तिजपेदित्यंकं सुंदराचार्यशिष्येणश्रीनिवासेनधीमता चंद्रि

कामांप्रणीतायांप्रकाशोद्वादशोगमत् इतिश्रीसुंदराचार्यचरणारविंदध्यानेवासिनाश्रीनिवासभट्टविर
चितायांश्रीशिवार्चनचंद्रिकायांद्वादशःप्रकाशः १ अथजपः तत्रऊंभसंभवः गुरोर्लब्धस्यमंत्रस्यशश्वद्वा
वर्त्तनंहियत् अंतरंगाक्षराणांचन्यासपूर्वंजपःस्मृतः अंगेनिमुतीक्षासंबोधनं अक्षराणामंतराचर्त्तनंजपइतिसं
बंधः तज्जेबानाहुवायवीयसंहितायां जजःस्याद्क्षरक्षुन्निःसउच्चोपांशुमानसः यउच्चनीचस्वरितैःशब्दैःस्पष्ट
क्षरैः मंत्रउच्चारयेद्वाचाजपयज्ञःसवाचिकः शनैरुच्चारयेन्मंत्रमीषदोष्ठौचचालयेत् किंचिच्छ्रवणायोर्यः
स्याउपांशुसजपःस्मृतः जिह्वाजपःसविज्ञेयःकेवलंजिह्वयाजपः धियायदक्षरःश्रेणीवर्णस्वरपदात्मिकां उच्चरे
दर्थसंस्मृत्यासउक्तोमानसोजपः उच्चैर्जपोविशिष्टःस्याद्यज्ञादेर्द्दशभिर्गुणैः उपांशुस्याच्छतगुणःसहस्रोमानसो
स्मृतः नारदपंच वाचिकंसर्वकार्येषुउपांशुःसर्वसिद्धिषु मानसंमोक्षमार्गेषुध्यायेद्देवंचसर्वदः महाभारते सर्वे
षामेवक्षयानांजपयज्ञःप्रशस्यते अहिंसयाहिभूतानांजप्यतेसोमहाफलः जपनिष्ठोद्विजःश्रेष्ठःसर्वयज्ञफलंभवे
त् श्रीभगवद्वचनंच यज्ञानांजपयज्ञोस्मीति पद्मनाभीये यावंतःकर्मयज्ञास्युःप्रदीक्षानितपांसिच सर्वेतेजप
यस्यकलानार्हंतिषोडशीं जपेनदेवतानित्यंस्तूयमानाप्रसीदति प्रसन्नाविपुलान्भोगान्दद्यान्मुक्तिंचशा
श्वतीं भृगुसंहितायां येपाकयज्ञाश्चत्वारोविधियज्ञसमन्विताः सर्वेतेजपयज्ञस्यकलान्नार्हंतिषोडशीं

अथासनादिनत्रनारदः कृशाजिनांवरैर्युक्तंचतुरंगुलमूर्ध्वतः चतुरस्रंविहस्तंचसुदृढंस्निग्धनिर्मलं आसनंकल्पयि
त्वानुजपकर्मसमारभेत् वैशंपायनः सर्वसिद्धैर्ब्राह्मधर्मज्ञानसिद्धैमृगाजिनं वस्त्रासनेरोगहरंवैत्रजंश्रीवि
वर्धनं कौशेयंपौष्टिदंप्रोक्तंकंबलंदुःखमोचनं वस्त्रमाविकंवक्ष्यमाणब्रह्मयामलवचनेनकेवलवस्त्रानेदोषभ
वणात् वास्त्रेषुकंबलंश्रेष्ठंमासनंदेवतुष्टये इत्युत्तरतंत्रवचनाच्च भृगुः कामार्थंकंबलंचैवाभिचारंरक्तकंबलं
धर्मार्थकाममोक्षान्निश्चैलाजिनकौशोत्तरे ब्रह्मयामले कंबलःश्वेतरक्तोचविचित्रोनीलपीतको व्याघ्राजिनंच
कौरंगमन्येर्नानाविधासनैः अथनिषिद्धानि सारसंग्रहे वंशाश्मधरणीदारुतृणपल्लवनिर्मितं वर्जयेदासनं
मंत्रीदारिद्र्यव्याधिदुःखदं नादीक्षितोविधत्तानुकूलमारजिनंगृही विशेषनिर्वनस्थश्चब्रह्मचारीचस्नातकः ब्र
ह्मयामले तृणंपल्लवकाष्ठानिपाषाणंभृगमेवतथा वंशासनंवस्त्रंचकेवलंक्षितिमासनं एवमष्टविधंदेविचा
सनंपरिवर्जयेत् तृणासनेभवेद्रोगःपल्लवेचित्तविभ्रमः पाषाणेचतथोच्चाटेज्वरस्यान्मृन्मयासने क्षित्यासनेभवेत्
पीडापापविस्फोटदुःखदं वंशासनेदरिद्रःस्याद्दारुस्त्रेस्यान्निनाशनं चिंताचपल्लवेहानिरुच्चायेविविधोज्वरः शो
कंशूलादिकारोगान्मृत्युःस्याद्दारुकासने इत्थंचासनंदेविवर्जयेत्सर्वकर्मसु अथजपेपूर्ववदिनकृत्यम् तत्रत्रैलोक्य
संमोहनतंत्रे शुभेशुक्लेनक्षत्रेशुक्लेकालेयतव्रतः गुरोरनुज्ञासमासाद्यततःकर्मसमारभेत् सनत्कुमारः

अथवक्ष्यामिमंत्रस्यपुरश्चरणमुत्तमं कृताभिषेकोविधिवन्मंत्रंलब्धागुरोर्मुखात् शुभेमुहूर्त्तेनक्षत्रेतिथौस्नात्वा
यथाविधिः विप्रान्संतर्प्ययेत्तेनभाजनाच्छादनादिभिः शुचिनवस्त्रभूषाद्यैःसंतोष्यगुरुमात्मनः आरभेतन्नपंच
श्वासदनुज्ञोपरःसरं प्रथममंत्रै क्षेत्रपालाश्चसंपूज्यबलिंदद्याद्यथाविधि बलिमंत्रस्तु पूर्वमेहृदयंपश्चाद्विड्
बिःस्यात्पुरुहृदयं भंजयद्वितयंभूयोनमोयद्वितयंपुनः ततोविघ्नपदंदंदंमहाभैरवतत्परं क्षेत्रपालबलिंगृह्णगृह्ण
पावकसुंदरी बलिमंत्रोपमाख्यातःसर्वकामफलप्रदः तस्मैसपरिवारायबलिमेतंनचाहरेत् इति मंत्रप्रयोगे
वक्ष्यते तत्रश्चोपवासःकर्त्तव्यः अथजपारंभः तत्रमहाकपिलपंचरात्रे एतन्नक्षत्रतिथ्यादौकरणेयोगवास
रे मंत्रोपदेशोगुरुणासाधनंचशुभावहमितिप्रोक्तत्वात् दीक्षापुरश्चरणयोःसमाननक्षत्रादिकंज्ञेयं तत्रपुर
श्चरणविधिनाविचार्यसमीचीनंसमयंज्ञात्वासमारभेत् तउक्तंदक्षिणामूर्त्तिकल्पे साधयेत्स्ववरोद्दिश्यनरःपूर्वपक्षं
समाश्रितः पुण्येषुरुर्त्तेनक्षत्रेतिथौस्नात्वायथाविधि नत्वागुरुगणेशानंनत्वाडुर्गांचमातरः तथाकुंभसंभवा
नतःसंकल्पकुर्वीतपुरश्चरणमादरात् नारदीये संकल्पंतुबुधःकुर्यात्स्वस्तिवाचनपूर्वकं तथादेवलः अमुकाप्रा
तरारभ्यस्नात्वाचम्यसमाहितः सूर्यादिदेवताभ्यश्चनिवेद्यव्रतमाचरेत् प्रातर्व्रतंसमाचरेदितिसंबंधः व्रतंस्वकर्त्तव्य
विषयोनियमसंकल्प षडुक्तंकुंभसंभवेन कर्त्तव्यस्यसमस्तस्यनियमग्रहणंव्रतं नियमव्यतिरेकेणासर्वंभवति

शि. चं १५

निःफलं अभुक्ताप्रातराहारमित्येकवचनादर्थात्पूर्वदिनस्यैकभक्तंकार्यं अभ्योपवासाशक्त्यैकभक्तंशेषंसूर्यादिदेवताभ्यइति सोमःसूर्यइत्यादिनामन्त्रपुरश्चरणोक्तपर्यायेणनिवेद्येत्यर्थः तेश्लोकाःप्रयोगेवक्ष्यंतेमहाभारते गृहीत्वोदुम्बरंपात्रंवारिपूर्णमुखुरवे उपवासंतुगृह्णीयात्तथासंकल्पयेद्बुधः उदक्खुरइतिनियमग्रहणार्थं संकल्पयेन्मनसानियमेदिति तथागौतमः अंतर्पत्नुकरंकृत्वासलिलंसक्रशोदकं फलंसमभिसंधायेति तथाकुंभसंभवः निक्षामानामनेनैवसाक्षात्कारोभवेदिति साक्षात्कारःस्वेष्टदेवदर्शनं अनेनपरश्वरणेनेतिअत्रयद्यपिमनसासंकल्पयतिवाअनिलपतिकर्मणाचोपपादयति इतिहरिणास्मरणात् तस्माद्यत्पुरुषोमनसाधिगच्छतितद्वावदतितत्कर्मणाकरोतिइतिश्रुतेश्चमनसाधिगतस्यवाचाभिलाषेक्रियमाणेयेनरूपेणमनसाधिगच्छतितेनैववाचाप्यभिलापःकर्तव्यइतिप्राप्यते अतोमुक्तकामेनमयाइदंकर्तव्यमितिमूलविशेषोज्ञेयस्वयंप्रतीयते तथावासादिनामप्युद्देशःकर्तव्यः तथाब्रह्मांडपुराणे मासपक्षतिथीनांचनिमित्तानांचसर्वशः उद्देशेवनमक्रीर्णोनतत्फलवाग्भवेत् इति मासपक्षतिथीनांसर्वशःसर्वप्रकारेणसामान्यविशेषभावेनतत्रसामान्येनमासपक्षतिथिपदेनविशेषतःकार्त्तिकशुक्लप्रतिपदादिपदेनदृश्यतेच इत्येमासपक्षितेपक्षेइत्यादिमुनीनांप्रयोगनिमित्तानांदेशकालानांसर्वप्रकारेण तत्रसामान्येनभारतवर्षपदेनतत्कर्मफलहेतुत्वात् तथाचविष्णुपुराणे इतिसंप्राप्यतेस्वर्गमुक्तिमस्मात्प्रयांतिहि तिर्यक्त्वंनारक

रागः १५

त्पंचयात्पतःपरुषोमुनेः नरवल्लन्यत्रमर्त्यानांकर्मभूमिर्विधीयते इति विशेषेणकालस्यापिसामान्यतः अत्ये
त्यनेनविशेषतःसूर्योपरागादि --- नयैवमासादीनांनिमित्तत्वायमुद्देश्यत्वक्षयप्रसंगः संयोगपृथक्त्वन्यायेनसकृदुद्देश्यत्वस्ये
वोभयत्वात् उद्देश्यत्वनंनचप्रयोगमकुर्वतः फलाभावश्चाभिहितः अतएवगरुडपुराणेश्राद्धकरणे ॐअद्यामिनदे
शेअमुकमासेअमुकराशिगतेसवितरिअमुकपक्षेअमुकतिथावित्यादयुद्देश्यत्वः अग्निपुराणे अथसोमार्कग्रहणेसंक्रा
त्यादौसुतीर्थकरणे तथा मकरस्थेरवौमाघेस्नानं स्वमन्येद्युर्विवाकेपुश्रयते फलंचात्रनैमित्तिकिःसकामानांउक्त
वचनात् नवैहिकमैत्रसिद्धिकामइत्यभिलपनीयं उक्तनारदवचनेनोभयसिद्धेःपरश्चरणफलत्वाभिधानात्इति तथा
पूजात्रैकल्किकीनित्यंजपस्तर्पणमेवच होमोबलिरणश्चैवपरश्चरणमुच्यत ऊंभसंभवतवचनेनजपादीनामेवपुरणाङ्ग
त्वेनाभिधानाच्चपरश्चरणमहंकरिष्यइतिअभिलपनीयं नचपरश्चरणस्यचिरसमयसाध्यत्वेनाद्यामुकतिथौपुर
श्चरणंकरिष्यइत्यनुपपन्नेस्यादितिसांप्रतंकरिष्यइतिक्रियातोःकृतिमात्रार्थत्वात्क्रियायाःकृतिसामान्यान्वितत्वेनव
र्त्तमानतिथौपश्चात्कथापिदृत्पासंपादितयातत्तत्तिथौकृतेनिर्वादलोवपत्तिरिति अद्यारभ्यकरिष्यइतिवा अतःपरमशौचे
पिनजपवाधः नउक्तंविष्णुना यज्ञव्रतविवाहेषुश्राद्धेहोमार्चनेजपे आरब्धेसूतकंनास्तादनारंभेचसूतके प्रारंभोवरणं
यज्ञेसंकल्पोदानजापयोः नांदीमुखंविवाहादौश्राद्धेपाकपरिक्रियेति वस्तुतस्तुनाग्निकदीक्षावतारमशौचादिसंभवेपि

शि. चं
१६

नित्यार्चनवाधोनास्ति जपोदीक्षार्चनविधिःकार्योदीक्षान्वितैर्नरैः नास्तिपापंयतस्तेषांसूतकंवायतान्ननाशिनिदेवी
यामलवचनात् सूतकेमृतकेचैवऋमोद्धारादिकेतथा जप्यंचार्घंतथाकुर्यान्मंत्रन्यासपुरस्सरमिति सूडानीतंत्रव
चनात् शिवविष्वर्चनदीक्षायस्यचाग्निपरिग्रहः ब्रह्मचारियतीनांचशरीरेनास्तिसूतकमितिविश्वयामलवचनात्
सूतकेमृतकेचैवनित्यंविप्रमयस्यच स्नानेनास्यविप्रेन्द्रसद्यःशुद्धिःप्रजायते इतिनारदपंचरात्रवचनात् उपासने
तुविप्राणामंगशुद्धिःप्रजायत इतिपराशरवचनाच्च अत्रविप्राणामितरेषांक्षत्रियादिनामधिकारोनास्तीतिप्रतीयते
ब्रह्मणास्यैवपूज्योहंशुचेरप्यशुचेरपि स्त्रीशूद्रस्यापिसंस्पर्शेवज्रपातान्मुहुःसह इतिविश्ववचनात् विप्रस्यतुसदैवाहंशु
चेरप्यशुचेरपि पूजांगृह्णामिशूद्रस्यप्रक्षात्स्वाचारवर्त्तिनइतिशिववचनात् नचैवामुष्यभुंजीनशिवलिंगेमहेश्वरं
सूतकेमृतकेचैवनत्याज्यंशिवपूजनमिति लिंगपुराणवचनाच्चेति शूद्रस्येतूपलक्षणंविप्रस्येतरत्वादिति एतत्तांत्रि
कपूजायांमेवपंचयज्ञादौतुनाधिकारः अग्निहोत्रादिकर्मार्थंशुद्धिस्तत्कालिकेस्मृता पंचयज्ञान्नकुर्वीतस्वशुद्धिःपुनरेव
च स्मृतिगौतमवचनात् आदिपदेनतांत्रिकपूजाग्रहणे तात्कालिकोयावतातत्कर्मसिध्यति नैमित्तिककाम्यपूजा

रामः
१६

यांतुतांत्रिकानामपिनाकारः सूतकेमृतकेचैववर्त्तमानेतुनारद कामतःपूजितेमंत्रेशांतिकादौचकुत्रचित् जपेत्तद
शतंमंत्रीसिंहमंत्रस्यभक्तितः शतत्रयमकामात्तुप्रायश्चित्तविधौजपेदितिनारदपंचरात्रवचनात् अकामान्नैमित्तिका

दीक्षकुत्रचित् जपेत्पंचशतंमंत्रीसिंहमंत्रस्यभक्तितः शतत्रयमकामाच्चप्राप्यश्चित्तविधौजपेदिति नारदपंचरात्रवचनात् अकामानैमित्तिकार्च्चने वायवीयसंहितायां स्वमुक्तविधानेनविच्छेत्वरितंविना उक्तसंख्यंजपंकुर्यात्पुरश्चरणमिष्यते देवतागुरुमंत्राणामेकांसंभावयन्धिया जपेदेकगनाःप्रातकालान्मध्यंदिनावधि यत्संख्यातजास्त्रुतत्कुर्यादिनेहि ने यदिन्यूनाधिकंकुर्याद्व्रतभ्रशोभवेन्नरः अत्रदिवाचैवजपंकुर्यान्पोरश्चरणिकोविधिः इतिफेत्कारिणीतंत्रेरात्रिवाप दाभिधान् जपंरात्रौविवर्ज्ज्येदितिकुंभसंभववचनेनरजनीजपनिषेधाच्च दशकालाऽपवादसंभवनायंचतुर्थमुहूर्त्तपर्यंतमपिजन्नयं पंचमुहूर्त्तस्परात्रसीनामसावलासागर्हितासर्वकर्मसु इतिमत्स्यपुराणनिंदितत्वात्इति अत्रमुहूर्त्तशब्देनभागउच्यतेदिवसस्यपंचमोभागोनिषिद्धइत्यर्थः तथापिंगलामते नाध्यातोनार्चितोमंत्रेसुसिद्धोपिप्रजापतिः नाजप्तःसिद्धिदानेकुर्नाकृतःफलदोभवेत् पूजाध्यानंजपंहोमंतत्साकर्मचतुष्टयन् पत्यहंसाधकःकुर्यात्स्वयंचेत्सिद्धिमिच्छति जपःश्रांतःशिवंध्यायेत्ध्यानश्रांतपुनर्जपेत् जपध्यानसमायुक्तःशीघ्रंसिद्धतिमंत्रवित् नास्तःसंख्यापरैर्नियमैर्व्यर्जपसंख्यारणंशनः यथोक्तकंडेजुह्वायथाविधिसमाहितः अथावाप्रत्यहंजप्त्वाजुह्वामानदशांशनः वैशंपायनः नैरंतर्यविधिप्रोक्तोनदिभंवतिलंघयेत् दिवसातिक्रमात्सोमंत्रसिद्धिर्भवेन्नहि यावत्संख्यंजपेदहिपूर्वसिद्धावदेवतु दिनांतरेपिप्रजपेदन्यथासिद्धिरोधकृत् गौतमः ध्यानार्चनजपानांचप्राणायामारब्ध

शि-चं १७

यस्तस्य आद्यंतयोर्विधीयतेनाशिकाष्ठचारिणः उत्तरतंत्रे जपादौपूजयेन्मालांनोयेरभ्युक्षयत्ततः निधायमंडल स्यांतःसव्यहस्तगतांचवा इष्टमंत्रेणमालायाःप्रोक्ष्यणंपरिकीर्तितं ॐमांमालेमहामायेसर्वशक्तिस्वरूपिणी चतु र्वर्गस्त्वयिन्यस्तस्तोसिद्धिंयच्छ पूजयित्वाततोमालांगृह्णीयादक्षिणेकरे वीजंगरणपतेपूर्वमुच्चार्यतदनंतरं अ विघ्नंकुरुमालेवंगृह्णीयादित्यनेनच मंडलस्योर्तानिधायवामहस्तगतांभुक्ष्यत्पूजयेदितिसंबंधः तथा जपंसमा रभेत्पश्चात्पूर्ववध्यानमाश्रितः हस्तेनस्वजपारामंचिंतयन्मनसाशिवं चिंतयित्वागुरुंमूर्धिन्यथावर्णादिकंभवेत् मंत्रंचकंठतोध्यात्वापीनवर्णंहिरण्मयं महामायांचहृदयेआत्मानंगुरुपादयोः आज्ञाचक्रेततःपश्चात्गुरोर्मंत्रत्य चात्मनः देवाभ्यांपेक्तांनीत्वासुषुम्णावर्त्मनाततः तत्वस्वरूपनेकंतंयचक्रंप्रतिलंघयेत् यद्यचक्रेपिमहामाया शरणंध्यात्वाप्रयत्नतः लंघयेन्मूलमंत्रेणाचादियोडशचक्रवं आदियोडशचक्रस्यासाधकानंदशायिनीं चिंतयत् साधकोदेवीजपकर्मसमारभेत भ्रुवोरुपरिनाडिनांत्रयाणांप्रानरुच्यते तत्रायंत्रिपथस्थानंषट्कोणंचतुरंगुलम् रक्तंचकुलयोगज्ञैराज्ञाचक्रमितीर्यते कंठत्रयाणांनाडीनांविद्धनेविद्यतेनृणां सुषुम्नेडापिंगलानांषट्कोणंतत्व डंगुलं तत्यद्यचक्रमितिप्रोक्तंभ्रुकंठस्थमध्यगं त्रयाणामपिनाडीनांहृदयेचैकताभवेत् तत्स्थानंषोडशारंस्या त्तेप्रांगुलप्रमाणतः तत्पीठमुक्तयोगज्ञैरादियोडशचक्रगं ध्येयानामधमंत्राणांचिंतनस्यजपस्यच तस्मादा

रामः १७

जपेत्हृदयंतस्मादारीनिगद्यते पश्चात्त्रयंवोच्चारणात् तउक्तंनत्रैव निःसेतुचयथानोयंक्षरणान्निःसृतंप्रसर्पति मंत्र
स्तथैवनिःशेतुत्सरणात्सरतियज्वनां तस्मात्तदत्रमंत्रेषुचतुर्वर्णाद्विजातयः पार्श्वतोसेतुमाश्रयजपकर्मसमारभेत्
मंत्राणांप्रणवःसेतुस्तत्सेतुःप्रणवःस्मृतः चतुर्दशस्वरोयोसौशेषश्रीकारसंज्ञकः सचानुस्वारचंद्राभ्यांभुद्वारणंसे
तुरुच्यते अत्रशिवमित्युपलक्षणंसर्वपूजासमंगतमितिस्वयमभिधानात् यथा पूजयित्वाततोमालांगृह्णीयाद्दक्षिणे
करे अथमंत्रमध्यभागेवाजपित्वानुतर्जनीं अनामिकाकनिष्ठाभ्यांमुंचेयाननुभावतः स्थापयित्वातत्रमालांतं
गुह्यायेरणतर्जनं प्रत्येकंवीजमाश्रयत्रैकाङ्ग्रंथेनभैरवः प्रतिवारंपठेन्मंत्रंशनैरंगुष्ठेनचालयेत् मालावीजंतुजन्मत्रयं
स्पृशेन्नहिपरस्परं सर्वेजपप्रकर्तुंचांगुष्ठायेरणभैरव सर्ववीजंजपन्यस्तपरवीजंतुसंस्पृशेत् अंगुष्ठेनभवेन्नस्वनिष्फ
लःमजपःसदा नालास्वहृदयासन्नेधत्वादक्षिणपाणिना देवींविचिंतयन्नप्यंकुर्याद्वामेननस्पृशेत् अंकाग्रङ्ग्रंथेनभंगुर
ष्ठायेरणार्थः मालावीजंतत्संबंधीजानिः शेवागमे तर्जन्यानस्पृशेत्तत्रंकंपयेन्नविधूनयेत् नस्पृशेद्वामहस्तेनकरभ्रमं
नकारयेत् अक्षानांचालनेंगुष्ठेनान्यमक्षंनसंस्पृशेत् जपकालेसदाविद्वान्मेरुंनैवविलंघयेत् परिवर्तनकालेचसंघट्ट
नंवकारयेत् कलिःखटखटाशब्दैर्दोलमानेचलन्मतिः चलितेचैवविज्ञेयःस्फुटितेव्याधिसंभवः हस्तच्युतेमहाविघ्न
सूत्रच्छेदेविनश्यति चलितेमध्यमायांगुल्यंतरगते स्फुटितेमणौसूत्रच्छेदेगुणच्छेदेपीत्यर्थः तथा कालोक्तंतवः

जृंभायामेकमार्तनेत्यजेत् प्रमादान्नीष्ठीभवेदावर्त्तनंत्यजेत् आवर्त्तनंमंत्रस्य जपेनिविघ्नसंस्पर्शेक्षालयित्वाऽ
नर्जयेत् योगिनीतंत्रे सर्वासपिवमालासुमेरुःपार्श्वेविधीयते नस्पृशेत्तत्कदाचित्तुएष्यावर्त्तनंतुनः नस्पृशेत्तर्जनेनि
र्वत्तर्जनीस्पर्शस्यैवनिषेधादन्यांगुलीनामस्पर्शोसंभवाच्चेति तथामहाकपिलपंचरात्रे एकचित्तःप्रशांतात्माप्रश्च
मत्रकरःशुचिः भुग्नग्रीवोन्नतःशोनःकेदृन्मीलनवर्जितः सविसर्गसमात्रंचसविंदुसंक्षरंस्फुटं नडुतंनाविविश्रोतं
क्रमान्मंत्रंजपेत्सुधीः नारदपंचरात्रे अक्षरादक्षरंयावत्सर्वदोषविवर्जिते विलंबितंवनातीवनथास्पष्टभवेज्जवं चि
त्तविक्षेपरहितमत्यक्तधियान्वितं एवंकृत्वाजपंविप्रविनिवेद्यश्चयागवत् योगिनीतंत्रे अशोत्तरशतंवापिजपांते
शिरसिक्षिपेत् तंमालेसर्वदेवानांप्रीतिरत्नप्रदायम शिवंकुरुष्वमेमालेयज्ञोनीर्यैवसर्वदा पद्मलेशिखिबीजस्थं
सूक्ष्मंसूक्ष्मान्वितंभवेत् आकाशशशिसंयुक्तंसिद्धेहृदयमंभुतं एवंपंचाक्षरोमंत्रोमालायाःपरिकीर्तितः ग्रह
रोगस्यापनेनैवपूजनेविनियोजयेत् पद्मलेफकारःशिखीरेफःसूक्ष्मईकारआकाशशशीन्योर्विंदुर्द्वयंचंद्राभोयुतं सि
द्धेत्वरूपंहृदयंनमः फेत्कारिणीतंत्रे यथाशक्तिजपंकृत्वाप्राणायामत्रयंचरेत् नारदपंचरात्रे जपांतदक्षदीक्षि
यथाशक्त्युपचारादिकं निवेदयेद्विभोस्तुत्यावाक्कर्मनसान्विते ऐंपुंडरीकाक्षविश्वात्मन्मंत्रमंत्रेजनार्दन गृहाणो
मंजपंनाथममदीनस्यज्ञाश्वत इत्युक्त्वार्घोदकंपुष्पंकृत्वादक्षिणपाणिगं अग्रतोनिक्षिपेद्विद्यामूलमंत्रेणनारद

मंत्रात्माभगवन्विष्णुरचिरात्सिद्धिदोभव शिवायवाहसोमशंभुः मानसोपांशुभाष्याणांकुर्यादेकतमंजपम् मूलस्याथशतंजप्त्वानुतेनविलंबितं गुरुतिगुरुगोप्तात्वंगृहाणास्मत्कृतंजपं सिद्धिर्भवतुमेदेवत्वत्प्रसादात्वयिस्थिता भोगीश्वरकपर्दित्वानुदक्षहस्तेनसंभवे मूलमंत्रार्घतोयेनरक्षरक्षनिवेदयेत् नारदपंचरात्रे संपूज्याथजपंकुर्याद्यावद्वेप्रहरद्वयं नदूर्ध्वंपूर्वतस्नात्वाविशेषेणविधानवित् न्यासावसानमखिलंकर्मकुर्यान्मुरोदितं पूजाग्निहोमपर्यंतंततश्चजपमारभेत् यावद्दिनावसानंतुभूयःस्नात्वाततोद्विजं मुपास्यपूर्ववत्संध्यादेवंसंपूजयेत्पुनः विसृज्यभोजनंकुर्यात्ततंतारकोदये संध्यामुपास्यरेचंचपूर्ववत्पूजयेदित्यर्थः अथभोज्यानि त्रैलोक्यसंमोहनतंत्रे भीक्षान्नंविवाहविष्णासीकंदमूलफलाशिनः पयोव्रतीवानियतोजपेदेकाग्रमानसः भीक्षास्वरूपमाहकंभसंभवः वेदिकाचारमुक्तानांतुचीनांश्रीमतांसतां सत्कुलस्थानजातानांभिक्षासीचाग्रजन्मनोऽस्ति नारदः चरुमूलफलक्षीरहविर्भिक्षान्नसक्तवः एतत्सन्नविधंप्रोक्तंपवित्रंव्रतभोजने कपिलः यावीयवाग्राशाकंवपयोभक्षंहविष्यकं पूर्वपूर्वप्रशस्तंस्यादज्ञानेमंत्रसाधने हविरुक्तंकंभसंभवेन सितैकविधहैमेतमुण्मन्नस्त्रीयसंश्रितं अश्रुजावहनंपक्वामनुद्योल्हसंचयत् दधिक्षीरघृतंगव्यमेषवंशुद्धवर्जितं तिलाश्चैवासितामुक्ताकरंजमुकवर्जितं नारिकेरफलंचैवकदलीलवलीतथा आम्रमामलकंचैवपनसंचहरीतकी व्रतांतरप्रशस्तंचहविष्यामन्त्रनेऽधः अचेत्नवमलभ्यंवाप्यप्रशस्तंव्रतांतरे ना

शि.चं
१९

न्यमेवात्रतत्सर्वंयदिच्छसिद्विमात्मनः लशुनंपिण्डितांशीचविनीतःशोनचेतनः शोनातपः कैमतिकांसिताम्लिलेख्यांशु
ष्काम्लिलायवाः कलायकंगुनीवारावास्तुकंहिलमोचका षष्ठिकाकालाशाकंचमूलकंकेमुकेनरतः कंदसंचवरा
हुडगव्येचदधिसर्पषि पयोनुक्तसारेचपनसाद्रोहिनकी पिप्पलीमीरकंचैवनागरंगकतिंतिडी कदलीलवली
धात्रीफलान्यगुडुसैक्षवं घृतेतैलपक्वसुनयोहविष्यान्नंप्रचक्षते मूलकंहविरपिवैल्लवानांनिषिद्धं तडाकंविष्णुवानले
यत्रगांसंतथामद्यंतथाद्वंताकमूलके निवेदयेन्नैवतत्रहरेरैकांतिकीरतिरिति अथवर्ज्यानि तत्रकुंभसंभवः लवणं
चपलंचैवक्षारंरौडरसांतरं मावसूकमसूराद्यान्कोडवांश्चणकानपि तांबूलंचहिभुक्तंवदुःसंवासंप्रमत्ततां वर्जयेदिति
ब्रह्मयामले निश्चयोत्साहधैर्यैश्चतत्वज्ञानस्यदर्शनात् अल्पासीत्यंत्यसंगश्चषड्भिर्मंत्रःप्रसिद्ध्यति उद्यासीवङ्गभसीचप
जलोनियमाग्रहः नीचसंगाञ्चलोल्याच्चषड्भिर्मंत्रोनसिद्ध्यति अशंकितमनाश्चैवशिवशक्तिमयत्वतः देवमंत्रमयंसाक्षा
ध्यायेदात्मानमात्मनि मनोन्यत्रशिवोन्यत्रशक्तिरन्यत्रमारुतः नसिद्ध्यतिवरारोहेकल्पकोट्शतैरपि पर्युषंचारनालंच
कोडवान्नंमसूरिकां कांस्यपात्रंचतैलंचमंत्रवीर्य्यहराणिषट् वीर्यंविज्ञानयोर्हंत्रीज्ञानहंत्रीचपर्युषः तस्मात्सर्वप्रय
त्नेनमंत्रीपर्युषितंत्यजेत् आरनालंचान्यमद्यंमंत्रीदुग्धापरित्यजेत् फलंलोपोभवेन्नूनंमंत्रवीर्यंहरेद्ध्रुवं तेनकारणा
भावेनमंत्रीक्षारांश्चवर्जयेत् पित्तलंमृत्सुदंनूनंस्फडधान्यंचकोडवं कोडवान्नंपरित्याज्यंसर्वथाजपकर्मणि मसूरीमानहंत्रीच

रणः
१९

परित्याज्यावसर्वथा कांस्यपात्रमशुद्धंचतद्धदेविष्णुनापुरा मंत्रवीर्यहरत्वाशुयद्यपिस्यान्महेश्वरः तस्मात्सर्वप्रयत्नेनकांस्यं
ज्यंतुसाधकैः तिलतैलंमंत्रपूतंपावनंदेवदुर्ल्लभं मर्दयित्वाप्रयत्नेनस्नानंकार्यंहिसर्वदा वर्ज्जयेज्जपवेलायांभोज्यमेवसदाशु
धैः नभोक्तव्यंनभोक्तव्यंमंत्रिणातत्कदाचनेति अथभोजनपर्यायः तत्रकुंभसंभवः उपस्तीर्याभिचार्यैतत्संस्कृत्यप्रोक्ष
णादिभिः पावयेद्वैदिकैर्मंत्रैःपुनर्मूलेनमंत्रवित् वैदिकैःप्रोक्षणादिभिःपावयेदितिसंबंधः मूलेनमंत्रयेदितिशेषः तथा
सोभशंभुः हृदासंनोजपेन्मंत्रीपूतेराचामयेज्जलैः हृदाहृदयमंत्रेजलंचाभिमंत्रितंपिबेदिति पलाशपत्रेणमध्यपत्रव
र्जितेनकृतपत्रावल्यामेवभुंजीतनिवदंति कांस्यभाजननिषेधानियमइतितत्वं अथशयनं विजयमालिनीतंत्रे अथःशया
नःशुद्धात्माजितक्रोधोजितेंद्रियःनारदपंचरात्रे शुक्लाशायीतशयनेशुभेचसुशीतल अर्द्धरात्रेसमुत्थायपादशौचंभवे
द्द्विजः आचम्यदेवसंस्मृत्यशीघ्रंसंपूज्यपूर्ववत् जपंकुर्याद्यथाशक्तिअर्च्चयेच्चतथेश्वरिइति तथावैशंपायनः शयनंकुशशा
य्यायांविन्यसेत्कुचिवस्त्रधृक् नद्यासःक्षालयेन्नित्यमन्यथाविघ्नमाहरेत् इति तथावायवीयसंहिता अहतास्तरणास्तीर्ण
सदर्भेशयनेशुचिः मंत्रितेवशिवेध्यायन्प्राक्शिरस्कोनिशिस्वपेत् शिवमित्युपलक्षणंमंत्रितेस्वेनमंत्रेण कपिलपंचरात्रे
गुरुपार्श्वनंकृत्वाउपवासीजितेंद्रियः दर्भशय्यागतोसम्यगदृष्ट्वास्वप्नंनिवेदयेत् योगिनीतंत्रे यज्ञायतोदूरमुदेनुदेवमाहृत्य
मंत्रान्प्रियतस्तरेतान् लक्ष्येकभुग्दक्षिणपार्श्वशायीस्वप्नेपरिक्षेतयथोपदेशं मंत्रानितिवक्रवचनेनसकलंसूत्रंज्ञेयं मृत्यु

शि·वं २०

ने तथा भगवन्देवदेवेशशूलभृद्वृषवाहन इष्टानिष्टसमाचक्ष्वममसुप्तस्यशाश्वत स्वंसुप्तः कुशास्तीर्णेततः प्रयतमानसः
निशांतेपश्यनिस्वप्नंशुभंवायदिवाशुभं पिंगलामते तारोभिंदिद्वयंशूलपाणयेदिठईरितः स्वप्नमानवमंत्रोयंशंभुनापरिकी
र्त्तितः नमोजायत्रिनेत्रायपिंगलायमहात्मने वामायविश्वरूपायस्वप्नाधिपतयेनमः स्वप्नेकथयमेनित्यंसर्वकार्येषुशो
भनः क्रियासिद्धिंविधास्यामित्वत्प्रसादान्महेश्वर मंत्रतंत्रप्रकाशे ॐहृत्सकललोकायविघ्नेवे विघ्नायवि
श्वरूपायस्वप्नाधिपतयेनमः स्वप्नमानवमंत्रायकथितामानवादिभिः अथशुभस्त्वकस्वप्नः तत्रयोगिनीतंत्रे त्रिविधं
दर्शनंतस्ययथार्थंयथार्थकम् अयाचकंयत्सुस्थानांशस्यतानांचदर्शनम् यथार्थंतदयथार्थमस्वस्थानांविकारजं
अयाचकंमानसंचयथार्थफलमुच्यते येषांस्वरूपमाहयदिति दर्शनंदेवादीनां विकारजंपित्तादीनां मानसंमनोविकारजं
आगमसिद्धांते आद्येवर्षेवत्सरार्द्धद्वितीयेयामेपाकोवर्षेपादतृतीये मासेपाकःसैवरीतुर्ययामेसद्यःपाकोयोविसर्गेषुदृ
ष्टः आद्येयामेदृष्टस्यस्वप्नंस्ववर्षेवर्णमात्रेपाकःफलं एवमन्येपि विसर्गेनिशांते तथा क्रूरेधमामध्यमास्यादृष्टेनुत्तमो
त्तमे नविद्यतेरुत्तमोयस्याःसासिद्धिरुत्तमेत्यर्थः तानेवाहतत्रैव स्वप्नेपश्यतिवेदवंनिजेष्टंसर्वतोसुखं गुरुप्रसादमुत्तरवं राम:
निर्मलंचंडमंडलं गंगांभागीरथीभानुंलिंगिनंलिंगमैश्वरं प्रसन्नंतत्रयानीयान्तिद्धिंस्वप्ननिदर्शने प्रसन्ननिजेष्टदेवं २०
अतएवसिद्धिरिपि नारदपंचरात्रे क्षितिलाभःक्षतजाद्विनरणंवाग्निपूजनं होमःप्रज्वलितेवह्नौसंग्रामविजयस्तथा

हंसकोकगपूराणांरथारोहणमेवच कोकश्चक्रवाकः कपिलपंचरात्रे कन्यांछत्रंरथेदीपंप्रासादंकमलेनदीं कुंजरंवृषभं
माल्यंसमुद्रंफलतेद्रुमं पर्वतंचहयेनेक्षेमाममांसंसुरासवं स्वप्नादीनिसर्वाणिदृष्ट्वासिद्धिमवाप्नुयात् मुनिरपि यदास्व
र्गसुकन्येषुस्त्रियंस्वप्नेषपश्यति सम्पद्धितत्रजानीयान्नस्मिन्स्वप्ननिदर्शने भैरवीतंत्रे नदीसमुद्रनरणंआकाशगमनंच
था भास्करोदयनंचैवप्रज्वलंतंहुताशनं ग्रहनक्षत्रतारणांचंद्रमंडलदर्शनं नक्षत्राणिअश्विन्यादीनि ताराअन्यानि
हर्म्यस्यारोहणंचैवप्रासादशिरसोपिवा नागाश्वस्तृषभेंद्राणांतरुशैलस्यरोहणं विमानगमनंचैवसिद्धमंत्रस्यदर्शनं
लाभःसितर क्षैवदेवानांचैवदर्शनं स्वप्नादीनिसंदृष्ट्वानरःसिद्धिमवाप्नुयात् स्वप्नेतुमदिरापानंमांसंमांसभक्ष
णं कृमिविष्ठानुलेपंचरुधिरेणाभिषेचनं भोजनंदधिभक्तस्यश्वेतवस्त्रानुलेपनं सिंहासनंरथंयानंध्वजराजानिवेव
नं रत्नाभ्याभरणादीनिदृष्ट्वास्वप्नेप्रसीदति नारदपं· गुरुर्देवोद्विजःकन्याःगोगजाश्वाश्वकेशरी दर्पणंशंखभेर्यौचित
त्रैवाद्यंचरोचनं तांबूलंभक्षणंचैवतथादध्यभिवंधनं सिद्धान्नमाममांसंचमद्यस्त्रीमदिरासवा छत्रंपानंशुभंवस्त्रंतथा
यानश्वेतचंदनं माल्यमुक्ताफलंहारःपूर्णःसमुदितःशशी प्रचंडकीरणास्त्वंतिमन्नागाथमहोदधिःप्रफुल्लःपादपःशा
लिरोचनाकुंकुमंमधु लाजासिद्धार्थकावीजंनवभांडंचपायसं उपपन्नोभयाचार्योगायत्रीचरसंगता मनश्चेतिकरश्चै
त्येलोकेस्तदृपागतः सर्वेस्वप्नाःशुभाःप्रोक्ताःसिद्धिमोक्षफलप्रदाः अथाशुभसूचकाः नारदपंचरात्रे अतोन्येविपरीता

सुमनसःखेदराश्चये गर्हितालोकविद्विष्टास्वप्नास्तेष्यशुभावहाः चंडालकाककलभभूत्यगर्त्तमसंगले ड्वयंतैलाभक्तनग्न
शुष्कवृक्षप्रदर्शनं कंटकतरुनिर्मूलशासारस्यचदर्शनं रोगदमिति अतःउक्तशुभसूचकात् कलभंवालगजं तत्रप्राय
श्चित्तमाहकपिलः दृष्ट्वादुःस्वप्नकेचैवंहोमशांतिद्विजंवाजुयात् तथापिंगलामते शुभेशुभंभवेत्नत्यजुह्वात्शुभेश
तं अस्त्रेणेतिक्रमोविघ्नान्शांतिं तथानारदपंचरात्रे दृष्ट्वासमाचरेद्धोमंदंतकाष्ठोदितंमुने केवलेनाथवाज्येनसिंहमं
त्रेणशांतये दंतकाष्ठप्रकरणेतावदाहस्वयमेव शंतेमहसंसाष्ठांवायथाशक्त्याथवाद्विज अस्त्रसंपुटितेनैवंनाम्ना
स्वाहाचितेनच दोषान्जह्नीत्येवंपदंनामाचसानगं अस्त्रसिंहमंत्रयोर्विकल्पः सर्वदोषनिघ्नानां अथस्वप्ननि
वेदने तत्रैव शिष्यस्रुचिराचांतःपुष्पहस्तोगुरुन्नमं प्रणम्यशिरसाहृष्टस्तस्मैस्वप्ननिवेदयेत् स्वप्नेवाक्षिसमक्षंवा
आश्चर्यमतिहर्षंदं अकस्माद्द्विजायेननज्ञातव्यंगुरोर्विना मंत्रप्रसादजनितंलिंगंवतगुरोर्विना मंत्रप्रसादजनि
तंलिंगंवतगुरोर्विना प्रकाशनीयंविघ्नेन्दुकस्यचित्सिद्धिमिच्छता प्रकाशयतियोमोहादौत्सुक्यान्मंत्रजल्पके निकरस्था
श्चतासस्यसिद्ध्योर्यातिदूरतः आविर्भवंतिदुःस्वानिशोकाश्चविविधाअपि वक्तुंडकरेप चित्तप्रसादोमनसश्चतुष्टि रामः
र्नश्यतिशतास्वप्नपराभुस्वत्वं तथाभैरवीतंत्रे ज्योतिःपश्यतिसर्वत्रशरीरंप्रकाशयुक् निजंशरीरमथवादेवतामय २१
मेवहि नारदपंचरात्रेपि मैत्राराधनशक्तस्यप्रथमेवत्सरत्रयं जायंतेबहवोविघ्नानियमस्यस्यनारद नोद्विगंसाधको

यानिकर्मणामनसायदि तृतीयवत्सराद्ध्वंराजानश्चमहीभृतः पार्थयंतेतुरोधेनगर्विताश्चपिमानिना प्रासा
दःक्रीयतानाथमनोज्ञरणकारणं प्रज्वलंतंचपश्यंतितेजसाविभवेनच अतस्तेमुनिशार्दूलनिस्तुरंवक्तुमक्षमाः
नवमाद्वत्सराद्ध्वंस्वयंसिद्धतिमंत्रराट् नानाश्चर्याणिहृदयेमंत्रसिद्धिमयानिवै अत्यानंदप्रदान्याशुप्रत्यक्षेणवहि
स्तथा जडधीस्तक्षणंविप्रप्रणमन्तिमहर्षिनः क्षणंडुंडुभिनिर्घोषंश्रृणोत्यत्यंतरिक्षतः क्षणंचमधुरंवाद्यंनाना
गीतसमन्वितं आजिघ्रतिक्षणंगंधान्कर्पूरमृगनाभिजान् उत्पतंतंक्षणंचापिपश्यत्यात्मानमात्मना चंद्रार्कवि
रणाकीर्णक्षणमालोकयेन्नभः गजगोवृषमाद्यैश्चशुंड्याद्यक्षणंद्विज निर्झरांबुदसंक्षोभंक्षणमाकर्णयत्यपि
तारकाणिविचित्राणियोगिनोनभसिस्थितान् पश्यंतुयाह्ययंतस्यक्षत्रंमंत्रप्रतीसदा क्षणंकिलिकिलारावं
सवर्हिरवंतथा क्षणोमेघोदयंपश्यत्क्षणारात्रिंदिनेसति रात्रौचदिवसालोकंसस्यैरासमीक्षितं वलेनपरिपू
र्णश्चतेजसाभास्करोयमः शमेनयुक्तःप्रोद्वेनगोभीर्यैरासुखेनच स्वल्पाशनेनाकृशनावकृतापिनविद्यते विशू
त्रयोरथाल्पत्वंभवेन्निद्राजपस्तथा जपध्यानगतोमंत्रीनखेदमधिगछति विनाभोजनपानाभ्यांपक्षमासादिकं
सुने इत्येवमादिभिश्चिह्नैर्महाविस्मयकारिभिः उग्रैःसंप्रबोधयंप्रसन्नोमंत्रराडिति तथाबौधायनः सिद्धेस्तु
त्रीणिचिह्नानिदानाभोक्तात्रयाचकः दातभोक्तायथाचकइत्यर्थः प्रपंचसारे ततोस्यप्रत्ययास्त्वेवजायंतेउत्त

नोमनुं अधिष्ठितोनिष्पद्येयंनिश्चमिश्रंश्रद्दंभवेत् अर्काभःतेजसासोभवतिनिलिनजासंततेकिंकरीष्याड्डोगान
रूपंनिदृश्याद्भुतमथधनधान्योकुलंतत्समीपं देवानित्यंनमोस्मैविदतिफलि नानैवरूपंतिपुत्रापौत्रामित्राणिरु
क्मस्तनुविषदिपरंधामविष्णोःसभूयात् स्वंकृतेनसिद्धतिर्नेयंत्रयंवापुरश्चररणंकुर्यात् तऽकंफेत्कारिणीतंत्रे
कर्मणाप्रबलेनैवप्रतिबंधोविरोधिना यदिसिद्धिनलभतेद्विस्त्रिवीपुनराचरेदिति अथहोमपर्यायोविचार्यते
तत्रवाचवीयसंहितायां अथाग्निकार्यंवक्ष्यामिकुंडेवास्थंडिलेपिवा वेश्मन्यायसेपात्रेमृण्मयेवानचेभुभे
ज्ञानारणवे नित्यंनैमित्तिकंहोमंस्थंडिलेवासमाचरेत् गोमयेनोपलिप्तायांभूमौस्वस्थलरूपकं हस्तमात्रंतुतत्कुर्याद्वा
लुकाभिःसुशोभनं अंगुलोत्सेधसंयुक्तंचतुरस्रंसमंततः क्रियासारे समोस्तदिक्षुप्राक्प्रहःप्राग्दक्प्रणवोपिवा उद
क्प्रहःप्रदेशोवास्थंडिलस्यस्थलंस्मृतं प्रेहःप्रणवः तथाकपिलः स्थंडिलंवालुकाभिर्वारक्तम्रदुजसापिवा तथाव
शिष्ठः हस्तमात्रंस्थंडिलंवासंक्षिप्तेहोमैकर्मणि अत्रसंक्षिप्तेहोमकर्मणि अत्रसंक्षिप्तेरुत्यभिधानात्सहस्रादिसंख्यो
होमःस्थंडिलेनकर्त्तव्यइतिकेचित्तन्न होमेसमाचरेत्कुंडेस्थंडिलेवाथपूजिते अग्निप्रणायनंकृत्वाह्याचार्यःसर्व
वेदवित् नित्यहोमंव्याहृतिभिरष्टोत्तरशहस्रकमितिवायुपुराणवचनात् कुंडेवास्थंडिलेवापितत्रहोमोविधीयते
अयुतंहोमसंख्याचपालाशशमिधस्तथा इतिपद्मपुराणवचनात् अत्रहोमाशक्तौलुजपोशक्तस्यसर्वत्रेतिनारा

गरुगोष्ठाश्वत्थदुष्टमृगव्यालशोकावर्जितैकांतनिंदारहितैधार्मिकश्वेष्टदेवताभक्तजनाश्रयसुभिक्षनिरुपद्रवराजतत्व
विवादिगमनागमनस्थानानिरुतेषामन्यतमेस्थानेग्रामेक्रोशमात्रेनगरेक्रोशद्वयेनदीपर्वततीर्थरौप्यमाशारहितस्थानमाश्रित्य
नमामुकमंत्रस्यपुरश्चरणसिद्धये मयंगृह्यतेभूमिर्मंत्रोमेसिध्यनामिनिमंत्रेणभूमिपरिग्रहंविधायवटपिप्पलशमीडुंबरा
न्यतमवृक्षभवात् वितस्तिमात्रान्दशकीलकान्कृत्वाष्टमंत्रेणपृथक्पृथगष्टवारमभिमंत्रपूर्वादिग्विदिक्षिडेशानयो
र्मध्येनिर्ऋतिवरुणोर्मध्येवोर्ध्वाधोर्ध्वभागेषायतन्नदस्त्रमंत्रांतेस्वायनमः इतिप्रकीलमंत्रंसंपूज्यपूर्वादिक्षुदक्षादिक्षु
इंद्रंसोमंसायुधंसपरिवारंसवाहनंसपत्नीमाषभक्तबलिर्नमः इतिदशदिक्पालेभ्यः स्वस्वस्थानतन्कीलसमीपेमासभ
बलिंदत्वाक्षेत्रमध्येक्वचित् क्षेंक्षत्रपालायनमः गंगणेशायनमः वंवास्तुपुरुषायनमः इतिक्षेत्रपालगणेशवास्तुपुरु
षान्संपूज्यसुसमेस्थलेप्राक्प्रत्यक्दक्षिणोत्तरायताश्चनवसूत्रनवरेखाविलिख्यनवकोष्ठानिकृत्वातेषुपूर्वादिक्रमे
णप्रादक्षिणोनसप्तकोष्ठेषुकचटतपयशाख्यान्सप्तवर्गान्विलिख्येशानकोणलक्षौविलिख्यमध्यकोष्ठेनथैवनव
धाविभज्यतेषुपूर्वादिप्रादक्षिणोनअ आ इत्यादिशोडशस्वरान्क्रमशःक्रमेणाविलिख्यमध्यकोष्ठेश्रींकारंलिखेदितिकू
र्मचक्रंनिर्मायतत्रमध्यमगननेवकोष्ठेमध्येपूर्वादिषट्सुकोष्ठेषुचप्राक्षिणोनामनंतवृषभशैलराजवासुकार्थकृष्णऋ
षभयोनिमहाशंखछत्रायान्यवक्षेत्रपालान् ॐक्षैंअनंतक्षेत्रपालायनमः ॐक्षंवृषभक्षेत्रपालायनमः इत्या

दिक्षणावक्षेत्रपालबीजनत्रनामचतुर्थीनामीनान्गेधादिभिः संपूज्यग्रामादिनामाद्यक्षरयुक्तकोष्ठदिशिमुखेनदलाग्रेलदधःपा
र्श्वद्वयगतकोष्ठद्वयान्यनसेकूर्महस्तेवाएष्टे सर्वार्थसिद्धयेइतिनत्रराजवचनान्मध्यकोष्टात्मककूर्मपृष्ठे क्षेत्रमथेवाजपा
र्थंगृहीतवानानपनिवारणाक्षमंकुर्यात् अथवर्ज्यस्थानानि तत्रअकारेणागकारस्यारित्वेअस्वरस्यटकारेणालस्वरे
स्यपकारेणऔंकारस्यधकारेणजकारस्यटकारेणऊकारस्यकक्षारेणाउकारस्यनकारेणाफकारस्यटकारेणाअकारस्य
रेफेणायकारस्यसकारेणारित्वमन्योन्यमितियत्रस्थानसाधकयोराद्यक्षरेणाअरित्वेनतत्स्थानेत्याज्यमिति॥तदुदाहरणं
तुअमरकंटकस्थानेगणपतेःसाधकस्यारिर्भवति गरुडपुरममरेश्वरस्यापिहन्यमन्यत्राप्युक्तं अथजपमालासातुद्वि
धा मातृकाक्षरमयीमणिमयीचेतितत्रमणायस्तु पुत्रजीवशंखविद्रुमस्फटिकमुक्ताफलपद्मबीजसुवर्णरजतकुशग्रंथि
रुद्राक्षाश्चपक्षविशेषाः अथसंख्यातुसात्विकराजसतामसभेदेनाष्टोत्तरशतंषोडशत्रिंशन्निश्चेति अथजपमा
लायासंस्कारकाल तत्रविल्वोर्ध्वदशीपूर्वोक्तःशक्रेरक्तमिनवमीचतुर्दशीनवमीरात्री गणेशस्यचतुर्दशीमध्याह्न
शिवस्यत्रयोदशीदिवासूर्यस्यसप्तम्रमीचतुर्दशीपूर्वोक्तः इति अथमालायासूत्राणि विल्वोपपत्रसूत्रंकार्यासस्
त्रंवा देव्यापट्टसूत्रं शिवस्यैरंडीभवेवालकंलंवा सूर्यगणेशयोःकार्पाससूत्रंपट्टसूत्रंवाकार्यायथायोग्यमेवकार्यमिति
अथसंस्कारः तत्रप्रणवोक्तमात्रयागेसूत्रंगोमयदुग्धदधिघृतकुशनलात्मकंपंचगव्यंसंपाद्यशक्तिव्यतिरिक्तेषु०

पूर्वदिनेकभक्तसाधकःस्नानंकृत्वानित्यकृत्यंसमाप्यसूत्रंमणीश्चसंस्थाप्यनेषुप्रणवंभुवनेश्वरीबीजंमातृकाक्षराणि
चसूत्रेप्रतिबीजंबीजेषुचविन्यस्यमणीन्सूत्रेचगंधादिभिःसंपूज्यकुंडादौनित्यहोमविधिनाग्निंसंस्थाप्यथाशक्तिस
घृतैस्तिलैःकेवलघृतैर्वासघादिपंचमंत्रैर्हुत्वाहोमाशक्तौजपंवाविधायसूत्रेरुद्राक्षपुत्रजीवपद्माक्षैश्वेन्सुखेसुखंसं
यो०ज्यथासुखमन्यमणिनित्यारोप्यैकैकमणिमध्येगुरुक्रविधिनाब्रह्मग्रंथिविधायगोपुच्छाकारेणग्रंथयित्वास
र्वनस्थूलसजानीयमेकमणिमुद्भवसूत्रद्वयमेकीकृत्यमेरुंग्रंथयित्वासद्योजातमितिमंत्रेणापंचगव्येनशीत
लजलेनचप्रक्षाल्यवामदेवायनिमंत्रेणाचंदनागुरुकर्पूरकुंकुमैर्विलिप्य अथोरेभ्यइतिगुरुक्षीरशर्करागुग्गुलु
घृतचंदनघृतैर्धूपयित्वा तत्पुरुषायेतिगंधचंदनकस्तूरीकुंकुमकर्पूरैर्लेपयेत् ॐईशानइतिमंत्रेणाप्रतिबीजे
शानंशतमभिमंत्रयेत् मेरुंचानेनाघोरेभ्यइत्यनेननवशतंशतमभिमंत्रयेत् ततस्तत्रपूर्वोक्तवक्त्रभेदेनस्वस्व
रुद्राक्षस्यावदेवतामावाह्यावाहनस्थापनसन्निधायनसन्निरोधनसमुखीकरणासकलीकरणावगुंठन्म
नीकरणापरमीकरणानिनत्वन्मुद्रयाविधायषडंगैःपंचभीर्मंत्रैःप्रतिबीजंपंचोपचारैस्तांदेवतांस्वेष्टदेवताव
त्पूजयित्वेष्टंसंस्कृतमालायाजपंकुर्यादिति जपनालंसंस्कारविधिः इत्थंप्रतिष्ठितमालयाजंकुर्वन्यदानत्सूत्रं
जीर्णमधिजानातिनदैष्टंसूत्रंग्रंथयित्वातयाचेष्टंमंत्रमष्टोत्तरशतंप्रायश्चित्तार्थंजपयित्वापश्चान्नयामालयाय

थापरंवेजपंकुर्यात् अथवेष्टनिष्ठाप्रकारस्तुरुद्राक्षस्यैवनान्येषां तं अन्येषांपद्माक्षादीनांतुप्रतिष्ठाविधिःप्रदर्श्यते तत्रग्रंथि
तोमालांकुत्रचित्यात्रेसंस्थाप्यतस्यांगणेशसूर्यविष्णुशिवदुर्गाःपृथक्पृथक्आवाह्यसंपूज्यहौंमंत्रेणपंचगव्येनिक्षिप्यप
नस्तोनस्माद्धृत्यस्वर्णपात्रस्थेपिप्पलपत्रस्थेवाधूपवासितेपंचामृतेनिक्षिप्यतनस्तोयंहृत्याशीतलजलेनिक्षिप्यप्रक्षाल्यंद
ध्नागुरुकस्तूरीकर्पूरकुंकुमसोधिकैरनुलिप्यतस्यो स्त्रौंमितिमंत्रमष्टोत्तरशतंजपित्वानवग्रहान्दशदिक्पालान्क्षेत्रपा
ल्यष्टतैस्तिलैर्पथाशक्तिस्वेष्टमंत्रेणहुत्वागुरवेदयथाशक्तिकांचनंदक्षिणांदत्वाब्राह्मणांश्चान्नादिभिस्तोषयेदिति अ
थवास्त्रंमंत्रमालांश्चपंचगव्येनदिनत्रयंसंस्थाप्यचतुर्थदिनेसंधृत्यास्त्रमंत्रेणप्रक्षाल्यहृन्मंत्रेणग्रंथयित्वास्थंडिलेस्वेष्ट
देवतापूजामंडलेविधायतत्रस्वेष्टदेवतांसंपूज्यमूलमंत्रमष्टोत्तरशतंजपित्वास्वेष्टदेवताकरेकरन्यस्यहृन्मंत्रेणाहुतये
ननवाग्यथाशक्तिहुत्वामंडलमध्येमालांसंस्थाप्यतस्यामस्त्रमंत्रेमूलमंत्रंषडंगन्यासांश्चविन्यस्यस्वेष्टदेवतारूपंविचिंत्य
वक्ष्यमाणविधिनासर्वभूतबलिंदत्वातस्यामिष्टदेवतांसंपूज्यार्घंदक्षिणादिभिःपरितोष्यप्रणम्यब्राह्मणांश्चान्नादिभि
स्तोषयेदिति इत्थंप्रतिष्ठितमालयावान्यंमंत्रंजपेत् अथपरश्चरणकालेविहितानिक्रमतःसंहरणशौचमौनमंत्रा
र्थचिंतनाद्यवधानानिवैदग्ध्यंब्रह्मचर्यंजपोत्साहक्रोधन्यागस्वर्णाश्रयधर्मानुष्ठानपरिनुष्टेंद्रियंनिग्रहबलंचर्यगुरुनतिके
वलामलकस्नानमंत्रेदिमंत्रितजलेनाभिषेकंस्त्रिष्ठवणंद्विशवरमशक्तौशक्तस्नात्वानंदेवर्षिपितृस्वेष्टदेवतानर्पणं

राम
२४

मध्यपत्रहितबलाशपत्ररविनपत्रावल्गोरात्रौहितसितजनोगोवालादिशुक्लपाचेति अथनत्कालविधिज्ञानि अधियान्
नभाषणोकरंजविभीतकार्कसुहीछायाक्रमराघनियहस्त्रीशूद्रपतितनास्तिकोछिष्टसंभाषणंस्नानतर्पणाद्यनुष्ठा
नवस्त्रैकवस्त्रमलिनवस्त्रधारणाकाम्यकर्मासंकल्पितस्वधर्माश्रमविहितकर्माचरणाकांस्यभोजनदिवाभोजनासङ्गा
वणात्पूजनकौरिल्यक्षौरासाधुसमागमोस्नजलस्नानोन्मर्दनगीतवाद्यादिश्रवणान्त्यकर्दनाद्यविधमैथुनतत्कथा
लापक्षुद्रकर्मास्नानस्यसंघाणिहिंसाकंडुकोत्सीघ्रधारणाकरघ्राच्चवरणाकेशमोक्षरणाशिरघ्रावरविचिंताक्रोधक्षमत्व
रामनोरथशयनोत्थाप्यगमनोधकाशमंगलस्थानपादुकाधारणायानाद्यारोहणापादघ्रसारणोत्करासनक्षुज्जृं
भाहिक्काविकलमनस्त्वानशनप्रोक्षपादनग्नकृशराहित्यादीनि अथाशानानि तत्रव्याघ्रचर्मसृगाजिनचेत्रनिर्मितवं
वलकुशकटरक्तपट्टवस्त्रात्मकानिविहितानि तथानिषिद्धानि वंशरविनदारुमयपाषाणात्तावस्त्रपत्रवेष्टकानि
र्मितानिकेवलभूनलंचेति अथपरश्वरणारंभपूर्वदिनकृत्यं तत्रप्रातःस्नात्वानित्यक्रियांनिर्वर्त्यब्राह्मणान्भोज
नादिभिःसंतोष्यित्वा गुरुमपित्रस्त्रभरणादधधान्यादिभिःसंतोष्यजपस्थानेत्रिकोणंचतुरस्रमंडलेक्षेक्षेत्रपा
लायनमःक्षेत्रपालहुंगच्छहुंक्षेत्रपालमापयोक्तमंत्रेणाक्षेत्रपालंगंधादिभिःसंपूज्यतद्वत्रिकोणमंडलेसाधा
रंसान्नघृतजलोदकपूर्णंबलिपात्रंनिधायस्वस्तिहिविघ्नविघ्नरूपरुभंजयभंजयनर्तयनर्तयविघ्नविघ्नमहाभैरव

क्षेत्रपालबलिंगृह्णगृह्णस्वाहा इतिमंत्रेणबलिंदत्वोपवसेत् अथप्रातःपारंभदिनकृत्यं तत्रशुभेमासिचंद्रतत्सानुकूलेतिथिवा
रनक्षत्रा शोधितेदिवसेप्रातःस्नात्वागुरुविप्रान्नामादायब्राह्मणैःस्वस्तिवाचनंकारयेत्वाकुशहस्तः ॐसूर्यसोमोनमःकृत
संधेभूतान्यहक्षपा पवनोदिकपतिर्भूमिराकाशंरवचरामराः ब्राह्मेशायनमास्थायकल्पमिहसंनिधिं इतिपठित्वानाम्ना
पात्रेकुशतिलाक्षतजलान्यादायोददङ्मुखः ॐअद्यामुकेमासिअमुकराशिगतेभवितरिअमुकपक्षेअमुकतिथौभारत
वर्षाख्यभूखंडदेशेविशेषक्षेत्रेवेदमुककक्षेत्रेअमुकगोत्रःअमुकशर्माक्षत्रियश्चेदमुकवर्मावैश्यश्चेदमुकगुप्तःशूद्रश्चेद
मुकदासेमुकमंत्रसिद्धिकामोमुकंमंत्रसेयत्संख्याजपात्मकंपुरश्चरणमहंकरिष्ये अद्यारभ्येतावद्दिनैरहंकरिष्ये इति
वासंकल्पंविधायगुरुगणपतिदुर्गामातृःनत्वापूजोसमाप्यजपमारभेत् तत्रमूलमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वामूलमं
त्रस्यऋष्यादिकरषडंगन्यासान्विन्यस्यहृदिदेवंध्यायन् जपमालांवामहस्तेकृत्वाचित्वात्रेवासंस्थाप्यार्घोदकेनमूल
मंत्रेणसंप्रोक्ष ॐमालेमहामायेसर्वशक्तिस्वरूपिणी चतुर्वर्यत्वयिन्यस्तस्तस्मान्मेसिद्धिदाभव इतिगंधपुष्पाक्ष
तैर्मालासंपूज्य ॐअविघ्नकुरुमालेत्वमितिमंत्रेणदक्षिणहस्तेनमालादायस्वशिरश्चित्रीगुरुकंठेपीतवर्णमूलमंत्रे
हृदयेस्वेष्टदेवंगुरुपादयोःस्वात्मानंचध्यात्वाभ्रूमध्यस्थाज्ञाचक्रेगुरुदैवतमंत्रात्मनामैक्यंविभाव्यकंठविशुद्धिचक्रे
नचनुष्टमेकीभ्रूनेसुषुम्नावर्त्मनानीयतत्रदेवंध्यात्वामूलमंत्रेणहृदयस्थानाहतेचक्रमानीयतत्रापिदेवंध्यायन्

णीयवचनाज्जपस्यकार्यः तत्ब्राह्मणैः पुरश्चरणजपसंख्याचतुर्गुणजपस्यकार्यः क्षत्रियैश्चक्रुणाः वैश्यानां अष्टगुणः होमकर्मणपसक्तानांत्रयाणांजपसाम्यता होमकर्मणपसक्तानांवेदर्तुवसुसंमित इतिसारसंग्रहवचनात् तदशक्तौतुविप्राणांद्विगुणःक्षत्रियाणांत्रिगुणःवैश्यानांचतुर्गुणः होमकर्मणपसक्तानांविप्राणांद्विगुणो जपः इतरेषांतुवर्णानांत्रिगुणाद्विर्विधीयते इतिगौतमवचनात् तत्राप्यशक्तौहोमसंख्याचतुर्गुणाजपःकार्यः होमाशक्तौजपंकुर्याद्होमसंख्याचतुर्गुणामितिवशिष्ठवचनात् एतदपिविप्रमात्रपरं क्षत्रियवैश्ययोःप्राग्वत्त्रयक्रुणाजपो क्तगुणाजपोभवतिप्रागुक्तवचनात् तत्राप्यशक्तौहोमसंख्याद्विगुणाजपोवाकार्यः यद्यदंगंविहीयेतततत्संख्याद्विगुणो जपः कर्त्तव्यःसांगसिद्ध्यर्थंतदशक्तेनभक्तितइति कुंभसंभववचनात् तदशक्तेनपुरश्चरणासंख्याचतुर्गुणादिकरणाश क्तेनएतदपिविप्रमात्रपरं क्षत्रियवैश्ययोस्त्रिगुणाचतुर्गुणाजपोभवति प्रागुक्तगौतमवचनादेव द्विजभक्तेनरभूद्रा णांचतुर्गुणपक्षेदशगुणाजपोभवतिद्विगुणपक्षेपंचगुणइति द्विजभक्तशूद्राणांपंचवर्णमाश्रितोयःशूद्रःततस्त द्वर्णविहितजपस्यवेति तदुक्तंसारसंग्रहे द्विजानांहोमविरहेयःप्रोक्तःसूरिभिर्जपःतथोषितं सर्ववोक्ताशूद्रोयंव र्णमाश्रित तत्स्त्रीणांविहितंजापंकुर्याच्छक्तिपरायणः इतिगौतमोप्याह होमाभावेद्विजानांतुजपःप्रोक्तपुरातनैः तत्सुधावांश्चतद्भक्तशूद्राणांचसर्ववर्णानि अतःस्त्रीहोमानधिकाशूद्रैर्होमानधिकाराज्जपस्यकार्यः सारसंग्रहे

ततोहोमदशांशेनजलेसंपूज्यदेवतां तर्पयामीतिमंत्रांतेऽवोक्षाभिर्मूर्द्धितर्जयेत् वेशंपायनः ततोहोमदशांशेन तर्पण
स्यदशांशेननमोंतंमंत्रमुच्चरन् अभिषिंचेत्स्वमूर्द्धानंजलैःकुंभास्यमुद्रया सारसंग्रहे तदंतेभोजयेत्विप्रान्सदा
चारान्दशांशतः नानाविधैर्भक्ष्यभोज्यैर्लेह्यैश्चोष्यैस्तथेतरे सर्वथाभोजयेद्विप्रान्ऋतसोगत्वसिद्धये विप्राराधन
मात्रेणाध्वगंसोगत्वमाप्नुयात् एकमंगंविहीयेतततोनेष्टमवाप्नुयात् अंगहीनेभवेद्यत्तत्कर्मनसार्थसाधकं सूनानि
रिक्तकर्माणिनफलंतिमनोरथान् तस्मात्पूर्णतोयातिसमस्तानिभवंतिचेत् अनायासेनविदुषाभोजयेत्सर्वकर्मसु
यानियान्यधिकर्माणिहीयंतेद्विजभोजनैनिरर्थकानितानिस्युर्वीमान्सूत्वरंगनिचत्॥गुरुंसंतोषयेत्प्राज्ञोहिरण्यांबरा राम
दिभिः गुरोर्गुरौहिसंतुष्टेमंत्रसिध्यतिमंत्रिणः इत्थंपरश्चरणान्नप्रसन्नादेवताभवेत् कुलार्णवे यदृच्छयाकृतेमंत्रे २६
फल्पनापिछलेनवा परेणमाथवा तज्जपेद्यद्यनर्थकृत् उक्तंकलिविनान्मंत्रान्आलोक्यप्रजपंतियेऽकुरु
त्यासमंतेषांपातकंपरिकीर्तितं अनेकोटिमंत्राणांविघ्नव्याकुलकारणं मंत्रेगुरुमुखात्प्राप्तमेकंस्यात्सर्वसिद्धिदं
सुंदराचार्यसिरत्नेन श्रीनिवासेनधीमता चंडिकायांप्रणीतायांषट्काशोगात्रयोदशः इतिश्रीसुंदराचा
र्यचरणारविंदद्वंद्वांतेवासिताश्रीनिवासभट्टेनविरचितायांश्रीशिवार्चनचंडिकायांत्रयोदशःषट्काशः
अथपरश्चरणप्रयोगः तत्रादौजपस्थानानि तत्रसमुद्रतीरपर्वतशृंगसमुद्गामितदीतीरविष्णुगृहेविविक्तनिज

दयसमीपेमालामानीयदक्षिणादहस्तमध्यमांगुलिमध्यपर्वणिसंस्थाप्यैकविंशोभुग्नग्रीवोन्नतगात्रःकंदून्मीलनरहितःस्वदक्षस्क
दिशंकुर्वन्मंत्रार्थगतविंशोमालायांप्रतिबीजेमंत्रेमुच्चरणपूर्वबीजसमयेप्रणवबीजमस्यस्थानप्रणवोच्चारपूर्वमंत्रमारभ्यज्ञातः
कालान्मध्यदिनावधिदशाघ्नषडवसंभावनयोत्तरयालमानीयेवासार्द्धप्रहरत्रयंवधिंजपित्वासर्वंशोषाकृत्वेनपुनः प्रणवमु
च्चार्यजपंसमाप्यतंमालेसर्वदेवानांप्रीतिदासुभदामम शिवंकुरुष्वमेभद्रेयशोवीर्यंचशर्वदा इतिमंत्रेणमालांस्वशिरसि
निधायपुनःप्राणायामत्रयंकृत्वाऋष्यादिकरन्यंगन्यासान्विधायार्घोदकेनाष्टाक्षरमंत्रेणजपंसमर्प्यप्राक्तमालापूज
नमंत्रेणमालांसंपूज्यरहस्यिस्थापयेत् अत्रप्रणवोच्चारणानुत्रैवर्णिकानांव ब्रह्मादीनांतु श्रीकारस्त्वाद्येनयोप्रणवेन
प्राप्तइति ततोमध्याह्नादिकेविधायपुनः पूजोविस्तरतःकृत्वाप्रतिदिनहोमपक्षेजपदशांशंकल्पोक्तवैविधिनालेस्क
तैर्ग्नौकृत्वाहोमदशांशंतर्पणंदशांशंमार्जनंमार्जनदशांशंब्राह्मभोजनंचप्रत्यहंकुर्यात् प्रतिलक्षहोमपक्षेएकलक्षसं
ख्योजपःसमाप्यतद्दशांशहोमादिकंकृत्वाग्निमलक्षजपमारभेत् कल्पोक्तसंख्याजपसमाप्त्यनंतरंहोमपक्षेकल्पोक्तसंख्यज
पंसमाप्यपश्चात्तद्दशांशहोमादिकंकुर्यात् इतिपक्षत्रयेप्येकःपक्षःकार्यः होमपर्यंतंप्रागेवदीक्षाप्रकरणोक्तं
होमाशक्तौउपस्थकार्यस्तत्रब्राह्मणैःपुरश्चरणसंख्याचतुर्गुणाकार्यः क्षत्रियैरष्टगुणावैश्यैरष्टगुणाः अत्राशक्तौब्राह्मणै
पुरश्चरणसंख्याद्विगुणोजपःकार्यःक्षत्रियैस्त्रिगुणोवैश्यैश्चतुर्गुणोजपोभवति तत्राप्यशक्तौहोमसंख्याद्विगुणाज्यो

वाकार्यइति स्नतदपिविप्रमात्रपरंक्षत्रियवैश्ययोस्तुद्विगुणाजनुर्गुणाजपोभवति द्विजभक्तेनरशूद्राणांदशगुणाजपोभवति
चतुर्गुणापक्षेनुपेचगुणाजपइति द्विजभक्तशूद्राणांनुपेचवर्णाश्रितोयःशूद्रःनवर्णाविहितजपस्य द्विजस्त्रीणाम
पितथैवेति स्त्रीशूद्राणांहोमानधिकाराज्जपस्यविहितइति इत्थंहोमंविधायवेदानागुरुकर्पूरादिसुवासितैर्जलैर्हृ
मेसेरव्यादशोक्तः प्रागुक्तविधिनाजलेदेवंध्यात्वामंपूज्यसेनपंस्वात्मानंदेवतारूपंध्यायकुंभमुद्रयामूलमंत्रेणा
त्मानमभिषिंचामिनमः इतिनपंरामेरव्यादशोक्तनःसमूर्द्धन्यभिषिंचाभिषेकदशोक्तसेरव्याकान्स्वेष्टस्वेष्टदेवतान
भक्तान्सदाचारान्ब्राह्मणानिमेभ्रातॄभ्यांगादिनास्नपयित्वावस्त्रगंधादिभिरलंकृत्यषड्रसैर्नानाविधैर्भक्ष्यभोज्यैस्वेष्ट
देवतायुध्याभोजयित्वातांबूलदक्षिणादिःपरितोष्यविसर्जेदितिप्रत्यहंलक्षंतावत्संख्यंसेरव्यासमाप्तौवाभक्तिपूर्व
कंकुर्यादिति ततःप्रकृतेमध्याह्नपूजानंतरंवैश्वदेवादिकेमाह्निकंविधायस्वेष्टदेवतामंत्रजपंध्यानकीर्त्तनश्रवणा
दिनादिनशेषंनीत्वाशक्तौशायंतनस्नानंविधायदेवंसंपूज्यभुंजीत तत्रभोज्यानिभक्ष्यंशुद्धैकविधात्रिरहंमनिष्कनी
वारषष्टिकाकेगुडयवाशूद्रानवहतःपादाभ्यामनुत्क्षाल्यावहनागुडवर्जितमेक्षवंकृष्णतिलमुद्गधकलापकैःमुक्तवर्जकं
रंभाविशेषनालिकेरकदलीफलवल्लीअपनसाबलकार्डकहरीतकीवास्तुःकंकालशाकहिलमोचिकासैंधवसामुद्र
लवणोनधृतसारशिगव्यानिपिप्पलीरकनारंगकतिन्त्रीडीमूलकानि अथवर्ज्यानि गुणाकृत्रिमलवणक्षारलव

रात्रिवन्नवर्षुविननिस्नेहकीटादिदूषितकंजिकगंजनविल्वकरंजशतमृणालकोऽवमेदकनैलपद्मनाथनसूरवणाकगोधूम
देवदेवधान्यानीति अनिभोजनेनंदिवाभोजनेच अथभोजनपर्यायः तत्रस्वेष्टदेवताप्रसादनमंत्रेनमंत्रपत्ररहितपलाशेप
त्रैःकल्पितपत्रावल्यांसंस्थाप्यवैदिकमंत्रैःसंस्कृत्यमूलमंत्रेणाभोक्ष्यप्रतिजवंमूलमंत्रेणासनंधामिमंत्रहिनेहिनेहन्मंत्रेणाश्री
यात् मूलमंत्रेणद्वात्रिंशद्वाश्मभिमंत्रितंजलेचपिवेदिति अथशयनं तत्रकृशाग्निर्मितायांशय्यायांप्रक्षालितार्पाक्षा
राडिप्रक्षालितवस्त्रमास्तीर्यशय्यांमूलमंत्रेणसप्तवारमभिमंत्र्ययज्जाग्रतइतिसूक्तस्यशिवसंकल्पऋषिःत्रिष्टुपछंदः म
नोदेवतासूक्तजपेपिनियोगाः यज्जग्रतोदूरमुदैतुदैवंयदुसुप्तस्यतथैवैति दूरगमंज्योतिषांज्योतिरेकंतन्मनःशिवसं
कल्पमस्तु येनकर्माणपसोमनिषिणोयज्ञेकृण्वंतिविदथेषुवीराः यदपूर्वंयक्षमंतःप्रजानांतन्मेमनःशिव०
२ यत्प्रज्ञानमुचेतचेतोधृतिश्चयज्योतिरंतरमृतंप्रजासु यस्मान्नऋतेकिं चनकर्मक्रियतेतन्मेः ३ एतेदेदेसुभू
वनेतेभविष्यत्परिगृहीतममृतेनसर्वं येनयज्ञस्तायतेसप्तहोतातन्मे ४ यस्मिन्नृचःसामयजूंषियस्मिन्प्रतिष्ठिता
रथनाभाविचाराः यस्मिंश्चित्तंसर्वमोतंप्रजानांतन्मे ५ सुषारथिरश्वानिवयन्मनुष्यान्नेनीयतेभीशुभिर्वाजिनइ
वहत्प्रतिष्ठंयदजरंपविष्ठंतन्मेमनःशिवसंकल्पमस्तु ६ इतिमंत्रान्हिपठित्वा ॐभगवंदेवदेवेशशूलभृद्वृष
वाहना इष्टानिष्टेमनाचक्ष्वममसुप्तस्यशत्रून ॐहिलिहिलिशूलपाणयेस्वाहा नमोजायत्रिनेत्रायपिंगलायमहा

शि च २८

न्मने वामायविश्वरूपायस्वप्नाधिपतयेनमः इतिमंत्रोश्वसकृत्पठित्वाप्राक्शिरादक्षिणापार्श्वशायास्वपेत्परिष्यते तत्रसुख्यो
नोषथमेऽहरेहरेत्स्वप्नस्यवर्षेणाफलंद्वितीयेषडेमासेतृतीयेमासत्रयेणचतुर्थेमासेननिशंतेसद्यःफलंज्ञेयमिति अथ
सिद्धिसूचकस्वप्नाप्रसादसुरवस्वेष्टदेवतागुरुनिर्मलसूर्यचंद्रलगंगागोसरस्वतीसन्यासिशिवलिंगानोदर्शनंभूमिलाभःरत्नर
सुवर्णरौप्यद्रव्यजपहोमवह्निपूजनहेमचक्रवाकमयूरसरथरोहणकन्याछत्रध्वजदीपप्रासादगजाश्वमाल्यसमुद्रसर्पकुल
वृक्षपर्वतापवित्रामांसरुधिरासुरासवसर्वस्त्रीदर्शनंनदीतरणंकाशागमनग्रहनक्षदर्शनहर्म्यप्रासादशिखरगजाश्ववृषभ
नरुपर्वतशिखारारोहणविमानगमनलाभदेवीदर्शनानिमदिरापानमांसभक्षणपुरीषानुलेपनरक्तानिषेकरत्नाभरणादि
दर्शनानि अथाशुभसूचकाः चंडालकलभकाकशून्यगर्त्तानंगलडघतैलाभ्यक्तनरनग्नस्त्रुक्षवृक्षकंटकनरुतलरहित
प्रासादेदर्शनेरोगदं तत्रप्रायश्चित्तंनृसिंहमंत्रंपठित्वाद्रुस्वप्नसूचितंनदोषान्जहिपुनर्नृसिंहमंत्रंपठित्वास्वाहा इत्यष्टो
त्तरशतंघृतेनजुहुयात् अथवास्वमेवास्तुमंत्रेणवाहोमःकार्यः नृसिंहमंत्रस्त्वेकाक्षरः सचभगेनस्त्रुकरोद्रष्टव्यः अ
स्तुमंत्रस्तुस्वोपास्यमूलविद्यया अथस्वप्ननिवेदनं तत्रगुरुचरणारविंदयुगलेप्रणम्यपुष्पहस्तःस्वप्नंतस्मैनिवेदयेत्
न गुरोरन्यत्रनप्रकाशयेत् अथसिद्धिचिह्नानि चित्तप्रसादोमनुष्टिस्वल्पाहानिप्रातःपश्योनिदर्शनाकस्मादनिहर्षनरि
क्तस्थदुंदुभिशब्दमधुरवाद्यनानागीतश्रवणाकर्पूरादिसुगंधपरिमलाघ्राणचंद्रार्ककिरणादीर्घालोकनानि स्वेकृतेन

राम २८

सिद्धतिचेद्विसृज्यैवं पुनर्जपेत् अथमंत्रसिद्धेरन्यप्रकारः तत्रकुलप्रकाशतंत्रे अथवान्यप्रकारेणापरश्चरणमु
च्यतेग्रहणेऽर्कस्यचेंदोर्वाशुचिः पूर्वमुपोषित नद्योसमुद्रगामिन्यांनाभिमात्रेभस्थितः स्पर्शाद्विमुक्तिपर्यंतंजपेन्मंत्रस
माहितः तावत्कालेजपित्वेत्थंततोहोमादिकंचरेत् अयमर्थः तत्रसूर्योपरागेपूर्वदिनमुपोषितश्चंद्रग्रहणेतद्दिनस्वे
पोषितोग्रहणंदृष्ट्वास्नानंविधायाद्यामुकेमासिअमुकराशिनलेसवितरिअमुकतिथौअमुकपक्षेभारतवर्षाप्यभूप्रदे
शेअमुकतीर्थेसूर्यग्रहणेवाचंद्रग्रहणेवाअमुकगोत्रःअमुकशर्मेत्यादिअमुकमंत्रसिद्धिकामःअमुकग्रहणनिमित्तमपमा
रभ्यविमुक्तिपर्यंतममुकमंत्रजपहंकरिष्ये इतिसंकल्पकृत्वाविमुक्तिपर्यंतंजपेत् ततोग्रहणकालेनजपदशांशहोम
महंकरिष्येः इतिहोमसंकल्पः होमशक्तौघृतक्तस्वजपकार्यः अपरस्तुमंत्रसिद्धिपर्यायः तत्रकुंभसंभवः कृष्णा
ष्टमीसमारभ्यावत्कृष्णचतुर्दशीदेवंध्यात्वाजपेन्मंत्रमयुतांचतुष्टयं दशांशंहोमयेत्पश्चात्तर्पयेदभिषेचयेत् ततः
सिद्धोभवेन्मंत्रइति अयमर्थः तत्राद्येत्यादिअमुकमंत्रसिद्धिकामःकृष्णाष्टमीमारभ्यकृष्णचतुर्दशीपर्यंतंअमु
कमंत्रस्यायुतचतुष्टयजपनदशांशहोमादिसहितंपरश्चरणमहंकरिष्ये इतिसंकल्पविधायायुतचतुष्टयंसप्तधा
विभज्यप्रत्यहंचतुर्दशोत्तरसप्तशताधिकसहस्रपंचकंजपित्वातिमदिनेषोडशोत्तरसप्तशताधिकसहस्रपंचकंज
पेदित्येवमयुतचतुष्टयंकृत्वातदशांशहोमादिकंकुर्यादिभिः अन्यप्रकारस्तु श्रीकुलार्णवे मंत्रीनुव्रजपेन्मंत्रम

त्कक्षरसंपुटं अनुलोमविलोमेनमंत्रसिद्धिर्भवेत्तदा त्रिषष्ट्यक्षरसंपुटं क्रमोक्रमाच्छतावृत्यामासात्सिद्धो भवेन्मनुः मातृकाजपमात्रेणमंत्राणांकोटिकोट्यः सिद्ध्यन्तिनचसंदेहोयस्मात्सर्वंतदुद्भवमिति अयमर्थः क्रमोक्रमात्मातृकापुटितेमंत्रेप्रतिदिनशतेभासमात्रंजपेदिति अत्रपित्र्येत्यादिक्रमोक्रममातृकाउदितमंत्रस्यमासमात्रंप्रतिदिनंशतसंख्याजपमहंकरिष्ये इतिसंकल्पंविधायप्रतिदिनंजपेत् मातृकासंपुटप्रकारस्तु ॐॐौंईंईंउंऊंऋंॠंऌंॡंएंऐंओंऔं अंअः कंखंगंघंङंचंछंजंझंञंटंठंडंढंणंतंथंदंधंनंपंफंबंभंमंयंरंलंवंशंषंसंहंक्षंरामक्षंहंत्रंवंशंवंलयंपंपंनंतंटंपंचंपंकंअंःअंऔंऔंऔंएंऐंऌंॡंऋंॠंउंऊंईंईंऔंऐं इतिशतवारंमूलमंत्रंजपेत् त्रिषष्ट्यर्णामातृकातुकूचप्रतिशाख्ये त्रिषष्टिश्चातःषष्टिर्वायथासंभवतोमताः चाकृतेसकृतेवापिस्वयंप्रोक्ताःस्वयंभुवाः स्वराविंशतिरेकश्चस्पर्शानामंवविंशतिः पादयश्चस्मृताषोचत्वारश्चनमात्मनाः अनुस्वारोविसर्गश्चक्ष्व्रौचापिपराश्रयौ ऽःस्यशश्चेतिविज्ञेयोल्कारःप्लुतस्यवेति नह्विवेकस्तु अंआंआइईईउऊऊऋॠऌॡएंऐंओंऔंओंकंचंटंतंपंयंरलवशषसहभणानमंअंःक्षंत्रंज्ञंवित्रिषष्टिवर्णामातृका अनयामातृकयाप्तत्रक्षरंविद्युक्रयाप्राग्वत्सेष्टमंत्रंसंपुटीकृत्यमासमात्रंप्रतिदिनमष्टोत्तरशतंजपेत्संकल्पेपि प्राग्वदेव अपरश्चकुलार्णवे मासमात्रंजपेन्मंत्रंभूतलिप्यापुटीकृतं क्रमोक्रमात्सहस्रंतुमात्सासिद्धोभवेन्मनुरिति शारदायांतु भूतलिप्यापुटीकृत्ययोमंत्रंभजतेनरः क्रमोक्रमाच्छतावृत्यातस्यसिद्धोभवेन्मनुरिति उक्तं अयमर्थः

नत्रक्लोक्लमभ्रलिपिपिण्डिमूलमंत्रस्याष्टोत्तरसहस्रमासमात्रंप्रतिदिनेप्रतिदिनेजपेत्सेकल्पपूर्ववदेव भ्रलिपयस्तु
म्रंधम्रल्लस्रेम्रोम्रोंह्यवरलःकवगघङचछजझञाटठडढनथदमपफभवश्षसरामस्वयसवभक्षमदधथ
ननडढठटणजझछचञगघखकङलवरयहःम्रोम्रोंसेस्लम्रूंउइम्र इतिमूलमंत्रमष्टोत्तरसहस्रमष्टोत्तरशतेनवाप्रतिदि
नेमासमेकंजपेत् म्रष्टोत्तरशतेनगुरुजप्तमंत्रपरंशेषं प्रकारोनरेतुत्रायवीयसंहितारो त्रिकालंनेधपुष्पाद्यैर्योवैयेदे
वतोनिहि पुनश्चरकृत्येनविनैवासौप्रसीदतीति अस्यार्थ म्रघेत्यादिम्रमुककामंत्रसिद्धिकामोरात्रौत्रिकालपूजनेन
रिष्ये इतिसंकल्पंकृत्वावत्समात्रंप्रतिदिनेरात्रौत्रिकालंसर्वोपचारैर्देवंसांगावरणंपूजयेत् सर्वेषामासंत्रिरामासंवामासमा
त्रंवापूजयेत् पुरश्चरणमेतदेवमंत्रसिद्धिर्भवतीति अन्यत्तुकामनेत्रोयामंत्रस्तस्यतत्स्ववर्णौषधिविनिर्मितो तत्र
ह्रीक्लसंख्याभिर्गुटिकामंत्रसिद्धिदा तयाभिषेकस्तत्क्षुरणंतत्स्वाद्यलिप्तेपनं तत्पूजावयथाभिदायकास्तुर्नसंशय
इति अयमर्थः तत्रमंत्रवर्णौषधीनिर्मितमंत्रवर्णसमसंख्यानांगुटिकानांधारणंतत्क्षणमविलेपनंगात्रिपूजातत
क्षाथजलैस्नानेनक्षस्यधारणंवक्रर्यानेतमंत्रसिद्धिर्भवति वर्णौषधयस्तुत्रपेवसारे चंदनकुचंदनागुरुकार्पूरखोशीरखो
गजलकुसुमाः केकोलजातिमांसीमुखोरग्रंथिरोचनापत्रा विष्णुक्रांतिग्रहरुराकनलवेगाकुंकुमंवेदिन्य देयोऽव
रिकाम्मरिकास्थिराज्यदरजाश्विकामयूरशिखा ज्ञाशाक्षाग्निमंथश्रिंहीकृष्णरोंथकृष्णदरपुष्पी रोहिणीकवृत्तीपाय

चित्रानुलस्यपामार्गः शतमखलनादिरेकोविष्णुक्रांतामुशल्ययोंजलिनी दुर्वाश्रीदेवीसहितथैवलक्ष्मीसमभेड आदी
नामितिकथितावर्णानांक्रमवशादिहौषधयः गुलिकायभस्मितप्रभेदतोनिखिलहिंसासिद्धिदायिन्यः अथैतासांनामानिवि
श्चिन्वलिख्यंते मधुकायष्टाश्विपर्णीभद्रराश्चित्रतः चंदनरक्तचंदनभगरुभगरुकर्दरोशिरकुष्ठवालकुंकुमक
कोलजातीफलजतामांस मुखोरग्रंथिगोरोचनापत्रपिप्पलिबिल्वश्चिपर्णीचित्रकतगालवेगकट्फलचंदिपुंडुवरणाभा
राभेदस्थिरापद्मशंखपुष्पीमयूरशिखाकृष्णाभिसिंहीकृष्णधर्मकृष्णशंखपुष्पीरोहिणास्फोताकटहरीपाटलमूर्वापर्णीतु
स्पस्पपामार्गइंद्रवल्लीभृंगराजापराजितानालमूलीकुमोजलिदुर्वाश्रीदेवीभार्गीभद्रमुस्तकपंचाशदौषधयः क्रमादकारा
दिक्षकारांतैकपंचाशद्वर्णानामिनि मंत्रवर्णौषधीग्रहणेयस्मिन्मंत्रेयस्यवर्णास्यात्तावत्यभाग्नतयस्तावतोभागान्ग्राह्याः
अपरःप्रकारश्च मंत्रतंत्रप्रकाशे संस्कृतेऽजितंमंत्रंहत्वाशिष्यायदेशिकः कुर्यादथनयोरेकंशास्त्रदृष्टेनवर्त्मना मंत्रं
निदर्शयित्वातुनामवर्णौयथाक्रमं आद्यंतेसकलेनामतनःप्रणवमालिखेत् पत्रास्त्रेषुसंलेख्याध्येन्नानमंत्रीकृतान्
मूर्जेरोवरागंधाद्यैःपद्ममध्येसुशोभने मृतापात्रेत्रयावेष्यतत्रनःसिच्यकेनतु तिक्षिपेमधुरेतन्नमृन्मयेलघुभाजने क्षी
रपूर्णेनवेकुंभेनक्षिपेल्लघुभाजनं धारयेद्देशिवःकुंभमग्निकुंडसमीप० मंत्रसाधकयोरेकसिध्यर्थंजुहुयान्नतः मूलमं
त्रेणमंत्रशःसहस्रेशतमेववा कुंभेसंपाद्यैवमधुराणात्रयेसुभं लोमेसमायनेकुंभंविनिक्षिप्यजलाशयेस्वगुरुंस्नाल

णांश्चान्येस्तोषयेदक्षिणादिभिः स्वयंचानविजानतिनासौसाधकउच्यते रहस्यंकथितंचैतन्नवदेद्यस्यकस्यचित् उत्तमाय
तुशिष्यायवदेदिदमिति अयमर्थः भूर्जपत्रेगोरोचनादिभिरक्तचंदनलेपमंविरच्यतत्कर्णिकायांसाधकनामार्णाधिरभि
तंमंत्रमाद्यंतेसकलंनामप्रणावंचविलिख्यगुलकीकृत्यपत्रमध्यसंवेष्ट्यतदधिसिक्थेनसंवेष्टसमधुरत्रयपूरितेत्वल्पमात्रेनै
क्षिप्यक्षीरपूर्णेनूतनकुंभेसपत्रगुलिकंतत्पात्रेनिक्षिप्यप्रागुक्तविधिनाग्निकुंडादौसंस्कृत्यतत्संनीपेनतकुंभंसंस्थाप्य पुंभ
येत्यादिभस्मकमंत्रसिद्धिकामोविद्यासाधकयोरैक्यसिध्यर्थंमष्टोत्तरसहस्रंशतंवामधुरत्रयहोममहंकरिष्यइतिसंक
ल्पोपास्यमंत्रेणासंकल्पितसंख्यंघृतंकुंभेसंपातंसुवलग्नेकृतशोधंनिक्षिप्यपनकृत्वातंकुंभंजलाशयेनिक्षिप्यगुरु
ब्राह्मणादीश्चान्नादिभिस्तोषयेदिति येवंकृतेपियदिनसिध्यति तदामंत्रस्यऽवरणादिकंकुर्यात् तदुक्तंमहासारंकृते
त्रै ङावरोवोधनंवश्यंपीडनंपोषणोषणो दहनंचःक्रुधकुर्यान्नतःसिद्धोभवेन्मनुः ङावेरोवारुरोवीजेत्रयंचक्रमयोगत
तमंत्रंयंत्रमालिख्यशिलाकर्पूरकुंकुमैः उशीरोचनाभ्यंचमंत्रंसंग्रथितंलिखेत् क्षीराज्यमधुनोपानंभ्यंतंलिखितक्षि
पेत् पूजनाज्जपनाद्धोमाद्यावितःफलदोभवेत् ङावितोपिनसिद्धोश्चेद्धोधनेनत्संस्कारयेत् सारस्वतेनबीजेनसंपुटीकृ
त्यतंजपेत् स्वयंसिद्धोभवेत्सिद्धोनोचेन्नम्यवसगुरु कवंदनंमहादारुहरिद्रामदनंशिला मदनीकस्तुराशीलामनःशि
ला एतैस्तुलिखितोमंत्रोभूर्जपत्रेसुशोभने कंठेधृतोभवेत्सिद्धोनोचेत्कुर्यात्पुपीडने अधरोत्तररूपेणापदानिपरि

शि.चं
३१

जप्यवै आपीतदेवतांनतद्दधरोत्तररूपिणी विद्यामादित्यदुग्धेनलिखित्वाक्रमबीजेन तथाभूतेनमंत्रेणाहोमकार्यो दिनेदिने पीडितोलज्जयाविद्वःसिद्धश्चेत्तद्विषायेत् बालात्तृतीयबीजेनपुटितंमधुदुग्धतः धारयेद्विनंमंत्रमथवाशोषणंचरेत् धा रणंचवायुबीजाभ्यांलिखेन्मंत्रंविदर्भितं भस्मनाधारयेत्कंठेनोचेद्राहोग्निबीजतः मंत्राणान्वह्निबीजेनवतुर्दिक्षिसमावृ तान् लिखेत्पालाशनैलेनधारयेत्कंठदेशतः सिद्धस्योनात्रसंदेहोमंत्रदृत्याहशंकरः अथैतेषांप्रयोगः तत्रापौष्टा वणंवक्ष्यामितिवरुणबीजगर्भितंमूलमंत्रंकपूरकुंकुमगोरोचनहरितालैःशरीरेःपत्रावक्रमेणलिखित्वाकस्मिन्धित्पात्रे दुग्धघृतमधुजलमेकीकृत्यतत्रमंत्रंनिधायपूजाजपहोमानुकुर्यादि अथवोधनं तत्रवाग्भवबीजपुटितमंत्रजपरू पं अथवशीकरणं तत्रभूर्जपत्रेरक्तचंदनदारुहरिद्राकस्तूरीमनःशिलाभिर्मूलमंत्रमालिख्यकंठेधारयेदिति अथ उच्चाटनं तत्रधरोत्तरभावेनमंत्रपदानिप्रजप्यदेवतामप्यधरोत्तरभावेनध्यात्वार्कदुग्धेनार्कपत्रेमंत्रमालिख्यतत्पादेनाक्रम्याध रोत्तरक्रमपठितमंत्रेणाहोमंचकुर्यादिति अथपोषणं तत्रबालात्तृतीयबीजपुटितमंत्रंगोदुग्धमधुभ्यांभूर्जादौवि लिख्यधारयेदिति अथशोषणं तत्रभस्मयक्तेनोषाबीजविदर्भितंमंत्रमालिख्यकंठेधारयेदिति अथदहनं प लाशबीजतैलेवह्निबीजसंपुटितंमंत्रस्यैकैकमक्षरंविलिख्यप्रतिवर्णमधश्चोर्ध्वंचवह्निबीजमालिकंठेधारयेदिति वि दर्भलक्षणंशारदातिलके मंत्राणांहृदयमध्यस्थंसाध्यनामाक्षरंलिखेत् विदर्भएवविज्ञेयइति स्वकांतरंनुग्रथनमि

राम
३१

नित्य बालत्रयीयवीजंनुवक्ष्यते सुंदराचार्यशिष्येण श्रीनिवासेन धीमता चंडिकायोपशाखोगाचनुर्दशः
इतिश्रीसुंदराचार्यचरणारविंदद्वंद्वनेवासिना श्रीनिवासिभट्टेनविरतायां श्रीशिवार्चनचंडिकायांचतुर्दशपटलः १४
अथसमयाचारः तत्रप्रयोगसारे देवस्थानेगुरुस्थानेश्मशानेवाचतुष्पथोपाटकासनविण्मूत्रमैथुनानिविवर्जयेत् देवे
गुरौगुरुस्थानेक्षेत्रेक्षेत्राधिदेवता सिद्धेसिद्धासौश्रीपूर्वसमरयेत् प्रमत्तामत्तजोकन्यापुष्पीतास्पतितस्त्री बिडूपोमृक
केशीचकामार्त्तीचनिंदयेत् सतादृशीरपिननिंदेदित्यर्थ कन्यायोनीपशुक्रीडांदिग्वस्त्रोप्रकटस्तनीं नालोकयेत्परद
व्यंपरदारांश्चवर्जयेत् धन्यगोगुरुदेवाग्निविद्याकोशवरास्त्रिय विद्याषट्कं नैवप्रसारयेत्पादौनैतानपिनलंघयेत् आल
स्यमदंमोहशाठ्यंमोहविग्रहान् असूयामात्सर्यमानंपरनिंदांचवर्जयेत् आलस्यमनुद्यमं मतांविद्याधनाभिज्ञान्यसंप
त्समृद्धिनोमनसउच्छ्वासः मोहोमिथ्याभिनिवेशः शाठ्यंशक्तिगूहनं पैशून्यंपरोक्षेपरदोषप्रकाशनेअसूयागुरोषुदोषा
रोपः आत्मसन्मानेआत्मनिसम्यक्त्वबुद्धिः लिंगिनेव्रतिनेविप्रवेदवेदांगसंहिता पुराणागमशास्त्राणिकल्पांश्चापिनदू
षयेत् वेदांगानिषडंगानिसंहितामन्त्रादिप्रणितस्मृतिः आगमशास्त्राणिशिवाद्युक्तयामलादीनि आगमेशिवयक्रेभोगनेचत्व
गिरिजामुखे मतंचवासुदेवेनतस्मादागमउच्यते इत्यागमशब्दनिरुक्तिः कल्पानक्षत्रकल्पोविधानकल्पोभिचारक
ल्पःशांतिकल्पश्चेत्यथर्ववेदविभागरूपान्श्राद्धकल्पादिकान्त्सांश्च पंगुशालमस्मानेदामडुंगुलूखलं सूर्पसे

मार्जनीदंडं वज्रंवैडूर्यमायुधं कमलंचामरंछत्रंदर्पणंभूषणंतथा भोगभोग्यानिवस्तूनियागडव्याणियाणिव महास्थानेषुव
स्तूयानिवादेवतालये दिव्योक्तानिपदार्थानिभूतावेष्टानियानिवै लंघयेज्जातुनैतानिनैतानिचपादास्त्रशेत् यागोष्टीके
कविद्विष्टायाचत्वैरविसर्पिणी परिहिंसात्मिकायाचनतावमेनरेत्क्वचित् प्रतिग्रहेनगृह्णीयादात्मभोगविधित्सया देव
तातिथिपूजार्थंयत्नतोप्यर्जयेद्धनं धारयेदार्जवंसत्यंसौशील्यंसमतांधृतिं क्षांतिंदयांमनास्थांचदिव्यांश्रीयंसर्वदा आर्ज
वाचक्रोसत्यंयथादृष्टार्थभाषणं सौशील्यंसुखेभावत्वं समतोरागद्वेषादिराहित्यं धृतिर्दुःखादिभिरवसादिताश्चित्तस्य
स्थिरीकरं क्षांतिंक्षमापरिमावादिवृत्यघमानक्रोधप्रतिवंधंदयांपरदुःखासहत्वं मंत्रेनेत्रघ्रकाशे विभीतकार्कजारंज
सुहिछायांनसंश्रयेत् स्तेनदीयमनुष्याणांमन्येषांश्वाणिनोनथा नखाग्रकेशनिर्भूस्नानकेशघर्षदर्कं स्पृत्पर्सेत्यजेद्रू
रंनखाश्वारजसस्तथा लिंगपुराणो अग्निश्वानरवरोष्ट्राणांमार्जनीभवरेराडकं संस्पृशेद्यदिमूढात्माश्रियेहंतिहरेपि सो
मशेभः नानिंदेत्वारणंदेवंनशास्त्रंतेननिर्मितं नगुरुंसाधकंचैवलिंगस्थानंनलंघयेत् नाघाघ्रेद्यन्निर्माल्यंतदर्थाद्वित्
दिक्षिते नत्रशिवनिर्माल्यं षडंवयमहारत्ने नलंघयेद्गुरोराज्ञामुन्नरंनवदेतथा रात्रौदिवाचतस्पार्शोहासत्वत्परिपालयेत्
न् पादुकायोगपदादीगुरुविज्ञानिसादरं नलंघयेत्पदेनैवपादाभ्यांप्रेरणमेत्सदा सादरंप्रणामेदित्यन्वयः पर्यंकश
यनंतद्धितथापादप्रसारणं अंगभंगवलिलोचकुर्यान्गुरुसन्निधौ गमनागमनेकुर्यात्प्रणम्यगुरुपादके छायानलंघये

तद्वनगच्छेत्ररोगुरोः पश्चात्पादेननिर्गच्छेत्पुरोगमनंचगुरोर्गृहात् गुरोरग्रेगाङ्कर्वीतप्रभावंशिष्यसंग्रहं अहंकारेनकुर्वीतनोत्सर्गोधा
रयेद्वक्त्र प्रगुरोसन्निधौनैवस्वगुरुंपरामेद्बुध नमस्कारायवोपुक्तंगुरुर्दृष्टानिवारयेत् ननियोगंकुरोर्दद्याद्दुष्कर्मानैवभाषयेत्
श्रीनाथदेवस्वामीतीर्थोधनेभाजनेवदेत् जातायामापदिभ्रंशेशपथंकुरुसेज्ञकं नकुर्याद्धिवसंज्ञेवाप्रमादेनक्रियेतवेत् नप
र्थं निर्वहेद्यत्नादंनेपूजाजपादुनिः अनिर्वाहेतुकार्यस्यपदर्थेशपथःकृतः प्रायश्चित्तंजपोदेपिसहस्रंस्वप्नोत्तत्र लो
कोद्वेगकरीयावद्यावच्चर्मनिकृंतिनी स्थित्युद्वेगकरीयाचनांगिरंनैवभाषयेत् रम्यमप्युज्वलमपिमनसोपिसमीक्षिते लो
कविद्वेषणंवेशंनकुर्वीयात्कथंचन अन्योक्तान्यःसदाचारानैहिकामुष्मिकोचितान् आचरेदादराद्योनिदीक्षितःसोधिगच्छ
ति तथानारदपंचरात्रे साधस्यस्वभावेनकेलाश्मश्रुविलुंचिताः संभवेनवस्त्रश्चमस्पूकाविवर्जितः सुक्षीनःसदायश्च
मंत्रमाधरोयेत्परः साधनस्वभावेननेत्यनेनपरश्वरणाम्बुनेवपनंकार्यमित्यर्थः अपनीतकेशश्मश्रुरित्यर्थः अत्रतु
गंगायांभास्करक्षेत्रे पित्रोश्चमरणेविणादृथाछिन्नत्रिशःकेशान्नमाकुर्वीतघातकं प्रयागतीर्थयात्रायांपितृमातृवियोग
नः कृत्वानोपवनंकुर्याद्वृथान्यविकचोभवेत् इतिवकालिकापुराणविछुभ्योयद्वपनंनिषिध्यतेनदक्षिणपरं जटिलामुंदी
नाश्चैवशुक्लयज्ञोपवीतिनः ब्रह्मचर्यरताःशांतावेदतत्त्वज्ञाननत्पराः इतिकर्मपुराणेशैवानांमुंडितत्वोक्तेः तथा सामान्यत्वि
क्षौरस्यार्थेपरेऽनवद्यत्वेन प्रयोक्तव्यमंत्रश्चश्राद्धपिवताचरेत् गारुडेभूतचांदेभयात्त्वार्थेनधामने कृपयाम

रयाकुर्यादनाथेऽअसंसदि सोमसूर्योनसस्येचगवोश्वाश्वग्निमभ्यनभ्यगं भावयेदेवतंविष्णुंगुरूंविप्रशरीरगः अनेनमाता
पितरौविष्णुंनक्षत्रियातिथिं ज्ञेयोविश्वाश्रयीविष्णुराग्नेयश्चविष्णुवत् यत्रयत्रपरीवाऽसन्सर्याछुयनेगुरो तत्रतत्र
नवस्त्रंप्रयायात्सस्मरंहरिं यैःकृतावगुरोर्निंदाब्रह्मोशास्त्रस्यनारदः नाघिनेसहवक्तव्यंवस्त्रंवाकदाचन कर्मसाक्षिनो
वान्यानहिंस्यात्परदारकान् नविंशाद्वत्सराद्देवाविष्णुधर्मेनुनथेवच रुद्राश्चादित्याअग्निश्चलोकपालाग्रहास्तथा गुरुर्वायै
स्त्रश्चापिपुरुषःपूर्वदिक्षित ननेनकृत्रचित्कार्यंशापानुग्रहकर्मणि ननेनमंत्रोवक्तव्योमुद्रावासनयाऽपि स्वानुज्ञानेऽ
पिमत्कर्मसर्वंसर्वंस्वगोपयेत् मंत्रगुप्तिश्चकर्त्तव्यासततंमंत्रसिद्धये तेनसाधकेन तथा यथायथायत्रतत्रगुरुर्वा
याच्चकेवलं अभक्तायगुरोर्नामगुरुर्वायाच्चयतात्मवान् प्रणवश्रीस्तनोनामविष्णुश्चोप्यनेतरं पादशुद्धःसमेनःस
न्नतम्स्वांजलीकृतः तेनऊँश्रीअनंतकविष्णुपादाःश्रीवासुपाशकेसुअनंतकशिवपादाःअमुकशक्तिपादाइत्युच्चर्यं
अथैनंकृतपरश्वरोनिर्मार्चननिरनैरैनैमित्यकार्चनेकाम्यार्चनेचकार्यैः उक्तेवनेत्रराजे नित्यंनैमित्तकंकाम्यंत्रयंपे
क्षतः अन्यथाभजनेदोषकरोत्यापत्परंपरात्मिनि तत्रादौनैमित्तकार्चनं तच्चविशेषदिवशेकार्यंदिशेषदिवशासु
श्रीकृष्ण कृष्णाष्टमीचतुर्दश्यावमावाश्याचपूर्णिमा संक्रांतिपंचपर्वाणितेषुपुराणदिनेषुच पुराणदिनेचिंत्यनेन्यु
त्पादयोभन्यादयोयतीयानपुष्यनक्षत्ररविवारसोमसूर्योपरागाद्यउक्ताः तथाकुलमूलावतारे देवतातिथिनक्षत्रयो

रयोगेशुचेश्वरी सोमसूर्योपरागेशुभन्यादिशुभयुगादिशु देशिकागमनेचैववीरस्वजनदर्शने तथाकुला० गुरुजन्मदिने
प्राप्तेस्वगुरोरपि मानवोयदिपूजांचस्वजन्मदिवसेपिचसंपत्तौचयेलाभेनपोदीक्षाशुभेत्सवे पीठोपपीठगमनेवीरस्व
नदर्शने देशिकागमनेपुण्यतीर्थदैवनदर्शने स्वमादिशुदेवेशिविशेषदिवशेषुच रोगेष्वापत्सुदोषेषुदुःसंगेदुर्निमित्तके य
थाबलेयथाश्रद्धायथाद्रव्येयथाविते यथाकालेयथादेशेयथापूजासमाचरेदिति यामले दमनारोपणंचैवश्रावणेच
विशेषतिति तथानेत्रराजे गुरोस्वजन्मदिवसेविशाखाप्राप्तिदिनेतथा स्वजन्मदिवसेनाथविशाखासरमेवच शुभारत्र
यसंयानदिनेपूर्णादिनेतथा अष्टपर्वासुविशिष्टानिसदर्शसन्नपर्वकर्मणि इत्येवमितिकपूजारात्रौकार्या उक्तंचकु
ला० नित्यार्चनदिवाःकुर्याद्रात्रौनैमित्तिकार्चनं उभयोकाम्यकर्माणिश्रेतिशास्त्रस्यनिश्चयः इति भथैतत्सरोग
तत्रगुरुपरमगुरुपरमेष्ठिगुरूणांजन्मनक्षत्रदिनानिस्वजन्मनक्षत्रदिनेदीक्षाप्तिदिनेगुरोर्मरणादिनेचकृत्स्नचतुर्दशीपूर्णि
मानवास्यारविसंक्रमणापूज्यनक्षत्रविवारयुगादिमन्वादीत्यादिशुपुण्यदिनेषुस्वनित्यपूजानंतरंरात्रौविशेषेणानाना
विधैर्गंधपुष्पादिभिर्महतीपूजांकुर्यात् निष्पन्नपात्रिगुणाजपंचकुर्यादिति भथदमनपूजा तत्रश्रीज्ञानार्ण
वे दमनारोपणंवक्ष्येसाधकानांहितायवै संवत्सरकृतापूजायेनपूर्णाभवेत्क्षिये तपोभंगायमदनोममशैलभवे
यदा भस्मीभवत्तदादुःखीरतिःप्रीतिश्चदुःखिता तत्रेत्रवारिसंभूतादमनस्पल्लताभवेत् तत्सौरभंचसौभाग्यंमहदा

सीत्सुलोचने नेनसंतुष्टहृदयाद्वरोदत्तोमयाप्रिये रत्येप्रित्येचयस्मात्तुदमनःप्रकटीकृतः दमनेनचयोमंत्रीवर्षमेनपू
जयेत् तस्यसोवत्सरीपूजादमनायमहिष्यति इतितस्मैवरोदत्तोमयैवसुखदंतिने तस्मात्दमनपूजाहिकर्त्रव्यादीरवोपेतो
भन्यथातत्फलंवर्षकृतेकामापनश्यति दक्षिणामूर्तिसंहितायां चैत्रादयस्त्रयोमासापक्षौसितसितेवरौ एतेषांपूर्वपू
सुकालसर्वोत्तमोभवेत् अष्टम्यांचचतुर्दश्यांपूर्णिमास्यामथापिवा पूर्वरात्रेप्रकुर्वीतसंयोगाधिवासनं आमंत्रमद
नंवादौचतुःकल्पलनादिभिरिति अथप्रयोग तत्रचैत्रेवैशाखेज्येष्ठेवामासेपक्षद्वयस्याष्टमीचतुर्दशिपूर्णिमाचत्पत
मतिथौपूजादिनात्पूर्वेद्युःसाधकःकृतनित्यक्रियःसायंसामपिकैःसार्द्धंदमनसमीपंगत्वास्वासनेसमुपविश्यपूजाद्रव्या
मंत्रंन्यष्यादिकरन्यासांश्चविधायकामभस्मसमुद्धूतरनिवाप्यजलेऽवगुंठिगंधर्वदेवादिमोहनायनमोस्तुते
संवत्सरिकपूजायापरिपूर्णात्वमिरुये दमनंसमोयाहिक्षमस्वचनमोस्तुते ॐशिवप्रसादसंभूतत्रत्रसंन्निहितोभव
शिवकार्येसमुद्यतेनेनयोस्मिशिवाज्ञया इतिदमनमामंत्रनतत्रकामदेवंरतिंवक्ष्यमाणतत्रमंत्रेणसंपूज्यगृहमाछेद
नंतपूजादिनात्पूर्वदिनकृतनित्यकृत्यःसाधकःसमभिः सार्द्धंपुनर्दमनसमीपंगत्वास्वमंत्रेणदमनंसमूलमुत्पाट्यग
स्त्रेणावाछित्वागृहमानीय ॐभद्योरसैंछंघोरेक्रींघोरघोरतरेश्रीसर्वतःशर्वशर्वेभ्योनमस्तेरुद्ररूपेभ्यःक्रींश्रींइतिने
त्रेणचंदनागुरुकर्पूरकुंकुमादियंकैरालिप्यमध्यमारणस्याग्रादिशादक्षिणेपननवधाविलक्रंदमनं ॐहंनमः ॐसं

राम
३५

म॰ क्षं॰मे॰ले॰वं॰रे॰सं॰उंनमः इतिसंपूजयेत्तथैवानंदेश्वरीबीजेनचनवधाविभक्तेनपूजयेत् आनंदेश्वरीबीजंतरुक्षमलद
रयीइति तत्रादौपूर्वोक्तपूजामंत्रेणश्रीसकारपश्चात्सकारः ॐकारस्थानेईकारोज्ञेयः ततोस्त्रमंत्रेणासंरक्षकरान्मंत्रिमूल
उड्डावधाकवचमंत्रेणादमनोपरिभागपित्वान्ननवस्त्रेणाछाद्यरहस्थापयेदित्यधिवासनेरात्रेकुर्यात् अस्त्रमंत्रःमंत्रक
वचमंत्रादयोमूलमंत्रस्यअंगशोक्तमंत्राज्ञेयाः एवंपूर्वदिनेनिमंत्रणाधिवासनेनकृतेचेत्पूजापूजादिनेवातद्वयंकार्यमिति
ततःपूजादिनेप्रातःसाधिकैःस्नानादिनित्यपूजांनिर्वर्त्यरात्रौसमग्रिभिःसहस्वस्तिवाचकपूर्वकंदमनंपूजास्थानंमानिय
ञ्चविस्यलेप्तिइरेरेखाचतुरस्रवृत्तत्रयवेष्टितमष्टदलकमलंविधायतत्मध्येषट्सुदलेषुचस्वर्णादिरचितान्नवकलशान्
दीक्षोक्तविधिनासंस्थाप्यस्वासपूजादिपीठपूजांतेप्राग्वत्कविधिनाकृत्वास्वदक्षिणभागेसर्वतोभद्रमंडलेप्राग्वदष्टद
लकमलंवासिंदूरादिनाकृत्वातन्मध्येघटवर्णारजोभिरशोकतरुंकृत्वा ॐअशोकायनमस्तुभ्यंकामस्त्रीशोकनाश
क शोकार्त्तिकर्मेनित्यमानन्दंजनयत्वमे इत्यशोकतरुंप्रार्थ्यसंपूज्यतृप्यादिफलयोनोयःकालरूपोमहाबलः
कलयत्यपिविश्वंयत्तस्मैकालात्मनेनम इतिकालंचसंपूज्यतस्याशोकधस्त्रीकोरोमंडूकादिन्यात्वांतंताम्रवतीं
ठपूजांकृत्वाष्टदलकेसरेष्वग्न्यादिप्रादक्षिरोपन सौभाग्यायेनमः हवायै॰वर्धायै॰धनयै॰रत्यै॰प्रीत्यै॰
संगमायै॰निर्वाणायै॰ कामुकायेनमः॥ इतिमध्यांतंसंपूज्यवक्ष्यमाणकामगायत्र्याकामदेवमावाह्यावाहनादि

पाशाप्रतिष्ठानेपाशांकुशधनुर्बाणाभयंपदर्शकामदेवंतरुणंमरुणवर्णंरक्तवस्त्राभरणानात्मानुलेपनंवामदक्षिणाभ्यांदधतं
प्रीतिमनंपाशांकुशपुष्पबाणोक्षुधनुधरंध्यात्वा ॐक्लीं कामदेवायनमः इतिमंत्रेणागंधादिभिःपंचोपचारैःसंपूज्यनक्षत्रा
मभागेरतिंगौरवर्णांरक्तवस्त्रपरिधानांसर्वाभरणाभूषितांपद्मद्वयकरांध्यात्वाश्रीं श्रीं श्रीं क्लीं रत्यैनमः इतिमंत्रेणारतिंगंधादिभिः
संपूज्यकामपक्षिणाभागेप्रीतिंश्यामवर्णांसर्वाभरणाभूषितां रक्तवस्त्रपरिधानांतांबूलकरांध्यात्वाश्रीं क्लीं प्रीत्यैनमः
इतिमंत्रेणापंचोपचारैःसंपूज्यकामदेवस्याग्रेकरेवनमध्येवसंतंगौरवर्णंवामहस्तेनसुधांडंभंदक्षिणहस्तेननानापुष्प
सनुचधंरधानंरक्तवस्त्राभरणामात्मानुलेपनालंकृतंध्यात्वा वसंतायनमस्तुभ्यंवृक्षगुल्मलताद्रिष सहस्रमरुसंगा
रुकामरूपनमोस्तुते वेवसंतायनमः इतिमंत्रेणापंचोपचारैःसंपूज्यकामदेवंतन्मंत्रेणाभ्यर्च्यधूपदीपादीतांबूलां
नुपचारान्समर्प्यकामदेवायविग्महेपुष्पबाणायधीमहीतन्नोनंगःप्रचोदयात् इतिकामगायत्रियथाशक्तिजपित्वाजपस
मर्प्यनमोस्तुपुष्पबाणामजगदानंदकारिणी· मन्मथायजगन्नेत्रेरतिप्रीतिप्रियायच इतिकामदेवंप्रणम्यमूल
मंत्रस्यऋष्यादिन्यासंकृत्वा मध्यकुंभेदेवमावाह्यषाग्वसर्वोपचारैःसांगंसावरणंमदनैःसंपूज्यधूपदीपनैवेद्या
निनिवेद्यनित्यहोमंविधिनाततःकुंडपार्श्वेत्रिगुणासंख्यंकृत्वानित्यजसेरव्यात्रिगुणासंख्यंजपंचकृत्वापूजाशेषंसमा
प्यसर्वरूपजगन्नाथवांछितार्थफलप्रद हत्स्यान्यूनमयेदेवकामात्कामेश्वरेश्वर इतिदेवंप्रार्थ्यविसर्जनगुरुंवि

न्मादिभिः परितोऽप्यङ्कुमारकान्ब्राह्मणांश्चान्मादिभिस्तोषयेदिति दमनपूजाविधिः इदं दमनपूजादमनाराजर्षिवर्णायेवर्णा
र्यतिकेचित् नदुक्तंमंत्रमुक्तावल्यांप्रारंभेदामनीपूजोविशेषत्रैमुभेदिने ततदैवतकेभक्त्यायुरुषादक्षिनःक्रमः पूर्वयुः सं
यतोभूत्वामंत्रीवाधित्रनिश्चने गच्छेदनकारामंपत्राशोकःप्रतीक्षितः तत्रोपविश्यमंत्रज्ञःपूजितेष्वासनेशुभे नत्वागुरुं
गरोज्ञानंस्वेष्टदेवंचमंत्रवित् स्वात्मानंसकलीकृत्यकलत्यापयेदधः वर्धमेचैवसंस्थाप्यविधिनामंत्रविन्नमः आवा
ह्यपूजयेत्पश्चात्कलसेमंत्रदेवतां नदक्षंचैववर्धन्यापूजयेद्धूपदीपकैः दत्वाबलिंभूतकेभ्यस्तानिनिस्सार्यमंत्रवित् मं
त्रेणसपाक्षेपात्रन्मंत्रेणाचमनंततः कुर्यादमनरक्षोचवर्धन्याङ्कभलग्नया कुंभतोयेनाभिषिंचेत्समंत्राद्दमनस्यलिं
ग्रशोकंपूजयेदत्रनदभावेविधायते मंडलेचदनेनाथपत्रपुष्पोपशोभिते कालेनत्रैवसंपूज्यवसंतेचयथाविधि वि
धायनवधापश्चादारामेदमनस्यलीमिति ज्ञानार्णवे दमनेनवधाकुर्यात्पूजयेत्रदनंतरं श्रानेश्वरबीजेननवधा
विद्युनासह नवघ्नकासंभिन्नंदमनंपूजयेक्रमात् इति मंत्रमुक्तावल्यांतुपोक्तविधनैवकामपूजामभिधाय अथो
रविग्रमापश्चादमनंप्रोक्षयवारिणा ग्रस्त्रमंत्रेणासंरक्ष्यकवचेनावगुंथच त्रिरस्त्रमुद्रावध्वाथग्रामयेदमनोपरि
न्यगीतादिभिःसम्यक्कुर्याज्जागरणंनत इति सघोधिवासनेजागरणंनास्ति ततोजागरणंकुर्यात्सोजागरणंन
हि इतिदक्षिणामूर्त्तिसंहितावचनात् अथपवित्रारोपणं तत्रमिथुनसंक्रमाद्यारभ्यतुलासंक्रमणावधिमास

चतुष्टयस्यपक्षयद्वयगनचतुर्थष्टमीनवमीचतुर्दशीपूर्णिमान्यतमतिथौपवित्रेर्देवंसपूजयेत् पवित्राणितु स्वर्णरजतनाम
पट्टसूत्रत्रसरोपप्रसूत्रदर्भमुञ्जशाकल्कलकार्पाससूत्रेष्वन्यतमसूत्रेकुर्यात् कार्पाससूत्रंचेत्तुवस्त्रमीषिःकर्त्तनंत्रिगुणं त्रि
गुणीकृत्यनवसूत्रस्यैकसरत्वेनकल्पितैरुक्तसंख्यैःसूत्रैःपवित्राणिकुर्यात् तत्रास्रोत्तरसूत्रेरुक्तमानि चतुष्पंचाशद्भि
धानानि सप्तविंशतिभिःकनिष्ठानितावत्प्रादेशदीर्घाणिदशग्रंथियुतानिपवित्राणिकुर्यात् इत्थंपूजानरदेवतृप्त
मसंख्यानिपवित्राणिकृत्वास्रोत्तरशतसंग्रंथियुक्तंदिनानुसृजाविस्मरमाणादैर्घ्यमेकंहृत्वापवित्रंकृत्वामनश्चागमज्ञाना
क्रमज्ञानोशिष्योचगंधादिनाभिपर्यंतदैर्घ्यमुक्तपक्षत्रयेत्वेकपक्षानुसारसंग्रंथियुक्तानिपवित्राणिकुर्यात् सत्वे
गोसामान्यपवित्राणि एकग्रंथियुक्तानियथेष्टसंख्यानेनुभिःपरिधानक्षमाणादैर्घ्याणिपवित्राणिकुर्यात् अथग्रंथि
वस्त्रवेष्टनसंख्यानत्रमपवित्रेषुषड्विंशन्मंत्रेषुचतुर्विंशतिकनिष्ठेषुद्वादशहृत्कवचमंत्रेणागथयकार्यः इत्थंपवि
त्राणिविधायविन्यारोपणीदिनान्पूर्वदिनेसाधकःकृतनित्योरात्रौसमग्रिभिः सार्द्धंपवित्राणिपूजास्थानमानीयतत्रसिंह
रादिनाकुंकुमरक्तचंदनकस्तूरीकर्पूरलाक्षागैरिकायैर्गंथिस्थानेषुविचित्रितानिपवित्राणिसंस्थाप्यतेषांमूलेन
ॐकारायनमः नेत्रसंसेवक्रये·बालरोगनाशाय·गुरवे·रवये·सदाशिवायसर्वदेवेभ्योनम·इतिसंपूज्यशिरोमंत्रेणा
भिमंत्र्यहृन्मंत्रेणाभ्युक्षास्त्रमंत्रेणावरुध्यतेषांदशग्रंथिषु क्रियायैनमः ॐघोरुग्रे·वीरायै·गायत्रै·ज्वरापहा

यै०विजयायै०जयायै०मुक्तिपायै०सर्वसिद्धायै०मनोमन्यैनमः इतिपञ्चशक्तीः संपूज्यपवित्रेणमूलमंत्रेणाधूपगंधमंत्रेण
संपूज्यसुगंधपुष्पाणिपंचरत्नानिसर्वौषधीश्चनिक्षिप्यनववस्त्रेणाच्छादयेत् इत्याधिवासने पंचरत्नानितुसूर्यादित्यपरा
गो वज्रंमुक्ताफलंनीलंपद्मरागंतथैवच मरकतेनसमायुक्तंपंचरत्नमिदंविदुः वज्रंहीरकं मरकतंपाउडनिसुसिद्धं
सर्वौषधयस्तु सिद्धार्थकुष्ठरजनीद्वयलोध्रसल्लाक्षशैलफलिनीद्वयमांसयुक्ताः इतिस्थूलयुक्ताः सिद्धार्थस
र्षपा रजनीद्वयंहरिद्रापरुहरिद्राच मञ्जलकेउशीरभेदउर्द्धवितानान्तरजास्थानेवितानादिभिरलंकृतेप्रविश्य
पूजाविष्टराद्यूर्द्धवितानान्तरजाविष्टरपर्यंतेनेष्टहस्तविन्यासेनासनपूजादिन्यासजातंविधायदमकन्यूजा
वर्द्धभस्थापनाद्यात्मपूजापीठपूजांतेपोक्तविधिनाविधायतस्मिन्कुंभेदेवमावाह्यसावरणंरत्नपूजादेवाय्यमूलमंत्रेणाप
वित्रेसमर्प्यगायत्रिदेवतांचपवित्राणिसमर्प्यधूपनैवेद्यनैमित्तिकहोमान्कृत्वागुरुसंतोषणस्तस्मैपवित्रेमन्त्रपूरणी
कृतिंकृत्वाग्नयेपवित्रेसमर्प्यगुर्वनुज्ञयास्वयमपिपवित्रधारणंकृत्वासामपिकान्नपानपिष्टालवणादीन्यविघ्नमाप
नदक्षिणादिभिःपरितोष्यपूजाशेषसमाप्यब्राह्मणान्भोजनभूरिदक्षिणादिभिःसंतोषयेत्इतिपवित्रारोपणादि
धिः इत्थंपवित्रारोपणपूजाभत्यावश्यकीमकरणेनिंदाश्रवणान् तथाकुलमूलावतारे पवित्रकेणानेनपूर्व
माराधितःशिवः प्रसादाभिमुखोभूत्वातस्मैवरमदक्षिणः प्रतिवर्षंनकुर्वंतिपवित्रारोपणानिये तेषांसावत्सरीपू

शि॰च
३९

जानवक्ष्मभविष्यति ननःप्रभृतिकुर्वंतिशिवभक्ताःपवित्रकं आराधकेश्वकर्त्तव्यंकामाचार्य्यायोगिनः कुर्यान्निजगुरुसंक्रांते
सुलासेक्रमणावधि पक्षद्वयेपिपूजास्याच्चतुर्थ्यामष्टमीदिने नवम्यांचचतुर्दश्यांपवित्रारोपणंदरेत् सोवर्णंराजतंता
म्रैकृतादिषुयथाक्रमं कलौकार्पासजेवापियथाशक्तिपवित्रकं कर्त्तितद्विजकन्याभिस्त्रिगुणत्रिगुणीकृतं धौतेषु
क्लेशभंसत्रमन्यदप्युपयुज्यते पट्टवल्कलपक्षोर्ण्यक्षौमदार्भसणोद्भवं मेज्ञादिसंभवंसूत्रंपवित्राजडशनते इ
ति श्रावणादिषु दक्षिणामूर्त्ति जाषाढउत्तमोमासःश्रावणोमध्यमोभवेत् हीनोभाद्रपदोमासःपक्षोसितसितेतरो
प्रशस्तःशुक्लपक्षस्तुनदलाभेसितेतरइति इतिनैमित्तिकपूजा अथकाम्यपूजा तत्रश्रीकुलमूलावतारे शृणु
देविप्रवक्ष्यामिकाम्यकर्माणिसुंदरि यानिज्ञात्वाखिलादेविमंत्रीकामानसमश्नुते षड्विधानीहतानिस्युःक्रूराणिदेवियथा राम
क्रम शांतिर्वश्यंस्तंभनंचविद्वेषोच्चाटमारणे शांतिर्नाममनुष्याणांरोगकृत्यादिनाशनं वश्यंस्त्रीराजलोकानांस्वपत्नी ३९
करणंमतं क्षोभोद्योगतीनांतुनिरोधस्तंभनंमतं राज्ञारीनांगजव्याघ्रसर्पादीनांमपीश्वरीति कुलयामले अग्निप्राण
जथासैन्यवीर्यंविषंमहौषधं विषदंष्ट्रादिसर्वंशांस्तंभनेकर्मकारयेत् तथा भन्योन्यंचैरजननेस्निग्धानाद्वेष
णंमतं उच्चाटनंतुद्विषतांदेशादिभ्यःप्रवासनं मारणंप्राणहरणंशत्रूणामीरितंप्रिये मारणंवर्जयेद्विप्रान्मंत्रा
पिसुधार्मिकान् स्त्रीजनव्यतिरिक्तेषुराजवैरिषुयोजयेत् स्वरक्षणेवालोकानांरक्षार्थंवानदाचरेत् नतुलोभाद्व

वापिकुर्यान्मंत्रीनुमाररा प्रायश्चित्तंनुकर्त्रंयंदेवितशेषशांतये अयुतंप्रजपेन्मंत्रंनुरुपयान्नावदीश्वरी सहस्रैपायसैर्देवि
तिलैर्वावीरवंदिते आत्मरक्षाचकर्त्राकर्मकालेसदाशुचेः शोधयिभ्याहोरात्रंवसंतादिऋतुक्रमात् हेमंतेशांतिकंकु
र्याद्दसंतेवश्यकर्मच शिशिरेस्तंभनंप्रोक्तंग्रीष्मेविद्वेषणंप्रिये प्रावृड्युच्चाटनेशस्ताशरणामारणाकर्मणि शुभादर्शनो
पिवसंतकालस्यग्राह्यः नयोरेवफलकत्वेनाभेदात् शांतिकर्मणिदेवेशिपूजयेद्वारिमंडले वरुणयमंडलेवह्नेःसंया
वनिमंडले विद्वेषणेप्योमगेहेयजेउच्चाटनेप्रिये वायुगेहेवरारोहेवह्निगेहेनुमाररा तत्रस्थोध्येत्कालेतत्रत्यंडं
लमुद्धरेत् तत्रस्थे मूलाधारोद्भवोवायुःप्राणाग्न्यात्मसंश्रये सनुपंचविधोभूतःभेदाद्भेदवदेशतः नासायाःपु
रतोःपार्श्वेनुगमध्याधरंप्रगाः प्राणानिलंवुरत्वात्मानःपवनास्पुर्यथाक्रममिति अस्यार्थः नासारंध्रेणानिर्गच्छन्वायु
र्यदानिर्यक्चलतिनदावायुभूतोदयकालः यदोर्ध्वंवलतिनदाग्नेरुदयः यदात्वधश्चलतिनदाजलोदयः यदामध्या
नलदाकाशभूतोदयःकालःइतिः अलप्रकाशतंत्रे मंडलानिमहेशानिभूतानोश्रृणुवल्लभे आकाशमंडलंधूम्रंवर्तुलं
परिकीर्तितं षट्कोणमंडलंवायोःकृष्णषट्कोणलोहिते सस्वस्तिकंत्रिकोणंतुरक्तंवह्निमंडलं अर्द्धचंद्रनिभंस्वच्छं
पद्मयविराजिते आप्यमंडलमाख्यातंचतुरस्रंमहेश्वरि अस्रवज्रयुतंपीतंधरामंडलमीश्वरी तत्रबीजसमायुक्तंमंडलंपू
जयेत्क्रमात् तत्तद्वर्णाननिर्मायडव्येशापरमेश्वरी शारदातिलके तत्रभूतसमानानिमंडलानिविदुर्बुधः वर्णास्वैरावा

न्याऽऽस्वस्वनामावृतान्यपि इति मूलस्वनावृतानीत्यस्मन्दीकाकृतारावधृतेनैवास्यानेकृतेवस्यमाणंभूतलिपिमंत्रेणुतनमंत्र
लिखितमंत्रेणावृत्तानिनिसांप्रदायिकावदंति वृहद्यामले मुखकर्मप्रवक्ष्यामिसर्वदिक्षुयथाक्रमं दिक्पूर्वाभिमुखोभूत्वाव
रुणार्घंकारयेत्सुधिः दक्षिणासामुखोभूत्वासर्वाभिचारकर्मसु धनसिद्धिमवाप्नोतिपश्चिमाभिमुखस्थितः उत्तराभिमुखःकुर्या
त्सर्वशांतिकरंपरं आग्नेयाभिमुखोभूत्वासर्वाभिचारकर्मसु नैऋतीदिशिमाश्रित्यविद्वेषंकारयेत्प्रिय वायर्वीदिसिमाश्रित्यो
च्चाटनंभवेत् ईशानीसमुपाश्रित्यसर्वज्ञानप्रसाधयेत् अत्रयद्यपिस्तंभनेदिगनुक्ता तथापिदिगनुक्तौतुपूर्वास्यात्सर्वकर्म
सुसर्वदाइतियोगिनीतंत्रवचनात् पूर्वाभिमुखस्तंभनंकर्मकुर्यादिति सारसंग्रहे रातिवारीरमाज्येष्ठादुर्गाकालीतिषड्वृद्ध
नात् षट्कर्मदेवताःप्रोक्ताःकर्मादौनाःप्रपूजयेत् ज्येष्ठाधूमावती काली भद्रकाली तत्रतत्कर्मादौतत्तद्धिदेवतांपूजयेदित्य
र्थतथा पद्मपाशगदाख्यांशूलशक्तिखड्गका मुद्राःषट्कर्मसुप्रोक्तास्तत्तत्कर्मणियोजये पद्मंचस्वस्तिकंचैवत्रिकोण
कंसंज्ञके वज्रंभद्रासनंचेतिवासराणिविदुःक्रमात् त्रैलोक्यदामरतंत्रे नमोनःशांतिकेषुष्टौद्वितियांतेदक्षिणेन वह्निकर्मी
णाहोमेषुस्वाहांतःसिद्धिदायकः वौषट्पद्मवसंमुक्तोमंत्रपुष्पादिसाधनेकुंकारश्चवषट्वोपेतोमारणोच्चाटनादिना मंत्रभेज
नकार्येषुसुघोरभयनाशने वषट्तोमहाकालग्रहमालाविनाशकः खडंनोच्चाटनेवेधेमंत्रःफट्पद्मवान्वित ॐकार
प्रवरौमंत्रौवेदागमसमुद्भवौपद्मवोस्यागमेमंत्रेवैदिकेनास्तिपद्मवत् पद्मवेनविनाजपोमंत्रोवेदसमुद्भव ननग्नकीर्त्ति

राम
४०

नेयस्यादैश्वर्यपरिधानवान् नमोन्तइत्यासुक्रमेनन्यस्तवर्णकान्यजपेन्नत्रकामनाभेदेमूलमंत्रोनेयोज्ञे ननमुक्ति पद्मवेन.
विनामशोनमुसेपरिकीर्त्तितः इतिस्वयमुक्तोदोष वेदमंत्रसुसदादोषरहितइत्यर्थः वृहद्यामले गजचर्मस्तंभनेचमारणो
हिषेनथा मृगचर्मनथोच्चाटेछागलेवश्यकर्मणि विद्वेषेजीवुकंचर्मगोचर्मणिमोहने चित्रकंमोक्षदंचैवसुखार्थेरुरुच
र्मणि अभिचारणिसर्वाणिमेषीचर्मणिकारयेत् सर्वविज्ञानकार्येषुश्वेतकंवलमासनं नानाविधेषुकार्येषुबाघ्रचर्मसमी
रितं खड्गचर्मासनंकार्यंपित्मोक्षकरंपरं शांतौकुशासनंभद्रेसर्वसिद्धिकरंपरं मोहनेराजतंचैवस्तंभनेताम्रमासनं मा
रणोच्चाटनेचैवविद्वेषेचाभिचारके सर्वकर्मणाकार्येषुचासनेचायसंविदुः नीलासने ऋणुदेविप्रवक्षामिकाम्यकर्माणि
देवता आदौसमर्चयेविघ्नंसर्वविघ्ननिवृत्तये तर्पोर्चयित्वावाशेसौनिथीशानक्षदेवता कर्माधिदेवतांपश्चात्पूजयेद्विधि व
त्पिये ततोर्चयेदिष्टदेवंतत्कर्मोक्त विग्रहं तत्कर्मोक्तविधिनातन्नमेउत्तमध्यगं तत्कर्मादितेकुंडेजुहुयाद्विधिवत्प्रिये त
त्कर्मादितैस्ततत्कर्मोक्तमुद्रया मुद्रातुवृत्तयामले होमेमुद्रात्रयंप्रोक्तंमृगीहंसीचसूकरी सूकरीकरसंकोचीमृगीमु
क्तकनिष्टिका हंसीस्यात्तर्जनीमुक्ताद्विधामुद्राप्रकीर्त्तिता शांतिकेपौष्टिकेचैवमारणोच्चाटनेतथा विद्वेषेस्तंभनेचैववश्ये
चपरमेश्वरी शांतिकेचमृगीज्ञेयाहंसीपौष्टिककर्मणि अभिचारेसौकरीस्यान्मारणोच्चाटनादिषु पंचमीश्वरीतंत्रे
तर्पणानांक्रमंवक्ष्येमंत्राणांपंचमेकके हरिद्रामिलितंतोयंमोहनेभवतिध्रुवं उच्चाटकंसमरिचंमारणेविहितंभवेत्

उच्चाटनेमेषरक्रमिश्रितंजलमाहरेत् जानुमवनीगत्वाक्रियासुस्तंभनस्यवै वामपार्श्वेनिषण्णःसन्पंचधानर्पयेन्मंत्रं पिंगलायते ऋ
राद्देविप्रवक्ष्यामिवारंतिथ्यादिदेवता रवौसूर्यशिवौदेविचंद्रेसोमाविकेनताः भौमेनुमंगलगुहौबुधविष्णूनतःपरे परेगुरुश्चतुर्वक्रो
भृगोशुक्रपरंदरौ नंदेशनैश्चरःकालोवारेसादेविकीर्त्तिता परेबुधवारेपरेगुरुवारेनथा ब्रह्माविधाताविष्णुश्चयमःक्षीनकरोगु
रु इंद्रश्चवसवोनागाधर्मःशिवदिवाकरौः मन्मथश्चकविश्चैवविश्वेदेवास्तिथीश्वराः दर्शेतुपितरोदेविपूज्यामर्चोपचारकैः
आश्विनोचयमोवह्निब्रह्मेदुश्चशिवोदिति गुरुरुद्रूजपितरोभगोर्यमदिनेश्वरा त्वष्टावायुरथेंद्राग्नीमित्रश्चेंद्रस्ततःप्रिये निऋ
तिश्चैवनोयंचविश्वेदेवाःप्रजापतिः विष्णुश्चवसवोदेविवरुणश्चाजएकपात् अहिर्बुध्न्यश्चपूषाचप्रोक्तानक्षत्रदेवताः एतासर्वो
पचारैस्तुतद्दिनेषुसमर्पयेत् प्रणवाद्यैश्चतुर्थ्यंतैर्नामभिरीश्वरी अत्रइंद्राग्नीइत्येकस्यैवनक्षत्रस्यदेवताद्वयंज्ञेयं विष
नक्षत्रमिंद्राग्नीदेवतेइतिऋचे उत्तराषाढनक्षत्रस्यविश्वेदेवा श्रवणस्यविष्णुरेतयोर्मध्येअभिजिदितियदुक्तंनक्षिजि
त्नक्षत्रमुद्दिस्य अभिजिन्नामनक्षत्रंउपरिष्टाद्यानिषाढानामधस्ताच्छ्रवणायेइतिऋचेरेतयोर्मध्येअभिजिदितिकिमपिनक्ष
त्रमस्तितन्नज्योतिशास्त्रादवगंतव्यं पंचमीश्वरीनेत्रे ननःकाम्यानिकुर्वीतसिद्धमंत्रोदृढव्रतः गुरुनक्तंशुचिस्नोनकाम्य
कर्मविधानवित् आत्मनश्चपरस्यापिषट्कर्माणिमहेश्वरि आर्द्रामध्यामारणेपुष्यानीब्राह्मीचमोहने स्तंभनेभरणीवि
द्वेषेनिष्पुनर्वसु उच्चाटनेनथास्वातौकथितंऋक्षसंज्ञके वशिष्ठकले नक्षत्राणिप्रवक्ष्यामिप्रारंभेसर्वकर्मणा आद्रा

र्वकर्माणिआयुष्यंवैष्णवेतथा शांतिंपराभिचाराणांमपमृत्युजयेतथा त्रिपक्षासुपर्वासुजनर्क्षेष्वपिचत्रिषु संध्यासुद्वं
चमेत्रेषुसर्वेष्वपिचकारयेत् विद्वेषाच्चाटनादीनीक्रूरकर्माणिकारयेत् नक्षत्रेषुचक्रूरेषुकृत्वासिद्धिंगमिष्यति मैत्रनक्षत्राणि
तु चित्रानुराधामृगशिरोरेवतीनक्षत्राणि क्रूरनक्षत्राणितु पूर्वात्रयमरणीमघाख्यानि तथाचंचलीश्वरीतंत्रे षट्कर्माणि
पराधेंयःकुर्यान्मंत्रविदुत्तमः राज्ञोवाराजपात्रस्यधनाढ्यस्येतरस्यच आस्तिकस्यानिष्कपटस्यन्यायार्जितधनस्यच कृतज्ञस्यवदा
न्यस्यगुरुदेवार्चनस्यच सुशीलस्यसुभक्तस्यकुर्यान्नान्यस्यसुंदरी राजाकारयितादेविसाधकंप्रणिपत्यच वृणुयात्कर्मकर्त्री
रंदीक्षोक्तविधिनानतः साधकोपिमहादेविसम्यक्संतोषयेत्पुनः जितेंद्रियोजितक्रोधश्चिवर्जितः नित्यनैमित्तिकरतःकुर्या
त्कर्माणिपार्वति क्रूरकर्मसुदेवेशिकर्मकृत्वायथाविधि तैलाभ्यक्तपुनःस्नानःसंगासादरणंपुनः श्रभ्यर्च्यदेवतामिष्टा
न्मरक्षार्थंमंडिले जपन्मंत्रप्रसन्नात्मासहस्रंसाष्टकंप्रिये मोरक्षरक्षेत्युक्त्वाचप्रेषयेत्तांविसर्जयेद्धवं भत्यैस्तुहृष्टैस्तुष्टैश्चै
रात्मरक्षांतुकारयेत् मृत्युंजयादिभिर्देविप्रयोगस्थैनचारुणा जपहोमार्चनाद्यैश्चब्राह्मणाराधनादिभिः प्रयोगक
रोयद्यात् ज्ञानयंमंत्रिणांप्रिये गुरुतःशास्त्रतःश्चापिसम्यग्विज्ञायसाधकः प्रयोगानाचरेद्देविनान्यथादुःखमाप्नुयात्
ततःकारयितारंतोषयेत्साधकंशनैः प्रणिपत्यमुदंदेवियथास्यानुष्ठितंभवेत्तथा अन्यथानिष्फलंभूयाभूयात्रस्यतंनो
षयेत्प्रिये ततःस्वमनसोभिष्टान्प्रयोगान्कुलनायिकेमंत्रेणानेनमतिमान्साधयेद्भुक्तिमुक्तये सिद्धमंत्रमसिद्धंतिष्ठत्य

र्मणिनसंशयः नैवसिद्धंतसिद्धस्यदेवताशापमाप्नुयात् काम्यप्रयोगकर्त्रणांपरत्वेफलनविद्यते प्रयोगसिद्धिरेवैषांफलमस्यं
नविद्यते एकस्यहिविधानस्यनकुत्रापिफलत्वयं देवेहिदृष्टएतेनस्मान्निःकामोदेवतांभजेत् होमतर्पणमंत्रा दीनांनाध्यानवि
शेषकै ज्ञात्मनश्चपरस्यापिषट्कर्मणिसमाचरेत् प्रयोगांतेचक्रएजातथामंत्रेसमाचरेत् एकलक्षंजपेन्मंत्रीध्यानन्यासस
मन्वितः प्रयोगदोषशांत्यर्थंमात्मरक्षार्थमेवच नचेन्मंत्रफलमाप्नोतिदेवताशापमाप्नुयात् सिद्धिचारधंकरणयोगमा
सनुपक्षकं दीपेशकूर्मचक्राणिज्ञात्वाकर्मणिसाधयेत् ऋषिछंदोदेवतान्यासाध्यानार्चनादिकं बीजशक्तिकीलवेदोक्ता
न्यमंत्राणिसाधयेत् पंचवृद्ध्यासनप्राणायामन्यासासमालिकाः दोषसंस्कारशुद्ध्यादीन्ज्ञात्वा० कोष्ठंबोधवतारक्ष्यराशि
वर्णानकूलतो भूतमैत्रेतथाऽरिंज्ञात्वामंत्राणिशोधयेत् मंत्रविद्याभेदनिद्राबोधान्ज्ञात्वा होमरूपकं पंक्षीनपंसकाख्यंज्ञा
त्वामंत्राणिशोधयेत् ग्रंथवातनदिग्वेधनादीनत्यानुसंगतिं देवतात्मकालमुद्रांश्चज्ञात्वा० साध्यसाधककर्मणिरेखाख्य
नीद्रव्यपंचकं स्थानेमंत्रप्रमाणंचज्ञात्वामंत्राणिसाधयेत् उत्पत्तिरसनावर्णमूर्त्तिसंस्कारसंस्थिति कुंडरेखाप्रमाणादि
ज्ञात्वाहोमंसमाचरेत् अग्निप्रभाधूमवर्णाध्वनिगंधशिखाकृती दूतश्चेष्टादिकंज्ञात्वाकुर्यात्तुभाशुभं मंत्रतत्त्वानुसं
धानंदेहावेशादिलक्षणं मंत्रोद्धारनभेदंतुज्ञात्वामंत्राणिसाधयेत् नत्वकाम्यप्रयोगेध्यानभेदमाहुरमरे नुद्दिष्यर्द्धि की
र्त्तिसिद्धयेसर्वकर्मणां यथाध्यानंतथाकुर्यात्पूजनेजपकर्मणि बुधोनोपेक्षतानोचध्यानंसर्वकर्मणां शुद्धस्फटिकसंकाशं

ध्यानेस्यात्सज्जनेमनं वश्येरक्तनरंध्यानेध्यात्वाभवनिसुप्रभवः सर्वरत्ननिभाकारंध्यात्वानिश्चलमानसः सर्वान्कामानवाप्नोति ध्रु
वमुक्तंमयातव कल्पोतानिसमेयुद्धेध्यानेप्रोक्तंसमेभुवा महाशोषसमायुक्तंध्यानेवारिभयेभवेत् पीयूषवर्णसंयुक्तंपरमं
चंद्रसन्नभं ध्यानेकृत्वालभेत्सत्यंशीघ्रंसर्वान्मनोरथान् कुलघ्नकाशनेत्रे श्वेतद्वीपंजेच्छात्मानंरक्तंवश्यकर्मणि
स्तंभनेपीतवर्णंश्यामंविद्वेषणेजयेत् उच्चाटनेमारणेचकृष्णंद्वेषंप्रजयेत् आत्मानंतादृशंरेवत्वाद्वैरूपयेत्त
दा सर्वेषुकूर्मरूपंदेविसाधारणमुदाहृतं विशेषतुमहेशानिनन्नत्कलोदितभवेत् इतिविज्ञायसकलंगुरुतःशास्त्रतः
प्रियैः कुर्यात्कर्माणिकर्माणिनानिसिद्धंनिसुंदरि अन्यथाक्रियमाणानिनैवसिद्धंनिमंत्रिणो गुरुभक्तिःसदाकार्यो
र्मकालेविशेषतः सहिकामुष्मिकाणांतुगुरुरेवपरायणं कर्मणांपरमेशानिनस्मात्तद्भक्तिमान्भवेत् अथकाम्यकर्म
प्रयोग - तत्रकाम्यानितुषट्कर्माणिनानितु शांतिवश्यंस्तंभनंविद्वेषणोच्चाटनमारणाख्यानि तत्रशांतिर्नामज्व
राणिनारोगकृत्याग्रहोपद्रवनिवृत्तिवश्यंनामराजामात्यवनितादीनांत्वाभिकरणंस्तंभनंतुराजादीनांक्रोधो
प्रवृत्तिनिरोधः विद्वेषणंतुस्निग्धयोरन्योन्यद्वेषजननंउच्चाटनंतुद्विषतःदेशादिभ्यःप्रवासनं मारणंप्राणाहरणमि
ति तत्रमारणंब्राह्मणाधार्मिजनधार्मिकराजास्त्रीजनयतिरुक्ष्मेच्छाद्योविषयः तत्रापित्वरोषतोलोकानुग्रहाय
वांत्यकर्मकुर्यात् ननुऽत्यादिलोभेन भक्तैरन्यैश्चशिवभक्तेस्वेष्टदेवताभजने सत्युजयनपत्रपादिकंचकरणी

यं अथशांतिकर्मणिसाधकःकृतनित्यकृत्यःषोढाविभक्ताहोरात्रस्यवसंतादिषट्ऋतुभूतस्यहेमंतारब्धपंचमर्तावेकर्
रजसास्वेतनदूलचूर्णनवाश्वदेहनुजलभूतोदयकालेविपुलमर्हचेष्टाकारंजलमंडलंसंगृह्यैपिप्पलोदुंबराशु क्त
पंचवर्णीभूतेषुजलवर्णदृशाकगर्भवश्यमाराभूतलिपियंत्रेषुजलयंत्रकर्णिकालिखितमंत्रेणावेष्टितमेकांतेसुनसमभू
तलेगोमयोपलिप्तेकृत्वावेवारिमंडलायनमः इतिसंपूज्यतत्रस्वासनमास्तीर्यप्राग्वत्संपूज्यतत्रोत्तराभिमुखउपविश्
अद्येत्यादिमम कस्मरोगादिशांत्यर्थंश्रीपरमेश्वरपूजनमहंकरिष्येइतिसंकल्पकृत्वातांतरेष्टथमंगणेशंसंपूज्य
प्रयोगदिवसस्यवारेक्षद्वयनिर्धारितनक्षत्रेशनैःपृथक्पृथक्सर्वोपचारैःसंपूज्यपश्चात्तत्तत्कर्माधिदेवतांसर्वोपचारैः
सांगांसावरणांसंपूज्यतदाज्ञयावक्ष्यमाणतत्तन्मंडलेतत्तत्कर्मोक्तरूपषड्व्यादिभिस्वेष्टदेवतांसांगांसपरिवारांसम्यक्त
र्चयेत् तत्रवारेसातु रवौसूर्यंशिवौ·सोमेसोमंविके·भौमेमंगलंगुहौ·सौम्येबुधंविष्णु·गुरौगुरुंचतुर्मुखौ·
भृगौशुक्रंकुः मंदेशनैश्चरंकालौ तिथौशक्रंप्रतिपद्ब्रह्माद्वितीयायांविधातारंतृतीयायांविष्णुंचतुर्थ्यांयमंपं
चम्यांचंद्रंषष्ठ्यांगुहंसप्तम्यांमित्रं अष्टम्यांवसवंनवम्यांनागंदशम्यांधर्मं एकादश्यांधनदंद्वादश्यांसूर्यंत्रयो
दश्यांकामंचतुर्दश्यांकालिंपौर्णिमास्यांविश्वेदेवाः अमावास्यायांपितरं नक्षत्रदेवतेषुअश्विनौमश्विनौ२यम
३अग्नि४ब्रह्मा५चंद्र६रुद्रो७दिति८गुरु९सर्प१०पितर११भगऽत्रराफाल्गुन्यौ१२अर्यमा१३सूर्य१४त्वष्टा

१५ वायु १६ ब्रह्मा १७ मित्र १८ चंद्र १९ निऋति २० भाय २१ विश्वेदेवाः अभिपुजापति २२ विष्णु २३ वसव २४ रुद्राः २५ अश्वक
पात् २६ अहिर्बुध्न्य २७ रेवत्यापूषाश्वयौ तिथिनक्षत्रेशाः प्रयोगादिमारभ्यप्रयोगसमाप्तिदिनपर्यंतंप्रत्यहंनत्रादिनाधि
पापूज्या पूजामंत्रास्तुप्रणवचतुर्थीयुक्तनत्रनामरूपानेनः ॐश्रीशिवायनमः इत्याद्यूर्तीया नतःश्वेतवस्त्राभरणानुलेप
नात्पविभूत्रिशोवक्त्रपद्मासनःपद्ममुद्रामुडितकरोनिंदमनपूजाप्रकरणोक्तरूपंध्यात्वावाह्यस्वकल्पोक्तपद्ममुद्राप्रदर्श
नत्रोक्तमंत्रेणासनोडशोपचारैःपंचोपचारैर्वापूपूज्यनदनुज्ञयास्वपुरतःपूजाचक्रंनिर्मायनित्यपूजोक्तविधिनरुनमस्का
रादिसमस्तंन्यासजानंविधायमानपूजादिपीठपूजांनंकृत्वासुश्वेतवर्णानस्मिंश्चक्रेदेवतावाह्यध्योक्तरूपंसुश्वेतंध्या
त्वाश्वेतगंधपुष्पादिश्वेतवस्त्रभिःसंपूज्यथाविधंगावरणपूजादिसर्वंनित्यपूजावत्कुर्यादिति अथवह्निकर्मनिसा
धकःकृतनित्यकृत्योवारेशादीनर्चयित्वारक्तवस्त्रादिभूषणोवसंतास्योदिवसस्यप्रथमखंडेवह्निभूतोदयेसिंदुरादिनो
र्ध्वत्रिकोणंकोणत्रयेपिस्वस्तिकलांछीतपूर्वोक्तपंचभूतवर्णंचवह्निवर्णादशकगर्भेवक्ष्यमाणभूतलिपिमंत्रेणवंह्नि
यंत्रमंर्ध्वलिखित्वनत्रेष्टिनंवह्निमंडलंकृत्वारंवह्निमरुल्लायनमः इतिमंडलंसंपूज्यनत्रपूर्वाभिमुखंपूजिनेश्वास
नेस्वस्तिकासनेनोपविश्यपाशमुद्रामुडितकरःसरस्वतीकूर्माधिदेवतांसंपूज्यपाशमुद्रांप्रदर्शयनदनुज्ञयास्वपुरतः
पात्रवत्पूजाचक्रंसिंदूरादिरक्तद्रव्येणोधृत्यनत्रोक्तविधिनादेवमावाह्यरक्तवर्णाध्यात्वानित्यपूजोक्तक्रमेणाशेषगंधपुष्पा

सांदेवेरक्रमेणधूम्रवर्णाद्यैःसम्यक्परितोषयेदिति स्तंभनकर्मणिसाधकः कृतनित्यक्रियोवारेखादीन्भ भूर्चादिवसस्य
षष्ठेभागेशिखिराशेभूमिभूतोदयकालेऽग्न्यंशनडद्वयेहरिद्रादिभिश्चतुरस्रंभूमिमंडलंवज्रलांछितंपूर्वोक्तपंचभूत
बीजधराभूतवर्णादशकगर्भभूतलिपियंत्रेणभूयंत्रमध्यगतमंत्रवेष्टितंविपुलंचकंविरच्यलंभूमिमंडलायनमः इ
तिसंपूज्यतत्रप्राग्वत्पीतासनेक्षारपूजादिपूर्वमुपविश्यपीतनडद्वैःपरतःपूजाचक्रंसमुत्कृत्यपीतवस्त्राद्यैर्लंकृ
तोविकटासनस्थःगदामुद्गरमुद्रितकरोलक्ष्मातत्कलोक्तविधिनादेवंसकलांगसावरणंसंपूज्यनैवेद्यादिभिस्तोष
येदिति अथविद्वेषणसाधककृतनित्यक्रियोवारेखादीनभ्यर्च्यनैर्ऋतिकोणाभिमुखोधूम्रडवादिभूविनोभूम
डद्वयेवामभूतोदयकालेग्नीशारयेदिवसस्पष्टिनीयेभागेवृत्ताकारंव्योममंडलंपूर्वोक्तपंचभूतवर्णाष्टाकाशवर्णा
गर्भभूतलिपियंत्रेणतुपियंत्रमध्यगतमंत्रवेष्टितंकृत्वाहंव्योममंडलायनमः इतिसंपूज्यतत्रक्षारपूजादिपूर्वकं
स्वासनेधूम्रवर्णंपूजितेराक्षसकोणाभिमुखउत्कटासनोपविश्यमुद्गलमुद्रामुद्रितकरोज्येष्ठादेवीधूम्रवर्णीतत्क
लोक्तविधिनातन्मंत्रेणासम्यक्संपूज्यस्वपुरतोधूम्रडद्वैःपूजाचक्रंसमुत्कृत्यतत्रदेवमावाह्यशूलवस्त्रादिपरिधा
नंचध्यायेत् इत्थंनामन्यरूपंदेवंध्यात्वायथोक्तक्रमेणधूम्रवर्णपुष्पाक्षतादिभिःसंपूज्यनैवेद्यादिभिस्तोषयेदिति
अथोच्चाटनकर्मणिसाधककृतनित्यक्रियो--- दीनभ्यर्च्यचापव्याभिमुखः कृतनडद्वैःषड्दलंलांछितंवृत्तंवेदि

नवष्कोणरूपेपूर्वोक्तपंचभूतवर्णेषुवाशुभूतवर्णादशकर्मवाशुयंत्रमध्यगतमंत्रवेष्टितंवाशुभूतोदयकालेवाशुमंड
लेसमुत्पन्नंवाशुमंडलायनमः इतिसंपूज्यतत्रद्वारपूजादिपूर्वकंकृत्स्नमासनमास्तीर्यसंपूज्यतत्रोपविश्यवज्रास
नस्थोऽभिमुखाभिमुद्रितकरोदुर्गासर्वोपचारैःसंपूज्यतदनुज्ञयास्वपुरतःकृत्स्नद्रव्यैःसजलादिभिःपूजाचक्रंसमुत्कृप
तत्रदेवमावाह्यकृत्स्नवर्णान्त्वाकृत्स्नवर्णोर्ध्वपुष्पाद्यैःसांगसावरणंसंपूज्यंयथानैवेद्यादिभिस्तोषयेदिति अथमा
रणकर्मणिसाधकःकृतनित्यकृत्योवारेशादीनभ्यर्च्यशारदात्वेहोरात्रस्यचतुर्थेभागेआग्नेयकोणाभिमुखःकृत्स्नजला
दिकृत्स्नद्रव्यैःप्रागुक्तवेहिमंडलेतत्रतथैवसंपूज्यतत्रकृत्स्नवर्णंपूजितेस्वासेद्वारपूजादिपूर्वकमुपविश्यकृत्स्नवस्त्रादि
भूषितवज्रासनस्थःखड्गमुद्राभिनकरोभद्रकालिंतत्कल्पोक्तविधिनासंपूज्यतदनुज्ञयाकृत्स्नद्रव्यैःपूजाचक्रंसमु
त्पत्यतत्रदेवमावाह्यनासत्योक्तध्यानोक्तरूपेध्यात्वासांगसावरणंसंपूज्यनैवेद्यादिभिःसम्यक्परितोषयेत् अत्रषट्क
र्मदेवतानांसरस्वत्यादीनांपूजाविधिरग्रेवक्ष्यतेऽत्र भथकाम्यपूजायामादावेवोक्तपूजोक्तविधिनैव
पूजाकार्यानयोरेकरूपत्वात् अन्यदपिधनधान्यसमृद्ध्यर्थंपुत्रभार्यादिलाभार्थंवाराजसध्यानोक्तरूपेध्यात्वावार
संरंभणमांत्रिमासंपूज्यतदभिप्रेतंप्राप्नुयादिति अत्रसर्वेषुकाम्यकर्मसुप्रागुक्तसंकल्पस्तत्कर्मोद्देशेनपूर्वंकार्यइति
काम्यपूजाविधिः सुंदराचार्यशिरव्येणश्रीनिवासेनधीमता चंडिकायाप्रणीतायांपूजाकौस्तुभेतिथिसंज्ञक

इतिश्रीसुंदरानार्य्यचरणारविंदद्वंद्वांतेवासिनाश्रीनिवासभट्टेनविरचितायांश्रीश्रीविद्यार्चनचंद्रिकायांपंचदशःप्रकाशः

४ अथचतुरायतनमंत्रोद्धारपूर्वकंशैवमंत्रानुष्ठीयंते तत्रादौप्रथमपूर्वमाह्रस्वोहंमंत्रानुष्ठीयंते तत्रश्रीसारसंग्रहे अथवक्ष्येमहादेविमंत्रमेकाक्षरंपरं शांक्लींब्रीमितिप्रोक्तोगरोहास्यैकवर्णकइति शांक्लींकारःप्रीतिरुद्धार नारयणीयेत्वस्यमंत्रस्यपंचमेघाउक्ताः तथा स्वांतशांगविंदुसकलेर्विदीर्घयुतेकेवलंयंचेतानिपृथक्फलं विदधतेवीनानिविघ्नेंदिनशिनि श्रंतोविसर्गःविंदुमकारःनाभ्यांसहवर्त्तमानस्वांतंगकारःतेनगंइतिहिद्वंसविंदु रित्यपरःकलाविसर्गःनमुक्तोन्य विंदुश्चजोचनाभ्यांयुतेइत्यपरःकेवलेविंदादिरहितः तथा गणाकेत्यादिपिंडं दोनिर्दहेत्प्रोस्यदेवनेति प्रयोगसारे आदौगणेशजपायोक्तास्वाहाहृदयमुच्यते स्वकंदद्युग्वाभाव्यकुक्कुरविद्या छिरस्तथाः शिखाप्यचलशब्दादिकनितेत्वंतनोनमः कवचंगजवक्त्रायनमोनमइतीरितं महोदरायचंडायकुक्कु रादित्यस्त्रमिष्यते स्वतांगानिविन्यस्यपंचोक्तानिमनीषिभिः इतिपंचांगान्युक्तानि सारसंग्रहेतु षडंगेनैवनिजेने चबीजेनांगानिविन्यसेत् इत्युक्तं तदेतयोर्विकल्पः सप्राप्तुनावावीजेनषडंगानिनियोजयेत् इतिप्रयोगसारवच नादेव सप्राप्तुनापीर्घेननियावत् अत्रयथागुरूपदेशंकार्यमिति प्रपंचसारे रक्तोरक्तांगरागांसुकुसुमयुत लंबितश्चंडमौलिनेत्रैस्त्रिभिवामनकरचरणोबीजपूरानतास्य हस्ताग्रेणप्रपाशांकुशवरदोनागवक्त्रोहि

भूषोदेवःपञ्चासनोवाभवतुननसुरोभूतयेविघ्नराजः वामाद्यूर्ध्वयोराद्येनदक्षाधस्थयोरन्येइत्यायुधध्यानंसारसंग्रहेपि रक्ता
भःशशिमौलिरंगुशाङ्कशोदंतंवरं धारयन्रक्तत्रैद्विरदाननस्त्रिनयनोरक्तांगरागान्वितः वीजापूरगदाकरोजठरीवाजाईगंड
स्थलोपभ्रत्यःफणिभूषणोगणपतिर्भूयाद्भवक्षुतये तत्रदक्षोर्ध्वादितदधोत्रमायुधध्यानं बृहत्करःशुंडादंड इतिध्यात्वा
गणेशानंमानसैरुपचारकै पूजयित्वेतिशेषः तीव्रादिशक्तिसंयुक्तेपीठेत्वावाप्यपूजयेत् प्रपंचसारे तीव्राज्वलिनीनंदे
सभोगदाकामरूपिणीचोग्रा तेजोवतीचसत्यासंप्रोक्ताविघ्ननाशिनीनवमी वीजोत्तेसर्वसर्वज्ञशक्तिप्रोक्ताक्रमात्सनानमः
इतिचः आसनमंत्रःप्रोक्तोनवशक्तीनेसमर्चयेत्अमुकेतिअत्रमेरुकादिज्ञानात्मानांनानायोगपीठदेवतानांपूजाप्रायोगेज्ञ
ज्ञाप्रकरणेलिखित्वाकुंथगौरवभयाच्चनलिख्यते सारसंग्रहे अष्टपत्रेसरोजस्थेचतुरस्रत्रयावृते चतुर्द्वारसमायु
क्तमर्चापीठेसमायव तत्रावाह्यगणेशानमर्चयेदुपचारकैः कर्णिकायांतुपूर्वादिचतुर्दिक्षुगणादिपं पीतंगौरगणे
शानंरक्तंश्वेतगणनायकं गणक्रीडंनीलवर्णंकेशरेषुनतोजयेत् अग्नीशासुरक्षायवमध्येदीक्षुयथाक्रमं षडंगानि
मनोस्यध्यानंबाह्यांगदेवता तरुणारुस्फटिकस्यामनीलकृष्णारुणार्चिषः वरदाभयधारिण्यःप्रधानत्रयशक्तयः चक्र
तुंडादिकान्दोर्दधानाश्चतुरोयजेत् वक्रतुंडैकदंष्ट्रौचमहोदरगजाननौ लंबोदरोविकटोविघ्नराजोधूम्रकर्णको
ऽष्टमोगणेषुतनः पूजाब्राह्म्याद्यास्त्वष्टमातरः ब्राह्मेस्वर्गसमाधेयामृगचर्मविभूषिना अक्षमालाभयेदंडक्रोडिकेदक्षवी

करै त्रिशिखापरशुंहस्तेडमरूंत्रकपालकै विभ्राणांचंडगौरांगीमाहेशीभावयेद्युभांगुणास्त्रवन्वोगडंडाकुशान्वहंतीकरोद्युतैः
इंद्रगोपारुणांध्यायेत्कौमारीकरुणालया अरिशंखकपालानिघटांचकरपंकजैः विभ्राणांवैष्णवीध्यायेन्नीलमेघसमप्रभां नो
तोमरांकुशवज्रोकविद्युद्युक्तकरांबुजां हंडाक्षीभावयेन्मंत्रीनीलवर्णांसुभूषणां धारंतीशूलखट्वांकपालंनृशिरंकरैः वा
राहंशोभावर्णांचमुंडमालासुतांस्मरेत् स्वर्णाभामक्षमालांचबीजपूरकपोलके पद्मेचदधतीहस्तैर्महालक्ष्मीस्मरेत्सुधीः
दक्षाधःकरमारभ्यदक्षोर्ध्वकरपर्वतमासुधध्यानं त्रिणा दक्षादधस्थयोराद्येतदूर्ध्वयोरन्येहतिमाहेश्याः कौमार्याल
वामोर्ध्वकरमारभ्यदक्षोर्ध्वकरपर्यंतं वैष्णवालुर्दक्षोर्ध्वकरमारभ्यदक्षाधःकरपर्यंतं अरिश्वकं वाराहादक्षादूर्ध्वयो
रन्ये हंडाराणास्तुवामोर्ध्वकरमारभ्यवामाधकरपर्यंतं चामुंडायास्तुदक्षोध्वाधःकरयोराद्यावामोर्ध्वाधःकरयोरन्ये माहालक्ष्म
स्तुदक्षाधःकरमारभ्यदक्षोर्ध्वकरपर्यंतमासुधध्यानं तथा चतुरस्रत्रयोनस्थवीथीहंद्वेसमर्चयेत् दिक्पालांश्चदलस्थांश्च
गणेशार्चनमीरितं इंडासुराधिपंवीनेवज्रहस्तंसवाहनं अग्नितेजोधिपंरक्तंशक्तिहस्तंसुभूषितं यमंप्रेताधिपंकृष्णंदंडह
स्तंसमर्चयेत् रक्षोधिपंनिर्ऋतिनिंचखड्गहस्तंसुधूम्रकं पाशहस्तंससुभ्रांगंवरुणंयादसांपतिं वायुंप्राणाधिपंकृष्ण
मंकुशाढ्यकरंयजेत् यक्षाधिपंकुबेरंचशुक्लवर्णंगदाकरं विद्याधिपंतथेशानंस्वछंशूलकरंयजेत् नागाधिपंतथा
नंतंगौरंचक्रकरंयजेत् लोकाधिपंरक्तपद्मकरंयजेत् सेंद्रा वनंतथामेघंमहिषंरुरुगंपरुषं मकरंमृगमंतौ

चतुरंचविपहंसकौ इंद्रादिलोकपालानांवाहनानिविदुर्बुध ततोवह्निस्तदस्त्राणितत्पार्श्वेसमर्चयेत् वज्रंपीनंशिनांशाक्तिंदंडंह्रूं
हंसमर्चयेत् खड्गमाकाशसंकाशंपाशंविद्युन्निभंयजेत् अंकुशंरक्तवर्णंचशूलंवरांगंयजेत् त्रीशूलंनीलवर्णंचयजेत्
साधकस्तत्रमः रथांगंकरवंडाभंपद्मंरक्तंसमर्चयेत् लोकपालायुधान्येवंकथितानिमरीचिभि यस्त्वंपूजयेद्देवंगणेशं
शक्तिसंयुतं हरुमुत्कारविलान्भोगानंतेशिवपदंव्रजेदिति अथप्रयोगः तत्रज्ञानरुत्थानादियोगपीठन्यासांगेगणेशमं
त्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिगणकायऋषयेनमः मुखेनिवृद्धुंदसेनमः हृदयेॐविघ्नेश्वरायदेवतायेनमः इतिवि
न्यस्यममसर्वाभिष्टसिध्यर्थेविनियोग इतिकृतांजलिरुत्कामूलमंत्रेणकरशुद्धिंकृत्वाॐसुष्ठयोः ॐगणकायस्वा
हाहृदयायनमः तर्जनीभ्यांकंदंघ्रयंफट्शिरशेस्वाहामध्यमयोः अनंतकशिनेनमःशिखायैवषट् अनामिकयोःगज
वक्त्रायनमःकवचायहुं कनिष्टकयोःमहोदरायवंडायहुंफट् अस्त्रायफट् इतिमंत्रेणकनिष्ठानंकरयोर्विन्यस्य
नेत्रवर्गहृदादिपंचांगेष्वपिविन्यसेत् अथवांगांगीमित्यादिनाऽस्त्रंडंगन्यासंकृत्वाध्यानाद्यानाम्पूजांनंप्रोक्तविधिनाकृ
त्वा एकदंष्ट्रमविघ्नेवक्रतुंडायधीमहितन्नोविघ्नप्रचोदयात् इतिगणेशगायत्र्यागणेशपूजाऽवाप्तिपूजास्थानं
चप्रोक्ष्यदेवांश्चपूर्वंपरिकल्पानदनुसारेणप्राप्तनिऋतिकोणेश्रीपर्णादिपीठेकुंकुमादिनाचतुर्द्वारंशुक्लचतुरस्रत्रय
वेष्टितमष्टदलकमलंपूजापीठंनिर्मायतत्रपाद्यंशुक्लविधिनोदकादिएथिवंतेसंपूज्यसुधारससंस्थानेइक्षुरससमुद्रं

संपूज्यरत्नद्वीपादिपरितत्वार्चनेषदलकमलेकेसरेषुस्वाग्रादिमध्यांतंतीव्रायेनमः ॐज्वालिन्यै०नेदायै०भोगदायै०कामरू
पिण्यै०उग्रायैतेजोऽवत्यै०सत्यायै०ॐविघ्नाशिन्यैनमः इतिसंपूज्यगंधसर्वशक्तिकमलासनायनमः इतिसनक्षोपीठं
अभ्यर्च्यतत्रमूलमंत्रमुच्चार्यश्रीगणेशमूर्त्तिपरिकल्पमूर्त्तीभावेपाद्यादिकंनिक्षिप्यध्यानोक्तमूर्त्तिभावयन्मूलमुच्चार्य
श्रीगणपतिमूर्त्तयेनमः इतिमूर्त्तिसंपूज्यनत्वोक्तविधिनागणेशमावाह्यावाहनादिमुद्राःप्रदर्श्यप्राणप्रतिष्ठांतेदेवस्य
पुरोऽग्निविघ्नपरशुलड्डुकबीजपूराख्यासत्रमुद्राःप्रदर्श्यसनादिपुष्पांतमुपचारानुपचर्यकर्णिकायांदेवाद्यादिचतुर्दि
क्षु ॐगणादिपायनमः ॐगणेशाय० ॐगणनायकाय० ॐगणक्रीडायनमः इतिसंपूज्याष्टदलकेसरेषुआग्नेयेॐवा
राहजयायस्वाहा हृदयायनमः ईशानेस्वदंष्ट्रायकुंफट्सिरसेनमः नैऋत्येॐअचलकर्णिनेनमःशिखायैनमः वा
यव्येॐगजवक्त्रायनमोनमः कवचायनमः ततोदेवाद्यादिचतुर्दिक्षुॐमहोदरायवंउंयंकुंफट्अस्त्रायनमः यद्व
पूर्वोक्तस्थानेष्वेवगणेहृदयायनमःगणशिरसेनमः इत्यादिषडंगानिपूजयेत् अत्रषडंगपक्षेदेवस्याग्रेगौनेत्रायन
मः इतिनेत्रंसंपूज्यपश्चात्खड्गंपूजयेदितिशेषः ततोऽष्टदलेषुदेवाद्यदलमारभ्यॐवक्रतुंडायनमः सर्वेस्वदंष्ट्रायु.
महोदरायगजाननायलंबोदराय.विकटाय.विघ्नराजाय.धूम्रवर्णायनमः इतिप्रादक्षिण्येनसंपूज्यदलाग्रेषु ॐगौ
र्यावाहयेनमः ॐईमाहेश्वर्यै ॐकौमार्यैॐवैष्णव्यै०लंवाराह्यै०ऐंइंद्राण्यै०श्रीं चामुंडायै०श्रंश्रः मरालक्ष्म्यैनमः

इतिसंपूज्यबहिश्चतुरस्रवीथ्यांदेवाग्रमारभ्य ॐलंइंद्रायसुराधिपतयेपीतवर्णायवज्रहस्तायैरावतवाहनायनमः
ॐरंअग्नयेतेजोधिपतयेरक्तवर्णायशक्तिहस्तायमेषवाहनायनमः ॐटंयमायप्रेताधिपतयेकृष्णवर्णायदंडहस्ता
यमहिषवाहनायनमः ॐक्षंनिर्ऋतयेरक्षाधिपतयेधूम्रवर्णायखड्गहस्तायप्रेतवाहनायनमः ॐवंवरुणाय
जलाधिपतयेशुक्लवर्णायपाशहस्तायमकरवाहनायनमः ॐयंवायवेप्राणाधिपतयेकृष्णवर्णायांकुशहस्तायम
गवाहनायनमः ॐसंकुबेरायधनाधिपतयेमौक्तिकवर्णायगदाहस्तायनरवाहनायनमः (ॐयंवायवेप्राणाधि)
ॐहंईशानायविद्याधिपतयेस्फटिकवर्णायशूलहस्तायवृषवाहनायनमः इतिसंपूज्यपूर्वेऐशान्योर्मध्येॐभूंब्र
ह्मणेलोकाधिपतयेरक्तवर्णायपद्महस्तायहंसवाहनायनमः इतिनिर्ऋतिवरुणयोर्मध्येॐक्षौंअनंतायनागा
धिपतयेगौरवर्णायचक्रहस्तायगरुडवाहनायनमःइतिसंपूज्यद्वितीयविधंॐवज्रायनमः ॐशक्तये॰ॐदं
डाय॰ॐखड्गाय॰ॐपाशाय॰ॐअंकुशाय॰ॐगदाय॰ॐत्रिशूलाय॰ॐपद्माय॰ॐचक्रायनमइतिलोकपालायु
धानिदेवनाग्रमारभ्यप्रादक्षिण्येनसंपूज्यमूलमुच्चार्यसांगायसपरिवारायश्रीगणपतयेनमः इतिविःपुष्पांजलि
नासंपूज्यधूपदीपादिपूर्वोक्तविधानासर्वंकुर्योदिति तंत्रसारसंग्रहे सकलक्षेमजंजाजुरुमानइडांज्ञानः
जसृडव्येमहेज्ञानिनपेणाद्रिनतश्चरेत् मोदकैःपृथुकैर्लाजैःसक्तुभिःसेक्तुपर्वभिः नालिकेरैस्तिलैःकंदैःसुप

केःकदलीफलैरिति अत्रैकैकऽयेरासाऽर्कादशशतंजऊयात् उक्तंचगणेश्वरपरामर्षिणां अष्टऽयेस्ति
मध्वक्तैर्जऊयाच्चपृथक्पृथगिति अयंजपःकृतयुगपरः षऊलावेतच्चतुर्गुणंजपहोमादिकंकार्यमिति
तथासारसंग्रहे शोधान्नेनघृताक्तेनहोमोभिष्टफलप्रदः लक्ष्मीकामोनाम्निकेरैश्चतुर्थांजऊयाद्धिवे
तिलसाजान्वितैश्शकुनारिकैलैश्चतुःशतं शिनपक्षात्स्मारभ्यप्रत्यहंचऊनेनक्रमात् चतुर्थंदिनंततःसर्व
प्राणिनोवशगान्कुर्यात् तिलैस्तंडुलसंयुक्तैर्होमश्रीवश्यकीर्त्तिनः स्याऽज्यप्लुतैर्लाजैर्ऊनेनसप्तदिनावधि
कन्यार्थीलभतेकन्यांवरंकांतंवरार्थिनी शोधसंसिक्तलवणैर्जऊयाच्चचतुर्दिनं निशीन्द्रियसंयमोभ
विद्वश्यंतथैष्यितं अत्रसर्वत्रकाम्यहोमेयुसंख्याज्ञेयाकार्यस्यगुरुलाघवंज्ञात्वासहस्रादिनिऊनपर्यं
तंकार्यानुसारेणाजुहुयात् उक्तंचश्रीऊ० एकेनवाथसर्ववंतत्कार्यंगुरुलाघवं ज्ञात्वादेविसहस्रंवात्रि
सहस्रंयुतंवषा अयुतंनियुतंवापिशयुतंवाकुलेश्वरि तत्तत्कर्मोदितेकुंडेसंस्कृतेहव्यवाहनऽति तथा
शिवार्कदुग्धमूलेनऊर्ध्वस्तमुखाहुभिः गजवोद्धिनिवेनविषाणेनैवदंतिनां विधायविघ्नंसंपूज्यतंस्मृत्वाज
पेन्मनुं उपोषितशुचिश्चंडग्रहेतंचसमुद्दहेत् शिखायांन्यवहारादौसमरेविजयीभवेत् रोचनासमदा
नसंजप्त्वामनुनाततः तिलकंसर्वराजानोलोकास्त्रुर्वशमाप्नुयात् समदागजमदसहिता नयनीतेनसाध्य

साध्यनामालिख्यानुलोमगे विलोमेविप्रवीजेचतत्रतेस्थापितानले अशेषान्तरशतंजप्त्वातत्स्पीनञ्चसयेन्नतः
सप्ताहाद्वशगःसाध्यसाधकस्यभवेध्रुवं गणेशंतर्पयेन्नोयैःसंख्ययावत्प्रमाणया एकोनपंचाशतावदिने
रिष्टमवाप्नुयात् प्रणवादिमंमंत्रंकेचिदिच्छंतिसूरयः पूजयांवहस्तोयंहोमेस्वाहांतनईरितः तथासा
रसंग्रहे स्मृतिर्भूमनुस्विंदुनादालंकृतमस्तका एकाक्षरोगणेशस्यमंत्रस्यउदाहृतः स्मृतिर्गकारःभूल
कारःमनुरोकारःविंदुनादेनचयुतः शार्ङ्गीचनर्दशाद्यस्वरस्विंदुभूषितं अयमेकोगणापतेरेकाक्षरोमंत्रउत्तम
शार्ङ्गीगकारः चनर्दशाद्यउकारःविंदुरजस्वारक्ताभ्यांयुक्तः गणाकोऽनिरुक्तःस्यान्निरुक्तंरम्यदेवता वालोग
णपतिःसर्वसुरासुरनमस्कृतः श्वेतषड्भुजैकेनषडंगानिप्रकल्पयेत् अत्राद्यशूंलोमित्यादिकरषडंगो
क्तिवत् यथा ध्यानपूजाजपाद्यंस्यादस्यपूर्ववदेवतु सतत्रसिद्धमंत्रोसम्यक्पूर्वमंत्रेदितानप्रिये प्रयोगा
न्विधिवत्कुर्यात्साधकोभीप्सितंयेन इत्थमेकाक्षरःसप्तविधःकाम्यहोममाह दोग्ध्रान्नेत्यादिति लाजै
त्यादिश्लोकस्यायमर्थः भक्तप्रतिपदारभ्यतत्तत्पूर्णेनपूर्णाहुतिपर्यंतं प्रथमतश्चिलेरेकशतंतदनुलाजैःतदनु
सक्तुभिःतदनुनारिकेलैरित्यमेकैकाभिवृद्धिक्रमात्तत्तत्शतंजुह्यादितिनवनीतइत्यादिनवेननवनीतेपरस्पर
विलक्षणगणेशबीजत्रयमभिधत्ते दीजत्रयंविंदुस्थानेसमबीजाढ्यः अनुक्तयोर्मध्येवर्णोक्तीनसाध्य

साधककर्मणिविलिख्यतत्सर्वंगणेशबीजैरावेष्टयसाध्यप्राणप्रतिष्ठायतंविधायअष्टोत्तरशतंमूलमंत्रेणवनीतंस्पृ
ष्टान्जपित्वाभक्षयेत् स्त्र्यंसन्नाह्यप्रयोगेनसाध्योवश्योभवति सारसंग्रहे विरिञ्चद्वयंप्रोक्तावरेऽरणपतिंनतः
वरेतिचसमुच्चार्यवररेतिपुनःपुनः सर्वलोकंहितीयांतमानयेतिवशमथोच्चरेत् आनयाग्निवधूरंतेमापाद्यंचसमु
रेत् विरिविघ्नेशमंत्रोयंषड्वर्णात्मकोभवेत् विरिञ्चद्वयंविरिविरिंचिगणपतिलिखनकर्मणिहितीयांतेग
णपतिरिति हितीयांतंसर्वलोकमिति अग्निवधूःस्वाहाकारःमायाद्यंभुवनेश्वरीबीजाद्यं केचिन्मंत्रमेनमेकोन
विंशत्यक्षरात्मकंवदंति तन्मतेवररेति पंचवर्णोलोकमितिवर्णद्वयंरतिसप्तवर्णानभवंति उक्तंचगणेश्वरप
रमर्षिणां वकाररेफावपिलोचनाढ्योपनस्तथोक्तगणात्मनीति सर्वंसमुच्चार्यचमेवशःस्यान्मकारनथ्वा
पितथानयेतिशब्देहिरंस्यादिति वकाररेफौलोचनाढ्योपनेकमिकारयुक्तोपनरेतावेवर्णावुक्तमतेनविरि
ञ्चिगणात्मनीतिगणपतिसर्वमेवशमानयशिरःस्वाहाकारःमायाद्यश्चपूर्वोक्तमंत्रस्यैवमंत्रांतरत्वनो
क्तत्वात् अन्येतुवैपरीत्यादौगणपतिमंत्रस्यबीजषट्कंयोजयित्वाषड्विंशत्यक्षरत्वंवदंति बीजष
ट्कंतुतन्मंत्रोद्धारप्रकरणेवक्ष्यते वेयरीतंत्रेत्रैलोक्यकर्षणस्य तथा मुनिर्गणकआख्यातःछंदोगायत्र्युच्यते दे
वतावरिविघ्नेशोदृष्टादृष्टफलप्रदः हितीयमंत्रस्यनिवृच्छंदः वेदवेदेषुपंचार्णैःशरलोचनसंख्यकैः विभक्ते

मूलमंत्रार्णैः षडंगानि मनोरथ मायाद्यानि विधेयानि जातिशुक्लानि मंत्रिणा वेदाश्चत्वारश्चवः पंचशराः पंचलो
चनं मायादिनि षडंतेकंसमायाबीजशुक्लानि ज्ञातयः नमःस्वाहेत्यादयः एतल्लक्षणमुक्तं प्रागेव द्वितीयमंत्रस्य नुमं
त्रपदैः षड्भिः षडंगानि सिंदूराभनिभाननं त्रिनयनं हस्तेचपाशांकुशौ विभ्राणं मधुमत्कपालमनिशं सार्द्धेंदुमौलिं भजे
त् मुक्ताश्लिष्टनलंध्वजाग्रकरयोपद्मोत्पलसद्दक्षतयातद्योन्याहितपाणिमात्रवसुमंत्राब्जोल्लसत्पुष्करं वामो
र्ध्वकरमारभ्यदक्षाधःकरपर्यंतंपाशाद्यित्रयंवामाधःकरंदेव्यावरांगेवामोत्कनिष्ठयोर्दक्षिणाकरेणाश्लिया
श्लेषः वामाधःकरेणाब्जायंस्पर्शेत्सावामदक्षिणायोःपद्ममित्यायुधध्यानं --- भृंगादंडःद्वितीयेपिमंत्रेरुद्र
मेवध्यानं तृतीयेतु वीजापूरगदेक्षुकासनमरिंमालंचवालैःकरैर्दधत्पद्मोत्पलपाशमार्गणारत्नाढ्यकुंभद
धत् सिंदूरारुणविग्रहस्त्रिनयनोयो ---- भृंगोगणःस्तद्विगलितपाणिमंबुजकरांबुवहन्नोवतात्।अ
त्रवामाधःकरादिवायुध्यानं कुंभस्थंसर्वोर्ध्वकरेयुक्तत्वात् यजेत्पीठेपरोक्तेनवशक्तिसमन्वितं मूलमंत्रे
णमूर्त्तायांमूर्त्तावावाह्यपूजयेत् मिथुनानियजेदादावामोदादीन्दिगंवरान् अंगानिपूजेत्पश्चात्कात्पश्चैव
ततस्तुधीः अर्चयेल्लोकपालाश्चतदस्त्राणितनोवहि षडावरणसंयुक्तंशिरिविघ्नेश्वरंजयेत् अथप्रयोग
तत्रादावंगपीठन्यासं तेमूलमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसिगणकायकवयेनमः मुखेगण

यत्रीछंदसेनमः हृदयेविरिविघ्नेश्वरायदेवतायेनमः इतिविन्यस्यहृत्सिद्धयेविनियोगः इतिकृतांजलिरुत्काधानादि चतुर्भिर्हृदयंचतुर्भिःशिरःपंचभिःशिखापंचभिःकवचंपंचभिर्नेत्राभ्यामस्त्रइतिविभक्तैर्मंत्रवर्णैःषडंगानिविन्यस्योपचारांतैस्त्रिकोणवस्यमाणमहागणपतिपूजोक्तमिथुनत्रयंषट्कोणेषामोदादिषट्कुंमपद्मदलकेसरेषडंगषट्कंदलेषुमातृलोकेशांतरस्त्राणिचचतुरस्रवीथिद्वयेसपूजप्राग्वत्शेषंसमापयेत्इति तथा वेदलक्षंजपेन्मंत्रंजुहुयात्तद्दशांशतः मधुरत्रयसंयुक्तैर्ईश्वरश्रीरितैः स्वंसाधितमंत्रस्फुटयोगान्कर्तुमर्हति विकलोत्पलहोमेनवश्योयत्तत्कलंजगत् तिलतंडुलहोमेनश्रियमाप्नोत्यनिंदितां मोदकानाज्यसंयुक्तान्हुत्वाविजयमाप्नुयात् मधुरत्रयहोमेनराजानंवशमानयेत् अभीष्टसाधनोहोमोभक्ष्यभोज्यादिभिःकृतः सारसंग्रहे वदेत्सौम्यंचतुर्थ्यंतंमहागणपतिंनथा वरांतेवरदेप्रोक्तावदेत्सर्वजनंततः मेवशंचसमाभावदेदानयथद्वयं लक्ष्मीगणेशवीजाद्यस्त्रैकोनार्णेश्वरस्मरः लक्ष्मीगणेशमंत्रोयंसर्वसंपत्प्रदायकः तथाचतुर्थ्यंमहागणपतयेइतिठद्वयंस्वाहा लक्ष्मीवीजंश्रीगणेशवीजंगणपतयेशब्दः अंतर्यामिमुनिप्रोक्तोगायत्रीनृदन्विता छंदोलक्ष्मीगणेशोत्रदेवतासमुदाहृतः षड्दीर्घयुक्तैर्नाद्यैतद्वितीयेनचतद्धता षडंगानिविधेयानिजानिमुक्तानिमंत्रिणा हेमाभःपीतवस्त्रःकरतलकमलैःसंदधज्जृंभकंसैरेवोदंतामीतीचनामाधृतकनक

घटापद्मसंस्थाक्षिनेत्रः वामांकाविश्लेषविधृतकमलयाप्रोल्लसद्दक्षरोरुह्याश्लिष्टः सौवर्णकांताइरुम
हाश्रीकरोवःश्रियेस्तु दक्षोर्ध्वकरमारभ्यदक्षिणाधःकरपर्यंतंमापुधध्यानंनाशाभंडादंडः प्राग्वोक्तेपूजोपे
तपीठेनीलाब्जाभिनवशक्तिके अष्टपत्रांबुजंहृत्कर्णिकाकेसरोज्वले चतुर्द्वारसमायुक्तचतुरस्रत्रयावृते मूले
नमूर्त्तिसंकल्पतस्यामावाह्यपूजयेत् प्रथमावृत्तिरंगैस्याद्वक्रतुंडादिभिःपरा अणिमामहिमाचैवलघिमा
गरिमातथा ईशित्वंचवशित्वंचप्राकाम्यंप्राप्तिरेवच एताःसमर्चयेत्तस्मकूतिपावरयोगमात् ततस्तस्मा
नरःपूजालोकेशास्तदनंतरं तदायुधानितद्वच्छक्तिसमर्चयेत् इति अथप्रयोगः तत्रप्राणप्रति
ष्ठादियोगपीठन्यासांतेमूलेनप्राणायामत्रयंकृत्वा शिरसिअंतर्यामिनेऋषयेनमः मुखेविघ्नराजायछंद
सेनमः हृदयेश्रीलक्ष्मीगणेशायदेवतायेनमः इतिविन्यस्य ॐश्रींगांहृदयाय·ॐश्रींगींशिरसे·ॐश्रूं
गूंशिखायै·ॐश्रैंगैंकवचाय·ॐश्रौंगौंनेत्रत्र·ॐश्रंगःअस्त्राय इतिषडंगन्यासंविधायध्यानादिमानसपू
जांतेप्रोक्तपीठमभ्यर्च्यार्घस्थापनादिपुष्पोपचारांतेप्रथमावृत्तलकेसरेषुप्राग्वत्षडंगानिसंपूज्यदलाग्र
केष्वक्षरप्रोक्तान्वक्रतुंडादिकान्संपूज्यद्वितीयावृत्तलेषुदेवाग्रदलमारभ्यॐअसिताङ्गायनमः ॐमहिमा
ॐलघिमा·ॐगरिमा·ॐईशित्व·ॐवशित्व·ॐप्राकाम्य·ॐप्राप्तिसिध्यैनमः इतिप्राक्तदिशाक्रमेणसंपूज्यदला

ऐषड्ब्राह्म्यादिकाःप्राग्वत्संपूज्यचतुरस्रवीथिद्वयेलोकपालांश्चतदस्त्राणिचसंपूज्यधूपदीपादिकंसर्वंपूर्ववत्समा
पयेदिति तथा लक्षमेकंजपेन्मंत्रंदीक्षितोविजितेन्द्रियः दशांशंजुह्वयाद्बिल्वसमिधोमधुराप्लुताः तर्पणादितनःकु
र्यात्पूर्वोक्तंविधिनाप्रिये एवंसिद्धमनुर्मंत्रिसाधयेदिष्टमात्मनः ऊनेचतुःसहस्राणिश्रीकामोमधुराप्लुतैः महा
लक्ष्मीकरोहोमःपुत्रमित्रकलत्रदः उक्तोयेनसंतर्प्यचत्वारिंशच्चतुःशतं चत्वारिंशादिनामंत्रीवांछितांलभतेश्री
यमिति सारसंग्रहे विंडवामाक्ष्मिपुतास्मृतिर्मायासुमध्गाः अक्षरःशाक्तिगणपःसर्वसिद्धिप्रदायकइति
स्मृतिर्गरोग्नीरिकःवामाक्षीइकारः स्मृतेःसपिंडितंवीजंमायासुमध्गामायावीजद्वयस्यमध्येऽर्यात् तथा भार्गव
स्मृतिरुक्तोविराट्देवसमीरितः शाक्त्यादिगणपस्तत्रदेवदानववंदितः षड्दीर्घभाजावीजेनषडंगानिप्रकल्पये
त् गजेंद्रवदनेसाक्षाच्चतुर्बाहुंसुचामरं हेमवर्णंचतुर्बाहुंपाशांकुशधरंविभुं स्वदंतंदक्षिणेहस्तेवीजपूरंचवा
मके पुष्करेमोदकैश्चैवधारयंतमनुस्मरेत् वामोर्द्धकरमारभ्यवामाधःकरपर्यंतंआसुधध्यानं पूर्वोक्तपूज्य
येत्पीठेनवशक्तिवै अष्टपत्रांबुजेदेवंचतुरस्रत्रपाश्रिते प्रथमंगावृतिःप्रोक्ताद्वितीयामातृभिःस्मृतो
तृतीयालोकपालैःस्याद्दशाद्यैश्चचतुर्थकः अथप्रयोगः तत्रप्राग्वद्योगपीठमासनेशिरसिॐभार्गवायऋ
षयेनमःमुखेॐविराट्छंदसेनमः हृदयेॐश्रीशाक्तिगणपतयेदेवतायेनमः इतिन्यस्यगांगीमित्यादिषडंगन्या

रामः
५१

संविधायध्यानादिमानसपूजांतेपोक्तपूजाचक्रमुद्दत्वार्घादिपुष्पोपचारांतेकेशरेषुषडंगानिदलेषुमातृभ्र
तुरस्त्रेलोकेशांस्तदायुधानिचपात्रवत्संपूज्यधूपदीपादिपूर्ववत्समापयेदिति लक्षमेकंजपेन्मंत्रंहविष्याशी
जितेन्द्रियः तद्दशांशंपजुहुयादपूपैर्घृतसंप्लुतैः स्वसिद्धमनुर्मंत्रीकाम्यकर्माणिसाधयेत् अत्रापिकलात्
वेतच्चतुर्गुणंजपादिकंकार्यमिति शुक्लपक्षेचतुर्थ्यांतुपूजयित्वाविनायकं अपूपैर्गुडसंमिश्रैःपक्वान्नैश्च
घृतप्लुतैः मरिचैर्जीरकैश्चैवसैंधवेनविमिश्रितैः देवस्यसंनिधौमंत्रीजुहुयात्त्रिसहस्रकं गद्यपद्यमयी
वाणीसप्ताहाद्भवतिध्रुवं वश्यार्थीमधुहोमेनराजानंवशमानयेत् कन्यार्थीजुहुयाद्घृतैस्तन्नामसुर
मंत्रतः एकांकन्यासधोसत्रभोजयेद्घृतपायसं चंडसूर्यग्रहेघृतेपलंतुकपिलाघृतं कर्षमात्रंतचाच्
र्णंमिश्रीकृत्याभिमंत्रयेत् पिबेन्नित्यतोभूत्वादेवताध्यानतत्परः यावज्जीर्णंभवेन्नावन्नाश्नीयात्किम
पिहृत्सः सप्ताहाज्जायतेश्रीघ्रमपरोवाक्पतिर्यथा वेधार्तुस्नानदिवसेपूजयित्वाविनायकं निष्कार्धपाद
मानेनहरिद्रांसैंधवंवचां गोमूत्रकृतवेष्टंसहस्रमभिमंत्रितं वध्वःकन्याभक्षभोर्नीजपित्वाविनायकं
निष्कार्धपादमानेनहरिद्रांसैंधवंवचां गोमूत्रकृतवेष्टंसहस्रमभिमंत्रितं पुरवेरक्षिणांदत्वापिबेन्नारी

नरोषधं ततसालभतेपुत्रंसर्वलक्षणसंयुतं आयुष्मंतंसुरूपंचबुद्धिमंतंश्रियायुतं चंडसूर्यग्रहेत्यादिने
नउक्तंभवति चंडग्रहेसूर्यग्रहेवाकर्षमात्रमितिश्लक्ष्णवचाचूर्णपलमात्रेणकपिलागोघृतेनमिश्रीकृ
त्यमूलमंत्रेणषोडशरसद्रवारमभिमंत्र्यतत्तन्नधाविभज्यैकंभागंदेवताध्यानपूर्वकंततोनिपिबेत् उच्चरितं
भागषट्कंप्रत्यहमेकैकंभागंपुनिर्ध्यातदेवताध्यानपूर्वकंदिनषट्कंपिबेदेवंकृतेषोडशसिद्धिर्भवति वंधेन्या
दिनैतदुक्तंभवतिनिष्कमात्रंहरिद्राणिष्कार्धंसैंधवंनिष्कचतुर्थांशंवचाचूर्णंरत्नत्रयंश्लक्ष्णपेषितंकुंडमात्रे
णगोमूत्रेणमिश्रीकृत्यषोडशसंख्यायामिमंत्र्यत्रयंवाद्यःस्यात्तदाचरत्नमंत्रोभवति तथासंग्रहे नाग
यःसर्वमंत्रोसौचतुर्वर्णःप्रकीर्तितः इति अत्रसौपूर्वोक्तःशक्तिगणयंत्रमंत्रश्चेत्त्रयंवाद्यःस्यात्तदाचतुर्
रत्नमंत्रोभवति तथा ऋषिपुत्रोनिगदितःस्त्रीदोगायत्रमुच्यते देवशक्तिगणयःसर्वसिद्धिकरःपरं पूर्ववत्
चषडंगानिकुर्यादेहिवत्तत्तमा हेमाभंहेमवस्त्रंचहडुदरतनुंचारुवाङ्मित्रनेत्रंदोर्भिःपाशाक्षसूत्रेनिज
रदमभृणीमोदकंपुष्करेण विभ्रानंहेमभूषंतरुणनरणिरुक्मारुशक्त्यासमेतंविघ्नेशंविश्ववंद्यंत्रिभु
वनशरणंचिंतयेश्रीगणेशं दक्षोर्ध्वजंकरमारभ्यगमाईकरपर्यंतमायुविधानं तथा ततःपूर्वोदिते

पीठे देवतावाह्यपूजयेत् प्रथमावृत्तिरंगस्यादेवंसम्पूजयेत्क्रमात् अथप्रयोगः तत्रशाम्भवीयोगविद्यया सांतेशिरसिॐभुक्तायक्षयेनमस्तेवेगायवी०हृदयेगणपतयेवं०इतिविन्यस्यगांगीमित्यादिनाक रन्यासंविधायध्यानादिमानसपूजांतेपोक्तंअक्षसंज्ञवत्पूजाचक्रसमुद्रयावीदिप्रब्धोपचारांतैके सरेणषडंगानियत्तेषुवक्रतुंडान्धिलेबुलागेषुमात्रः चतुरस्रलोकपालादितनःकुर्यादेवंसिद्धोभवेन्मनु कलावेषजस्यवनापोज्ञेयः काम्यकर्मतनःकुर्याद्दिशिकोयतमानसः आज्यान्नेजुहुयान्नित्यमन्त्रवान्यत्ना राभवेत् पापसान्येनमहतींश्रियमाप्नोतिमानवइति तथासारसंग्रहे खांतोविंदुसमायुक्तःक्षकारोक्षि समन्वितः माद्यनाथहृदंतोयंमंत्रःपंचाक्षरोमतइति खांतोगःविंदुरनुस्वारस्तयुक्तःक्षस्वरूपंअक्षीकारस्त युक्तःमीहितःयकारःरेफःस्वरूपंतयुक्तःपाश्वःपकारोवह्निरेफस्तयुक्तस्तार्यादंगक्रियांमनोः पाशांकुशौक ल्पलतांविषाणादधत्स्वशुंडाहितबीजपूरः रक्तत्रिनेत्ररुरुडमौलीहारोज्वलद्भूषितमुक्तोवतान्नः वामोर्ध्व करतारभ्यवामाधःकरपर्यंतमायुधध्यानं पूर्वोक्तेपिजनेयेत्पीठेनवशक्तिसमन्विते मूर्त्तिमूलेनसंकल्पत स्यांविघ्नेश्वरंयजेत् प्रथमावृत्तिरंगैस्यादितीयावाह्यभिर्गणैः विघ्नोविनायकाख्योन्यःभूराख्योवीरसं ज्ञकः वरदश्चेभवक्त्रोन्यःकपर्दनाहूयोपरः लम्बोदरोथमःप्रोक्तोदलांगेमातृपूजनं वाह्यलोकेश्वराःपूज्या

स्तदस्त्राणिततोवहिरिति अथप्रयोगः प्रातरुत्थानादियोगपीठन्यासांतेमूलेनप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरसि
ॐगणकायऋषयेनमः मुखेविघ्नध्वंसदयेश्रीसिद्धिप्रसादनायगणपतयेदं इतिविन्यस्यगांगीमित्यादि
नाकरांगुलिन्यासंविधायध्यानादिमानसपूजांतेचतुर्द्वारयुक्तचतुरस्रत्रयवीतमब्जदलकमलमर्चयेदिति
र्मायार्द्धादिपुष्पोपचारांतेकेसरेषडंगानिपूजयेदलेषुदेवाद्यादिप्राग्दक्षिणेन ॐविघ्नायनमः ॐवि
नायकाय०ॐभूराय०ॐवीराय०ॐवरदाय०ॐइभवक्त्राय०ॐएकदंताय०ॐलंबोदरायनमः इति
संपूज्यदलाग्रेमातृश्चतुरस्रेलोकपालांस्तदस्त्राणिचसंपूज्यप्राग्वद्धेवंसमाचरेत् तथा मूलमेकंजपेन्मंत्री
तर्पणेनतदंशतः स्त्रिस्वाहकैस्तिलैर्होमंकुर्यात्पूर्वोदितावह्नि डब्भैर्वातर्पणादीनितनःपूर्ववदाचरेत् स
वंसिद्धिमनौमंत्रीकुर्यात्कामानशेषतः कलावेत्तचतुर्थंतमिति केशराद्यनसंयुक्तेनहिवाज्यंजुहुयात्सुध
लक्ष्मीवान्केवलज्येनहोमोलोकवशीकरः घृतक्तानंजुहुयादन्नवान्साधकोभवेत् चत्वारिंशद्दिनंमंत्रीना
रिकेलंजुहुनेत्ततः सर्वमेलोकंपद्मंचपत्यहंसाधकोनमः सर्वाछितार्थमभ्येतिनात्रकार्यविचारणा सज्जा
लकैःसक्तुभिश्चपृथुकैर्वांछितान्नये होमोभवेदक्षभिश्चडब्भैस्त्रीमधुराज्यहुनेजुनेतनश्चवश्येष्वन्न
मन्यमदाभपि चतुःश्चत्वारिंशदाद्यंचतुःशतमतंत्रितः प्रातःप्रातस्तुसल्लिलैर्विघ्नेशस्यचमस्तके तर्प

येछीसमृद्धिश्चभवेन्तस्यनसंशयः पूर्वोदितंगणेशायनमायांतेरविंदतः सोपानेनाङ्गसनंस्थंचिंतयित्वा
तनर्पयेत् पूर्वमंत्रप्रयोगाश्चकुर्याद्वापिसाधकइति पूर्वोक्तनत्र्यक्षरमंत्रोक्तान् तथासारसंग्रहे विद्ववीश
पुनःशार्ङ्गीतारणेनमसायुतः वनुर्वर्णोमनुःप्रोक्तोहेरंबस्यमहात्मनः शार्ङ्गीगकारःविंदुरनुस्वारःअर्वीशः
षष्ठस्वरःनाभ्यंयुक्तस्तारणश्चप्रणवाद्यःमनसायुतोनमोंतः तथा मुनिर्गणकआख्यातोगायत्रीछंदईरि
तं पंचवक्त्रोस्यहेरंबोदेवतासिंहवाहनः षड्दीर्घबीजयुक्तेनषडंगविधिरीरितः मुक्ताविद्रुत्पयोदामत
प्रसृतातिभैपंचभिर्नागवक्त्रैर्हेरंबोभावनीयःशशधरमुकुटोदृन्निसंहाधिरूढः हस्तैर्विभ्रत्त्रिभूलांकुशाकज
पवटीमुक्तरान्युकपालंटंकाह्वोमोदकंस्पाडदलसदभयेष्टानकौमत्यदीप्तिः अधःदक्षवामयोर्वराभये नदु
परिमोदकरदौ नदुपरिपरशुकपाले नदुपरिअक्षमालामुक्तरौनदुपर्यंकुशत्रिभूले तथा पूर्वोक्तस्वपीठे
नयजेद्धेरंवमन्त्रंपद्मपत्रदलंकृत्वावनुरस्त्रपाक्षतं वनुरक्षारसमायुक्तंतत्पादावासनंयजेत् ॐवांतेङ्
ङयंप्रोक्तामहासिंहंचहृदयं गोवहेरंवशब्दःस्यादासनायनमोंतनः आसनाख्योमनुःप्रोक्तोदत्त्वानेतासनंवि
नाः ङयुक्तेनबीजेनकुर्यान्मुक्तिप्रकल्पनं आदावंगानिसंपूज्यलोकपालान्यजेद्बुधः तेषामस्त्राणितदा
स्त्रेहेरंबावासमीरितेति अथप्रयोगः तत्रपाद्यशोपीठन्यासांतेऋिरसिॐगणकायऋषयेनमः मुखेग

यत्रीछंदसेनमः हृदयेश्रीहेरंवायदैवतायैनमः इतिविन्यस्यगंगीमित्यादिनाकरषडंगन्यासंविधायध्यानादिमानसपूजानेपोक्तमष्टदलकमलंकृत्वाद्यादियोगपीठनवशक्तिपूजांतेॐकुंकुंमहासिंहायगंहेरंवासनायनमःइत्यासनंसंपूज्यॐगुंगणपतिमूर्त्तिक——मीतितत्रमूर्त्तिपरिल्पावाहनादिपुष्पोपचारांतेकेशरेषडंगानिसंपूज्यलोकेशार्चादिषाग्वत्समापयेत् इति लक्षत्रयंजपित्वांतेतिलैर्हुत्वादशांशतःमधुरत्रयसंयुक्तैस्तर्पणादिसमाचरेत् एवंसिद्धिमनुर्मंत्रीपुरयोगानाचरेन्नतः अन्नायमेवकलियुगजपः चतुर्दशषष्ठीषष्ठांक्षेकैकंजुह्वाद्युधः अपूपैपूपरैर्मंत्रीमोदकैश्चसमिद्वये पूर्वोक्तैर्जुह्वाद्यैःपर्वत्वपिवमंत्रवित् मंत्रसिद्धिंतत्सर्वंसाधकस्तेनसाधयेत् अथयंत्रंप्रवक्ष्यामिहेरंवगणेशितुः भूर्जेपद्मंलिखेत्कर्णिकमध्येवीजाद्यसंकिंजल्केषंगमंत्रान्वसुदलविवरेसत्तधासंविभज्य मालाएंह्रींश्रींपत्रेविलिषनुषडुपिशंतगानेववर्णान्नत्यावीतंसकारान्नतमपितदनुश्चेतसत्रान्नतस्यात् लोहैःसवेष्टायत्रंत्रिभिरपिविधृतंवाकुनाभिसदंस्यादिति अयमर्थः भूर्जपत्रेजमदग्निसहितकुंकुमेनाष्टदलपद्मंविलिख्यतन्मध्येहेरंबवीजंविलिख्यतत्रविंदुस्थानेअमुकस्यउरस्थानेअमुकंमध्येवशंकुरु२ इत्यादिस्वेस्वकर्मपदंविलिखेदित्येवसाध्यकर्मणालिख्यतत्केसरेषडंगमंत्रान्यस्थानमालिख्याष्टसुपत्रेषुपूर्वादिप्रादक्षिण्येन ह्रींकोंउंगंन

मःसङ्क्षितीयदलेसर्वविघ्नाधिपायसन्तीयदलेसर्वार्थसिद्धिद्वायसचतुर्थदलेवदुःखप्रशमनायपंचमदलेयस्मैहिम
गवन्नमोदलेसर्वान्त्वादयस्तंभसप्तमेदलेयंस्तंभयक्रींगंगांअष्टमेदलेनमस्वाहाक्रोंइतिविलिख्यपद्माद्बहिर्वृत्तद्वयं
कृत्वीथीद्वयंनिधायतत्रप्रथमवीथ्यांस्वाग्रमारभ्यप्रादक्षिण्येननिरंतरंशक्तिबीजंलिखेद्द्वितीयवीथ्यांतथैवविंदुचु
कारेणावेष्टयुलिखीकृत्यस्वेतसूत्रेणासंवेष्टयपुनःस्वर्णारजतनाम्नैरग्निसंवेधमकुर्वन्नावेष्टयथाविधिधृतमुत्कृष्टफलदं
नभवति॥अत्रयंत्रेमालिनमालामंत्रस्यपूजाजपादिकंसर्वहरिवत्कार्यं॥अग्निनेछंदइतिशेषः॥तथासारसंग्रहे॥प्रणा
वपद्मतीयश्चवामवाहोश्वमूलकं॥स्वरहीनस्तवर्गादिर्विभुरुद्धानुवर्णकः॥सुब्रह्मणपमंत्रोक्तोभंजतोसर्वकामद॥
इति॥पद्मतीयोवकारःवामवाहुमूलचकारःतवर्गादिस्तकादशतकारःस्वरहीनः॥भुवस्वरूपेरुन्नमः॥धानुवर्णस
प्तार्णकः॥शारदातिलकेत्वेतस्योवकारउक्तः॥प्रयोगसारेतु॥प्रशस्तःप्रणावाद्यंतशक्तिपूर्वंयजेद्गुरुरितिः॥प्रणावांतश्चेद
यंमंत्रस्तदासप्तवर्णकंभवतिप्रणावादौशक्तिबीजंचेद्दीयतेनदान्योयमसप्ताक्षरोभवति॥सर्वस्त्रिविधोयंमंत्रनयः॥ऋषिर
ग्निसमाख्यातोगायत्रीछंदउच्यतेसुब्रह्मणोस्यदेवतापरिकीर्तितः॥दीर्घभाजाग्निबीजेनषडंगानिसमाचरेत्॥पाया
द्गुरुर्विग्रहःशशिमुखःसम्पद्धनात्तोभुजैःपद्मैभीतिहरंरिपुक्षयकरीशक्तिंक्षयेत्कुक्षिगः॥रक्तालेपनवस्त्रदामरु
चिरोनानाविभूषान्वितासुब्रह्मणगणाधिपःशुभकरोभक्तोद्यविध्वंसकः॥दक्षाधःकरयोराद्येनदूर्ध्वयोरणेइत्यायु

धध्यानं॥ वह्नेतेपूजितेपीठेपूर्वोक्तेभजयेद्विभुं उक्तोपचारसहितंविधिनाभक्तवत्सलं॥ वह्नेतेऽन्यनेनसन्वादिपूजानिवे
धःप्रतीमने अभ्यथोक्तिवैपर्ण्यंघसंगान् श्रेगाम्यादोसमभ्यर्च्यकेसरेषुयथापुरा॥ पूर्वादिदलमध्येतुयजेदग्न्यादिमात्रु
मान् स्वानोजंयेताग्निवेशौकृत्तिपुत्रकस्तथा स्कांभूतपतिसेनान्योगुहाख्योरुमभूलकः विशालाक्षश्चसंप्रोक्तःभू
लशक्तिकराइमे दलाग्रेषुचपूर्वादियजेदेतानतनंतरं॥ देवसेनापतिंविघ्नेशक्तिकुक्कुटमेवच मयूरंवज्रंवह्नीपं
लोकेश्वरानतः वज्रादीनिततोवास्त्रेदेवमित्थंघपूजयेदिति अथघ्रयोग तत्रघ्रानरत्थानादियोगपीठन्यासांते
शिरशिंउंब्रह्मणेऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदिसुब्रह्मण्यादिदेवतायैनमः इतिविन्यस्यशरीरमित्यादिना
करषंडंगत्वासंविधायध्यानादिमानसपूजांतेघ्राग्रुक्तमर्चापीठमभ्यर्घादिपुष्पोपचारांतेघ्राग्वत्केसरेषुषडंगानि
संपूज्याष्टदलेषुदेवाग्रमारभ्यउंयजेतायनमः उंअग्निवेशाय० उंकृत्तिकापुत्राय० उंभूतपतये० उंसेनान्यै०
उंगुहाय० उंस्कंदाय० उंविशालाक्षायनमः ततोष्टदलेषुदेवाग्रमारभ्यउंदेवसेनापतयेउंशक्तये० उंविघ्ना
य० उंकुक्कुटाय० उंमेधाभै० उंभूताय० उंवज्राय०द्विपाद्यनमः इतिसंपूज्यलोकेशार्वादिसर्वेघ्राग्वत्समाप्ये
त् तथा लक्षमेकंजपेन्मंत्रंसर्पिआवापयोधसा अयुतंजुहुयान्मंत्रीतर्प्पयेद्विजपुंगवान् एवंसिद्धमनोमंत्रीकुर्यात्का
यान्यथेप्सितान् अथंजघःकृतयुगपरःकलावेनत्रतुर्युगमितिः षष्ठीदिनेसमश्नरेर्भक्ष्यभोज्येघ्रतोऽथेत् देवंदेवधि

यासम्यगर्चयेद्युक्तचारिणा सर्वसम्पत्तिनोसम्पजायतेऽत्रकुर्वने लक्ष्मीमायुर्धनंतेजश्चजायतेनात्रसंशयः
इहिकामुष्मिकान्भोगान्लभतेनात्रसंशयः सुंदरार्य्यसिद्धेनश्रीनिवासेनधीमता चेडिकायोद्धरणीतायांपूजका
शयोऽशोगमत् इतिसुंदरार्य्यचरणारविंदद्वंद्वानेवासिनाश्रीनिवासभट्टेनविरचितायांश्रीश्रीश्रीशिवा
र्चनचंडिकाकल्पोऽशप्रकाश सारसंग्रहे अथप्रवक्ष्येमनुवर्यमेनंमहागणेशस्यसमासतोत्र उपा
सनंसमृद्धियोषिसिद्धिप्राप्तुरैरप्यभिवांछितोनो सिद्धर्षिसद्यैर्विविधैरुपास्यसुरासुरैकिन्नरयक्षनागैः गंध
र्वसिद्धव्रजचारणाद्यैःसंसेवितंचापिगणैःसमस्तै नारीनराणांवशकारकंनद्रूपारसंघानवरूपप्रशस्त नलसुंदरी
वश्यकरंसुमात्यन्तपौघवश्यप्रदमाशुलोके व्याघ्रद्विपवालसमूहचोरवेतालभूतादिकदुष्टजेतृत्व वशेविधातृ
प्रथितपृथिव्यांलोकौघजंतुव्रजमोहकंच तथाजनाकृष्टिकरंप्रसिद्धं पुष्टिप्रदंभक्तजनस्यनित्यं उच्चाटकर्मणप
पिशत्रुमार्गेलोकेतथामारणकर्मशस्त कृशानुसंस्तंभकारणंचविद्वेषिवाणीवनितारोधकं कृपाणधाराशरुसंच
पानोसंस्तंभनंविद्युदपस्तनीनां स्तंस्तंभनंवानसमूहृष्टेश्चक्रादिसंस्तंभकरंपरंच पाताललोकेगतिप्रदंचरसा
यनाद्यंजनसिद्धिदेव सुपादुकापारदवंधसिद्धिखड्गादिसिद्धिप्रदमुत्तमंच सुयक्षिणीसानशत्रुसंक्षैशम्पकज
नायेशकरंप्रसिद्धं वेदादिपद्मनिलयाभुवनेश्वरीमंत्रामाक्षमागणपमंत्रवरानिहोक्ताः कोनांतनांदियनयेवर

नीरवह्नीभुक्कादसर्वजनमर्कशिवौवह्निश्च॥प्रोक्तानयेनिदहनस्यवेधुसमुक्तासंकीर्तनोमनुरयंमनुयुग्मवर्णो शक्तौघविंतिनम
नोरथकल्पशाखीभूतिप्रदश्चयतनांवरसाधकानांमिति॥वेदादिप्रणवःपद्मनिलयाश्रीबीजंभुक्तेश्रीनद्वीजं सासमा
कामबीजसहिता॥भुवनेश्रीबीजानेनरंकामबीजमित्यर्थः॥क्षमाभूबीजंग्लौमिति गणपमंत्रःगंकांतोगवादिर्णका
रःतपनयेस्वरूपंवरस्वरूपंनीरंवकारःसर्वजनस्वरूपंवह्नीरेफःदस्वरूपंअकोणाकारःशिवःसकारःतेनमेवर्शस्वरू
पंश्रानयस्वरूपं॥अत्रशंधिनेयेंःदहनस्यवधूस्वाहांकारः॥मनुयुग्मवर्णःसप्तविंशत्यक्षरः॥तथा॥ऋषिसमुक्तोगण
कोनिवृद्युष्णेदोस्पगायत्रमदीरितंहि॥महागणोशोगदितस्यदेवसुरासुरैःसेवितपादपद्म गंबीजंद्वीशक्तिरिति
पद्मयादावार्यः नारादिषड्बीजसमन्वितेनषड्दीर्घभाजानिजबीजकेन॥कुर्यात्मडंगानिमनोर्यदावत्स्वजाति
सुक्तान्यथमंत्रविज्ञ सद्मादशांनभ्रुनिनेत्रनाशाद्वंद्वास्पदोपद्वयसंधिदेशे श्रुनातेथोमस्तिष्कूरकेन्वाधिस्थान
श्राधारपदेषुवर्णान् विन्यस्यशीर्षाननहृत्सगुह्यपृत्सुबीजानिपरित्यसेच्च ततोवशिष्टैरवलुंत्रवर्णैसंव्यापये
त्वेसकलेशरीरे सवक्रूकुल्पपदेषुपश्चान्यसेत्स्वनाम्नामिथुनानिमंत्री नेष्वेवहृज्ञानुयुनेषुभूयोन्यसेच
षड्शक्तियुतान्गणेशान् इत्थंप्रविन्यस्यनिजेशरीरेध्यायेद्गनेशंनिजहृत्सरोजे रक्षवेजलधौद्वीपेनवर
त्नमयेप्रभे तत्तरंगलशाक्तोयेधौतशांतलेमले तत्रोयकल्पद्रुवनेषुरक्तगंधवाहतिवेविते कल्पापादपशंशो

भिभूभागेसमलंकृते नानाकुसुमसंकीर्णेनानापक्षिविराजिते अनेकफलसंकीर्णेसेविते व्याधिरोगशोकः उद्यन्मालतधत्तो
तचंडप्रोल्लासमाकुले विलसत्पद्मरागौघकुंदिमारूढभूतलेकल्पपादपपुष्पस्थबहुपदस्वनमंजुले गरिजातंकल्पत
रुंतस्यमध्येविचिंतयेत् युगपदतुलडूनसेवितंपुष्पशोभितं नवरत्नमयंतस्याधस्तात्सिंहासनंस्मरेत् तन्मध्येलिपिपद्म
चलडारंतस्यमध्यतः कर्णिकायांगरोशंचतस्मिंश्चमहागणं नानारत्नविभूषाढ्यमेकदंतंगजाननं चक्राब्जवि
खानाशंसुजधभूरक्तोत्पलेसद्वयं व्रीहिगुग्रान्वितबीजपूररदनान्कुंभकरैर्विभ्रतं पद्मोद्यत्करयानिनघ्रमदयाश्रिष्ट
जपासन्निभं सार्द्धेदुप्रभजेमहागणपतिंनेत्रत्रयोद्भासितं पुष्करोधृतरत्नोघमपकुंभमुखस्रुतान् मणिमुक्ताप्रवा
लादिन्वर्षेनधारयामुहुः सर्वतःसाधकःस्याग्रेस्वपातजललोलुपं षड्वदालीकर्णालैर्वारयंतंमुहुर्मुहु भ्रमरा
सुरसंसेव्यंसडत्तमकुंयेज्वलं उरूकरंगजमुखंनानाभरणभूषितं इतिध्यात्वागणपतियजेत्सर्वोपचारकैः पु
र्ध्ववामदक्षयोश्चक्राब्जेनधश्रूलपाशौ तदधोधनुरुत्पले तदधोगदाव्रीत्यग्रे तदधोबीजपूरदानौ शुंडाग्रेरत्नकुं
भइत्यायुधध्यानं अपरेतुवानोर्द्धादिक्रमेणातदर्ध्वांतंवदंति तदुक्तंप्रयोगसारे चक्रपाशरत्नालकार्मुकगदासद्वी
जपूरद्विजव्रीत्युत्पलपाशपंकजकरं शुंडाग्रजाग्रद्भुजमिति प्राशःत्रिशूलभसालकार्मुकंइक्षुकार्मुकंद्विजोदंते
गणेशपरामर्शिन्यांतुः दक्षाधकरमारभ्यवामाधस्तकरावधिः गदाशूलाब्जकल्पादविषाणादक्षिणैकरैः शाल

ल्यग्रपाशवक्रेशुचारसबीजपूरकान् वामैर्दधानमिसुकं त्रयंयथागुरूपदेशेकार्यमिति तथा धर्मादिस्थूलपूर्वोक्तेनी
ब्रादिनवशक्तिके पीठेविघ्नेशमभ्यर्च्यसम्यक्तो वोपचारकैः त्रिकोणास्पविल्वादिधोविघ्नुलक्ष्मान्वितंजपेत् पद्मद्व
यकरापद्माशोखचक्रगदाधरोहरिः दक्षकोणेवयधस्तागौरीगौरीपतिंजपेत् पाशांकुशधरांगौरीटंकशूलधरोह
र पश्चद्यष्पिप्पलाधस्ताद्दतिकामौसमर्चयेत् उत्पद्मद्वकोडंदेशुपुष्पेषुसमन्वितो उत्तरेधःप्रियंगोसुमहीकोलोय
जेन्नतः शुवबीघ्रकगदाचक्रा लंकृतसन्तु देवस्याग्रेयजेल्लक्ष्मासहितंगणानायकं षट्कोणेषुयजेत्पश्चादा
दींश्चषडुमात्मान् आमोदसिद्धिसहितमयकोणेसमर्चयेत् समध्याद्यनमभ्यर्च्यमोदंवक्रिकोणतः सुमुखंकां
तिसंयुक्तमीशकोणेसमर्चयेत् दुर्मुखंचंदनावत्यायजेद्वरुणकोणके विघ्नमदश्वसुक्रेकोणेनैशाचरेजयेत् वाय राम
व्येविघ्नकर्त्रीरंद्राविणासहितंयजेत् पाशांकुशधराःविघ्नाशक्तयश्चाभयेस्तदा रक्तारक्तांपरालेपभूषणामदवि ५७
ह्वला तत्राग्नेमौक्तिकाभोभ्योमाणिक्याभस्रुधारया वर्षतोधनसंपन्निलोकानांसेघयासदा केशेवंगदृज्ञासाक्षाल्या
ग्राःपत्रमध्यगाः चतुरस्रेलोकपालांतदस्त्राणिचपूर्ववत् षडावरणसंयुक्तमित्थंदेवंसमर्चयेत् इति मथप्रयो
ग तत्रप्रातरुत्थानादियोगपीठन्यासांतेमूलमंत्रेणप्राणायामत्रयंकृत्वासिरसिॐगणकायऋषयेनमः मुखेनिवृ
ह्मायत्रीछंदसेनमः हृदयेमहागणपतयेदेवतायैनमः॥गुह्येॐवीजायनमः पादयोक्रौंशक्तयेनमः इतिविन्य

स्मममसर्वाभिष्टसिद्धयेविनियोगः इतिकृतांजलिस्तत्काऊँगोहृदयायनमः ऊँश्रींगींशिरसेस्वास्वाहा ऊँक्लींगूंशिखायैवषट्
ऊँक्लींगैंकवचायहुंऊँग्लौंगौंनेत्रायवौषट् ऊँगंगः अस्त्रायफट् इतिषडंगमंत्रानेनपुष्पादितलातेकरयोर्विन्यस्यहृदयादि
षडंगेष्वपिन्यसेत् ततोब्रह्मरंध्रेगेनमः दक्षश्रोत्रेणं·वामश्रोत्रेपं·दक्षनेत्रेतं·वामेयें·दक्षनासापुटेवं·वामनासापुटेमु
खेवें·दक्षबाहुमूलेरं·मध्येदं·मणिबंधेसं·अंगुलीमूलेर्वं·अंगुल्यग्रेजं० वामबाहुमूलेनंतन्मध्येमें·मणिबंधेवैं·अंगुलीमूले
शेंअंगुल्यग्रेमों·अनाहतेनंमणिपूरकेयें०स्वाधिष्ठानेस्वांमूलाधारेहांनमः॥शिरस्त्रिऊँनमः मुखेश्रीं०हृदिक्लीं गुह्येक्लींपा
दयोःग्लौं हृदयेगेनमः गणपतयइत्यादि द्वाविंशतिवर्णैर्मूर्द्धादिपादांतंव्यापकंविरूपस्मरेध्यानादिमानसपूजांतेप्राग्वत्
मात्रकापद्मंचतुर्द्वारयुक्तंचतुरस्रत्रयवेष्टितंकृत्वातत्कर्णिकायांषट्कोणांतदंतस्त्रिकोणंचकुर्यादितिपूजाचक्रंसमुद्धृत्य
घस्थापनादिपूर्ब्बोपचारांतेप्रोक्तविधिनाविधायत्रिकोणाद्बहिर्दक्षस्याग्रेऊँश्रीलक्ष्मीनारायणाभ्यांनमः देवस्यदक्षिणेऊँ
गौरीहराभ्यांनमः देवस्यपृष्ठेऊँक्लींरतिकामाभ्यां०देवस्यवामेऊँग्लौंमहावरुणाभ्यां·तत्रस्त्रिकोणांतर्देवाग्रेऊँगंलक्ष्मी
गणाकाभ्यांनमः इतिप्रोक्तमिथुनानितत्तद्वृक्षाधस्तन्नध्यानोक्तरूपाणिसम्यक्ध्यात्वागंधपुष्पादिभिःसंपूज्यततः ष
ट्कोणाग्रदेवाग्रमारभ्यगेंआमोदसिद्धिभ्यांनमः ऊँगंप्रमोदसिद्धिभ्यांनमः सर्वेसुमुखकोटिभ्यांदुर्मुखमदनावति
भ्यांविघ्नभदद्रकाभ्यांविघ्नकर्तृदविणीभ्यांनमः इतिसंपूज्यषट्कोणाद्बहिर्दक्षस्यदक्षिणेशंखनिधिवसुधाराभ्यां

वामेपंपद्मनिधिवसुमतिभ्योनमः इतिसंपूज्याष्टदलकेसरेषुप्राग्वत्षडंगानिदलेषुप्राग्वाद्यावत्तुरस्रेलोकपालांस्तदायुधा
निवसंपूज्यधूपदीपादिप्राग्वत्समापयेदिति तथा एकादशायुतंजप्त्वासहस्रोत्तरमादशांशंजुहुयादष्टद्रव्यैरेकाक्ष
रोदितैः तर्पयित्वादशांशेनवाभिषिंचेत्ततोब्राह्मणान्भोजयेत्सम्यक्कथितेसिद्धिरिष्टाप्राप्तिर्विसर्जेद्देवं
सिद्धोभवेन्मनुः ततःप्रणम्यविधिवद्गुरुंसंतोष्ययत्नतः कम्यकर्माणिकुर्वीतसिद्धयेस्तुर्नचान्यथा इति त्र्यंपरश्चरणा
जपःकृतयुगपरः कलावेतच्चतुर्गुणमिति तथा वक्ष्येप्रयोगानधुनासामासान्महागणेशानुचरस्यसर्वान् रक्तप्रसूने
र्गणपंसमर्च्यजपेन्मनुंचाष्टसहस्रमंते दशांशतोलोहितवाजिवैरिपुष्पैर्हुनेत्स्वादुपरिप्लुतैश्च अष्टसहस्रंत्र्यक्षोत्तरस
हस्रमित्यर्थं वाजिवैरीकरवीरः स्वादुत्रिमधुनिनानितः घृतमधुशर्कराघृतमधुदुग्धानिवा राजावश्येतिष्ठतिमंत्रिणो
रि—स्यस्वामात्यभृत्यादिकसैन्ययुक्त ब्रह्मद्रुसनेत्रिमधुप्लुतैश्चहुत्वाद्विजातीन्वश्येदवश्यान् सवात्रमन्त्रिश्रवर
स्यनित्यमुक्तेहिकुर्वंतिनसंशयोत्र ब्रह्मउपलाक्षः सर्पिर्हुनेनमंत्रिवरोहितावत् जितेंद्रियस्तद्दनन्यचेतः वराचरे
ष्वन्नगतिप्रसिद्ध्यैकित्रिंविशालाममलोत्पलेन मंत्रीहुनेदाज्यपरिप्लुतेयोधान्यंसधान्यंविडुत्पलेन मधुप्लुतैर्लोहि
तपंकजैर्योहुनेदथाष्टोत्तरगंसहस्रं पृथ्वीपतिंतस्यमदोश्चनित्यंवसीकरोत्येवनदान्मजोश्च ह्यारिवृक्षोत्थसमिस
मिष्टाधकंसहस्रंजुहुयान्मनुज्ञ वेश्येदवश्ये श्रेष्ठाधिकेमंत्रिवरःसहस्रंजलाद्दशांशंजुहुयान्मनुज्ञ विशुद्ध्या

राजिकपाचलोरोस्तङ्कस्मसंशोधकद्रव्यैर्गृहीत्वा साज्यपेतिसोन्नदायिकाः योषांनिजपेस्थास्वलुताउपेत्साकंदर्पनीश्वेषु
निधीडितोगी स्वजीविनेयावदनुष्यवश्यंभवेदवश्यंकिलकिंकरीव शिवालयेलक्षमितंमनुष्यो योजपेदशांशेनहूने
चमंत्री॥पयोधसासाधुमधुद्रुतेनसोर्थानवश्यंविधिवन्नलेन पयोधसापायसेन जातीप्रसूनैर्विधिवन्नयास्थाधि
कंसहस्रंजुहुयान्मनुज्ञः॥मेधाजनोवेदसदर्थवेत्ताभवेन्नरासावचिरादवश्यं इर्वाधिकैर्योजुहुयान्मनुज्ञोऽयुतत्रयं
तेनभवेदवश्यं सलजयसर्वगदान्विजित्यलोकेसचीनिरुदीर्घजीवि समाहितोमंत्रिवरोयुतेयोजुहुतेद्विधानेनसु
पीतपुष्पैःसंस्तंभयेद्वैरिनृपस्यसेनांसभृत्यनाश्वरथामवश्यं लोहादिकंसंघटितानिदिव्यानिशस्त्राणिसितानितेषां
धारांध्रुवंस्तंभयतीयशत्रोर्वाचंचसंस्तंभनमंत्रकुर्यात् विभीतकद्रुस्थरमिद्धिरात्मनत्रयंयोजुहुयाद्विधिज्ञः
उच्चाटयेदाशुवैरिसंघास्वस्थानतोमंडलसन्निभोऽत्र॥ग्रामंपुरंवानगरंवदेशंध्यायंश्चयंयंजुहुयात्क्रमेण तंतं
सदोच्चाटयतीहमंत्रीकाथाचकासंप्रतिमानवानो मंत्रीत्वधामार्गसमिद्भिरस्याधिकंसहस्रंविधिवज्जुहोतु स्वजीवि
नावधिथपराणयोवावश्यंभवेयुर्नविचार्यमत्र खरंदृढंशोत्थसमिद्भिरस्यान्नरंसहस्रंजुहुयाद्विधानात् रंडः
स्वजीवावधितमवश्यंअर्थप्रदःकामदुघाभवंति आनीयनिंबदलानितेजुस्वसाधनामानिविलिख्यमंत्री
रक्तैश्चसम्यङ्महिषाश्चजातैर्जुनेत्कडुस्तेहुतनैरहस्ते विंशत्सहस्रंभवतीहतेनमन्त्रीहिविद्विष्टतरःसदैव अ

मकंअमकेनहेषयेतिसाध्यनामानि रहइतिपदछेदः मन्त्रोक्तिसंभूतमथोहिकीलमष्टांगुलंशावहिरोरुहैस्तं संवेष्यस
म्यक्वसुयुक्तहस्तेसंजप्यमेनंकुलिकाद्येव शत्रोगृहद्वारिप्रथावत्सदा हतौसोमनिमेतिमर्त्य वसुयुक्तहस्तेअष्टोत्त
रसहस्रं कुलिकोदयस्तुज्योतिश्चरत्नमालायां मन्वर्कदिग्वस्त्वृतुवेदपक्षैर्कान्मुहूर्त्तैः कुलिका भवेयुः दिवानिरेकै
रथयामिनीजनेगर्हिताकर्मसुशोभनेष्विति अर्काद्यर्कनागात् मनु१४अर्क१२दिक्१०वसु८ऋतु६वेद४प
क्ष२इतिदिवारात्रौतुनिरेकैकहीनेरेभिर्मुहूर्तैःकुलिककालोज्ञेयः अयमर्थ रात्रौनुत्रयोदशैकादशनवसप्तपंच
तृतीयप्रथमुहूर्त्ताअर्कादिवारेषुयथाक्रमंकुलिककालोज्ञेयः इत्यर्थ मंत्रीक्षिप्तारसमीपवर्त्तीजपेन्मनुलक्षमितं
यथावत् तस्याग्रतश्चाभिपतेत्तनागकन्याविलज्जाःखलुसत्वहीना दिव्यानिसिद्धानिरसायनानिनानाप्रकारंश्चमणीन्पु
सिद्धान् इष्टान्पनर्घानिवहूनिसर्वास्तासंप्रपद्येतिनचान्यथात्र जपेदिरेर्मूहूनिलक्षमेकंदशवुनश्चैकमनानितो
तं भवेद्ध्रुवंसर्वकृपाणिसिद्धिःसुरासुरैरप्यभिकांक्षिताया लज्जालुकासद्रुणासारशंखावर्त्तानिशुक्तोगिरिक
र्णिकांच अधःप्रसन्नामथलमेलयित्वासपिष्यजप्त्वान्यमनद्वयेन एभिस्तुभैरंजितलोचनोयोमन्त्रीनिधानानिस
पदपनीहु लज्जालुका प्रसिद्धानस्पालघरोनुस्पर्शान्कुवसत्वं घनसारकर्पूर शुक्तागिरिकर्णिकाश्वेतपरा
जिता अधःप्रसन्नाशंखपुष्पी अधोमुखपुष्पनी भवेद्धनेशानुशतासजप्तशंखडलेपात्किलदुःखनाशाः शत

रुजप्रेत्यक्षीन्नरशतजप्तमित्यर्थ एवंसर्वत्र लूतासविस्फोटकभूतकृत्याप्रेतोद्भवान्घोरतरान्ज्वराश्च मनोरथा
न्तासहस्रजापाद्विनाशयेन्मंत्रिवरस्त्ववश्यं विशद्धयेत्स्थावरजंगमंचज्वरान्तथाष्टाविधशूलरोगान् सुपार्श्वशीतोग्रह
णीश्चरोगान्वातप्रसूतान्कफपित्तजातान् गलग्रहादीनपिरोगसंघात्शतोष्टजापेनविनाशयेत लक्षैकजापेनम
नोरथस्यसिद्धिर्भवेदस्याहिपाडुकाया मंत्रीनतोगच्छतिदूरवर्त्मशतत्रयंयोजनसंज्ञकानां गुप्तप्रदेशेविजनेमनो
हेविलोपितेगोमयतोविशुद्धे स्नातःशुचिर्मंत्रिवरोजितात्माकुंभंनवंचंदितचंदनांगं संस्थाप्यनीरासुगंधि
नातंप्रपूरयेत्तत्रशरावमेकं कुंभोपरिष्टात्कपिलाज्यपूर्णंविन्यस्यसज्वाल्यचयमेकं प्रपूजयेच्चंदनपुष्पधूपै
कुमारिकेवाथकुमारकंवा आनीयसंस्पृशजपेदिमंचमनुंतथास्नापयतेमनुज्ञः॥भूतेभविष्यंकिलवर्त्तमानं
भाशुभंसाकथयेदवश्यं महागणोशंगतिनस्वरूपंध्यात्वाजपेद्रात्रिषुमंत्रिवर्यः स्वप्नेगणेशःकथयत्यवश्यंशुभा
शुभेनात्रविचारणीयं चंडग्रहेवाथरविग्रहेवामंत्रंजपेत्साधुजलाशयस्थ आकृष्टिरस्यात्रभवेत्सुसिद्धाधात्रा
दिकानांपप्रयोगितोच स्यग्रोधमूलेसुपविश्यमंत्रीमंत्रंजपेद्यक्षपितेविधानात् सायक्षिणीतस्यभवेत्सुसिद्धा
अर्थादिकृष्टिंचददातिनित्यं उपोश्यरात्रौविधिवद्गणेशमानीययत्नात्प्रयतोनितोनं स्नात्वार्चयेदत्रमहागणे
शंस्पृष्ट्वाजपेद्वाजपेच्चमंत्रं कृत्वातिसक्तंकिलचूर्णमस्य कर्षोन्मितंतत्कपिलाज्यमुक्तं संप्रशयेत्प्रातरनी

वस्तुदः कविर्भवत्येवहिसप्तरात्रात् अत्रापिप्राग्वत्सप्तधानिभज्यैकैकंभागंप्रातःप्रातःसघृतंभक्षयेदिति रसेन्द्रसा
दायत्रकामचारीरसेनसंशोधयाममेकं कार्षसयत्रोत्थरसेनतावत्प्रमर्द्यसम्यक्खल्वमर्द्ययेच्च कुमारिका
पत्ररसेनतावत्तीव्रभवेद्रूप्यसमानवर्णा भागाष्टनाथोऽङ्गारकस्यशुल्वस्यभागद्वितयंतथैव भागत्रयंसप्तम
गतस्यचैकंहेम्नस्तथैकंकिल्लोहजातेः एकत्रकृत्वावटुधाविमर्द्यसंस्थापयेत्सम्यगथारनाले शिवालयेस्थु
ढमनाश्वगत्वामनुजुपेल्लक्षमितेमनुज्ञः महागणेशस्यततःप्रसादात्सिद्धाहिनेकुटिका भवेत्सा रसेन्द्रसारं
कामचारीत्राकाशगामीतिप्रसिद्धा श्रुत्वेतात्रेगगनेत्रभ्रकं त्रारणालंकाजिकं त्रत्रतात्रादिकंचूर्णीकृत्यमेलयि
त्वं तांधारयेदाननस्थमंत्रीसदुर्जयस्यात्सुरदानवौघैः समग्रभूतैश्चभवेदवध्यःशास्त्रास्त्रवृंदैःपरिभिद्यतेन
नदग्धतेयग्निशनैश्चमर्त्योविपद्यतेनश्रियतेनचापि तस्याप्रभावात्किलवज्रदेहोभवेद्भुतिस्तस्यचरवेश्वरीस्या
न् धारामरूपःसकलांवनष्ठायोहि भूत्वाविचरेदवश्यं सदाचसातिष्ठतियस्यगेहेलक्ष्मीस्थिरातस्यगृहेभ
वेच्च साकृष्टिवेधंजगतांकरोतिमहागणेशानुचरश्चवान् तं सव्रह्मदंडीखसिनीगृहीत्वाऽष्यार्कवारेनत
तोभियोज्य वज्राभ्रकेनाथपनस्त्रिलोहैःसंवेष्यसम्यग्गुटिकांचकुर्यात् महागणेशंपरिपूज्यमंत्रंजप्त्वागणेश
स्यकराच्चलंधं इत्यंविचिंत्यस्वकरेनयेत्तांसिद्धांगणेशस्यमनुप्रभावात् वक्त्रेक्षिप्त्वायांचकरेथकंठेधारयेत्

तां

राम ९०

मंत्रिवरः सदैव तस्याप्रभावान्नभवेत्समीपेव्याघ्रादिवोरोरगविघ्नसंघ क्षोणीभुजःसुवंशगास्तथास्यलोकेभवेदहिकामवा
री स्त्रीणांप्रियोसौमदनातुराणांभवेदवश्येगुटिकाप्रभावात् त्रुल्लदंडीभारंगीवह्निनीलज्जालुका ब्रह्मभ्रकोध्रुकविशो
धःत्रिलोहैःस्वर्सारजननाम्नैः गोरोचनोन्मत्तसुरोखपुष्पोदेवीसितास्यातपराजिताका सवृल्लदंडीमलयोज्ञवेचकृष्णा
गुरुस्युःसमभागकानि संपिष्यसंम्पङ्करवीरपुष्पैकुर्याद्विधानाद्गुटिकामनुज्ञः कृत्वाचतामर्कसहस्रजप्तांविशोधको
स्याज्जनमोहकस्यात् देवीसहदेवीविशोषकस्तिलकः॥ग्रास्यामनामंत्रिवरेणादीर्घकंडानतस्तोकिलपेषयित्वा तच्चूर्ण
मालिप्यकरद्वयेनजपेन्मनुंसप्तसहस्रः प्रदर्शयेतोगजसंमुखंवदृष्ट्वादिशंतेदशाविकुर्वंति मदोत्कटादामज
लार्द्रगंडाः सेरावतस्यापिकुलेप्रसूताः सुदीर्घदंतद्वयशोभमानागछंतिदूरंविवसास्तस्यः वशंभवेयुर्मनिवि
त्तमस्यकुरुहिकुर्वंतिनसंशयोस्ति गजान्महीनकामोवैराजागजवनेभसः ततश्चकार्यैकृतोसम्यक्चगजबंधिनी
चतुरस्रांविशालांचशालांतन्निकटेततः दत्वावरणासंवीतांचतुर्द्वारंसतोरणां कुर्यात्तत्रस्थलीसम्यक्कृतरक्षेसमन्त्र
तां तस्यामुत्तरदिग्भागेविदध्यात्कुंडमुत्तमं सर्वलक्षणसंयुक्तंमेखलात्रयसंकृतं पूर्वोदितस्थलीमध्येशोक्तलक्ष
णालक्षितं मंडलंकार्य्येतत्रसमावाह्यगणेश्वरं मंडलंसर्वतोभद्रंसंपूज्यचविधिवेद्यानैरुपचारैःसुशोभितैः आधा
पाग्निंततकुंडेस्वमंत्रैःपूजयेच्चतं पुराणैरेवसुहुयादाज्यैर्वारत्रयंततः हुनेत्समिद्भिमंत्रेणनवमूलाखडनाहुनी

उरोनैरेनिक्षाघकरणोक्तानिमुखमंत्रैः समष्टिमंत्रे भूर्भुवस्वरग्निजातवेदहृत्यादिकोवक्ष्यमाण प्रणवश्रीशक्ति
मारभूविनायकबीजैः अनुवह्निः क्रमादेभिस्त्रिविधकेनसंकुनेत् प्रणवेत्यादिनाघास्त्रीक्षाघकरणोग्निमुखीकरणहो
मेमहागणापतिमंत्रस्यैयोदशधाविभागउक्तस्तत्रसर्वजनंमेवशमानयेत्येतिमपदद्वयमेकीकृत्यनुद्धरेयात् तेननव
धाहोमोभवतीत्यर्थः उक्तेनदाचार्य्यचरणौ नारेणालक्ष्मादिसुनासुनास्मरक्षाविघ्नेशबीजैः क्रमशोनुवह्निः पादत्रयेणा
पिचमंत्रराजंविभज्यमंत्रीनवधाजुहोतिति मूलाद्यनासमस्तनजपेन्मंत्रार्णसंख्यया आज्येनैवतनश्चाष्टद्रव्येत्वाहु
विलोलिते चत्वारिंशत्सहस्राणिचतुर्भिरधिकानिच चतुशतंचतुश्चत्वारिंसद्भिसहितंकुनेत् प्रत्यहंभोजयेद्वि
प्रान्स्तदाशीर्भिर्विवर्द्धितः गुरवेदक्षिणांदद्यापंचाशद्वतिनोथवा तन्मूल्यंतदशांशंवा दत्वासंतोष्यसद्गुरुं चतु
र्णामिथुनानांचऋणोक्तविधियुग्मयोः अंगमातृदिगीशानांतन्मंत्रैःसर्षिपाकुनेत् स्वंहोमंसमाप्याथनैवेद्यंचस
मापयेत् पुनरभ्यर्च्यविघ्नेशंसांगंसावरणंनतः निजेहृदिसमुद्रास्यविहरेत्सयथासुखं ततोदिनेश्चतुश्चत्वारिंता
निपतंतिहि विनायकप्रभावेनकलभाकरिणस्तथा करीणीनांसजृम्भश्चपानेस्यु—बुटेनथा स्रवद्गर्ते प्रोक्तेकुंडे
प्रोक्तरूपंगणेशंसम्पूजयेत् तत्रवह्निंसमाधायलक्षमेकंपृथग्धुनेत् पयोघृताभ्यामुन्मत्तपुष्पेशर्करयापि
च॥क्षौद्रेणानेनचततोकुंडमध्यात्समुज्वला वैनालसंज्ञागुटिकाप्राप्यनेमंत्रिणाननः अनिमाद्यष्टसिद्धीनांजा

पनेभाजनेशुधौ अत्रैकैरुद्रवाणासन्नक्षत्रसप्तशताधिकषोडशसहस्रसंख्याकोहोमःकार्यः शांतिमद्रव्येत्वादु
निरुद्यंन्यूनमिति बालेकालेसमुत्थायक्षीराचंद्रेथपर्वणि पद्मपत्रेकापिलंस्वगोमयेप्रतिगृह्यच अपूतंमंत्रसं
जप्तंनिखातंद्वारिधारयेत् व्याघ्रक्रोडाहिचौडादिनात्रकार्यविचारणा क्षीराचंद्रेपर्वणिशुक्लाचाद्यायां रवेश्चतरि
क्षे जातीसरक्तावमहदिमोहप्रचंडिनीस्यात्करयुगमेव तथाद्रिकर्णीशङ्खिन्याचकन्यागोरोचनातानिसमानिभा
गैः रक्तांजिष्ठामहामोहोधनूरः अद्रिकर्णीअपराजिताशिखामयूरशिखा कन्याकुमारी करयुगमंजरि
णी पंचांगमलानि श्रोत्रह्रत्वरीघ्राणोन्यानि संपिष्यपंचांगमलान्वितानिकुर्यादथैकत्रतनोजपेत स्पृ
ष्टेनदेनंमनुवर्यमष्टाधिकंसहस्रंभवतीहसिद्धं गजेप्रदेयंवदरप्रमाणंयवप्रमाणंचतुरंगमेतत् यवप्रमा
णंमनुजेप्रदेयंतद्यंचनशोखिनिसर्वपाद्धं प्रभक्षितंपीतमथोहिवस्यकरेवशस्तेहितथावशानां॥जितेंद्रियःशुद्ध
मनुर्मनुज्ञोजपेन्मनुंदशपुतंसहस्रं हुनेदशांशेकरवीरलाजाःकन्यालभेद्धुत्रमवंशजांश्च पूर्वोक्तरूपंगणपंवि
चिंत्यगंधादिनाभ्यर्चजपेसमंत्री मंत्रेहिलक्षप्रमितं विमुक्तोभवेदकस्मान्निगदादिवेधात् विल्वस्यपुष्पंत
गप्रियंगुसदेवदारुहरिचंदनंच॥तथागुरुनागसुकेसरंचसमानिकृत्वामधुभावितानि स्पृष्ट्वाजपेतानिमनुं
सहस्रमष्टाधिकंतैःखलुसिद्धभूय भवेद्यनेनाशुधूपितोनाविजित्यरोगान्किलदीर्घजीवी प्राप्नोतिचार्थंव

कृयाच्चकोपिभवेन्नरः सर्वजनप्रियश्च अनेनधूपेनचधूपितास्त्रीसुदुर्भगाथोसुभगाभवेत कुमारिकाधूपसूपितोवर
लभेतासुकुलीनमग्रं जलाशयेलक्षमितोडजापःसन्नाहुतोक्षद्विकरप्रशस्तः स्वर्णाक्षंमधुनाचगव्यपयसा
गोसर्पिषेसर्षिपालक्ष्मैश्चर्करयाजुहोतुयशसेदध्नाचसर्वधर्मे अन्नैरन्नसमृद्धयेवसनिलैड्वाम्नयेतंडुलैलाजा
भिर्यशसेऊसंमऊसुमैरश्वारिजैर्वासिसे पद्मैभूपतिमुत्पलैर्नृपवधूंतन्मंत्रिणाःकैरवैरस्त्यर्थादिसमिद्भिर
न्नजमुखान्वर्णान्वधूपिष्टजैः पुत्रत्यादिभिरन्वहंसवशयेज्जुकन्नानावृक्षयेलोगोवृष्टिसमृद्धयेचजुहु
यान्मंत्रीपनर्वंतसै इति अश्वत्थादित्यादिशब्दोडुंबरप्लक्षगृह्यते पुत्रत्यादित्यादिशब्देपिष्टरविनक्षत्रादयोर्
ग्रहणे तथासारसंग्रहे शार्ङ्गंशचीवल्लभसोत्तमांगसघानमुक्तं किलभूमिबीजमिति पूतंमूलमंत्रोद्धारपूर्वक
रणोज्झितंभूबीजमुद्धरेति शार्ङ्गीगकार शचीवल्लभोलकारउत्तमांगोविंदुःसघानश्रीकार तथा ष
ट्कोणेकमलायंत्रंविलिखेत्तारंससाध्यंततःकोणेखंगमनूस्वरान्वसुदलेद्विद्विक्रमात्संलिखेत् कामंद्वाद
शपत्रगंस्वरदलेस्वालीवबीजमिनुंपद्मेनत्वदलेमहागणपतयेवाणीश्वरिंलिखेत् द्वात्रिंशदलपंकजेक
खमुखावर्णानलिखेत्सातमान्भूविंदवहिरष्टवज्रविलसत्कोणास्थशक्तिंलिखेत् वाह्येवाह्नामंडलंपरिवृ
तंतेनैवशक्त्यावृतंरुद्धंसन्तरिणानामहागणपतेर्मंत्रंसमुक्तंमहत् षट्कोणात्मादिमहृदंतमित्यस्यायम

र्थः षट्कोणमध्येश्रीबीजसंवेष्टितंपद्मवेविलिख्यनन्मध्येसाध्यनामालिख्यनद्वहीरष्टदलकमलंकृत्वातदलेषु
प्राग्वत्कामबीजंविलिख्यनद्वहिर्षोडशपत्रेषुभूबीजमालिख्यनद्वहिश्चतुर्विंशतिदलेषुपद्मवश्रीकामभूबीजानि
रिक्तानिभूलमंत्राक्षराणिपैकैकशोविलिपस्यनद्वहिर्द्वात्रिंशदलेषुकादिहांतान्मातृकावर्णान्सबिंदुकानालिख्य
नद्वहिरष्टवज्रोपेतंचतुरस्रंकृत्वातत्कोणयुगलमितिविलिख्यनद्वहिर्धनुर्वेष्टाकारंकारुणामंडलंविलिख्यवेदी
जेनसंवेष्टयनद्वहिर्वृत्तत्रयंकृत्वाबृत्तयोरंतरालेक्लींबीजैरावेष्टांकुशबीजाभ्यांनिरोधधयेत् निरोधनंत्वाग्रंत
योर्लिखनं तथा भूर्जेधरायांवासनेलिख्यतद्गोरोचनाकुंकुमगोमयपिकस्तूरिकाभिःसुधयाचहेमरूप्याद्य
वास्पादिरुलेखनीच यंत्रेभृतेयेनसदुर्जयस्याध्वोकेकशोवैर्गणापप्रसाद्यात् तदास्यतेसोदरुनेननसाभीतिर्नच
स्यान्नृपतस्करेभ्य पूतेरशोराजकुलेचवादेसदामनुष्योविजयीभवेच्च अनामिकारक्तविमिश्रितेनस्वरोलिखे
द्व्यवैरयथावत् कुवेदनाद्यैरुशोरुपद्रवैःसंपूज्यनन्नंत्रिवरोनिवेद्यैः कृत्वामनोज्ञांगवतिंचमुन्निविन्यस्य
तस्याउदरेचयंत्रं प्रतापयेदीपशिखाकृशानोसमाहतोयोषितमानयेत्स जल्पामनुचाष्टशतंप्रनाप्यवक्त्रो
भृतंतद्वशयेन्नृगाक्षी स्वभावविद्वेषवतांहिरक्तैःस्मशानकांगारयुतैलिखेत्तत् शाचोशुकैलेखनिकायकाक
पक्षोत्थितासम्यगथाभिपूज्य उच्चाटयेद्वंद्वमिदंद्वजाद्येविद्वेषवश्येवहिवैरिसद्म द्रुवैःसुपीतैर्लिखयेच्छिलायांपी

नप्रस्तैरुचिरार्कपुष्पैः प्रपूजयेत्संवेष्ट्यचपीतसूत्रैसाध्यानिलस्थापनमाचरेच्च तदेशलीदेशइदंनिरोधनंकरोमितेस्तंभ
नकारियंत्रं दुष्टस्यवाक्स्तंभमरीन्द्रजस्यगतेस्तुसंस्तंभनमाशुकुर्य्यात् सेनांपरेषांगजवाजिशस्त्रीसस्तंभयेन्नात्रविचा
रणाऽस्मिं श्मशानकांगारचरोत्थनरुपाश्मशानवस्त्रैकृपिनेनमंत्री चित्रेनसंलिख्यनरास्थिजात्रसंलेखनीचंदनपुष्पधू
पैः संपूज्यतच्छवधरानिधानंसमारयेद्वैरिणामासुनूनं उत्खातमेत्यपयशाचधोनंयंत्रेहिशोनिननुतेनराणामिति
भूर्जेत्यादि सुधयाचूर्णेन मूर्त्तिदेवस्यसाध्यानिलस्थापनंसाध्यस्यप्राणप्रतिष्ठाकरोमितेहस्तमात्रावस्तात् शाधव
राश्मशानभूमि तथा आलिख्याग्निपुरेसनारविवरेवीजंवहिर्दिक्षुथश्रीमायामदनाभुवंरहृगेवीजानिवेष्ट्यक्रमात
संधिष्वंगमनूनथाष्टदलकेवर्णान्मनोरालिखेत्रीस्त्रिनेत्यदलेक्रमेणाविधिवष्ठिष्ठंतथैकंकृती वेष्ठितेमातृकावर्णै
क्रमोक्रमगतैरपि पाशांकुशान्नतेवाद्येभूगहृद्विनयेनच महागणपतेर्यंत्रंकृतंहेमशलाकया अलृकंचकाक्षी
रंकस्तूरीरोचनान्वितं मेलयित्वाविधानेनयिष्ठाचंदनवारिणा स्वर्णपट्टेथभूर्जेवालिखितंविधिपूर्वकं कृतप्रा
णप्रतिष्ठंतद्दीर्घनंभुक्तिमुक्तिदं आयुरारोग्यसंपत्तिकीर्त्तिदंप्रीतिवर्धनं इति त्रयमर्थः षट्कोणामध्येत्रि
त्रिकोणमालिख्यत्रिकोणमध्येप्रणवमध्यगतंसाध्यंवीजमालिख्यत्रिकोणषट्कोणमोरंतरालेपूर्वादिव
र्तिषु श्रीं क्रीं क्लीं ग्लौं इतिवीजचतुष्टयमेकैकशोविलिख्यषट्कोणेषुपूर्वादिक्रमेणाप्रणवादिषड्वीजा

राम
९३

न्यालिख्याष्टदलेषुगणपतयेत्यादिष्टमंत्रगतद्वाविंशतिवर्णेषुत्रिस्त्रीन्वर्णान्सप्तदलेषुविलिख्यावशिष्टमेकमक्षरमष्टदलेविलिख्यतद्बहिर्वृत्तपंचकंविधायतदंतर्गतवीथीवृत्तत्रयेसर्वाभ्यंतरवीथ्यांसबिंदुनकारादिक्षकांतान्वर्णान्लिखेद्द्वितीयवीथ्यांक्षकाराद्यकारांतान्वर्णान्विलिख्यतृतीयवीथ्यांश्रामितिपार्श्ववीजैर्गवेष्टासर्वावाह्यवीथ्यांकोमित्येकशवीजैरावेष्टयतद्बहिश्चतुरस्रत्रयंकुर्यादित्येतदुक्तमलंभवति अत्रचतुरश्रत्रयवेष्टनंवाह्याभ्यंतरभेदेनेतिकेचित् अष्टकोणरूपेनेत्यन्येयथागुरूपदेशंकार्यं श्रीयंत्रसारेकेरलीये आलिख्यकर्णिकामध्येशक्तिकोणषट्कमपि तारंश्रींशक्तिकामेलाविघ्नवीजानिनद्बहि आलिख्यदाष्टपत्रंसपद्मंसप्रथमेदले कपइत्यादिवावीजंद्वितीयेचदलेतनः यदध्येत्यादिचोवर्णानष्टौपत्रेतृतीयके कावीजंहसेत्यादिपत्रेभूषश्चतुर्थके उदगाइत्यष्टवर्णानालिख्यानचपंचमे सकलेत्यादिशक्तेचवीजंषष्ठदलेपुनः सर्वेनर्दिद्रनेत्यादिवर्णानष्टौचसप्तमे पत्रेगणपतेत्यादिनववर्णादलेऽष्टमे सर्वेत्यादिद्वादशवर्णांस्तद्बाह्येमान्तकाक्षरैः संवेष्ट्यकृताधिष्ठेः श्रीं क्रीं क्रीं ग्रौं मितिक्रमात् आलिखेद्धंसपदाद्यैर्हंसस्त्रोंविरंजनं विरंजनंवश्यकरं अस्यार्थः अष्टदलकमलकर्णिकायांषट्कोणमध्येससाध्येशक्तिवीजंविलिख्यषट्कोणेषु श्रीं क्रीं क्रीं ग्रौंगमित्येकैकशोविलिख्याष्टदलेषुप्रथमदलेश्रीविद्यायाप्रथमकूटंद्वितीयदलेयदध्यकच्चवृत्तरुत्तविलिख्यतृतीयद

लेश्रीविद्यायाः कामकूटंचतुर्थदलेउरगा ग्रभिसर्यइतिविलिख्यपंचमेविद्यास्तान्त्रीर्यवष्टेसर्वतन्दिद्रनेवसेइतिसप्तमे
गणपतयेवरवरदेत्यष्ठमेसर्वजनंमेवशमानयस्वाहेतिविलिख्यनवमेहृद्वृत्तयोरंतरालेमान्तकाक्षरैरावेष्ट्यचतुरस्रच
तुष्कोणेषुमहागणपतिमंत्रस्यद्वितीयबीजादिबीजचतुष्टयंलिखेदेतदुक्तफलदं इदंयन्त्रंयोगिन्यश्चश्रीविद्ययावस
हितेमहागणपतियंत्रे श्रीविद्यातन्त्रार्णवे सकलाभुवनेशानीकामेशीबीजमुत्तमं ग्रनेनसकलाविद्याः कथया
मितवानघे शक्तिनस्तुर्यवर्णोयंकलमध्येसुलोचने वाग्भवंपंचवर्णंतुकामराजमथोच्यते मादनेशिवचंद्राढ्यंवानं
भीमलोचने कामराजमिदंभद्रेषड्वर्णंसर्वमोहने शक्तिबीजंवरारोहेचंद्राढ्यंसर्वसिद्धिदं शक्तिस्तनस्थानेग्रधःतु
रीयवर्णाई सकलाभुवनेशानीत्यस्यकलाभ्यांसहवर्त्तमाना भुवनेशानीत्यर्थस्तत्कलयोर्मध्येस्ईइतिवर्णंभवेद
त्रेकामराजविद्याःप्रथमकूटंभवति मादनेसकलेत्यनेनसंवधात्ककारहीवचंद्रोहकारसकारौ ग्राद्योयस्यतत्
सतत्सपर्यायौत्मन्त्मन्त्रौभाग्यरत्नाकरादावर्गेतव्य श्रीयंत्रसारे कर्णिकायांसाध्यगर्भतारं पत्रेषुचाष्टसु ग्र
ग्न्यक्ष्ण्यग्न्यब्धिजलधीन्त्रीणित्रिद्व्यक्षराणिच ग्रालिख्यमात्रकावर्णैर्भूपुरेनचवेष्टयेत् यदग्रकेत्वेवोमंत्रे
वशृपसौभाग्यकांतिदं सुवर्णरत्नधान्यादिसर्वसंपत्करंपरं ग्रस्यार्थः ग्रष्टदलकमलकर्णिकामध्येसता
रंतारंविविलिख्यतद्दलेषुत्रिद्वित्रित्रिचतुस्त्रिद्विक्रमेणायदग्रकन्त्वेत्यचोवर्णान्विभज्यविलिख्यतद्बहिर्वृत्तयो

रंतकालेमातृकावर्णैरावेष्यबहिश्चतुरस्रेणावेष्टयेत् एतद्यंत्रमुक्तफलदंभवति ॥ अथकुमकागणपतियंत्रलिख्यते
मुक्तसारंद्रोर्गायत्रिं यंत्रस्तरे बहिष्कोणाकर्णिकामध्येतारंकोणेषुषडस्रेपि ॐश्रींह्रींक्लींदंडीगंहृदिगणपतयेनमहि
शिष्टांचतुपंचसप्तवर्णाश्चापिचतुर्दले वाह्येसंवादसूक्तस्यार्घमर्घमंत्रोक्तमात्र आलिख्यबाह्यपत्रेषुतत्तु
भावेष्टानद्वहिः मातृकावर्णैश्चभूपिंडकोणेषुचयथाक्रमं आखेखडमित्यादिपादमंत्रचतुष्टयं एतत्संवाद
सूक्तस्ययंत्रेलोकेषुदुर्लभंसर्वघातभेदेमर्त्यानांमेत्रीकरानुत्तमं जगत्संमोहनेवश्येकीर्तिसौभाग्यवृद्धिदं अस्या
र्थः चतुर्दलकमलकर्णिकायांषडस्रकोणमध्येससाध्यंप्रणवंलिख्यतत्कोणेषुमोक्षबीजषडंवलिख्यतद्बहि
र्वृत्तत्रयंवृत्तस्थोत्तरालद्वयसंयोत्तरालेचतुर्दलेषुगणपतयेप्रथमेद्वितीयेवरवरदंतीयेसर्वजनंमेवशमानयस्वाहे
तिविलिख्यतद्बहिरष्टदलेषुकक्षमाराससंवादसूक्तस्यऋचामर्घंचमालिख्यतद्बहिर्वृत्तत्रयांतर्
स्थोत्तरालद्वयसंस्थेनरोत्तरालेवक्ष्यमाणात्तुभावेष्टवहिस्थोत्तरालेमातृकावर्णावेष्टानद्वहिश्चतुरस्रकोणो
पशोभनेष्वपिचानयनमः मारुवामोजसेस्वाहा दंडीविश्वस्यराजनिसोभवद्विपदेशेचतुष्पदे इतिपादमंत्र
चतुष्टयंलिखेत् एतदुक्तफलंदं संसमिद्युवसेवृषन्नग्नेविश्वान्यर्यआ इलस्पदेसमिध्यसेसनोबस्कान्याम
रा संगच्छध्वंवदध्वंसंवोमनांसिजानतां देवाभागंयथापूर्वेसंजानानाउपासते समानोमंत्रसमितिःसमा

नीसमानेमनःसहचित्तमेषां समानेमंत्रमभिमंत्रयसजानेनवोहविषाजुहोमि समानीचआकूतिःसमानाहृदयानिव
समानमस्तुवोमनोयथावःसुसहासति इतिऋग्वेदोक्तंसंवादसूक्तं जातवेदसेसुनवामसोममरातीयतोनिदहातिवेद
सनपर्षदतिदुर्गाणिविश्वानावेवसिंधूरितात्पग्निः इतिऋक्षुमंत्रः सेसमित्यस्यसंवनऋषिःसंज्ञानंदेवतानिस्तोनुष्टु
भातृतीयात्रिष्टुप्त्राद्याजागतेयी सारसंग्रहे ध्यानंप्रवक्ष्येयथकामनाभेदेनभिन्नंवटुधातिरम्यं भिन्नोजनाडि
प्रभंदेहकांतिंसुमेरुसन्निदिरत्नसारं नानामणिव्रातविभूषितोगरोध्वसऽस्यकिरीटयुक्तं भीमंमहोग्रंनय
नत्रयाढ्यंकर्णद्वयोल्लासिसुचारुरत्नं तंवोक्षमुद्यद्वरनागयज्ञोपवीतिनंचैकदंगजास्यं सत्कांचनोज्ज्वलकटिसूत्र
युक्तंरक्तांशुकंलोहितपुष्पभूषं पद्मोद्भवोपाशरदेवशक्तिंगदांवरंवाजमथोक्षुदंडं शालेस्तथाग्रंदधतंकराब्जै पद्मा
सनस्थंहृदिभावयेत्तं वाणंतथैवाक्षयभाजुधन्वकमंडलून्मोदकपात्रशक्ती सनोमरेणाग्रमथेक्षुदंडंस्वशोंकराब्जैर्द
धनंभजेत्तं सदाखिलोपद्रवनाशकारीध्यानंगणेशास्यसमीरितंहि पीतस्मरेत्कोभनकामरूपंपायसेत्रात्मरुणं
स्मरेत्तं कृष्णंस्मरेन्मारणकर्मणीशमुच्चाटणेधूम्रनिभंस्मरेत्तं वंधूकरक्तामसमंचकृष्णंस्मरेद्बलार्थंकिरणद्विहीनं
कार्ये स्मरेद्धनार्थीवहरीनिभंतंमृत्यौचशुक्लंसदुविघ्नस्मरेत्तं एवंप्रकारेणगणेशत्रिकालंध्यायन्नरःसिद्धिमुनोभ
वेत्सइति अथकामनपर्णाविधिस्तत्रैव पूर्वमनेविंशतिभागरोहंप्रनर्णवर्णानिषष्ठयंतो प्रनर्णयेद्वारचतुष्ट

यंचप्रत्येकशोमूलमनुंचतुर्थ्यन्तं युग्मानिनिधींनिधिसंयुतांनमोन्तंप्रत्यर्पयेदुक्तियुतान्पृथक्च पुरोक्तवन्मूलमनुंचतुर्थी
प्रर्पयेन्मंत्रिवरोयथावत् यथावदित्यनेनमिथुनचतुष्टयंषड्गणेशनिधिहृदयांतस्तत्तद्बीजादित्वंसंचिंतेनतुक्रमेण
शापरामर्शिन्यो मिथुनानिवषड्द्विघ्नशेषपत्न्यनीशापि स्वस्वबीजादिकैर्मंत्रीस्वाहांतैश्चतुश्चतुरिति तथा चतु
श्चत्वारिंशच्चतुःशतानितर्पणानिचैवस्युः तथावाप्रकारभेदान्तर्पणमेतत्प्रवक्ष्येहं मूलादिनाचदशधाविभक्तेना
थतर्पयेत् प्रत्येकंमूलमंत्रेणाचतुराहृत्तितर्पयेत् तत्रनारसिंहमायाकामरमाविघ्नबीजकै शरेशद्वयुग्मेशमं
त्रीरुत्तर्पयेत्क्रमात् शतंपंचदशवःपंचयुग्मेद्वये त्र्यशीतिप्रमितान्येवंतर्पणानिभवंतिहि एकाक्षराभिरप्यत्रबीजपूरा
दिभिःक्रमात् कलःशतैश्चतुर्धाचमूलेनापितथासुधी विघ्नभूमारमायाश्रीबीजानियुक्रमात्तत्र समस्तान्येव
दंतैश्चबीजपूरैस्तर्पयेत् त्र्यशीतिमितान्येवंजायंतेनतर्पणान्यथ अत्रबीजपूरादिमंत्रेषुबीजेषमाह गणेश
परामर्शिणो बीजपूरंगदाचेक्षुकार्मुकंचत्रिशूलकं चक्राब्जपाशोत्पलानिकलमाग्रविषाणयुक् उक्तानिचरत्न
कलशोद्दंताप्रणवादिकाः गंबीजाद्याःदिकाःपंचश्रीबीजाद्याःदिकापुनः षड्बीजाद्योनिमश्चैतेवक्ष्माणपदादि
काः यथाक्रमंहविघ्नायुधानोमनवस्मृता मंत्रफलेस्याद्यक्तिःसप्तार्णात्रिगुणाश्चकालचक्रमितिच व्याप्तिर
कैभूस्वरूपंविद्यात्रैलोक्यात्मनेयुक्तं गंऊँमंत्रफलात्मनेबीजपूरायनमः इत्याद्याःप्रयोगेप्रदर्शयिष्यंतेयाः

बद्धीजाद्यैर्गणपतेत्यादिमंत्रादिकैः क्रमात् दशविघ्नेश्वतुर्थारंमूलेनापितत्पयेत् विघ्नेविनायकोवीरःमूलोवरदएवच
हेरंबश्चैकदंतोलंबोदरगणास्तथा क्षिप्रप्रसादनश्चैवमहागणपतिस्तथा तर्पणामिनथाहीतिमितानीहभवंतिवै
चत्वारिमिश्रनाम्नत्रतानिशक्त्यादिकानिच स्वविनायकबीजादिकानिसेनर्पमंत्रवित् मूलाद्यनाचतुर्थारंमध्येसं
तर्पयेत्क्रमात् चतुर्थष्ठिमिनान्येवंजायंतेनतर्पणान्यथा श्रीमोदादीन्वशक्तीनानशक्त्याद्याश्चप्रतर्पयेत् विघ्नेशवीर
जप्रथमांश्चतुर्मूलाद्यान्चतु तर्पयेत्समवत्येवतर्पणानिभवंत्यथ शक्त्यादिकान्चशक्तीननिधिक्षयमथोच्चतः तर्प
येच्चचतुर्मूलंक्षात्रिंशन्मिनानिच तर्पणादिभवेत्येवंततोमूलाद्यान्चतु तर्पयेत्सचतुश्चत्वारिंशच्चाथचतुःशतं त
र्पणानिभवंत्येभिःसर्वान्कामान्वसाधयेदिति ग्रथतर्पणाप्रयोग तत्रप्रथमंश्रीगणेसपरामर्शिन्युक्तपरिपाट्या
तर्पणाद्यानंतत्रदेवंचध्यात्वातर्पणारंभणंकुर्यात् तद्यथा सर्वाभिष्टप्रदंवक्ष्येचतुरावृत्तिनर्पणं रंकांतेविजने
रम्येसर्वोपद्रववर्जिते कृतस्नानादिकोमंत्रीपूर्ववत्यासंसंयुतः तदागमध्येसंचिंत्यपद्मिनंनलिनीवनं तस्यम
ध्येमहापद्मंतरुणादित्यसंनिभं समुन्नतसुगंधाढ्यंमणीयंमनोहरं सद्योविकसितंध्यायेमंत्रीपूर्वोक्तमंत्रवि
त् शुद्धंरजतशोपानवस्त्यांतरविभूषितान् विनिर्गत्यावरुह्याथकर्णिकामध्यसंस्थितं इतिध्यात्वासावरणं
महागणपतिंसुधी पवरैर्गंधकुसुमैःसमभ्यर्च्यथपूर्ववत् निधायपुष्करंतस्यसाधकेऽस्मन्मनि वर्जनंरत्न

धाराभिर्धौत्वादेवस्यमूर्द्धनिचेऽनचंदनकाश्मीरकस्तूरीलोलितैर्जलैः तर्पयेत्पराभक्त्यादेवदेवंप्रसन्नधीरित्येवंदेवंध्याय
न्मूलमंत्रमुच्चार्यश्रीमहागणपतिंतर्पयामीतिदेवस्यमूर्द्धनिर्विंशतिवारंतर्पयेत्तर्पयामिस्वाहा ४मू४श्रीतर्पयामि
स्वाहा ४मू४एवंक्लीं४मू४क्लों४मू४ग्लौं४मू४गं४मू४गं४मू४गधगं४मू४पं४मू४तं४मू४यं४मू४वं४मू४
रं४मू४दं४मू४सं४मू४वं४मू४जं४मू४नं४मू४मं४मू४वं४मू४श्रीं४मू४मों४मू४नं४मू४यं४मू४
स्वा४मू४हा४मू४ पूनर्मूलेन४ श्रीनारायणासहितालक्ष्मीनर्पयामिस्वाहा ४मू४ श्रीलक्ष्मीसहितनारायणंत
र्पयामिस्वाहा ४मू४ह्रीं हसहितोगौरींनर्पयामिस्वाहा ४मू४क्लीं गौरिसहितंहरंत०४मू४क्लीं कामसहितोरतिंत
मू४क्लींरतिसहितंकामंत ४मू४ग्लौंवराहसहितोमहिंत·४मू४ग्लौंमहीसहितंवराहंत ४मू४गंश्रीमोदसहितोसिद्धिं
त·४मू४गंसिद्धिसहितोमोदंत·४मू४गंप्रमोदसहितोसमृद्धिंत ४मू४गंसमृद्धिसहितंप्रमोदंत·४मू४गंसुमु
खसहितोकांतिंत·४मू४गंकांतिसहितंसुमुखंतर्पयामिस्वाहा ४मू४गंदुर्मुखसहितोमदनावतिंत ४मू४गंम
दनावतीसहितंदुर्मुखंत ४मू४गंविघ्नसहितोमदनडंवांत·४मू४गंमदनडंवासहितंविघ्नंतर्पयामिस्वाहा ४मू४
गंविघ्नकर्त्तसहितोडाविंशीत०४मू४गंडाविंशीसहितंविघ्नकर्त्तारंत०४मू४गंह्रीं ह्रीं खनिधिसहितोवसुंध
रांत ४मू४गंह्रीं वसुधरांसहितंह्रीं खनिधिनं ४मू४गंपंपद्मनिधिसहितोवसुमतिंत०४मू४गंपंवसुम

नीसहितंपद्मनिधिंत०४म्४पुनर्मूलेन.४स्वं४४४ इत्येकत्रकारः प्रकारांतरस्तु म्४ॐ४श्री४म्४ह्रीं४
म्४क्लीं४म्४ग्लौं४म्४गं४म्४गणपतये४वरवरद४म्४सर्वजनंमेवशमानय४म्४स्वाहा४म्४स्वं८०
म्४शंॐमंत्रफलात्मनेवीजपूरानमः नमवीजपूरंतर्पयामिस्वाहा४म्४ग्लौंॐशक्त्यात्मनेत्रिशूलायनम
स्त्रिशूलंत.४म्४श्रीॐकालात्मनेचक्रायनश्चक्रंत०४म्४श्रीॐचक्रात्मनेअस्त्रायनमःअस्त्रंत४म्४क्लीं
ॐआत्मात्मनेपाशायनमःपाशंत४म्४क्लींॐरक्तात्मनेउत्पलायनमःउत्पलंत४म्४ग्लौॐभुक्तात्मनेकलसाय
नमः कलसाग्रंत४म्४गंॐविघ्नात्मनेविघ्नराजायनमोविघ्नराजंत.४म्४ॐश्रींक्लींक्लींग्लौंगंत्रैलोक्यात्मनेरत्नक
लशायनमोरत्नकलशंतस्वं८८४म्४ ॐश्रींक्लींक्लींरक्तौंगंविघ्नगणपतयेवर२दसर्वजनंमेवशमानयस्वा
हाविघ्नगणपतिंतर्पयामिस्वाथाइत्येवंप्रकारांतरेणात्मादितीयांतेनसर्वान्गणपतिंस्तर्पयेत४म्४ विनायक
गणपतयेवरवरदइत्यादि४म्४ वीरगणपतयइत्यादि४म्४ शूरगणपतयइत्यादि४म्४ वरदगणप
तयत्यादि४म्४।८महागणपतयइत्यादि४म्४स्वं८० ततःश्रीगंलक्ष्मीसहितंनारायणंतर्पयामिस्वाहा
४म्४ श्रीगंनारायणसहितंलक्ष्मींत०४म्४क्लींगंगौरीसहितंहरंत४म्४क्लींगंहरसहितंगौरींत४म्४
क्लींगंरतिसहितंकामंत४म्४क्लींगंकामसहितंरतिंत४म्४ग्लौंगंमहिषसहितंवराहंत०४म्४ग्लौंगंवराहसहि

तोमहीत ४म्र४स्वं ६४ ततःश्रीगंसिद्धिसहितमामोदंत ४म्र४गंश्रीआमोदसहितासिद्धिंत ४म्र४श्रीगंस
मृद्धिसहितंप्रमोतर्प ४म्र४गंश्रीप्रमोदसहितासमृद्धिंत ४म्र४ श्रीगंकांतिसहितंसुमुखंत ४म्र४ गंश्रीसुम
खसहितांकांतिंत ४म्र४ क्रींगंमदनावतीसहितेनदुर्मुखंत ४म्र४गंक्रींदुर्मुखसहितांमदनावतिंत ४म्र४क्रींगं
मदडवासहितंविघ्नंत ४म्र४गंक्रींविघ्नसहितांमदडवांत० ४म्र४क्रांगंडविराविराीसहितंविघ्नकर्तारंत
४म्र४गंक्रींविघ्नकर्तृसहितांडाविराीत ४म्र४स्वं २६ क्रींगंवसुधारासहितेशंखनिधिंत ४म्र४गंक्रींशंख
निधितांवसुधारांत ४म्र४ग्रींगंवसुमतीसहितंपद्मनिधिंत ४म्र४गंग्रींपद्मनिधिसहितांवसुमतिंत ४म्र४
स्वं ३२ततःम्र४स्वंसंभूय ४४४ प्रकारांतरमुगणेश्वरवरानर्हन्यं प्रथममूलमंत्रेणाचतुर्वारंप्रतर्प्यंवमि
मिथुनानिजषड्घ्नान्शंखपद्मनिधिम्रपि स्वस्ववीजादिकैर्मंत्रैस्वायंतेश्चचतुःश्चतुः मूलमंत्रंचतुर्वारंपूर्वकंन
पयेत्पृथक् संभूयास्तोत्रशतकनिष्ठस्यादयक्रमः अथवामूलमंत्राद्यैःवैस्तैरेकैवपूर्ववत् मंत्रैर्वातर्पयेद्वि
द्वान्नर्वनोक्तविधानतः मध्यक्रमोयंसंभूयद्विशतंषोडशोत्तरं अथवामूलमंत्रेणाचतुर्वारंप्रतर्प्यंच पूर्वम
त्राक्षरैर्मंत्रीस्वाहांतैश्चचतुःश्चतुः मूलमंत्रंचतुर्वारंपूर्वकंसंप्रतर्प्यंच मिथुनादीस्ततःपश्चात्पूर्ववत्संप्रत
र्पयेत् भवेत्संभूयसश्चतुश्चारिंशाचतुशतं स्वंज्येष्ठक्रमयोक्तोडधैरागमपारगैः स्वंसंतोष्यनत्यश्चा

त्पूर्ववत्तोपचारकैः सर्वाभिरेवसंप्रार्थ्यप्रणामोद्वासयेत्सुधी यएवंतर्पयेन्नित्यंमंडलात्सकलंभवेत् श्रुत्वादुष्टोन
वेषोरेराजचोराग्युपद्रवे महाज्वरेविवादेचमहाघात्रसंकटे विवाहादिषुकार्येषुसर्वेषुचविशेषतः एवंवैतर्प
णंकुर्यान्मानवेऽप्रसन्नधीः महागणेश्वरप्रीतोमहासंपत्करोभवेत् इति प्रयोग म४ महागणपंत ४
पुष्टिंनम४ श्रीलक्ष्मीनारायणौंत ४म४ क्लीं गौरीहरौंत ४म४ क्लीं रतिकंदर्पौंत ४म४ ग्लौं महीवराहौंत ४म४
गंलक्ष्मीगणनायकौंत ४म४ गंश्रीमोदसिद्धींत ४म४ गंप्रमोदसमृद्धींत ४म४ गंसुमुखकांतौ ४म४ गंदुर्मु
खमदनावतींत ४म४ गंविघ्नमदद्रवेंत ४म४ गंविघ्नमदद्रवेंत ४म४ गंविघ्नकर्तृमदनावतींत ४म४
गंशंखनिधिवसुधारेंत ४म४ गंपद्मनिधिवसुमतींत ४म४ एवं १२४ त्रयंकनिष्ठप्रकार म४ श्रीनार
यणसहितांलक्ष्मिंत ४म४ श्रीलक्ष्मीलक्ष्मीसहितंनारायणौंत ४म४ एवंमिथुनानिपंचश्रीमोदादिषट्नि
धिरूपैर्नैर्ऋत्यांत्रयोदशामिथुनानांजानतर्पणसंख्याश्रुत्वोरशानद्वयंश्रीशंतयोर्मूलेनचतुश्चतुरे वंसंभूयवो
डशाधिकद्विशतमिनिमधमप्रकारः श्रीदौम्लेन४उं तर्पयामित्याहा ४म४श्रीं ४म४क्लीं४म४क्लीं४
म४ग्लौं ४म४ गं४म४ गं४म४ णं४म४ पं४म४ तें४म४ यं४म४ वं४म४ रं४म४ वं४म४ रं४म४
दं४म४ सं४म४ वं४म४ जं४ नं४म४ मं४म४ वं४म४ शं४म४ मं४म४ नं४ यं४म४ त्वा४म४ हा४

राम
६८

मूलमेवंसंभूयशतविंशत्यधिकशतद्वयसंख्यैतर्पयित्वापुनर्मध्यमप्रकारोक्तयोडशोत्तरशतद्वयंतर्पयेत् तेनसंभूय
वनुश्चत्वारिंशदधिकचतुःशततर्पणानिभवंति इत्युत्तमप्रकारः इतिकाम्यतर्पणविधि अथश्रीमहागणपतेश्चावि
शेषेणडव्यविशेषैस्तर्पणात्फलविशेषानाह सारसंग्रहे सुंडाकराग्रेगणपंजलेनप्रतन्मुक्तिफलायमंत्री नथेंदिरा
कामनयागणेशंप्रतर्पयेन्मुद्रिपयोभिरत्र गुल्मप्रदेशेमधुनागणेशंप्रतर्पयेत्कामफलायविद्वान् आकृष्टवश्यादि
निमित्रमेत्रप्रतर्पयेत्तंमधुमिश्रनेत्र भूपालवश्यायमहागणेशंप्रतर्पयेज्जानुद्यतनेनदघ्ना उरुस्थलेनेलसुतर्पणंच
महागणेशप्रियमेतदुक्तं सरंडतैलेनतथास्वरंडावश्यायनाभौकिलतर्पणास्या स्कंधप्रदेशेस्पयपयोभिःप्रतर्प
णंप्रीतिविवर्द्धनाय क्षीरेणदध्नामधुनाघृतेनशिवत्रविवृद्धिकृत्स्या स्वंपरिज्ञायसमस्तमेतत्कुर्यात्प्रयो
गान्विधिनामनुज्ञ स्वंमंत्रीयथेनंगणपमनुचरंस्तर्चनातर्पणाद्यै होमैर्जाप्यैश्चसम्यक्समभजतिविधिनाप्राप्नुया
त्सोत्रलोके नानार्थानस्पभूपोभवतिचवशगोमोक्ष्यतेसर्वलोकाभुक्त्वाभोगान्यथेष्टंव्रजतिसविमलंमुक्तिमंते
नुरायो सुंदराचार्य्यशिष्येणश्रीनिवासेनधीमता चंडिकायांप्रणीतायांप्रकाशोदशसप्तच इतिश्री
सुंदराचार्य्यचरणारविंदद्वंद्वानेवासिनाश्रीनिवासभट्टेनविरचितायां श्रीशिवार्चनचंडिकायांसप्तदशःप्र
काशः ॥ सारसंग्रहे वक्ष्येसुरक्षाचतुष्टेकदंष्ट्रायनदनेनरंकामशक्तिंदिराविघ्नबीजानिप्रवदेन्नतः

वदेद्गणपतिंपश्चाद्वरोनेवरदंपदं नमःसर्वजनंमेनेवशमानयपठद्वयं त्रैलोक्यमोहनोमंत्रोगणेशस्येष्टदःशुभः इति
चक्रस्वरूपेतुडेकदंष्ट्रायस्वरूपं कामःकामबीजंशक्तिर्मायाबीजंइंदिरात्रीबीजंविघ्नगणपतिबीजंगणपतिस्वरू
पंवरस्वपंवरदस्वरूपंसर्वजनंस्वरूपंमेस्वरूपंवशमानयस्वरूपंपठद्वयंस्वाहात्रयस्त्रिंशदक्षरोमंत्र तथा ऋषि
र्मुद्गलकश्चोक्तोगायत्रीछंदईरितं त्रैलोक्यमोहनोविघ्नोदेवतापरिकीर्तितः हृदेकादशभिश्चोक्तैपंचभिःशिरई
रितं भ्रूनाभौश्चशिखाप्रोक्ताचतुर्भिःकवचंमतं नेत्रषड्भिःसमाख्यातंद्वाभ्यामस्त्रमुदीरितं ध्यानपूजादिकंस
र्वंमहाविघ्नेशवद्भवेत् त्रैलोक्यमोहनगणेशमिमंयथावदर्भ्यर्चनाजपदुनस्तुतितर्पणाद्यै सेतोषयेद्यइहसाधक
सत्तमोसौलोकेविलेभवतिपूज्यतमोनराणां अथप्रयोगः तत्रध्यानस्तुत्यादियोगपीठन्यासोनेमूलमंत्रेणद्वारणा
यामत्रयंकृत्वाशिरसिॐगणाकायऋषयेनमः मुखेॐगायत्रीछंदसेनमः हृदयेॐत्रैलोक्यमोहनायगणपतये
देवतायैनमः इतिऋष्यादिकंविन्यस्यहृदयादिषडंगेष्वपिविन्यस्यध्यानपूजादिकंसर्वंमहागणपतिवत्कुर्यादि
ति सारसंग्रहे शक्तिरुद्धास्मृतिप्रोक्ताचंडखंडेनसंयुता महागणेशतपनयेस्वाहांतोद्वादशाक्षरः स्मृतिर्गकार
साचंडखंडेनयुक्ताशक्तिरुद्धाभवनेश्वरीबीजसंघटिताह्यत्यंतसुगमं तथा ऋषिर्गणकआख्यातोगायत्री
निवृदन्विता छंदश्शक्तिर्गणेशोत्रदेवतासर्वकामदः एकेनैकेनचैकेनसप्तभिर्द्वितयेनच समस्तेनमंत्रराजेन

गस्कूप्रिरिहोदिता सुक्कावेडौघदीप्तिशक्तिकलधरेभालनेत्रंमनोज्ञेहस्तांभोजैर्दधानंसरसिरुहसृणीरत्नपात्रं
विशालं स्वीयक्रीडस्थितायाश्चजविहितलसच्चारुवामोरुप्रियायायोविन्यस्तहस्तंमणिमयमुकुटंसश्रयेत्ता
गवकं दक्षाघःकरमारभ्यामाधःकरपर्यंतंसरसिजादिध्याने स्वेसंचित्यविवत्साधकसर्वसिद्धये यजेत्
पूर्वोदितेपीठेविरिविघ्नेशवन्मनेति अथप्रयोगः मूलेनप्राणायामत्रयंकृत्वाशिरहिगणकायऋषयेनमः
मुखेनिवृज्ञायत्रीछंदसेनमः हृदयेशक्तिगणेशायदेवतायैनमः इतिविन्यस्यममसर्वाभिलषितार्थेवि
नियोगः इतिकृतांजलिरुत्काघवर्णोनहृदयंद्वितीयेनशिरस्तृतीयेनशिखांततःसप्रभिकवचेननोद्यान्ने
त्रेणास्त्रमितिमूलमंत्रांगकरषडंगन्यासंविधायध्यानादिसर्वंविरिविघ्नेशवत्कुर्यात् इति तथा दशायुतंजपेन्म
त्रंमयुतेनजुहुयाततः ऋष्यैपथतसंमुक्तैर्विधिवत्पूजितेनले तर्पणांमार्जनंकृत्वाब्राह्मणान्भोजयेत्ततः सर्वसि
द्धमनुमंत्रीप्रयोगान्विधिवच्चरेत् इक्षुदंडैकृतोहोमोराज्यलक्ष्मीप्रयच्छति कदलैर्नारिकेलैश्च होमोलो
कवशंकरः समिद्भिःपृथुकैर्होमोराजानंवशमानयेत् संकुभिश्चकृतोमोब्राह्मणानांवशंकरः सर्षपाजुहुया
त्सम्यग्धनधान्यादिसंपदे इति सारसंग्रहे प्रणवोमायायारुद्धंवीजंचवनमानय ठद्वयांतोनमोंतःस
म्यगेकादशाक्षरः मायारुद्धंवीजंभुवनेश्वरीवीजद्वयमध्यस्थंगणेशवीजंठद्वयंस्वाहा तथा पूर्वादि

नाम्नुमन्याद्यामंत्रांशैरंगकल्पनं हृदयंप्रणवेनाथशिरोमायापुटेनच स्ववीजेनशिखांप्रोक्तावर्म्मास्त्रशब्देनवानय
अनेनकवचंनेत्रंस्वाहास्त्रशब्देनमंत्रिभि समग्रैरात्तमाख्यातंसर्वागमविशारदै वेधूकाभंत्रिनेत्रंशशधरमुकुटंभोगलोल
गरेंद्रनागास्पंधारयंतंगुणास्त्रशिवरदाशिक्षुदंडंकराग्रैः श्रेष्ठासंस्मरयोषामदनगृहमनेहसंमलांगनायपिछिलं
लिंगंस्यशांतंविधृतकमयाभावयेद्देवदेवं वामोर्ध्वकरमारभ्यवामाधःकरपर्यंतमायुधध्यानं पूर्वोक्तपीठेपूर्वोक्त
पूजाकार्यामणीत्विरोति त्रुत्रप्रयोग मुन्यादयस्तुशब्दशाक्षरोक्ता तथा लक्षत्रयंजपेन्मंत्रंसघृपैस्तद्दशांशत
घतप्लुतैस्तुजुहुयात्पर्णाप्तिस्ततःश्वरेत् ततोनिजगुरुंध्यात्वाधनधान्यैश्चतोषयेत् ततकाम्यप्रयोगांस्तुतन्क
लोक्तःप्रसाधयेत् स्वाहुत्रयाप्लुतापूपै होमोराजवशंकर नारिकेलपेर्होमोराजास्त्रीवृद्धिदःपरः त्रिस्वादुःसं
युतैर्लाजैर्होमकांतावशंकर इति सारसंग्रहे अथोवक्ष्यिमहामंत्रहरिद्रागणपतेन जगत्त्रयहितंभोगमोक्षदं
कवितारकं नानामंत्रगणास्पाश्रुसिद्धिदंभविदुर्लभं गणेशंसफलंवाथकार्यमात्रप्रसाधने गोपनीयंप्रयत्ने
नवांछितार्थसुरद्रुमं सौभाग्यप्रश्लिलक्ष्मीदंदीर्घजीवीविदेनशां नरणारिनरेंद्राणांपरंनृपफलप्रदं विघ्न
विध्वंसनेदक्षंकृत्वाद्रोहनिवारणं दैत्यगीर्वाणसंघानोनागगंधर्वयक्षसां दंतीनामश्वमुख्यानांस्वापदानांच
पक्षिणां स्तोतसंमोहनंसम्यक्प्राणाकृष्टिकरक्षणात् रोधनंराजसैन्यवायुवर्षणाविप्लुतोकृशानुजलस्तंभ

णांस्तंभकंपरंमंमनं वादीनांजंतुजातानांवाचांसस्तंभनंद्विषां सभीमंमृगनागांगमनंस्तंभकारकं भूपस्यमंत्रिणांःशत्रो
क्रोधस्तंभकरंरुग्वन् तरुणीनांकुमारीनांहृदयस्तंभनंमरुन् स्त्रिग्धानामपिशत्रूणांविद्वेशकरणाक्षमं उन्मादोच्चाटने
शत्रोर्मारणोच्छेदनेक्षमं वहुप्रयोगसंयुक्तंयंत्रभेदसमन्वितं तारःक्रोधसमन्वितंवधपरंवंद्वार्धचूडंधरासद्वीजरु
रिद्मिविद्मुनयनाग्नाभाष्यपश्चाद्भणं संबूयात्पनयेवरंवदरंसर्वजनोनेहृदंपंवस्तंभयुग्ममग्निग्रहणी
द्वात्रिंशदर्णोमनुः सेवितोमुनिसंघातैरुक्तनसर्वकामदः तारःप्रणवःक्रोधःकुंवधपरंगवंद्वार्धचूडंविंदुयुक्तं
धरासद्वीजंस्त्रोंहरिस्वरुंपंवाग्निविंदुशयनानिनेनंडाकिनिगणास्वरूंपंपतयेस्वरूंपं वरवरदस्वरुंपंसर्वजनस्व
रुंपंहृदयस्वरूंपंयस्वरुंपंस्तंभयुग्मंस्तंभयस्तंभयेनि अग्निग्रहीणीस्वाहा तथा ऋषिर्मदनश्चाख्यातश्छं
दोनुष्टुप्समीरितं हरिद्रागणायोदेवोदेवतामुनिस्मृतः षड्दीर्घयुक्तवीजेनषडंगविधिरीरितः विनायकंसंहि
तंमोहनंयंवशत्रयोस्तु षड्दीर्घयुक्तवीजेनभूमिवीजेनवुद्धिमान् षडंगमाचरेदित्थं तत्रयथोपदेशंकार्यं
मिति स्ववीजेनगणपतिवीजेन तथा विधिनामेनमंत्रोयंगृह्यतेनदंडवे चतुर्थीदिवसेप्राप्तेशुक्लपक्षस्य
मंत्रवित् शुद्धंहरिद्रामाणीयकन्यायोषितोशुभां सर्वांगेतांसमालिप्यस्तायाछुद्धजलैस्ततः भक्त्यापरमयो
येनोपसन्नोनांतरात्मना प्रणम्यगुरुपादाब्जमर्चयित्वाविधानतः स्वर्णांगुलीयहारेणभूषणैश्चशुभांवरैः पूर्वोक्त

विधिनानस्यादयीतमनुचिंतं सुगंधैस्सुमनोभिस्तंयजेदेवंधियापुनः स्थानेपूर्वसमीरितेमणिमयेसिंहासनेसंस्थितं
पीतंपीतविभूषणांवरलसन्मालादिसंशोभितं विघ्नंदेनिमुखंत्रिनेत्रलसितंहस्तैर्दधंतंभजेपाशंसत्यरथंवरंसृणियुतंक्रोधा
त्मकमुद्राभये वामोर्ध्वादिकरत्रयेश्रावंत्रयंदक्षोर्ध्वादित्रयेन्यत्रयमित्यायुधध्यानं क्रोधमुद्रामुद्दिष्टं एवंसंचिंत्यदेवेशंगंधा
तनमनन्यधीः एकाक्षरोदितेनाथवर्त्मनादेवमर्चयेत् अथप्रयोग तत्रप्रातरुत्थानादियोगपीठन्यासांतेमूलेनप्राणा
यामत्रयंकृत्वाशिरसिमदनायऋषयेनमःमुखेअनुष्टुप्छंदसेहृदयेहरिद्रागणपतयेदेवतायैःइतिविन्यस्यस
र्वाभिष्टसिद्धयेविनियोग इतिकृतांजलिरुक्त्वागांगीमित्यादिनाषडंगन्यासंविधायध्यात्वामानसपूजादिसर्वप्रागुक्त
काक्षरविधिनाकृत्वासमाप्यदेदिति तथा साग्रंसहस्रंसजथदशांशंहव्यवाहनेसर्पिर्युतैःसम्यगर्पयेज्जुहुयाद्धरि
हरिद्रागणपंतावत्तर्पयेद्भक्तिपूर्वकः कुमारीभोजयेत्तावद्ब्रह्मचारिणमेवच साग्रंसहस्रमस्तोत्ररसहस्रमित्यर्थः तावा
संधोमसंख्यासमंसंख्यमित्यर्थ एतेनतर्पणासंख्येयेवकुमार्यौब्रह्मचारिणश्चभोजयितव्या ब्रह्मचारिणस्तुनैष्ठिकाः
स्वाश्रमस्थाश्चापेक्षंनइतिसंप्रदायिका तथा काम्यकर्मतनःकुर्याद्यदिच्छेद्विशदंफलं विशुद्धपत्रये पद्मेनागदलेशुद्धा करगृहे
साध्यात्मकर्मावृतवेदादौवसुधाविनायकगतंवर्मालिखेन्मंत्रतः दिक्पत्रेषुचसंधरामनुगतंक्रोधंविदिक्पत्रकंभूबीजं
बहिरष्टकोणावसुधाबीजास्थितंवारुणं अस्यार्थ तत्रयथोक्तविधिकरणंयथोक्तऽब्जेरक्तदलंकमलंकृत्वाकर्णि

कामध्येवृत्तेकृत्वानन्मध्येसाध्यनामवेष्टितंप्रणवमालिख्यतत्तोदरेभ्रूवीजमालिख्यभ्रूवीजस्योदरेगरोशवीजमालिख्य
तत्पार्श्वतर्गकारमालिख्याष्टदलकमलंपूर्वदक्षिणापश्चिमोत्तरदलेषुवीभ्रूवीजोदरगतहंकारंविलिख्यास्यादिकोण
दलेषुकेवलंभ्रूवीजंविलिख्यकमलाद्वहिश्चतुरस्रद्वयसंपुटंपूर्वमष्टकोणंकृत्वातत्तोकोणेषुभ्रूवीजोदरेवकारं
सविंदुविलिख्याष्टकोणाग्रेषुगजमस्तकानिकृत्वातेषुसविंदुहकारंविलिख्यतद्वहिश्चतुरस्रंकृत्वातत्कोणेषुभ्र
वीजंतद्बहिर्भुसविंदुगकारेचविलिखेदिति॥तथा॥आदित्यवश्वशुक्राणामेवास्यादवसेवशी॥तिशीर्षेविजने
देशेसुलिप्तंगोमयोभसा॥प्रदीपेदर्शयित्वेतन्नरंपंदंविन्यसेत्सुधीः॥उत्पलंचसमानीयहरिद्रालाक्षितंजलैः तस्यांद
यदिसंस्थाप्यकन्यायापेषयेत्ततः हरिद्रायास्तुरीयांशंवस्त्रविघृष्टरात्रदं समाहृत्यचसंपिष्यमिश्रयित्वाथशोध
येत् मंत्रेणानेनमंत्रज्ञपंचविंशतिसंख्यया तत्पश्चालेपयेन्मंत्रीशुभेभूक्षेत्रितावरे अस्मिन्पटेलिखेद्यंत्रमेत
त्संस्तंभनाकृयं अत्रप्राणान्यनिराप्यपूजितंगुलिकीकृतं गरोशप्रतिमांपश्चादंगप्रत्यंगशोभितां विनिर्माय
त्रिनिर्गमैर्निशायान्तर्निक्षिपेत् प्राणांसंस्थापनंभूयःकुर्यान्मुन्निविचक्षणाः गंधपुष्पादिनैवेद्यैरर्चयेद्गणा
नायकं शरावेक्षालितेन्यस्यसहस्रंसाष्टकंमनुं संजप्यपूजयेद्भक्त्याकांचनैर्वसुमैर्नवैः कांचनैःपीते सिद्धोदने
ननैवेद्यंनिवेद्याथवलिंहरेत् तंडुलान्शालिसंभूतान्प्रस्थमानमितान्शुभान् द्विप्तीकृतमुद्गान्तंतदर्धेन

चमेलयेत् गुदंवेदफलंभ्योनारिकेलंचतत्समं मरिचंमुष्टमानंचसैंधवंचतदर्धकं तदर्धजीरकंचाज्यंगुडवार्ध
समंभवेत् एतत्सर्वंचतुष्प्रस्थंगोदुग्धमंत्रवह्निना पचेत्सिद्धोदनेनेतद्भक्षणेशस्यमहत्प्रियं भ्रमनाशायसेनाथतदुक्ता
पूपकादिभिः कर्पूरवासितैः पूगतांबूलैश्चंदनादिभिः तोषयेत्वाविधानेनहरिद्रागणपंविभु वलिदत्वाथरावेणाछा
दयेदपरेणात प्रणमेदंडवद्भूमौस्तुत्वास्तुतिभिरादरात् एवंयकुरुतेनित्यंपंचभिःसप्तभिर्दिनैः विघ्नेश्वप्रभावे
णत्रैलोक्यंसचराचरं स्तंभयेत्साधकेंद्रःसस्तत्यमेवंनचान्यथा पुष्पभूमौतमिश्रायापद्मेनस्थापयेद्बुध वैरिणो
वाहिनीवारिवाकुलंस्तंभयेन्नरा देशेग्रामेपुरेगेहेस्थानेस्थापितंयति तत्रस्थानगर्तान्सर्वान्विविधान्
स्तंभयेज्जनान् शालिशाल्वाप्रकेसम्यक्स्तंभयेद्वर्षणंमरुत् वन्यरेनगरंतस्याजलंतस्यापिनेजलं निवासेप
त्थिवादस्युन्मर्यादायांसमीरणं हस्तिघोटकशालाभुक्षणात्सर्वान्पडवान् आवृन्शाल्यालयेसर्पान्य
ष्मिकेश्वापदान्वने क्षेत्रेषुमन्नमान्हंतिन्यासानेस्तंभयेत्स्थितं स्तंभिवाणिचगाणंचविघ्नोग्रत्रोर्विभावसो
रेनसस्तंभनंकुर्याच्छायास्थाननिवेशितं सम्यङ्निवेश्यचैतेषुस्थानेषुवलिमाहरेत् स्तंभयेदखिलंविश्वंकिं
पुनर्वाछितंजनं सफलंसर्वथाह्येतद्विधानेनोपयेत्सदा अथाकृष्टिकरंयंत्रंविघ्नेशस्यवदाम्यहं हरिद्रो
शोधयेद्वेश्मन्दाप्रोक्तेनवर्त्मना उदितेयंत्रमालिख्यमायागंमध्यतोलिखेत् अवशिष्टैर्मंत्रवर्णैर्भोयया

चक्रवेष्टयेत्॥लिखेत्साध्यांकशावष्टपत्रेषुतदनंतरं वारुणादिदलाग्रेषुटपरंकोकोणपत्रगं धरामंडलयुग्मस्य
कोणद्वाशाविदिक्रमात् वाराबीजानिविलिखेद्दक्षमाराणानिमंत्रवित् तदग्रवस्थूलेषुकवचंसाध्यसलि
खेत् जलागेहद्वयेनापिमाकोणवेष्टितं यंत्रमाकर्षणाख्येनलिखितंपूर्ववर्त्मना कृतप्राणप्रतिष्ठांचनिशावि
घ्नेशकुक्षिगं मुद्रासंपूज्ययत्नेनसमीरंस्थापयेद्बुधः चक्रिहस्तमदायोज्यगरोशागारमंत्रिकांशराचयुगलेरंपनि
र्मायान्यत्रचोभयो विन्यस्तंगरोशानंकुसुमैरुरौर्यजेत् सिद्धोदनादिनैवेद्यैर्वल्लिभिःश्वोक्तवर्त्मना मनो
सर्वजनस्थानेदत्वासाध्याभिवंबुधः स्तंभयद्धितयंयंत्रंतत्राकर्षणयुग्मकं साध्यासाभिमुखोभूत्वासहस्रं
साष्टकंयजेत् बलिंदत्वाथसंपूज्यविघ्नेशंवंदनादिकै द्वितीयेनशरावेणापिदधीतसुसाधकः प्रत्यहंकुर्वता
स्त्वंवंसप्तभिर्दिवसैर्भुवि साधकस्यसमायानिसन्निधौवांछतोजनः भूपालस्तनुतोवापीमहीवावरांगना
ग्रामान्यपन्नयोषावासुरकन्यापिवाद्रुते आगछतिनसंदेहोमंत्रिश्रेष्ठेनचेतसा यंत्रमेतलिखित्वातुनालीपत्रेगु
डेभसा पूजितंस्थापितप्राणमजाकुंध्येनिवेशयेत् साध्यासाभिमुखोभूत्वाकृत्वयेत्प्रजपन्मनुं तमानीमान
येत्कामविह्वलोवरसुंदरी सामुद्रामहंत्पत्यनस्यागारेक्रीडया सिक्त्वेनर्मर्दयित्वातुकृत्वासाध्याकृतिंशुभां श्वेनार्कछदयुग्मानःसप्राणांसन्निवेशपेत् दीप्तागेनापयेन्मंत्रंजपदष्टसहस्रकं क्षणादायतिकामार्त्ता

वांछितावरवर्णिनी नागवल्लीदलेक्षौद्रलिप्तयंत्रमिमंलिखेत् साध्यंसंस्मृत्यसंपूज्यसंजप्तंप्रभक्षयेत् सीमंतिनीसमाया
निशीघ्रंयौवनगर्विता पत्रपुष्पसुवस्त्रादौभक्षेचालिख्यसेरणं यंत्रमेतन्प्रदातव्यंक्षराणादाकृन्निकारकं प्रवाहाभि
मुखेवापिसरित्तोगमणीरगा तर्पयेतज्जलैःसुद्वैरक्षोत्तरसहस्रकं शतयोजनदूरस्थंसाध्यमाकर्षयेद्ध्रुवं वल्लभी
नेनकिंवात्रस्मृत्वानंप्राशीत्तंजपेत् मंत्रमेनंविधानेनहठादाकर्षयेद्धिनं अथाकृष्टिकरंयंत्रमित्यादिपूर्ववत्मनेत्पे
वस्यायमर्थः तत्रपूर्वोक्तयंत्रमालिख्यतन्मध्यस्थभूबीजंहित्वातत्स्थानमायाबीजंविलिख्यतन्मध्येप्राग्वदणापति
बीजंचालिख्यकुंकारादिगंबीजरहितैरवशिष्टवर्णैःप्रागुक्तसाध्यनामवेष्टनस्थानेसंवेष्टयमायाबीजैश्चसंवेष्टयेत्
अत्रमायाबीजवेष्टनेवृत्तांतरस्थानस्थानरालेज्ञेयं तेनकर्णिकाभ्यंतरेवृत्तद्वयंज्ञेयं ततोष्टदलेषुप्रतिदलंश्राको
मिनिपाशांकुशबीजेविलिख्यदिग्दलाग्रेषुटचमितिचविलिख्यविदिग्गतकोष्ठेषुचनर्घ्वपिसःइतिविलिख्याष्टको
णानिकृत्वातेषुशूलेषुकुंकारमालिख्यतद्बहिरर्द्धचंद्रद्वयेनसंपुटितेनसंवेष्टयेत्कोणेषुमायाबीजंलिखेत् अत्र
कोणाग्रदेनार्द्धचंद्रद्वयस्याग्रचतुष्टयंगच्छते तस्याग्नेयादिकोणाचतुष्टयस्थितत्वात् निशागरोशाकृक्षिनेप्राग्वद्र
रिङारचितगणेशकृक्षिनं समीरसंस्थापयेत्प्राणप्रतिष्ठांकुर्यात्मूलैरितिशेष चक्रिहस्तमृदाकृलालहस्तमूत्रि
काय अन्यत्रअन्यतमे सामुद्रलवणंयमठंहिंगुः तस्यागारेगणेशागारे सिक्थेनमधूच्छिन सेरंसप्तारांकृतप्राणा

त्रनिष्ठामित्यर्थ जप्त्रमभिमंत्रितं मथोवश्यमिवश्यार्थंयंत्रसाधनमुत्तमं यंत्रंसलिख्यपूर्वोक्तंस्मरन्मध्येगणाधिपं
वहिस्थितैर्मंत्रवर्णैःकामेनापिप्रवेष्टयेत् शेषमाकर्षयंत्रेणासमानंपरिकल्पयेत् निशाशोधनमप्यत्रकुर्यादरि
नवर्त्मना हरिद्रायाश्चतुर्थांशमितेनेक्षरसेनहि सामुद्रोचनांक्षौद्रंपिष्ट्वासंलिख्यसत्पटे लिखेद्वश्यभिधंयंत्रं
सेरंकृत्वानिवेशयेत् अस्यार्थः पूर्वोक्तपत्रंविलिख्यतन्मध्यस्थंमायाबीजमपास्यतत्स्थानेकामबीजेनदुदरेगणा
पतिबीजंचविलिख्यप्राग्वदवशिष्टैर्मंत्रवर्णैःकामबीजेनचावेष्ट्यशेषमाकर्षयंत्रवत्कुर्यात् इति तथा पूर्व
वत्कृतविघ्नेशकुक्षिमध्येनिवेशयेत् विधिनास्थापितप्राणंशरावेणस्पर्शयेत् रक्तमाल्यानुलेपाद्यैर्मवेद्यं
पूर्ववत्कृतैः मनोसाध्याभिधांदत्वास्थानेपूर्वसमीरिते वश्यमानयुग्मंचजपेदष्टसहस्रकं अष्टसहस्रकम
ष्टोत्तरसहस्रमित्यर्थ साधदिकसंमुखोभूत्वामंत्रंमंत्रीसहितः विघ्नेशायवदत्वाछादयेत्रंचपूर्ववत् एवंदिनत्रयंकु
र्वन्सप्तभिर्दिवसैउ ध रक्षोभूतपिशाचाद्यान्देवदानवपन्नगान् राजानंमंत्रिणंराज्ञोस्त्रीगणांश्चेष्टमानुषं· वश्यये
त्साधकःशीघ्रंयावज्जीवंनसंशयः निशाशेनावशिष्टेननिजदेहंविलिखयेत् अचलोकमलांलक्षावश्येहिस्व
मंजसा हरिद्राशमसंचूर्णशालिनंडुलसंभवं तत्समेनगुडेनापिमधुनासैंधवेनव संमिश्रमर्दयित्वापिंडोका
रंपचेद्धृते निर्मायगणनेनयंत्रंतद्धृतिनिक्षिपेत् समीरवत्प्रतिष्ठाप्यगंधाद्यैःपूर्ववःयजेत् त्रिदिनंपूजयि

तेथंयंत्रमथापरंकथयेत् प्रतिमांभक्षयेत्पश्चात्साध्योवशेभवेद्ध्रुवं शालिपिष्टादिपिंडेनकृत्वासाध्याकृतिंशुभां
अष्टाधिकशतेनजप्तांपूजितांस्थापितानलं निवेद्यविघ्नराजायसासंस्मृत्वभक्षयेत् वशयेद्योछिनेसाध्यंसदास
र्वस्वदायिनं वश्यंयंत्रंलिखेन्मंत्रीस्वानयानादिवस्तुषु सेरकृत्वाजपेन्मंत्रीसहस्रंसाष्टकंवधः भक्षणाद्वश्यमेत्सा
ध्यंवस्तुमात्रस्यसाधक चंदनागुरुकर्पूरानसाकुंकुमरोचना मृगेभमदसंयुक्ता अष्टांगंविघ्ननाशने सपिष्यतद्व
शीकारयंत्रमालिख्यपूर्ववत् प्रतिमांपूर्ववत्कृत्वाजप्त्वाचाष्टोत्तरंशतंलिपेदनेनगात्रेस्वंकुर्यात्सविशेषकं दृक्ष
नात्स्पर्शनाच्चैवत्रिलोकिंवशमानयेत् सर्वंकृतेनरंनरीवश्येद्योषितेपुमान् चंदनेनैववाकुर्याद्विधिमेनंफलात्र
ये द्विरेफश्चसदाभद्रमुशलीचेदवारुणी भूपत्रेश्रीफलंविल्वंकांतास्त्रीचवंदि वाराहीशतवीर्यांचमाधवी
चंडलोचने सर्वमिक्षुरसेनैतन्निशाभागार्धसंमितं पिष्ट्वावश्याभिधंमंत्रेनिर्मायप्रतिमामपि प्राणांसंस्थापने
कृत्वाजपेदष्टसहस्रकं शिष्टव्येणतिलकंकुर्यात्प्राणस्तुयोनरः त्रैलोक्यसंपदोलक्ष्मास्तिरकुर्याद्धनाधिपं क
पिलागोमयंयोन्यिद्विदलसंपुटे आदायबल्वचर्येणाभेषजैरुदितंसमं चंचगव्येनसंमर्द्यपिंडाकारंप्रकल्प
येत् शुष्कंदहेघृतेनुत्वाविल्वकाष्ठेधितेजले समुद्धृत्यचनद्रस्यतन्मध्येयंत्रमालिखेत् समीरणंप्रतिष्ठाप्यग
णपंतत्रपूजयेत् अष्टाधिकंशतेमंत्रंजपित्वाश्रीफलांतरे कांचनेरूप्यरचितेपात्रेकांस्यमयेथवा विधायधारये

राम
७४

ऽस्मल्लादिसाधक कीर्तिपुष्टिधनारोग्यपुत्रपौत्रयशःप्रभृत् लब्धलोकत्रयोभूत्वादीर्घजीवी भवेद्धुवं पुरोधान्
पतेरक्षोभस्यनाप्रातरुत्थं कुर्यादपूष्पवृक्षार्घ्ययशोविजयसंपदे तस्मैनिष्कत्रयंनित्यंनृपोदद्यात्पुरोधसे रक्तांग
रंसुवर्त्तनःप्रोक्तमेवजचूर्णकं निधायमपिलाज्यानतर्पान्नकपालके दीपज्वालनेनैवजपेन्मंत्रंसुसंयतः गृ
हीत्वाकज्जलंजप्तमष्टोत्तरशतेशुभं नेत्रयोरुभयोर्वामेसुवर्तीवरा दृष्टमात्रेणवश्यंस्यान्निखिलंविश्वमंज
सा उल्कौषधीनांगुलिकांपिष्ट्वाचंदनवारिणा अभिमंत्र्यतुयोबालतिलकंतत्करोतिसा सर्वलोकप्रियाभूया
दंगस्पर्शंनिजंपतिं आज्ञानुवर्त्तिनंकुर्याद्यावज्जीवनसंशयः शुक्लयानिशयाकृत्वाविघ्नेशोक्तलक्षणं चंडो
परागसमयेसेरंजन्यासहस्रकं अष्टाधिकंसमभ्यर्च्यचंदनादिभिरादरात् शिवायांप्रोक्तयेन्नित्यंसर्वतोजय
माप्नुयात् संग्रामेविपिनेदुष्टस्वापदोत्थभयेपरे आपत्व्यवहारेद्यूतेवादेमहार्णवे पाटच्चरसमूहेशुभा
यांशत्रुसंकटे विजयीजायतेधीरःकृतकृत्योनिवर्त्तते परांगनावृदमध्येशोभतेमन्मथोयथा।नागवल्लीद
लेयंत्रंलिखित्वारात्रिवादिना सम्यगर्चितंजप्तमष्टोत्तरसहस्रतः असितंवाछितंसाध्यवशंनयतितत्क्ष
णात् गोदुग्धसहितेमंत्रीकठिनेसुदृढीकृते यंत्रंविलिखतेनैवनिर्मायगणनायके अभिमंत्र्यशतंसा
ग्रंभक्षयेद्यस्यजगत् नारिकेरगुडोपेतंचूर्णितंत्रिफलेनतः अन्धंकृतसेपातमष्टाधिकशतंजपः

सेपानंभक्षयेच्छत्रुवशमायातिसोचिरात् किंवहूक्तेनमंत्रज्ञसाध्यंसंचिंत्यमनुं जपेत्सदासतोयातियावद्युर्नसंशयइति अथात्रविषमपदव्या पूर्वसमीरितेस्थानेसर्वजनमितिस्थाने त्र्यमर्थं मनौग्रेसर्वजनपदस्थानेसाध्याभिधांस्तेभयेतिपदस्थानेवक्ष्यमाणयुग्मंचदत्वाजपेदित्यर्थः नक्षुतिगरोग्रहृदि स्थापितानलेकृतसाध्यप्राणप्रकारस्त्वग्रेवक्ष्यते त्र्यस्याक्षकस्यविशेषकतिलकं क्षिरफौभृंगराज सदाभद्राभद्रमुस्तामुशलीतालमूलिका चंदिमीलज्जालुक शतवीर्याडुर्वामाषूरीत्र्यपामार्गचंद्रःकर्पूरः उदितेर्भवजैर्हिवेरेफादिभिरान्वितारिणाहरिद्रोदकेनेति उच्चारनेनतोयंत्रंकथयामिसमासतः उक्तरीत्यालिखेद्यंत्रंसमाधंवर्ममध्यगं नदंतमारुनेवीजंगणपत्यंतदंतरे प्राणबीजंतुपत्रेषुवामकर्णांतदग्रतः नक्षर्हिर्वसुकोणाग्रश्लेषुकवचंलिखेत् वायुनावेष्टितंपश्चाद्बहिर्दुगतवायुना खेतवस्त्रेतत्सालिख्यनिशालेपनपूर्वकं श्मशानोंगारजारेणाध्योक्षपक्षशलाकया यंत्रमेतत्समालिख्यस्थापयेदीरितमः पित्तुमंदस्थितध्योक्षगृहाकाष्ठत्रयंतनः श्मशानवंह्नौसंदग्धभस्मादायतदुद्भवं विघ्नाधीशगृहद्वास्थशर्करारजसायुतं यंत्रमध्येविन्यस्यरेसंतंडुलकीकृते शवालिप्तनिशाभागंचिंताभस्मालिप्तंनीतथा सर्वपंचचितोंगारंकपिकंछवानरी सेपिष्ट्वोन्मत्तसारेणनिर्मायगणपाकृतिं वानरीलताविशेषः ततोनमध्यगंकृत्वापुनःप्राणान्प्रतिष्ठयेत् चक्रिरुक्तमदाचेवसाध्यण

होत्क्षपांशुना शावयुगलंमंत्रीनिर्मायान्मत्रचोभयो अविकेयंश्वविन्यस्यकृत्तपुष्पैःसमर्चयेत् मनायुश्चाय
ईं ईं संयोज्यजपेन्मनुं अष्टोत्तरसहस्रंहिछादयित्वापरेह्यनि निघ्नन्वैरिणोछादिमासेनोच्चाटयेद्रिपुं
हस्तिसप्तालयेवैरिसदनेपिरणांगणे स्थापितेगणायेमासाद्वानोजायतेध्रुवं म्रियतेवाज्वरार्त्तोस्तेप्राणिनो
भयविह्वलाः चतुःपथेथवल्मीकेचत्वरेडुमकोटरे स्थानाद्विघ्नराजस्यशत्रुरुच्चारितोभवेत् विघ्नेशानुदंगंभ
स्मविन्यसेद्यस्यमस्तके भ्रमतेकाकवत्सोपिनानादेशेष्वनिश्चलाः श्वासेनशत्रोपाने पथिशत्रोर्गजालये भस्म
क्षेपान्मृतिस्तस्यभवत्येवनवान्यथा इति श्रथमर्थं पूर्वोक्तयंत्रमालिख्यतन्मध्येडुंवीजंविलिख्यभवेत्तर्प
मितिवायुबीजमालिख्यतदंतर्गमितिगणपतिबीजमालिख्यनाम्नाध्येसाध्यनामलिखित्वापत्रेषुयमित्यालिख्य
दलाग्रेषुडुमितिविलिख्यतद्बहिरस्यकोणाग्रगतशूलेषुडुमित्यालिख्यबहिःषडिंडुलांछितवृत्ताकारेण
वायुमंडलेनसंवेष्टयतत्पश्चडिंडुस्थानेषुयमितिवायुबीजंलिखेत् एतद्यंत्रमुक्तफलदंभवतिप्रेतवश्येप्रेत
त्यक्तवश्ये अंगारकोहतिप्रसिद्ध ध्वांक्षःकाक ईरंगप्राणः पिचुमंडोमंडवृक्षः शार्कराकर्कर शवा
लिप्तनिशाभागंशवस्थीनोहरिद्रांशं सर्वंपश्चेत्तसर्वंपमितितंत्रांतरात् उन्मत्तसारोधत्तूररसः मुं
डकक्षिःश्वाविकेयंगणोशं उच्चायईंस्तंभपदंमपाशेनिशेष सन्निरश्वः तथा अथवश्येमहालिनयं

ऽविद्वेषणाकर्षणं यंत्रे पूर्वादिनेवह्निवायुवीजेप्रविन्यसेत् वसुपत्रकवर्गेषट्कारंविलिखेत्ततः अष्टशूलेषु
ङ्कारंओम्नावालेप्रवेष्टयेत् निशात्र्यंस्मशानेनमरिचैर्निंबमेवत्वचिनिर्डीद्विगुणांपिष्ट्वाहेमपत्रंतुनातत
स्तत्कर्पटवेलिप्राद्वेषमंत्रमिदंलिखेत् पंचांगेपारिभद्रस्यकाकनीड्यंचक्षते विन्यसेत् मध्ये
वेष्टयेत् संकृत्यविघ्नराजस्यशरेऊक्षौविनिक्षिपेत् शरावांतरगंविघ्नंपूजयेत्पूर्ववत्मना पिचुमंदभवैःपत्रैः
कृष्णपुष्पैर्नवेद्यकै विद्वेषयद्वयंमंत्रंजपेत्संयोज्यसाष्टकं सहस्रंचशरावेणनिधनेऽह्निदिनेततः प्रीत
योर्विधिनानेनविद्वेषोभवतिध्रुवं आदायगणपंमंत्रीप्रीतरं तरक्षिपेत् वैरंविज्ञायतेशीघ्रंदेहनासाव
धिद्वयोः स्मशंत्रगतंभस्मगृहीत्वापथिविन्यसेत् गच्छतोपादसंस्पर्शाद्विवादःसुमहान्भवेत् देशग्रामेषु
रेयत्रस्थापितोगणपोभवेत् निष्ठतोप्राणिनांतत्रवैरंभवतिसर्वदा पारिभद्रस्यपंचांगमेकभागमितांभवे
त् भागैकंमस्विरात्रीतावत्रीत्रितयंक्षिपेत् संदग्धभसितंपूर्ववर्त्मनासंस्कृतंपुन विकीर्णंवैरिणांभूम्निकुर्यो
दुन्मादमृतके अस्यार्थः तत्रपूर्वोक्तंयंत्रमालिख्यतन्मध्येरंयमितिविलिख्याष्टसुदलेषुटंकारंयंकारंव
लिविरख्याष्टकोणागनशूलाष्टकेहुंकारमालिख्यबहिराकाशगृहाकारेणसंवेष्टयेदिति पारिभद्रेनिव
हेमपत्ररसः तत्रसः संकृत्यगुलकीकृत्यविद्वेषयद्वयमुच्चार्यस्थाने रात्रिर्हरिद्रा पूर्ववर्त्मावितान्नि

ण तथा साध्यनेमारणेयंत्रंकथयामियथागमं यंत्रंविरच्यपूर्वोक्तंवर्ममध्येनिवेशयेत् मायाविघ्नेशबीजेद्वे
तन्मध्येपिसमालिखेत् तद्बाह्येषुक्रमेणैववर्णान्निगदेनलिखेत् भास्वत्क्षोणीबीजंचधरासंपुटकोणगं
मस्त्रंकृष्णत्वबीजानिवह्निशूलेषुवर्गगं तद्बहिर्वह्निकोणेषुवह्निबीजंसमालिखेत् निशोत्कृंसमालिख्यत्
तत्कर्पटेकृष्णे चितांगारास्थिनिर्यासैःकाकपक्षशलाकया यथोक्तंविलिखेद्यंत्रमेतन्मारणनामकं कृणा
रामठस्नुह्यात्यानिशमरिसक्तचाः स्नुहीक्षिरेणासंलिप्यपिष्ट्वाशावपथेथवा कारस्करस्यपत्रांगैरजनी
जेवृकात्तजी पिष्ट्वाथकर्पटेशावलिप्तांशेवंपूरोक्तवत् समीरंचघनीकृष्यकृत्वागणपतिनतः यंत्रत्रू
पयेत्पसपनःप्राणान्प्रतिष्ठयेत् मात्तसप्तसमुद्भूतांगरोशागारमृत्तिकां निंबमूलमदंचापिकर्कधूमूल
संभवां श्मशानमृत्तिकांतद्वत्करवीरद्रुमूलजान् ऋभकारकस्यपुष्पस्वरस्थानजामदं पिष्ट्वाशरावं
पुगलंकृत्वाचान्यत्रचोभयोः यंत्रंतंगणपत्रस्यकृष्णपुष्पैःसमर्चयेत् स्कारस्करभवैःपत्रैःभवेद्वी
श्रयथापुरा उक्तमन्त्रपदस्थानेसाध्यनामनिवेश्यहि मारयद्वयशब्दंचसहस्रंसाधकंजपेत् दक्षिणा
शामुखेभूत्वारात्र्याभूतवासरे वत्तरेपिहभूमौयमान्तविघ्नगृहेथवा वल्मीकेकोटरेवापिस्कारस्कर
तरुद्भवे पिधायान्यशरावेणनिखन्यबलिमाहरेत् साध्योयमपुरंयातिसप्ताहाज्वरपीडितः अमोघ

वीर्यमेतद्विधानेभ्यविदुर्लभं भूदेवव्यतिरिक्तेषुराजवैरिषुयोजयेत् नृपोपिकारयेद्यःसन्त्रारंनोक्त्वेद्वनैः कर्त्रापित
दृशांशेनत्रायश्चित्तंकरिष्यति हरिद्राविघ्नमंत्रमंत्रस्यसांगोपांगविधानकं निरूपितंयथाशास्त्रंगोपनीयंसदाबुधै
दातव्यंपुत्रकस्यशिष्यायश्रिरवेतसे वि-वाक्कायवसुभिगुरुसुश्रूषकायच श्रद्धाहीनायदुष्टायदेयंक
दाचनेति अयमर्थः तत्रपूर्वोक्तप्रकारेणयंत्रंविरच्यमध्येहुंकारंविलिख्यतस्योदरेशक्तिबीजंगणपतिबीजंचवि
लिख्यदलेषुमित्यालिख्यबहिरष्टकोणंकृत्वातत्कोणेषुरमित्यालिख्यतद्बहिश्चतुष्कोणंविरच्यतत्कोणेषुरमित्या
लिखेत् एतद्यंत्रमुक्तफलदं चित्तांगारास्थिनिर्यासश्चित्तास्थिकोलाऽवः कणापिप्पली रामठंहिंगु सुहीते
कुंडहतिकान्यकुंभाषानाम तेभयपदस्थानेमारयेतिच भूतवाभौमवारे कोटरेकारस्करस्यकारस्करो राम
विषवृक्ष यस्यबीजंकुचित्साहतिषडसिद्धं सुंदराचार्यशिष्येणश्रीनिवासेनधीमता चंडियंत्रणीतायंत्र ७७
काशोल्लासशोगमत इतिश्रीसुंदराचार्यचरणारविंदद्वंद्वोनेवासिनाश्रीनिवासभट्टेनविरचितायांश्रीबृहि
वार्चनचंद्रिकायांत्रयोदशःप्रकाशः १८ सारसंग्रहे वक्ष्येडगणेशस्यमंत्रंवक्ष्येयविधिं सर्वपाप
क्षयंकरंसर्वसौभाग्यदायकं राजवश्यकरंपुंसांवंध्यानांपुत्रदायकं प्रणवंचचतुरास्याग्निकामिश्रोब्रह्मबिंदुयुक्
तन्तत्रीयोनसयुक्तपवनःकवचंतथा षडक्षरोयमुद्दिष्टोभजतांकामदोमणि प्रणवंच चतुरास्याका

वक्त्रीरेफः तयोर्योगेऊ कामिकात्प्रोक्तेंदुबिंदुरनुस्वारः तेषामैक्येनतु तत्तृतीयोऽक्षरेनत्र्याभ्यांजापवनःयऊ
नचर्डं अत्रकेचिद्दीर्घैकवचेवदंति प्रादुर्भूवमनसिमंत्रराजःषडक्षरः तप्रवामीकरस्योवक्तुंडाद्भूमिनिवक्त
तेंडकल्पवचनात् वक्तुंडायकवचंदीर्घमेषक्षरं इतिगणेश्वरंपरामर्षिनीवचनाच्च तथा भार्गवोमुनिरा
ख्यातश्छंदोनुष्टुबुदाहृते देवतावक्तुंडस्यसुरासुरनमस्कृतः विधायमूलमंत्रेणाकरसुद्धिंजितेंद्रियः षड्डि
मंत्रिगतैवर्णैः षडंगानिप्रकल्पयेत् भ्रूमध्यगंचहृदयनाभ्यांध्याधारकेक्रमात् षडक्षराणुनोन्यस्येत्सर्वेणा
पकंनथा विधायदेवंहृदयेध्यायेदेकाग्रचेतसा रम्योड्डिनारुणतरुणमणिघातसंशोकंजिसंविभ्राणांकरकि
सलयेःपाशमप्यंकुशांकं साभीतिहस्त्रिनयनयुतंरक्तमाल्यांशुकार्ढ्यंभोजोत्पटगतमसुंसस्मरेवक्तुंड
वामाङ्घ्रयोराश्लेतपाद्यधस्थयोरन्येइत्यमुध्यानं तथा पूर्वोक्तेपूजयेत्पीठेवक्तुंडगणेश्वरं त्रपत्रांत
जऊंचतुर्द्वारयुतेनच चतुरस्रत्रयेणाथवेष्टितंत्वक्रमालिखेत् तध्येदेवंसमभ्यर्च्यपुष्पांजलिरुपचारकैः आ
दावंगानिसंपूज्य यथास्थानंविशालधीः पूर्वादिग्दलमूलेषुशक्तिरष्टौक्रमाद्यजेत् विद्याख्यांविश्वधा
त्रीचभोगदाविघ्नघातिनी निघ्नाचपापघ्नीतथापुन्नागशोभाः दलेषुचयजेतद्दक्षिणमाद्याः पुरोदिता
द्वितीयेषट्दलेतद्वक्तुंडादिकान्यजेत् चतुरस्रेलोकपालास्तदस्त्राणिचपूजयेत् प्राग्वद्वीथीद्वयेत

म्यवक्रतुंडार्चनैरिति अथप्रयोग तत्रध्यानस्मरणादिषडंगपूजनेप्रथमाष्टदलमूलेषु ॐविघ्नायेनमः
सर्वविघात्रे०भोगदायै०विघ्नघातिन्यै०निधिप्रदायै०पापघ्ने०उमायै०शशिप्रभायै०ततोऽष्टदलमध्येषुपा
न्लक्ष्मीगणेशप्रकरणोक्तिमष्टकंसेपूज्यद्वितीयेषष्ठदलेषाग्वक्त्रप्रकरणोक्तान्वक्रतुंडादिकान्संपूज्यलोकपा
लपूजादिप्राग्वत्सर्वंकुर्यादिति तथा वर्णालक्षंजपेन्मंत्रंजुहुयात्तद्दशांशतः अष्टऽब्जेपुराघोक्तैमधुराक्तैर्य
थाविधि सर्वसिद्धेमनोमंत्रैकाम्यकर्मणिसाधयेत् तर्पयेत्पूर्वमार्गेचवक्रतुंडंगणेश्वरं पूर्वमार्गेणमहा
गणपतिप्रकारेण चतुरस्रेस्थंडिलमात्रेकुंडंकुर्यात्तदग्रतः श्रोत्रियमथितमथितायिमन्त्रानग्रहकरेत् म
थित्वाकाल्पितः अनूचानःश्रोत्रियः प्राणायामत्रयंकृत्वामंत्रीकर्मसमाचरेत् ततः पूर्वोक्तवत्कृत्वामंत्रन्या
सेषडंगकं षडंगन्यासंकृत्वामंत्रन्यासंकुर्यात् गंधपुष्पादिकैरग्निंसंपूज्यस्थापयेत्ततः स्थापयेदीक्षोक्त
विधिनानित्यहोमविधिनावा कृशानुमध्येनत्राथनागयज्ञोपवीतिनं लंबोदरंभास्करंतमेकदंतत्रिलोचनं
पद्मासनसमारूढंचतुर्बाहुंसुवर्णाभं किरीटहारकेयूरांगदारैंकारभूषितं सर्वेसंचिंत्यमनसासमावाह्य
गणेश्वरं गंधानिभिःसमभ्यर्च्यजलेनाग्निंप्रसिंच्यच षडर्णानद्विठांतेनजुहुयाच्चघृताहुति अष्टाधि
कंसहस्रंचततःसिद्धोभवेन्मनुः सहस्राष्टंचतुर्थांशपक्षयोरुभयोर्यजेत् साधुसहस्रमित्यर्थः शतेनहुतेद

पूपैश्चवत्सरात्रेणधनधान्यसमाकुलः कालेनित्यंहितप्रेष्यंजपेन्मनुं सहस्रंत्रिंशतंवाथशतंवाष्टोत्तरंसुधी
स्त्रोत्तरमितिस्थानत्रयेप्यन्येति अविरोधेनमहतीलक्ष्मीर्भोत्यत्रनः प्रसन्नतात्रमनसस्तुष्टिरत्राहितानथा स्वा
पवैमुख्यताचापिस्वप्नेदृष्टिरदर्शनं एतानिमंत्रसिद्धोहिविघ्नान्मुक्तानिमंत्रिभिः॥ एवंसिद्धोदनेनत्रिमासं
त्रिंशतंहुनेत् महानिधीनांभवनेभवेच्छ्रवणोपरः गुडाक्तैःपृथुकैर्नारिकेरैर्मरिचसंयुतैः अग्नौसहस्रंजु
हुयात्समंत्रीधनवान्भवेत् शुभशालिमयैश्चूर्णैःसमस्त्वैःससैंधवैः शालिमयैःशालितंडुलचूर्णैःसजीरकैव
हुगुडैःशुभैर्घृतप्लुतैः श्रपूपैर्जुहुयान्मंत्रीगणेशस्यचसंनिधौ सहस्रमात्रेसलभेन्महतीमचिराद्मा सा
साध्यनामार्गोपदिष्टमनुनाहुयात्सुधीः श्रपामार्गसमिद्भिर्वाबिल्वैःपनसजैःफलैः सहस्रंकदलैर्वाथनरंनारी
वशंनयेत् लाजाभिर्जुहुयादग्नौसहस्रंकन्यकाप्तये सहस्रमाज्याहुतीनांहुनेत्क्षीराहुतीरपिसहस्रंरोगशांत्य
र्थंमंत्रशास्त्रविशारदः सर्वाहुतीनांहुयालक्षंमहतेजयोभवेत् वत्सवृक्षोत्थसमिधोमधुत्रयलोहितो स
हस्रंजुहुयान्मंत्रीमासाच्छत्रूंजपेद्ध्रुवं विभीतकोत्थसमिधांसहस्रंसाष्टकंनिशि लोहिताक्षंमशानाग्नौ
जुहुयान्मारयेद्रिपुं भूमौशत्रुस्वरूपंचविलिख्यास्योदरेनलं लज्जाल्पसिद्धार्थवरैःसहस्रंजुहुयात्सु
धीः नमारेत्सप्तदिनान्नात्रकार्यविचारणा कालमेघसमाभंगरोहंनिजमुद्रया रिपुंगृहीत्वावदुवामुवे

वक्त्रोमहोत्कटे ऽक्षिपेतंगणपतिंध्यात्वासंप्रजपेन्मनुं सहस्त्रत्रिदिनेनासौराजमुच्चाटयेध्रुवं समुद्रगोनदीप्राप्य
गृहीत्वांजलिनाजलं सहस्त्रकृत्वोभिमंत्रपरिषिंचेत्स्वगृहे नि ग्रनेननिधिनामंत्रीपापोघंनाशयेध्रुवं शनैश्च
रदिनेश्वत्थमालेख्यत्रिसहस्त्रकं जपन्मनुंगणोध्यायनदोषान्गृहभवान्हरेत् चेतसोत्थसमिद्धोमासहस्त्रकृ
द्विमानुयात् ध्यानार्थीजुहुयाध्वाक्षान्पेरत्नार्थन्नैर्ऋतेध्रुवंकमलेरुत्पलैर्वापिहोमोवस्त्रप्रदोमतः क्षेत्राभिकां
क्षीपललैगुडाभ्यक्तैर्जुहुतेत्सुधीः समर्चयित्वागणपंहरिद्रासैंधवेवा निष्कार्द्रैर्द्विप्रमाणानिसंपिष्यैतानिनि
क्षिपेत् वस्त्रस्तुन्मितगोमूत्रेसहस्त्रेणाभिमंत्रयन् स्नात्वाशुस्नानदिनेविशुद्धांशुकवाससो पापयेन्नोचे
सावंध्यास्तेप्राग्वत्सरात्सुतं उपोष्यसोमग्रहेथवा कपिलाज्यपलंचूर्णंवचायाश्चपलार्द्धकं एतत्सहस्र
संजप्तंसहस्त्रंपिवेत्सुधी अवाप्यमेधांमहतीकवित्वलभतेध्रुवं गोचर्ममात्रेभूतेशमुपलिप्यांशुकास्तृतं
कृत्वात्रस्थापयेत्कुंभंमर्चितंचंदनादिभि तस्योपरिस्थात्कपलाकृतचूर्णशरावकं घृतेनतत्रप्रतिष्ठाप्यस्व
लयेद्विपमन्त्रमं तत्रविघ्नेशमावाह्य पूजयेत्कुसुमादिभि कुमारीवाकुमारंवादीपस्याग्रेनिधायच ज
पेतमंत्रप्रवरमष्टोत्तरसहस्त्रकं ततःपृष्ठाकुमारीवाकुमारोवाशुचीनितत् तन्नोगतेहिसकलंभविते
भूतमेवच वर्त्तमानंमनोरस्यप्रमादंनात्रसंशय इति सारसंग्रहे मंत्रोत्तरमथोवक्ष्येवक्त्रतुंडगणोशितु

यस्यस्मरणमात्रेणसर्वेनश्यंत्युपद्रवा श्रीटीसेनसमायुक्तोयः पूर्वकेसरीयकसयुक्तोधराव्रह्मनेतोवा
लीभ्रगुस्तथा खड्गीशोदीर्घसंयुक्तोवियन्नारायणान्वितं षडक्षरोयमात्मानःसर्वस्वफलप्रद श्रिंदीर्घ
स्कारः तेनयुक्तोयपूर्वेमकारः तेनमेः कस्तुतुरीवोद्यकारःसद्यःऊँकारःतेनशोइतिधराल्कारः
व्रह्मकारः श्रनंतआकार तेनल्काइति वालीयभ्रगुःसकारः खड्गीशवकारः दीर्घकारः तेनस्वा
इति वियद्भकारःनारायणाआकारः तेनहाइतिः तथा भार्गभोमुनिरस्यास्यदनुष्टुप्छंदईरितं वक्त्र
तुंडंगणेशोस्यदेवतादेववंदितः मंत्रवर्णैःषडंगानिसङ्गिःकुर्याद्यथापुरा ध्यानपूजादिकंसर्वंमंत्रोपू
र्ववदाचरेत् प्रयोगःसुगमः तथा रावस्योषपदंप्रोक्तावदेत्स्वदपितानिच सिंदरत्नपदंप्रोक्तादोम
नश्चतनोवदेत् रक्षोहणोपदंतेनोवल्गेतिपदंवदेत् हनोपदंतेसप्रोक्तोमंत्रराजषडक्षरः द्वात्रिंशदस्य
रोमंत्रश्चाथर्वणिकईरितः रायस्पोषइतिस्वरूपस्पदयितानितानिस्वरूपंधियोरत्नस्वरूपंदोमनस्व
रूपंरक्षोहणोस्वरूपं वोस्वरूपंवल्गस्वरूपं हनो षडक्षरश्चथमोक्त तथा ऋष्यादिकंपुराप्रोक्त
ध्यानपूजादिपूर्ववत् प्रथमोक्तषडक्षरवत् तथा जपेदर्कसहस्राणिजुहुयात्तदशांशतः हविषा
घृतसिक्तेनतदंतेनोवयेजुरुं स्वेसिद्धमनुर्मंत्रीसाधयेदिष्टमात्मनः इदंकाम्यं तदपिषडक्षरो

कमिति तथा ङेंतेनतत्पुरुषेणोक्तविग्रहेणनउच्चरेत् वक्रतुंडचतुर्थ्यंतंधीमहीतिनतोवदेत् रत्नोद्दीप्तसमाभा
प्यतदंतेनचप्रचोदयात् गायत्रीयंसमाख्यातावक्रतुंडगणेशितु स्नानकालेसदाजप्यामंत्रिभिःकर्मसिद्धये
उतेनत्पुरुषंतत्पुरुषायेतिसुगममन्यत् सारसंग्रहे उच्छिष्टस्यगणेशस्यविधानमिधीयते हस्तिशब्देन
सुवार्यपिशाचीतिनतोवदेत् लिखेपदंसमुच्चार्यवह्निजायांतनउच्चरेत् नवाक्षरोयमाख्यातउच्छिष्टस्यगणेशितु
वह्निजायास्वाहाग्रन्यत्स्वरूपं तथा ऋषिकंकोलनामास्यविराट्छंदउदाहृतं उच्छिष्टगणाधीदेवःसर्वत्र
पत्रदायक द्वाभ्यांहृदयमाख्यातंत्रिभिःशिरउदाहृतं द्वाभ्यांशिखासमाख्यातावर्मोक्षिभ्यांसमीरितं नमस्ते
नास्त्रमाख्यातंपेवांगविधिरीरितः ध्यानार्चनविनंचमंत्रीपूर्ववदाचरेत् अत्रवक्रतुंडशब्दरणमपिपूर्वमं
त्रोक्तमेवद्रष्टव्यं तेनषडक्षरवक्रतुंडप्रकरवर्णलक्षंजपेन्मंत्रमितुक्तंतदत्रापिलभ्यतेनेनात्रमंत्रस्यनव
लक्षजपःपुरश्चरणमित्यवगम्यतइतिप्रयोगादिकंसुगमं काम्यकर्माणिवक्ष्यामिस्तंभनंद्वेषमोहने मा
रणेचवश्यीकारेसर्वाकर्षणाकर्मणि एतत्सर्वंकरोत्येवसुप्रीतोगणनायकः प्रतिमाकारयेद्धीमान्नवं
काष्ठयीशुभां साध्योत्तरमाणंचगणेशस्यमहात्मनः स्नपयित्वोपजप्येन्मंत्रंकाम्यसिद्धिस्तुतोभवेत्
अष्टम्यांचचतुर्दश्यांकृष्णपक्षेचमंत्रवित् उच्छिष्टोरात्रिमध्येतुजपेन्मंत्रमिमंसुधीं वांछितोवश्यमायातिसा

धकस्पनसंज्ञाय भूर्जपत्रेसमालिख्यसाध्यनामयथाविधि मंत्रेणावेष्टितंकृत्वाजपेन्मंत्रमनन्यधी पादेनाक्रम्यतत्पात्रं
रुठान्कृष्टिरियंमता लिखित्वापूर्ववत्पत्रंपूजयित्वाविधानत साध्यस्मृत्वाजपेन्मंत्रंसर्वलोकंवशंनयेत् धारयेन्म
स्तकेयंत्रंजपेन्मंत्रमनन्यधी राजानंराजपत्निंवाकर्षयेतक्षणान्सुधीः यंत्रमूलमंत्रवेष्टितसाध्यनामगर्भभूर्जपत्रे
तांबूलपत्रपुष्पाणिवस्त्राणाभरणानिच कलमूलादिवस्तूनिसमादायजपेन्मंत्रं एकविंशतिवाराणिदद्यादिष्टाय
यनान्यथा सर्वलोकवरकरप्रयोगोयमुदाहृतः श्रीखराउधूपदानेनराजानंवशमानयेत् समिद्भोनिंबकाष्ठस्यक
टुतैलसमन्वितः काकपक्षसमायुक्तान्कृत्वामंत्रीयथाविधि यथाविधिचितावह्नौ क्षिप्त्वाचपरसेनानांसमुच्चार
पतिक्षणान् उलूककाकयोःपक्षांस्तद्वसारक्तसंयुतान् श्मशानाग्नौनुजुर्कुयाद्विद्वेषःस्निग्धयोक्षणात् शत्रुपा
दरजोयुक्तांचक्रिहस्तमर्दयेद्ध श्मशानभस्मसंयुक्तामुद्वर्तनमुदाहृतं उद्वर्तनमलंशत्रुररीरस्य गृहीपुत्र
लीकुर्यात्सर्वावयवशोभिनां तस्याहृल्लिखेन्नाममूलमंत्रेणावेष्टितं कृत्वाप्राणप्रतिष्ठांतुविधरक्षाछापात्र
के स्थापयित्वाजपेन्मंत्रंसम्यगेकाग्रमानसः म्रियतेरिर्नसंदेहोदेवेनापिसुरक्षितः चितायांदग्धदंपत्योभ
स्मादायय्थाविधि रोचनाकुंकुमाभ्यांचभूर्जेनामसमालिखेत् वेष्टितेमूलमंत्रेणप्राणास्थापनमाचरेत्
साध्यस्मृत्वाजपेन्मंत्रंसम्यगष्टोत्तरंशतं द्विषयोजनयोसम्यक्तेहोभवतिनक्षणात् सारसंग्रहे क्रींक्रींपदं

शि.वे
८१

समुच्चार्यङ्कींङ्कींचपदमुच्चरेत् ठंकारंसम्यमुच्चार्यघेघेसद्यमथोच्चरेत् फट्कारंस्वाहान्तयुक्तंप्रणवाद्योपमीरितः स
कादशाक्षरःसम्यक्मूलमंत्रोगणेशितु ऋष्यादिकंपराघ्रोक्तंध्यानपूजादिकंतथेति तथा एकदंष्ट्रंचतुर्थ्यंतनमदेह
स्तिमुखंततः लंबोदरपदंङेन्तमुष्टिंदधतिपदंततः आत्मनेकुशबीजंवधूंकारंभवनेश्वरी ङींघेघेपदमुच्चार्यस्वाहा
कारंसमुच्चरेत् सप्तविंशतिभिर्वर्णैर्मंत्रःप्रोक्तोगणेशितु तृतीयचतुर्थपदयोर्विसंधिं अन्यत्सुगमं तथा
ऋष्यादिध्यानपूजादि यथापूर्वंसमर्चयेत् यथापूर्वंकृतेऽष्टाक्षरवत् तथा ॐकारंविलिखेदादौनमोभग
वतेपदं एकदंष्ट्रायसंभाष्यहस्तिनेमुखशब्दनः लंबोदरपदंङेंतमुष्टिंदधतिपदंततः महात्मनेपदंप्रोक्तंवदेदं
कुशबीजकं धूंकारमाययायुक्तंङींघेघेचसमुद्धरेत् स्वाहांतोमनुराख्यातंसप्तकंषट्त्रिंशदर्णक उच्यतेत्र राम
त्रिसंधिं ऋष्यादिकंपराघ्रोक्तंषड्बीजैरंगसीरिते ध्यानपूजादिकंसर्वंमंत्रीएवोक्तमाचरेदिति मंत्रोद्धरसुग ८१
म षड्बीजैरिति क्रोंहृदयंवूंशिरङींशिखांकुंकवचंघेनेत्रंघेअस्त्रंअन्यत्सुगमं तथा एजानस्यनयस्तुत्यातु
वीतप्रणानायकं नमामिदेवंसकलार्थदंतंसुवर्णवर्णंभुजगोपवीतं गजाननंमोत्वरमेकदंतंलंबोदरंवारि
भवासनंच केयूरिणंहारकिरीटिजुष्टंचतुर्भुजंपाशवराभयानि स्फोटंवहंतंगणपंत्रिनेत्रंसचामरंस्त्रीपुग
लेनयुक्तं षडक्षरात्मानमलंभूषंमुनिश्वरैर्भार्गवपूर्वकैश्च ससेवितंदेवमनाथकल्पंमनोज्ञंशरणंप

पद्मे भवारण्यदवानलदग्धमानंभक्तस्वकोपेपरिषिंचतेयः गंडस्तनीभोरिनन्यतुल्यंवेदंगरोहंचनमाननीलं शि
वस्यमौलावबलोक्यचंडेस्वशुंडयामुग्धनयास्वकीयं भग्नंविषाणंपरिभाव्यचित्तेश्राकृष्टमिछन्नाराधोवतान्न
पितुर्जयंतदेविकाभागीरथीतन्नकुतूहलेन विहर्तुकामसमहिप्रपुत्रानिवारितःपातुसदागजास्य लवो
दरोदेवकुमारसंघैःक्रीडन्कुमारंजितवान्निजेन करेणाचेन्नोत्पननर्त्तरम्पदेनावलास्योभवतःसपायात् आग
त्यचैहरिर्नाभिपद्मंदर्शीतन्नस्वकरेणतंच उद्धर्तुमिछन्विधिवादुवाकांश्रुत्वासुमोचावतुनोगरोश निरंतरं
सस्तुदानंकपंकेलग्नोसगंजद्भ्रमरावलीच स्वश्रोत्रतालैरपसारयंतंस्मरेद्गजास्यंनिजत्सरोजे विश्वेसमोलिस्थि
तजकुकन्याजलंगृहीत्वानिजपुष्करेण हरंसलीलंपितरंस्वकीयंप्रपूजयन्हस्तिमुखंसपायात् संवेरमास्ये
घुस्रणागरागंसिंदूरपरागुरुणाकांतगंडं ऊर्ध्वदनालिप्तकरंगणेशं ध्यायेत्स्वचित्तेसकलेष्टदंतं समीक्ष्यमा
नुनिजपुष्करेणजलंसमादायकुचौस्वमानः प्रक्षालयासवडास्वचीनोस्वार्थंमुदेसौकलभाननोस्तु तेवाग
नागंश्रिप्रभावमाप्तंकपिसत्कारणोधरित्र्यो वक्रारमाद्यंनिगमादिकानोलोकैकवंद्यंप्रणमामिवैद्यं प्रण
मामिविघ्नं आलिंगितंचारुरुचामगाक्ष्यासंभोगलोलंमदीवकूलंगं विद्योघविध्वंसनसक्तमेकंनमामिकांतंद्वि
रदाननंतं हेरंवडंबद्युविकोटिकांत पंचाननैरप्यविलंवितांसः मुनीन्सुरान्भक्तजनांश्चसर्वान्संपालयन्पातु

सदागजास्यः द्वैपायनवासमुनेश्चयेणास्वदंतकोशानिविलिखित्वा दत्तेपुराणेशिभुमिंद्रौलेखपोभिरुग्नेमन
सास्मरामि क्रीडाप्रवृत्तेजलधाविधास्येवेलांजलेलंघयतिप्रवित्ता विचिंत्यकल्पद्रुसुरासकानंविघ्नेश्वरंवाग्मिर
क्षुवंति वाचांनिमित्तेसुनिमित्तमाद्यंपत्तेषुकोकाक्षपदंसुनीनां सर्वैस्ववेद्यंनवतस्वंद्यःस्यात्तेपरंरूपमसोसपा
यात् इमांस्तुतियःपठतीहभक्त्यासमाहितघ्नांतरतीवदुर्गः संसेव्यतेचंद्रिकयामितांतेदारिद्र्यसमोहविहीनस्वइ
ति सुंदरार्यशिष्येणश्रीनिवासेनधीमता चंद्रिकायांपुराणीतायांसूनविंशःप्रकाशकः इतिश्री
सुंदरार्य्यचरणारविंदद्वंद्वांतेवासिनाश्रीनिवासभट्टेनविरचितायांश्रीश्रीश्रीशिवार्चनचंद्रिकायांसकोन
विंशःप्रकाशः १९ अथशक्तिमंत्राउद्धीयंते तत्रादौसकलमाद्यमानभूतायाःश्रीविद्याका
यविधानमभिधीयते तत्रश्रीदक्षिणामूर्त्तिसंहितायां अथवक्ष्येमहेशानिमातृकांलोकमातरं अकारादि
क्षकारांतवर्णावयवदेवतामिति अकारादिति अकारःआदिःक्षकारःअंतेस्थितोवर्णाःअवयवाः अ
गानियस्याःसातथा तेनैकपंक्तावशद्वर्णसमुदायोमंत्रस्तस्यदेवतामातृकेत्युच्यते तांवक्ष्यइति तेनमंत्ररूपे
वर्णसमुदायेप्रत्यक्षरमनुस्वारहीनेप्रतीयतेविंदुयुक्ताक्षराणीति ज्ञानार्णवादौन्यासस्वविंदुयोगाभिधा
नादिति तद्विधानमाहश्रीसारसंग्रहे अथसम्पञ्चात्मकायाविधानमभिधीयते अशेषदुःखसमनंस

मन्त्रज्ञानदीपने प्रोक्तोवल्लामुनिछंदोगायत्रीदेवतामता ससस्त्रीसर्वदेववंदितानिंदितप्रभाः दक्षिनामूर्त्रिसं
हितायां हलोबीजानिशक्तयः स्वरास्तुपरमेशानिजानव्यक्तिस्तु कीलकमिति अनिर्वाच्यानांहलांस्वरसंयोगेन
सुवाच्यत्वंव्यक्तिस्तत्कीलकमित्यर्थं उक्तंचतत्रैव अनिर्वाच्याहलावर्गाशक्तयाव्यक्ताभवंतिहीतिशक्तयः स्वरा सि
द्धसारश्वतनंत्रे दक्षहस्तनलेषष्ठकरभेगुष्ठकादिषु कनिष्ठांतासुवामेचकनिष्ठानितलावधि स्वरान्योड्शदे
वीशिकेवलान्विन्यसेत्प्रिये विंदुयुक्तान्विलोमेनवामहस्तनलान्प्रिये दक्षहस्तनलांतंतुन्यसेत्संसारईरित
दक्षहस्तनलाद्देविवामहस्तनलावधि न्यसेन्विसर्गसंयुक्तामहिरेआप्रकीर्त्तिना वामहस्तकनिष्ठादितन्नला
वधिविन्यसेत् विंदुसर्गयुतानष्टौलकारादीन्स्वरान्पुनः दक्षहस्तनलादेवितत्कनिष्ठावधिप्रिये अकारादि
क्षकारांतास्थिनिन्यासउदाहृत वामहस्तकनिष्ठादिपंचस्वंगुलिषु क्रमात् नकारादिशकारांतान्पर्वस्वे
कशोन्यसेत् अंगुष्ठादिकनिष्ठांतास्वंगुलीषुतथान्यसेत् अंगुष्ठादिष्वंगुलीषुव्यापकत्वेनसुंदरि करस्यु
र्द्विविधायेत्थंमातृकारौमहेश्वरी षडंगानिन्यसेत्पश्चाद्वक्ष्यमाणेनवर्त्मना सारसंग्रहे ननश्चास्याषडं
गानिविन्यसेद्देशिकोत्तमः अनामध्येकवर्गस्यादिमंमध्येवर्वर्गकं उर्ध्वमध्येटवर्गस्याद्देमेमध्येनवर्गकं
ऊर्ध्वभौसमध्येपवर्गस्यादनुस्वारविसर्गयोः यशावर्गौसलक्षौस्तोत्रांतियुक्तानिमान्यसेत् वेदाङ्गैंकितले

रवरांत्रिनयनोपवाहदरोर्ध्वक्रमात् व्याघ्रांगंशरदिंदुकुंडरुचिरोवक्षोजभारान्वितां दाने वाक्षवटीसुधारसलसत्कुं
भंशुभंपुस्तकंविभ्राणांकरपंकजैर्भगवतिंपद्मासनस्थांस्मरेत् दक्षाधःकरादिवामाधःकरांतमायुधध्यानं दा
वरं अत्रकेचिच्चिंतामक्षवटीसुधाकुंभमितिप्रयोगसारवचनाच्चिंताज्ञानमुद्रानेनवरेनास्तीतिवदंति
वस्तुतस्तु मुक्तामाणिक्यरागगोमक्षस्रक्कुंभशोभितां चिंतालिखितपुस्तकाक्षमालासमग्रवरदायिनीं इतिदक्षि
णामूर्त्तिसंहितावचनात् मुक्ताव्रजस्फुरद्भूयाज्जपमालांकमंडलुं पुस्तकंवरदानेवेतिज्ञानार्णववचनाच्च
पूर्वोक्तपक्षसमीचीनःबहूनत्रसंमतत्वात् चिंतालिखितपुस्तकं कमंडलुःकुंभजलाधारसामान्यात्
मंत्रंतत्रप्रकाशे आदावभ्यंतरेन्यस्यषडाधारेषुमंत्रवित् अकारादिक्षकारांतंततोदेहेवहिर्न्यसेत् तत्प्रका
रमाहदक्षिणामूर्त्तिसंहितायांकलापत्रांतुजेकंठेस्वरान्संम्यक्प्रविन्यसेत् हृद्यर्कपर्णेनवर्णान्नाभौद
शदलेन्यसेत् दशवर्णलिंगमूलेषट्दलेषट्तथेश्वरी चतुर्दलेतथाधारेचतुर्वर्णांस्ततोन्यसेत् भ्रूमध्ये
द्विदलेहक्षाविन्यसेन्मंत्रकोन्यसेत् इति नवार्णानूद्धादशवर्णान्न्यासप्रकारस्तुत्रागेवनित्यपूजाप्रयोगे
दर्शितं सारसंग्रहे मस्तकेमुखवृद्वेचनेत्रकर्णेषुविन्यसेत् नासागंडोष्ठदंष्ट्रेषुतमूर्द्धास्येषुविन्यसेत्
पाणिपादयुगस्यापिसंध्यग्रेषुन्यसेत्क्रमा पार्श्वयोःपृष्ठसन्नाभिजठरेषुप्रविन्यसेत् हृद्दोर्मूलकक्षघ

सर्वोर्ध्वलेषु हृदादिच करयुगलेचैवजठराननयोर्नसेत् योमांतसौरसनयायुतकर्णिकांतत्किंजल्कग
स्वरयुगंप्रविलिख्यपत्रे वर्गाष्टकंतदनुभूमिपुरेणावीतमासमुवाक्षरयुताग्निपुटांतयुक्तं अस्मिन्पीठेजयेद्दिं
नवशक्तिसमन्विते मेधाप्रज्ञाप्रभाविद्याधीर्धृतिस्मृतिवुद्धयः विद्येश्वरीनिगदिताभारत्याःपीठश्चठश्चाक्र
य सिद्धसारस्वते वीजेचसर्वसंकेतेकमलासनमुच्चरेत् उंनेनमःपदवूयादयंपीठमनुर्मत वीजेयंत्रमध्य
स्थं सारसंग्रहे अंगानिसंयजेदादौस्वरैरंतनतोर्चयेत् अष्टवर्गास्ततोभ्यर्च्यनष्ठक्षीरवीजकमात् कुंडा
लासप्तविद्यायुस्करयुग्मातलेष्विमा व्यापिनीपालिनीयुक्तापावनीकेदिनीनतः धारिणीमालिनीषष्ठी
हंसिनीसोनिनीतथा नतःसंपूजयेन्मंत्रीब्राह्म्याद्यास्तदनंतरं लोकपालांस्तदस्त्राणिप्रयजेत्क्रमतःसुधी
रिति अथप्रयोगोलिख्यते तत्रतावत्स्नानरुत्यानादिमात्कात्यासांतेयोगपीठन्यासंश्चात्मपूजांतेकृत्वा
स्वपुरतःस्वर्णादिपट्टेकुंकुमादिभिःसकेरदलदलार्ग्नेपरिवेषयुक्तंचतुर्द्वारयुक्तंचतुरस्रंयवेष्टितम्न
ष्टदलकमलेकृत्वातत्कर्णिकामध्येसकारौकारयुक्तंरकारंविलिख्यतत्केशरेष्वायादिषादिक्षिरोव
र्णद्विकमेणासविंदुशोडशस्वरान्मध्यस्थवीजानिसरवान्विलिख्यदलेषु कवटपयशलाख्यानष्टव
र्गांस्तथैवलिख्य चतुरस्रान्तरेचतुर्दिक्षुसविंदुवकारंतत्कोषुसविंदुठकारंवलिखेदितिपूजायंत्रंनिर्मा

यश्रीपरार्णादिपीठेसंस्थाप्यतत्रमूलमंत्रेणप्रव्यांजलिन्यस्यार्घोदकेनप्रोक्ष्यतत्रप्राग्वन्मंडूकादिपरतत्वांतंपीठपूजां
वियाष्टदलकेसरेषुस्वाग्रादिप्रादक्षिण्येन ॐमेंवायैनमः सर्वप्रज्ञायैपुष्ट्यै·स्मृत्यै·मेधायै·विद्यैश्वर्यैहृीमधांते
संपूज्यमंत्रमध्यस्थबीजमुच्चार्यसर्वशक्तिकमलासनायनमः इतिसमस्तपीठंसंपूज्यतत्रप्राग्वन्मूलेनमूर्ति
परिकल्प्यावाहनादिप्रव्याप्तैरुपचारैःप्राग्वत्संपूज्याष्टदलकेसरेषुआग्नेयकोणे ॐकं पओंहृदयायनमः
ईशानेइचं पईशिरसेनमः नैऋत्येउंटं पउंशिखायैनमः वायव्येएतं पऐंकवचायनमः देव्याग्रेॐपं पऔं
नेत्रायनमः देव्याग्रादिवनदिक्षुअस्त्रायं १० स्त्रंअस्त्रायनमः इतिषडंगानिसंपूज्याष्टदलकेशरेष्वेषदेव
ग्रादिप्रादक्षिण्येॐअं आंनमः ॐइं ईंनमः इत्यादिप्राग्लिखितस्वरहंक्षाष्टकंसंपूज्याष्टदलेषुदेव्यग्रद
लमारभ्यॐकं पनमः इत्यादिपूर्वलिखितवर्गाष्टकंसंपूजयेत्तदनेषुवर्गाष्टकेषुॐव्यापिन्यैनमः सर्वंपालि
न्यै० क्लींदिन्यै० धारिण्यै० मालिन्यै० दंसिन्यै० हुंशक्तिन्यैनमः इतिदेव्यग्रादिप्रादक्षिण्येनसंपूज्याष्टद
लाग्रेषु· ॐआंब्राह्म्यैनमः सर्वंईमाहेश्वर्यैऊंकौमार्यै० ऋंवैष्णव्यै० लृंवाराह्यै· लौंवांडायै· अमरा ल
क्ष्म्यै इतिप्रादक्षिण्येनसंपूज्यचतुरस्रांतरालषीथीद्वयेषष्ठमवीथ्यांगणेशैकाक्षरप्रकरणोक्तप्रकारेणक्षेत्रपा
रेणाद्यान्संपूज्यअथवा ॐलंइंद्रायनमः ॐरंअग्नये०सर्वंतेयमाय०क्षंनिऋतये०वंवरुणाय०

यंवायवे० सेसोमाय० ईंईशानाय० ईंऽईशानयोर्हृंमध्येब्रह्मणेनिऋतिवरुणायोर्मध्येऽनंतायहृदिवीरेभ्यः
द्वितीयवीर्यांऽऔंवज्रायसर्वशत्रुक्षयंकरायखड्गायपाशायअंकुशायगदायैत्रिशूलायपद्मायचक्रायहृदिसर्व
ज्यमूलमुच्चार्यसांगायैपरिवारायै श्रीमानुकासरस्वत्यैनमः इतिविष्वंजलिनासंपूज्यधूपदीपादिप्राग्वत्सर्वस
मापयेदिति तथा सर्वंकुर्यान्मासलक्षंजपेत्पक्षंचमंत्रवित् तदशांशेनजुहुयान्मधुरत्रयलोहितैः तैलैर्गुग्गुलै
र्पलादितनःकुर्यात्समाहित एतन्न्यासजपरुपलक्षत्रयात्मकंपुरश्चरणंतदशांशहोमादिकंचसिद्धं एतत्कृत
युगपरंकलावेनत्रेतायांद्वापरेकलौचतुर्गुणंकार्यमिति सर्वसिद्धेमनौमंत्रीप्रयोगानिजवांछितान् साधयेत्सर्वसिद्धा
र्थंगुर्वनुज्ञापुरस्सरं स्वर्णरूप्यतथाताम्रंवर्गशोदशादिक्रमेण एतैस्तुरचितेसम्यक्चक्रंसर्वकामदं गर्वःपंचविंशति
दिग्दशकृत्वकंअंगुलीयकं अष्टोत्तरसहस्रंतुजपित्वाजुहुयात्तथा हस्तेनतत्समादायसिक्तेनपानसन्निधा
अभिषेकंप्रकुर्वीत घृतेविन्यस्यमुद्रिकां मातृकांपूजयेत्तत्रसांगांसावरणांसुधः अभिक्रायशिष्यायमंत्रा
तोचिंतयेद्गुरु मुद्राधारीग्रहक्षुद्रसायमस्तगंसयैः विमुक्तसुविरंजीवेत्प्रधानेनिरतोभवेत् अस्यार्थ
पंचविंशतिभागैःसुवर्णैःषोडशभागैःरूप्यैर्दशभागैस्तामैः श्रेष्ठथंगुलायकत्रयंकारयित्वापूर्वोक्तविधि
नाकुंडादावग्निसंस्थाप्यमातृकाविद्यया घृतैरष्टोत्तरसहस्रंमुद्रिकायांप्रत्याकुतिकुनशोषंसंपाययन्नुत्वा

प्राप्तुक्तविधिनाकुंभेसंस्थाप्यतमिन्कुंभेसंपातसिक्तोमुद्रिकांनिक्षिप्यपीठपूजांपुरस्सरंतत्रमातृकासरस्वतीमा
वाहयेत्सांगोसावरणांसंपूज्यतेनजलेनाभिषिक्तायतांमुद्रांदद्यात् सोपिविज्ञाभिर्गुरुंसंपूज्यतांमुद्रांधारयेत् उक्तफलभा
भवति प्रधनैसंयामे अत्रत्रयंपिधानुयेतांमुद्रांकारयेदित्येवोक्तंतथातत्रत्रयस्यपृथङ्मुद्राकरणानदेवीकरणा
दिकंचतेज्ञानरादवगंतव्यं उक्तंचमंत्रतंत्रप्रकाशे सोमसूर्याग्निरूपासुवर्णालोहत्रयंतथा रूप्यसिंदुःस्यतोहेन
सूर्यजामंडूनाज्ञानः लोहभागाःसमुद्दिष्टाःस्वराघ्नक्षरसंख्यया तैलेहैःकारयेन्मुद्रामसंकलिनसंगतां साग्रं
सहस्रंसंजप्यहुत्वानोजुहुयाततः तस्यांसंपातयेन्मंत्रीसर्पिषापूर्वसंख्यया इत्यादि तथासारसंग्रहे नोयंपि
वेद्विनादेयः त्रिवारंजप्तमेनया वत्सराज्ञायतेसम्यक्तमःकोपिकविलभाक् अस्यार्थः प्राप्तसंध्यावंदनानंतरं
जलकेनजलमादायतस्मध्येवक्ष्यमाणमातृकात्रयंविभाव्याकारादिक्षकारांतमातृकांत्रिःसंजप्यतज्जलमभितंभा
वयन्मूलाधाराज्जिह्वाग्रांतंसारस्वतोनादिडीपद्मिनीवाकारोध्यायंस्तस्योमधियांपिवेत् एवंप्रतिदिनंकुर्वतश्च
तुर्विधंपांडित्यंस्वात्मज्ञानंचभवतीतिपरमरहस्यार्थः ब्राह्मीरसेनवचयापयसापाचयेच्छुनं भौमधन्यसम
भागंमाघ्रं अयुसप्तमनाभक्षितंकविनाप्रदं अक्षरौषधिसंपक्वपयसापूजयेच्छनं पयसाजलेन सप्तत्र
जप्त्रेननतः साध्येसिचेत्सुमंत्रवित् सस्यान्मेधांदिशकीर्त्तिंदीर्घायुकविनायुतः वंध्याचलभनेपुत्रंनानागुणा

गणालिखिते अक्षरौषधयः प्रागेवपरमेश्वरोक्ता तत्रराजे वृत्तत्रयावृतेचाष्टपत्रमब्जमहीपुरं विधायविलिखेन्नाथेहं
सहजनशक्तिकं कूटंस्वरान्केसरेषुवर्गान्पत्रेषुचालिखेत् पंचपंचाक्षरोपेतान्दलांतर्दिग्विदिक्षुच स्वरेष्वनुस्व
निपंचान्यानितुपंचवै सेबजनाद्बीजनत्वभेदतोभूद्विरन्वय सवातानिधराम्बुनशक्तिस्तंपंचकंभवेदिति हंसोह
कारःहन्सकारःवनमोकारःशक्तिर्विसर्गः पावःउकारः भेवकारःयानभकारः वह्निरिकारः धराउकारः स्वः
अनुस्वारः शक्तिर्विसर्गः अथैतद्यंत्रस्वनाप्रकारं तत्रप्रागुक्तंपूजाचक्रंविधायतत्रप्राग्वदेवमध्यस्थकूटादिसक
लवर्णान्विलिख्यषट्सप्तमाष्टदलेषुषट्यलवक्षसप्तमेवसहलक्षहनिवर्गद्वयंविलिख्याष्टमेअईउॐॐः इति
पंचाक्षरान्चतुरस्रेपिप्राग्वदेववकारउकारौलिखेत् अत्रवकारउकारलेखनंत्वष्टदिक्ष्वपिसविंदुकंवर्णद्वयंलि
खनीयमितिमनोरमाकारमंतं तथा स्तद्यंत्रस्यमध्यस्थेनामकृत्वाप्रयोजयेत् प्रानर्मूर्द्धिशिरोविंदुबिंबस्थ
सर्वसंपदे अभिषेकाद्यधारणान्पूजनाद्योहकल्पिते स्यापद्मदेशादौयंत्रेसर्वार्थसिद्धिदं स्तद्यंत्रस्यमध्य
स्थाःदेवतासकलाअपि संनिधिफलदानेचसाधकानांविनत्वन इति अत्रपूर्वकस्यार्यमर्थः उक्तःकालेवस्त्र
रत्नस्थसहस्रदलकमलमध्यगतवदमंदलमध्येत्रोक्तयंत्रेस्वाभिष्टसाध्यनामगर्भंभावयेत्तेननत्रत्फलप्राप्ति
र्भवति अथभूमावेतद्यंत्रंसिंदूरादिनोत्कीर्यतत्रप्रागुक्तविधिनाकुंभंसंस्थापयौषधिस्कांथजलेनापूर्वतत्र

देवीसंपूज्याभिषेकतः स्वाभिमतफलप्राप्तिर्भवति यद्वाभूर्जादावालिख्य यथाविधि धारणात्स्वर्णादिकल्पितेयंप्रागुक्तविधि
नादेव्याः पूजनात्तामूर्दौकल्पितस्यगट्टादौयथाविधिभूम्पंतस्थापनाच्चस्वाभिमतफलसिद्धिर्भवतीति द्वितीयश्लोकस्या
यमर्थः तत्रसकलदेवतानामकृतनिष्कासुवर्णारजतताम्रान्यतमेनकृतेपट्टेयंत्रमुत्कीर्यमध्येतद्देवतानामपूर्वकसन्नि
धेर्हितिविलिख्यप्राणप्रतिष्ठांकृत्वातत्रदेवीयथोक्तविधिनासमभ्यर्च्यमातृकयालमात्रेणघंटेस्थापयित्वातत्रवि
स्वर्णात्मासुपूजितनत्वंकंपथमंभूम्पंतःसंस्थाप्यतदुपरिनिजवांछितदेवतांत्रंयथाविधिस्थापयेत् स्वकृतेन
स्यादेवतयाःसांनिध्यंसंविशेषेभवतिस्थापियतुश्चसकलभीप्सितफलंभवतीति अथैतन्मातृकायायेयन्यासभे
दास्तेसर्वेषागेवनित्यपूजाप्रकरणेसप्रमाणाप्रदर्शिताः तेषामपिपूजापासनादिकंसर्वंप्रोक्तविधिनैवविधेयं अ
थप्रपंचयागेयोविशेषःसलिख्यते तत्रादौमंत्रनिरुक्तिं श्रीसारसंग्रहे अकादिवर्णानांत्रःप्रथमोन्नमनुर्मतः
शांतोनमश्चहंकाराद्योद्वितीयोमंत्रईष्यते तृतीयोपिसमाख्यातोहंकाराकारबिंदुभिः सकाराकारसर्गैश्चेंद्रियषट्
कात्मकोभवेत् चतुर्थोपिससौकारहंकाराकारबिंदुभि आत्मांतःकरणात्मायंपंचवर्णोमहामनुः पंचमोपिसक
रश्चचकाराकारकौतनः हंकाराकारकोचाथपंचवर्णात्मकोभवेत् इति अस्यार्थं प्रत्येकंपंचमंत्राणामवय
वनिरूपणंकरोति अकारादिरिति अकारोकारमकारबिंदुनादशक्तिशांताख्यसप्तभेदात्मकःप्रणव प्रथमंमं

त्रैस्त्यर्थः ह्कारःरेफईकारविंदुनादशक्तिशांतात्मकंभुवनेश्वरीबीजंद्वितीयमंत्रः ह्कारविंदुसकाराकासर्वोस्तृतीयमंत्रः सकारौकारह्कारविंदुभिःश्चतुर्थः सकारवकाराकारह्काराात्मकःपंचमःशांत तथा व्रुलत्वयोगाद्व्रुल्लाव्रमुनित्वेननिगद्यते ज्येष्ठार्थवाचकंश्रोक्तंपरमार्थंपंडितैः गायंतंत्रायतेयस्माद्गायत्रंछंदउच्यतः यस्मादनिशयःक्वापिनेजसोनैवविद्यते परंयदेनश्लोकंपरंज्योतिश्चदेवताः अस्यार्थः ऋष्यादिशब्दनिरूक्तिमाह तद्दृत्वादितिवेदांतादिषुविचारितेषुयदादित्याज्योतिस्तुपन्सर्वस्मादनिशापिचित्रक्षरंज्योतिप्रतीयतेनज्योतिर्वनेति तथा स्वर्गार्थंस्वेतिशब्दोयमात्मार्थेयथाभवेत् ह्राक्कानार्थोपिगत्यर्थःसर्वनोभावनक्षतनः स्वर्गात्मनोस्वरूपंयास्वाप्रास्तेजःपरंपराःस्वाहाकारेणासारव्यानाकुतेयस्यांसमीरितं तेजोरूपंतुयद्यात्रेस्तच्छब्देनतदुच्यते अहंशब्देनचात्मापिद्वयोरैक्यंनतोभवेत् सोहंमंत्रोविधानेनहंकारोहंवदेन्नतः सहत्पनेनविद्युपंसर्वास्यावभासकं नित्यंआत्रंचनिर्लेपंतमंत्रोवदेन्नतः चराचरस्यजगतःसारभूतंगुणात्मकं जनकंसर्वभूतानांमायाविजेनचोच्यते अकारश्चैर्मकारोनेहिभिर्भेदैर्गुणात्मकै भावयेन्नानुयःकुर्यान्नरणाबार्थसऽच्यते ह्रूंचानुर्हरणार्थःस्यादनिशंमंत्रिणास्तुयत् संहरेनमहःश्लोकंवरौहरिहरैर्ध्रुवं स्वर्गार्थइत्यादिश्लोकामयमर्थः तत्रस्वाहाइतिपदत्रयमस्तित्रत्रस्वशब्दःस्वर्गवाचकःआत्मवाचकश्चआहत्यक्षरंश्रातनेत्यस्मिन्नर्थेआभिःविधौविधौचभवतिहाहत्यक्षरंआक्काने ओनौचवर्त्तने तेना

त्रस्वसमीपादारभ्यस्वर्गाधिकंव्याप्तासर्वदेवगणान्हविर्भागार्थमाकृष्यानयतियस्मादुनेवशमीरितंस्पनेजः परंपरास्वाहाकारेणोक्तइत्यर्थं तेजोरूपमिति सर्वतोव्याप्तंपरमानंदस्वभावतयोत्कृष्टलक्षणंज्योतिर्जगत्कारणंसोहंमंत्रेणोक्तइत्यर्थः सुगमन्यत् अथप्रपंचयागस्यप्रभावमाहसारसंग्रहे प्रपंचयागमंत्रोयंप्रपंचस्यादिकारणं प्रपंचयागमाख्यातोन्यासोयेनत्रयःकृतः अंगेरौज्वलनेऽब्धौहोमोत्रद्विविधोमतः अकारादीक्षुविरव्यातावात्मज्ञानेक्रियात्मकः प्रत्येकेक्रियसंग्रासंजगद्व्याप्तमनसुतै परात्परतरंलोकेज्योतिरैशनयत्रवेत् तस्मिन्ब्रह्मज्ञानलेहोमोब्रह्मत्रेमंत्रिभिस्तुयः कृतेज्योतिर्मयैःसम्यक्मनुभिस्तंप्रवक्ष्यते ब्रह्मात्मकहविर्ह्यस्तद्विदोब्रह्मणोपरं वर्णानांभेदतोभिन्नमित्थंशिथिलतांगते शरीरंचर्मसन्नद्धंसोणितामिषसंवृतं मेदोमज्जास्थियुक्तंगन्धरत्नेनसंमतं ब्रह्मज्ञानेमहास्वस्थेसर्वव्याप्तेनिरंजने योहुतेतिकृतीमंत्रीस्वात्मामहत्सानिधिं अग्नेयमंत्रसंज्ञायेध्यानेपूजनिकर्मणि अधिकारोसस्यवस्यान्नेनरःफलभाजनं केवलेपिचविद्वंतत्कलादिःकेशवांतक श्रीकंठाद्यैश्चसंयुक्तोमायाबीजसमन्वितः लक्ष्म्याद्यःकामबीजाद्योबीजत्रययुतोपिच प्रपंचयागसंयुक्तापद्मन्यासासमीरिता वांछितार्थप्रदासर्वेसर्वमंत्रेषुकल्पिताः एतेषुश्रेष्ठमाख्यानप्रपंचाक्रययागकः ज्ञानदःपुष्टिदश्चाथसर्वसंपत्करस्तथा विशेषतोग्रहक्षुद्रप्रपंचाज्ञाननाशकृत् इति तथा प्रपंचयागमंत्रेणयथाहोमोविधीयते य

यऽअैस्तथातानियत्नयत्नसम्पन्नेबुधैः एतत्सर्वं विधानेनकथयामियथातथ ऽऊँनैवषट्कारेणगणपत्यवसानकं आज्येन
कुर्यान्मंत्रीनहदेकाकुनिंकुनेत् प्रपंचयागमंत्रेणाष्टनैनैवततःपरं: वटोदुंवरसंभूताःपर्यग्राःपिप्पलस्यच पर्णदी
र्घाःसमिद्धस्तिलसिद्धार्थहविराज्यानिचक्रमात् एतऽव्याष्टकंप्रोक्तं कुनेदेनमंत्रवित् दशायुतेविधानेननदर्धम
थवानुयः यथाभिलषितानत्रभोगान्मुक्त्वासुखंहिसः देहांतेमुक्तिमाप्नोतिपुनर्भिप्रार्थितोननः चोरशत्रुग्रहव्याधि
सर्परक्षसदोषनुत् चतुश्शतंनदर्धंवानरुद्रंवकुनेमनं तत्रदोषानुसारेणहोमसंख्याप्रवर्द्धयेत् रविसंख्यसहस्रा
णिकुनेऽव्याष्टकंनयः एतद्विगुणतश्चाथचतुर्गुणातस्ववा भूतावेशग्रहावेशजूर्ज्वरादीन्सविनाशयेत् शास्त्रो
क्तक्रमभागेनजपपूजादिकृत्नुयः स्मृतिभ्रंशोभवेत्तस्यहोमऽव्याष्टकेनसः सहस्रसंख्याकुर्यात्स्वप्नोभवतिन
क्षणात् प्रत्येकंद्विसहस्रंयोकुनेऽव्याष्टकेनतु अपस्मारंस्मृतिभ्रंशंशापदोषंसनाशयेत् ऽव्याष्टकंत्रिमध्वंक्त
लक्षमानेकुनेनुयः प्रादुर्भूतेनमहतासैश्वर्येणातत्क्षणात् देवेऽस्यमहालक्ष्मीःस्थिरारुक्षतराभवेत् लक्षं
लक्षार्द्धकंवाथमधुरत्रयलोलितं ऽव्याष्टकंकुनेद्योवैवत्सरत्रयमध्यतः त्रैलोक्यंसकलंतस्यवशेतिष्ठतिनान्यथा व
श्यादिसाधनेप्रोक्तं कुनेऽव्याष्टकेनयत् ज्ञात्वृद्धादिकंहोमेज्ञानीयात्कार्यगौरवात् सुश्लैस्तिलैस्तुलक्षंयोहोमं
कुर्याद्यथाविधि महापापानिनस्यासुप्रलयंनानिनान्यथा लक्षंकमलहोमेनमहालक्ष्मीप्रजाग्रते हविषापु

क्षिदोहोमोघृतहोमोयश्चस्करः मालतीपुष्पहोमोपिसर्ववश्यप्रदोभवेत् सामुद्रलवणंकृत्वातथावश्यंप्रसाधयेत्
अथशालिमुद्गौतंडुलान्सुष्ठुचर्वायेत् मकरत्रयसंयुक्तचूर्णेनैवसाधका साध्यप्रतिकृतिकुर्यात्तेन्यसंपूज्य
तांस्पृशन् प्राणास्थापनमंत्रंजपेत्साष्टशतेनतः विभज्यजुहुयान्मंत्रीतोन्यासक्रमतोनिधि सप्तरात्रंप्रकुर्वाणो
नरंवलियमेवचा क्षीकरोतिकृष्टिनात्रकार्यविचारणा सामुद्रलवणस्यापिपुत्रजीवफलंमीश्रं वर्णोमधि
विपद्धेणपंचगव्येनपूरिते चूल्लोसंस्थापितेधस्ताद्वह्निंकृत्वेप्रदीपयेत् प्राङ्मुखेनतस्मिन्यज्ञाग्नौजुहुया
द्घृते अष्टोत्तरशतंमंत्रीभसितेपतितेवयन् तावत्संख्यंचसंजप्यगृह्णीयात्सर्वसिद्धिदं भक्षणागात्रलेपाच्चतिल
कत्रियायतथा मस्तकेधारणात्सद्यसर्वेनरंत्युपडवाः भूतप्रेतपिशाचादिविग्रहरोगाद्विनाशने सर्ववश्यकरंस
सोश्रीसाभाग्यजयप्रदं सहस्रसंख्यकेहोमेनदानीगुरवेवुधः फलंपलाद्रकंवापिदद्याद्वैम्बोवरस्यतु कल्पवृ
क्षाद्येथादेवालभंतेवांछितफलं प्रपंचयागतोप्येवंसाधकोभीष्टमश्नुते अथैवंमात्रकाविद्योपासकानामविद्यो
पासकानांचन्यप्राणाग्निहोत्रविधिंलिख्यते तत्रश्रीसारसंग्रहे प्राणाग्निहोत्रंवक्ष्यामिसर्वसिद्धिप्रदायकं
हितार्थसर्वलोकानांमंत्रीणांचविशेषतः वृतपद्मासनपूर्वंसरलोगसुभासनेः उपविष्टःप्रसन्नात्माप्राङ्मुख
स्थिरमासन भुवनेश्रीहकारेणासत्यरूपेणालोछिते मध्येयस्यतदीयेनमायाक्षिरजसावृते रेफेणानलसंयु

वेष्टितेचत्रिकोणके पूर्वराक्षसवाग्यश्रीमूलाधारेविचिंतयेत् मध्येप्राग्वोप्रतीच्यांचकौवेर्यांदक्षिणेतथा नमि
त्रेवसमेपंचस्मरेत्कुंडानिमंत्रवित् सर्वदाज्वलदग्नीनिस्वीयकार्यप्रसिद्धये आवसथ्यंचसभ्यंचतथाहवनीय
कं आन्वाहार्यंपुनःप्रोक्ताहर्पत्यंभवत्यपि मध्यादिक्रमनस्त्वेवंनामतोमुनिचैवहि प्रभाजालनिधानाद्धि ज्ञा
नरूपान्निरंजनात् मूलप्रकृतिरूपोश्चकल्पादित्यान्निरंतरात् षडंशेनास्थितान्सर्ववर्णहेतोःपरात्मनः
निर्गतोमानकामेत्रीसुधान्निःस्यंदरूपिणी तिलोक्तमङ्गिनामेकैकाक्षरतोधिया होमयेत्रेषुकुंडेषुज्वलद्
ग्निषुदेशिकः स्युष्टुमारकनप्रख्याःक्षादयःपंचवर्णकाः पंचयज्ञाभवत्रीहुगोमेदाभाश्चशादिका नीलवर्ण
श्चमाद्यास्तुर्त्रीघाविद्रुमसन्निभाः णादयोवज्रसंकाशास्तावंतःपरिकीर्तिताः पुष्परागनिभश्चांताःकांता
वैडूर्यवर्णकाः नववर्णाधियाप्येतान्नानामधिदेवताः होममेवविधानेनकुर्युयेनुदिनेषुच पंचाशत्संख्यया
नेसुसंमताभवनत्रये स्वर्णवस्त्रादिकैराद्याभागवंतःसुखोदयायेवर्णायत्रकूर्येतेतानर्हवक्तिसोप्रतेसंख
र्त्रैकंचतत्रेपंचवर्णान्विकासेथा शोडशास्वरजिंटीशाशार्वीश्चतनःपरं दशैतानविधिवत्कुंडेआवसथ्या
ख्येजुनेत् श्रीवालिसुरभ्येचवर्णानांचतुरीयका मूलकंचहरारव्यंचाप्यमरेशोडशापमून् सम्यारब्धेजु
ह्यात्कुंडेमंत्रवित्पनंतरं नकुलीशंचतत्रेवर्णानांचतृतीयकान् सप्तानेस्थारुद्रकंचापिवामनेत्रेव

श्रीक्रमान् संजुहोतुयथान्यायंकुंडेआहवनीयके मसप्तमद्वनीयौचवर्गाणांचद्वितीयकान् भौतिकार्णानिथीशाख्यो
सूक्ष्मयज्ञमनेनरं अन्वाहार्याभिधेकुंडेवर्णानेन्यूनेक्रमान् वायुबीजनायुंचवर्गाद्यान्यंचपादिकान् अधरेवह्निगो
वापिनारायणामिमानदृश गार्हपत्याभिदेकुंडेद्वनेमंत्रीसमाहितः वर्णाहोमक्रमेनैनंयथावत्परिकीर्तितः आ
काशेनशवजातंतुमंत्रवित् आवहाथाभिधेकुंडेजुहुयात्तदनंतरं वायुनातद्वुणंपूर्ववह्निनापश्चिमेतनः रूपेकुं
डेद्वनेमंत्रीपयसारससंचये उत्तराख्येद्वनेकुंडेदक्षिणेतदनंतरं धरयासर्वगंधेचमंत्रविज्जुहुयाद्वशी प्रल
यानलयंकाशज्वलदग्निशिखर्निशं होमंकुर्वीतकुंडेषुमान्नकावर्णासंपुटे नित्यशुद्धपरानंदचिद्रूपात्माविराजते
ध्रुवमग्यादिकंहोममजपांतंतुपूर्ववत् पंचाशत्संख्ययाकृत्वास्यनाघयथाविधि जीवन्मुक्तोभवेन्मंत्रीचिरजीवी
चजायते तेजसासूर्यकल्पोसौहर्त्ताकर्त्ताचसंभवत् अस्यार्थं तत्रषट्कपद्मासनःप्राङ्मुखोमंडासनेसमुपविश्ण
प्राणुकलक्षणोस्वमूलाधारेभूवनेश्वरीबीजमंत्रस्यसत्वगुणात्मकेनहकारेणाक्रांतमध्यप्रदेशंतस्यरजोगुणात्मकेन
हकारेणाक्रांतमध्यप्रदेशंतस्यरजोगुणात्मकेनवामाक्षिणावृतंतमोगुणात्मकेनतदीयरेफेनवेष्टितंत्रिकोणम
ग्निमंडलंपूर्वनिरूपितंवायुगतांशिप्रभांशिकोणानियस्यनाद्दशंमूलाधारंविचिंत्यतस्मिन्मूलाधारमध्यपूर्वपश्चि
मोत्तरदक्षिणेषुभावसथसंभाहवनीयान्वाहार्य्यगार्हपत्याख्यानिपंचकुंडानिज्वलदग्निशिखासमाकुला

निर्वाक्षिनासार्थप्रदानिसंविन्यसर्वनेजःप्रकाशप्रनिर्विबहेतुभूतानवच्छिन्नचैतन्यात्मकान्सकलवर्णाकारणाश्चद्ब्र
ह्मात्मकमूलप्रकृत्यात्मनोद्वादशांतस्थितान्कलात्राग्निहिरण्यान्स्फुरत्फुल्लरकेषु कुंडेषु वक्ष्यमाणक्रमेणावर्णा
न्मनसाजुहुयात् तत्रवर्णानांरत्नवर्णनामाह स्फुरिनिरत्नानामधिदेवतत्वेनग्रहानुपदिशति केतुरिति भ्रम
मयत्वेनध्यानान्नारत्नसंवर्णावर्णानांमोहमाह होममेवमिनिपंचकुंडेषुपंचाशद्वर्णानानेकैकस्मिन्कुंडेहोतव्यान्व
र्णान्दर्शयति संवर्त्तकमित्यादितिः संवर्त्तकःक्षकारःतस्यषष्ठात्रिलोचनशकारः पंचवर्गानिकाःविलोमेना
नुलोमेनाह्न—शस्वरःश्रीकीटीसत्कारः अर्वाशद्भुकारस्तानन्दशवर्णानावसक्षारेद्येकुंडेजुहुयात् धरालक्ष
रः नालीतुरीयोवकारः वर्गतुरीयकाःविलोमेनभधटज्झाः मस्तकमेहरःलस्वरःभमरेशाडुकारः एतान्द्व
शवर्णान्सभ्येजुहुयात् नकलोसोहकारः तत्यस्तोलकारः वर्गानांतृतीयकाःवदडजगाःसघातश्रीकारःस्था
नुकोलकारःवामनेत्रेइकार एतान्दशवर्णानाहवनीयेजुहुयात् यसप्रमःसकारःद्वितीयोरेफःवर्गाणां
द्वितीयकाःफथठछवाः भौतिकांतमोकारःअतिथिसकारःऋस्वरः सक्ष्मईकारःएतान्दशवर्णानन्वाहार्ये
जुहुयात् वायुषष्ठःसकारःवायुर्यकारःवर्गाद्याःपनश्चकाःअधरस्कारःक्रियाऋस्वरःनारायणाभा
कारःएतान्दशवर्णानगार्हपत्येजुहुयात् इति होमप्रक्रियाप्रकाशः ॐह्रींक्षैंहंसःसोहंस्वाहेत्यादिऋ

मेणाग्नकस्मिन्कुंडेत्वेकैकवारंपुनःपुनर्जुहुयात् अत्रअग्नयेब्रह्मेतिस्रुतेपरिधिष्ठआकारःसर्वाधारोब्रह्मरूपेणाध्या
नम् अथैवकुर्वतोसाधकानोभोजनकालेकर्त्तव्यप्राणाग्निहोत्रविधिमाह सारसंग्रहे प्रत्यहंविधिनानेनभोजनंकु
रुतेयदि गार्हपत्यादिकुंडानितदाप्राणादिवायवः उद्भरेत्कुंडनामानिसप्तमीसहितानितु प्राणादीनांवर्णनामानि
सप्तमंतेसमुद्धरेत् हिरण्यानंतरंवर्णागगनानंतरंतथा रक्तोनेकृष्णशब्दोनेसुप्रभांतेनथाभवेत् स्रुचयपदमा
भाष्यपावकाइतिचोच्चरेत् अग्निंविहत्यशब्दोनेआत्मानंचननोवदेत् उपचर्यपदंपश्चादूर्ध्वधःनिर्यगुद्धरे
त् उनरुर्ध्वपदंवाग्रःस्त्रीयंगुर्भसंभवेत् गच्छतुवह्निजायांतान्पंचमंत्रान्समुद्धरेत् अहंवैश्वापदंपश्चा
न्नरोभूत्वापदंभवेत् जुहोपंनेपदंपश्चाच्चतुर्विधपदंवदेत् पयाम्येवपदंब्रूयाद्विधानेनपदंवदेत् स्वाहां
तंसर्वमुक्त्वानुत्तिष्ठपर्यंतमादरात् मूलीहोमंविधायाथसंस्कृतान्नेनमंत्रवित् अमृतेत्यादिमंत्रेणापीत्वातु
चूलुकोदकं आचम्यविधिनापश्चाच्छुद्धाचमनमाचरेत् मूलाधारंसमारभ्यहृदंतानावधिस्मरेत् जीवात्म
मानंजगद्व्याप्तंनित्यमेकमनन्यगं प्रकृतिस्थंशुभंशांतंमोघनरहितंपरं हवनीतेनशुद्धेनकुनेनापिसुनर्चितं
स्वंगलत्सुधारूपंपंचाहुतिसिंचितं मन्त्राहविर्हुतंमंत्रीसञ्चलत्पंथवह्निकः ज्ञातःतापंचकुर्वाणोमंत्रीचा
णाग्निहोत्रकं गर्भस्थिचभवेद्धेशंनविंदतिकदाचनेतिः अस्यायमर्थः तत्रादौप्राणादिपंचमंत्रांउद्धरीयतेना

र्हपत्येत्यादिभि स्रुचयमर्थ गार्हपत्येप्रोहिरण्यवर्णाःशुचयः पावकाअग्निंविहृत्यात्मनमुपचर्योर्ध्वगछतुस्वाहा
अन्वाहार्यपानेगगनचयःपावकाग्निंहिहृत्यात्मानमुपचर्योर्ध्वाधस्तिर्यमाछंतुस्वाहा आवहनीयेआनेयानरक्तव
र्णाःशुचयःपावकाअग्निंविहृत्यात्मानमुपचर्यतिर्यगूर्ध्वधस्तिर्यगछंतुस्वाहा आवसथ्येसमानेसुप्रभावर्णाः
शुचयःपावकाअग्निंविहृत्यात्मनमुपचर्यतिर्यगूर्ध्वाधस्तिर्यकाअंगछंतुस्वाहा इत्येनमंत्रैपंचाहुतीःपंचकुंडे
ष्वहुत्वागार्हपत्यान्वाहार्यावहनीयसभ्यावसथ्येषुप्राणापानव्यानोदानसमानेषुहिरण्यगगनसुकृष्णसुप्रभा
वर्णाःशुचयःपावकाग्निंविहृत्यात्मनमुपचर्य अहंवैश्वानरोभूत्वाहोम्यन्नंचतुर्विधं पंचाग्नेर्वैविधानेनो
र्ध्वाधस्तिर्यक्तसंगछंतुस्वाहेतिगार्हपत्यान्वाहार्यहवनीयसभ्यावस्थानोयमग्निषिष्वरुणोऽमधामानिस्विष्टकृ
त्संविन्मूर्वदानेभ्योधिकपरिशेषावदानेनहुत्वापश्चात्त्रिर्यतंनत्रीहोमहियाशुक्लाभस्मतापिधानमसि
मंत्रेणाचुलुकोदकंप्राश्यप्रक्षाचमनंकुर्यात् एवंकुर्वतःफलमाहप्रातस्सायमित्यादि ब्रह्मबिंदुविनिर्गतवाम
नधार्यासमासिक्रमकारविनिर्गतंवह्निमंडलहृदयरूपेराविसर्वंध्यात्वा गभ्योब्रह्मथमनराग्निदुनेनोधिलि
सितामृतपूर्णसकारविनिर्गतबिंदुभ्योनाडीमार्गेणात्मनः सकलशरीरमापूर्योच्चस्थिनाभ्योरोगाःसर्वेवा
धिनाभवंतीति उक्तमानुकोपासनविधिमुपसंहरति विश्वस्मिन्विननोविशिष्टफलरूपंसैनपैमानुकं

ध्यानेपूजनकाम्यहोमविधिभिःसम्यग्भजंतोजना लक्ष्मीकांतियशःप्रसन्नकविताभैरुक्तसर्वज्ञतांसंप्राप्यानुदिनं
समस्तविभवान्मुक्तिंपरांप्राप्नुयुः सुंदराचार्य्यलिख्येनःश्रीनिवासेनधीमता चंडिकायांप्रणीतायांपूजाशोवि
शतिर्गतः इतिश्रीसुंदराचार्यचरणारविंदद्वंद्वांतेवासिनाश्रीनिवासभट्टेनविरचितायांश्रीश्रीश्रीशिवा
र्चनचंडिकायांविंशःपटलः २० अथसारस्वतमंत्रा तत्रादौभूतलिपिः तत्रश्रीसिद्धसारस्वते
अथवक्ष्येमहामंत्रासरस्वत्यासुकामदान् वाग्वैश्वर्यप्रदान्नित्यमनर्गलकवित्वदान् तेष्वादौभूतलिप्यारब्धोमनुः
संप्रोच्यतेप्रिये सारस्वतेमहामंत्रेणोपित वानिरुद्धर्भः विष्णोःसकाशात्लब्धामुनयोवांछितफलं लेभिरेसकलं
देविकिंबहूक्तेनसर्वदं हत्वानांपंचकंवर्गआदितपरिकीर्त्तित द्वितीयकथितोदेविशिवाद्याचतुरःस्वराः
स्वराएवंद्वेवुधरान्तीयसंप्रकीर्त्तितः वर्गात्पाद्यद्वितीयोत्यतृतीयैश्चक्रमादनी पंचवर्गीवांतशांतभूषि
र्नवमोमनः नववर्गात्मकोमंत्रोद्विचत्वारिंशदक्षरः स्वर्गनामादिनावर्णाश्रीकंठोद्धृत्यचान्विता वर्गीत्पार्थ
नसेयुक्ताःक्रमेणाकथिताअमी खवाखुवद्वेवुधरावर्गवर्णामताक्रमात् वर्गोद्वितीयोभूहीन्दूवारिभूविछतो
निमः नवानामपिवर्णानांदेवताकथिताक्रम विरंचिर्विष्णुरुद्राक्षाश्विनेयोप्रजापति लोकपालास्तथाक्रमा
दिशक्रयःपरिकीर्त्तिता इति अस्यार्थः कृत्वानांपंचकंअइउऋऌ शिवाद्याः शिवस्कारनवाद्यास्तेनरूपेण

ओइति स्वंहृदयमुर्वक्त्रीरंभंवुवक्षसात् वर्गाद्यः कवर्गद्वितीयः खवर्गोपांत्यः घवर्गस्तृतीयोंगसवमन्येष्वपिवर्गेषु
अचछूटज झाटठडढ णतथधद मपफभवश्तिपेचवर्गा बोतश्शांतक्षत्रगुस्सतेनशषसहलिनवमोवर्गः अ
थवर्गाणामाद्याक्षराणिदर्शयति वर्गाणामिति तत्रश्रीकंठ ऋषुर्ध्वोष्टस्वंहृवर्गोन्त्यः इत्रराननमाः चांतश्शषस
त्येकमाकाशवायुवह्निवारिपृथिवीमंत्रवर्गाणांक्रमेणादर्शयति स्ववायुग्नित्यादितस्यापवादमाहवर्गोद्वितीयस्त
ति एकारादिवर्गभूवाचकाक्षरंनास्तितस्याक्षरत्वनुस्वारात्मकत्वात् अतिमोनवमः सकारादिवर्गः सनुवारभू
तिवर्णहीनःतस्याक्षरत्वात् वर्गाणामधिदेवतादर्शयतिविरिंचित्यादिसक्रियादिशक्तयः क्रियाज्ञानेच्छाशक्ति.
सहिता तथाऋषिस्तुदक्षिणामूर्त्तिगायत्रीछंदईरितं सारस्वतीदेवतास्यगरितावाग्भवंदिता ओमादिवर्गव
र्द्धैःस्पर्शाक्षरैःषडंगकं आद्यवर्गद्वयस्याथनवर्णान्न्यसेत् आधाराधिष्ठाननाभिहृद्गलेषुसविंदु
को नादेशक्रोशिवेसम्पक्तरान्क्रमवशात्सुधीः तृतीयवर्गाद्यवर्णान्मसेन्मूर्द्धादिपंचसु मूर्धेसुपंचवर्णाना
स्थानेष्वेषुन्यसेत् दोषदृग्भ्रूमूलेषुचोपश्रुत्यग्रकेषुच मध्यदेशेतुजठरेपार्श्वद्वयेसनाभिषु एवंवह्नि
स्ववर्गाणांनवकंक्रमेणविन्यसेत् सप्तिन्यासेविसर्गोनाविंदुसर्गोतिमान्स्थितौ आदिद्वितीयकोपांत्यप्रतिमध्ये
नान्यसेत् सप्तिभक्रमागान्यसेत्संहृतौविंदुसंयुतान् धानमस्यप्रवक्ष्यामिदेवेशिमुनिपूजित शाश्वतंध्रु

नमयंप्रवदंतिलिपिंतुमं विद्वीजंविंदुनादाद्वशिंवविश्वभराक्षरैः शावासमूहैसकलदिशासुखविजेभिनं जलबुद्बुदा
लघुनेनाछादितजगत्त्रयं वियदक्षरसदूपैःफलैरानंदमंविके सर्वभूताश्रयंनित्यंपरामृतमधुद्रवै सिंचंतेपरमेशा
निदेवीवागीश्वरीसदा निगमागमसंकल्पसमुन्नतिसुशोभिनं शिवशक्त्यात्मकछायासमाश्रितजगत्त्रये यमाश्रित्य
मुनिंद्रोद्यावांछितार्थान्प्रवेदिरे सर्वभूतार्नवृक्षस्यमूलेवक्षरपंकजे वागीश्वरीस्मरेद्देवीसकलेष्टफलप्रदा कुंडा
भासासुरुक्रचनटीशोभिचंद्रार्द्धमौलिंहस्ताभोनैर्वजेजवटीपुस्तकंसुंकपालं विभ्राणांनामधुमदलसद्विकलांयुग्म
नेत्रांदेवीध्यायेत्त्रिपिमयनतुंयौवनाप्तप्रशोभां इतिध्यात्वामहेशानिमूर्त्तिमूलेनकल्पयेत् तस्यानामाद्यवागी
शीयजेद्वावरौसह पुरंगानियजेन्मंत्रीकेसरेषुपरोक्षवत् अंबिकाद्यायजेत्पश्चाद्दक्षमाशाचतुर्दले अंबिका
वाभवाद्दुर्गाश्रीश्चमातृननोयजेत् जयपत्रेमहेशानिनद्रहिवोडशच्छदे करात्याद्यायजेच्छक्तिर्वक्ष्यमाणासुवो
डशा वरालीविकरालीचनतीयामासरस्वती श्रीदुर्गावाचलक्ष्मीश्चश्रुतिस्मृतिरितीरिता धृतिश्रद्धाचमेधाच
मतिःकांतिरुदीरिताः भार्यांचशोडशीप्रोक्तावज्रवेटकराहमा शृणुमाश्चस्मेरवदनाःसर्वावरणभूषिताः शार
दातिलके विद्याद्वीपस्थियःप्रज्ञाशिनीवाली कुरुकुल्ल रुद्रवीर्याप्रभानंदास्त्योषराकृद्विदाप्रभा कालरात्रिर्म
हारात्रीर्भद्रकालीकपर्दिनी विकृतिदंडिमुंडीसेंदुरवेदाशिवंडिनी निशुंभशुंभमथनीमहिषासुरमर्दि

र्नी इंद्राणी चैव ब्रह्माणी शंकरार्द्धशरीरिणी नारीनारायणी चैव त्रिशूलीन्यपिपालिनी त्रैविकाकूटादिनी चैव छत्रि
शछत्रकुछत्रकयस्मृताः पिशाचास्याश्चक्रहस्तासपूज्याश्चारुभूषणा पिंगलाक्षीविशालाक्षीसमृद्धिरेवच श्राद्धा
स्वाहास्वधाभिक्षामायासंज्ञावसुंधरा त्रिलोकधात्रीसावित्रीर्गायत्रीत्रिदिशेश्वरी सुरूपाबहुरूपाचस्कंदमाताच्यु
तप्रिया विमलाचपलापश्चादरुणीपुनरारुणी प्रकृतिर्विकृतिसृष्टिस्थितिसंहृतिरेवच संध्यामानासचीहंसी
सर्पिकापरदेवता देवमाताभगवतीदेवताकमलासना त्रिमुखीसप्तमुख्यासुरासुरविमर्दिनी लंबोष्ठीचो
र्ध्वकेशीचबहुशीर्षोदरी रथरेखाकुयापश्चाद्भुसिरेखातथापरा गगनवेगापवनवेगाचतदनंतरं त
तोभुवनपालाख्यातःस्मान्मदनातुरा अनंगानंगमदनातथैवानंदमेखला अनंगकुसुमाविश्वरूपासुरत
पंकरी अक्षोभ्यासत्यवादिन्योवज्ररूपासुविर्वना वरदाख्याचवागीश्वाचतुःषष्टिसमीरिताः वापवाराध
राःसर्वाज्वालाजिह्वासमीरिता दंष्ट्रिन्यश्चार्द्धकेशस्तायुद्धोपकरणमारसाः सर्वाभरणासंदीप्तापूजनीया
प्रयत्नतः ततोयजेल्लोकपालांस्तदस्त्राणिचतद्बहि स्वंभूतलिपिंसम्यग्जधात्रीजनस्तुधीः वागैश्वर्यसम
द्दः सर्वघनेरसुरैरपि इति अथप्रयोग तत्रप्राग्वत्स्नातः कृत्वादियोगपीठन्यासांतेकृत्वासिरश्छिंदक्षि
णामूर्त्तिऋषयेनमः मुखेगायत्रीछंदसेनमः हृदयेलिपिरत्नीदेवतायैनमः इतिविन्यस्यसमस्तर्वा

भिरुसिक्रयेविनियोगइतिकृतांजलिरुक्त्वा ॐहृंयेवंलंहृदयायनमः ॐकंखंगंशिरसेस्वाहाः ॐअंचंछंजं
झिंवायैवषट् णांटंठंडंढंकवचायहुं नंतंथंधंदंनेत्रायवौषट् मंपंफंभंवंअस्त्रायफट् इतिमंत्रैरंगमा
संविधायगलेःॐअंनमः ॐणांटंठंडंढंकवचायहुं ॐनंतंथंधंदंनेत्रायः हृदिॐनमः स्वेनाभौॐत्वा
धिष्ठानेइंमूलाधारेॐब्रह्मदंतेश्रीशक्तौॐनादेसंविदौसंकूपेलंवामकर्णेचदक्षकर्णे-मुरवेयंमूर्ध्नि
दंदक्षमणिबंधेगंअंगुलिमूलेघंकूर्परेखंबाहुमूलेवंअंगुल्यग्रेउंवाममणिबंधेजंअंगुलीमूलेॐवा
हुमूलेचंअंगुल्यग्रेयंदक्षगुल्फेडंअंगुलीमूलेटंजानुविटंउरुमूलेटंअंगुल्यग्रेणंवामगुल्फेदंअंगुलीमू
लेधंजानुनिथंउरुमूलेनंपादाग्रेनंपृष्ठेवनाभौभंवामपार्श्वेमंदक्षेपंउदरेमभ्रूमध्येसंहृदयेवंगु
लेशं इतिसकारन्यास अथसप्तदिन्यासः तत्रमूलाधारेॐअनमः स्वेत्वाधिष्ठानेऽइनाभौ
उः हृदिऋः गलेल्ः विंदौल्ः नादेसः शक्तौऋः ब्रह्मदंतेऔः मूर्ध्निहः मुरवेयः दक्षकर्णेरः वामे
वः चूडाधःलदक्षकरांगुल्यग्रेअ वामकूर्परेछः अंगुलिमूलेधः गुल्फेदः उदरेमः दक्षपा
र्श्वेपः वामेफ्नाभौनः पृष्ठेवः गुह्येसः हृदिषः भ्रूमध्येसः अमुरवेयः वोरकूपेलंः वाम
कर्णेचः दक्षकर्णेरः दक्षबाहुंगुली मूलेटः गुल्फेडः जानुनिठः वामपादांगुल्यग्रेनः वामोरु

मूलेनः अंगुलीमूलेधः गुल्फेद्वः जानुनिथः उदरेमः दक्षपार्श्वेमनाभौभः पृष्ठेवः वामपार्श्वेकः गुह्येशः भ्रूमध्येसं
हृदिबः इतिन्यस्यध्यानादिमानसपूजांतेस्वर्णादिपद्मेकुंकुमादिनाचतुर्दलकमलंविरच्यतद्बहिरष्टदलंतद्बहि
र्व्योदशदलंतद्बहिश्चतुर्द्वारभद्रंचतुरस्रत्रयमितिपूजाचक्रंनिर्माय प्राग्वत्सुरनः संस्थाप्याभ्यर्च्यार्घस्थापनाद्यात्मं
पूजांतेत्रायुक्तमातृकापीठमभ्यर्चयेत्रमूलेनमूर्त्तिपरिकल्पावाहनादिपुष्पोपचारांतेचतुर्दलकेसरेषुप्राग्वत्षडंगा
निसंपूज्यचतुर्दलेषुदेव्यग्रादिप्रादक्षिण्येनः ॐ अंबिकायैनमः ॐवाग्भवायैनमः ॐदुर्गायै० ॐश्रियैनमः
इतिसंपूज्याष्टदलेषुप्राग्वद्ब्राह्म्यादिमातृःसंपूज्यतद्बहिःषोदशदलेषुॐकरायैनमः सर्वविकरालायै० उमायै०
सरस्वत्यै० श्रियै० दुर्गायै० उरवायै० लक्ष्म्यै० ऋत्यै० स्मृत्यै० धृत्यै० श्रद्धायै० मेधायै० मर्त्यैकांत्यै० आर्या
यैनमः इतिसंपूज्यद्वात्रिंशद्दलेषु विद्यायैनमः सर्वपुष्ट्यै० प्रज्ञायै० क्षिमीवाल्यै० कुहवे० रुद्रवीर्यायै० प्र
भायै० नंदायै० ओषध्यै० अमोघ्यै० कालरात्र्यै० महारात्र्यै० भद्रकाल्यै० कपर्दिन्यै० विकृत्यै० दंडिन्यै० से
दुखंडायै० शुंभमथिन्यै० महिषासुरमर्दिन्यै० इंद्रायैप० रुद्रायैप० शंकरार्द्धशरीरिण्यै० नार्यै० नारायणीप
त्रिशूलिन्यै० पालिन्यै० अंबिकायै० झादिन्यै० इतिसंपूज्यचतुःषष्टिदलेषु पिंगाक्ष्यैनमः सर्वविशालाक्ष्यै०
सरूपायै० वृद्धै० अजायै० स्वाहायै० स्वधायै० भिक्षायै० मायायै० वसुंधरायै० त्रिलोकधात्र्यै० सावित्र्यै०

गायत्र्यै० त्रिदिवेश्वर्यै० स्वरूपायै० बहुरूपायै० स्कंदमात्रे० अच्युतप्रियायै० विमलायै० विपुलायै० अरुणे
आरुणायै० बहुरूपे० विरूपे० सुरेश्वरियै० संहृत्यै० संध्यायै० मात्रेसत्यै० हंसै० मर्दकायै० परदेवतायै०
देवमात्रे देवकै० कमलासनायै० त्रिमुख्यै० सप्तमुख्यै० सुरविमर्दिन्यै० असुरविमर्दिन्यै० लंबोष्ठ्यै० दुर्धर्ष
रूपै० बहुशीरसायै० वृकोदर्यै० स्थिरेशायै० सुस्थिरेशायै० गगनवेगायै० पवनवेगायै० भुवनपालायै० नदना
तुरायै० अनंगायै० अनंगमदनायै० अनंगमेखलायै० अनंगकुसुमायै० विश्वरूपायै० असुरभयंकर्यै० अ
क्षोभायै० सत्यवादिन्यै० वज्ररूपायै० शुचिव्रतायै० वरदायै० वागीशायैनमः इतिसंपूज्यपाद्यार्घ्यशंखकपालादिस
र्वसमापयेदिति तथा साधकः कृतदीक्षःसन्येलक्षंजपेत्तथा तद्दशांशेलिलैस्तद्दशांशमधूक्तैर्हवेत्ततः तर्पणा
दिद्विजार्चांतंप्राग्वत्कृत्वामंत्रवित् काम्यकर्मततः कुर्यात्स्वगुरुक्तविधानतः जुहुयाद्यंपयोवृक्षकास्तुर्नरोद्विपाः
मरालक्षीरुत्पलानांहोमात्संजायतेधिनाराद् ब्रह्मवृक्षप्रसूनैश्चजुहुयात्साधकप्रिये वासरेशोवमहतांकवी
नामग्रणीभवेत् सार्द्धिकालवशौहुत्वावश्येद्योषितःसुधीः अनयाभूतलिप्याचसंपुटीकृत्ययेमनुं शतंक्रमाद्वि
लोमाच्चभजतेनस्यसिद्ध्यति सुधासांविषरमानोसम्यक्कुंडलिनीपरा संगमप्यचनध्येनवर्त्मनास्थासुत्रमं
परामृतैःस्नावयेन्मूर्द्धिमूलावधिक्रमात् योगिखलयेयोगःसंयोनसर्वसिद्धिदः एतन्मस्तशरीरसुतेजसाभा

स्करोयमः शान्त्यर्थेत्रविद्वेषोच्चाटकाम्यकर्मणिसाधयेत् विंशत्यंशोधूयस्तदपित्वहिवपुंज्ञानिनेस्पाङ्नोमंत्रोयं
कर्णिकायांप्रणिगतइतोंऽोमवर्णान्दलेषुसाध्यात्व्यान्चेश्वरवर्णान्विलिख्यतुपूर्वितान्शिष्टमन्नेथपत्रे शान्तावीतंख्य
यंत्रमलयजजतुभिर्निर्मितंस्वेदुहृत्तं सर्वशक्तिकरंराहोरोहिणाभ्युदयेसति साधकस्यकरेबद्धंपूर्वोक्तफलदा
यितत् भयमर्थः भष्टदलपद्मंविरच्यतत्कर्णिकायां हृहेज्ञानिनेनमइतिमंत्रंविलिख्यपूर्वादिषष्टदलेषुत्याग्रा
दिप्रादक्षिण्येनषडक्षरमदलेहं ब्रह्मद्वितीयेहंहंहंचतुर्थेहंडंहंहंहंपे पंचमेहंणंहंवंषष्ठेहंनंहं सप्तमेहंमंहंभंष्टमे
हंसंहं भष्टमस्यविलिख्यसाध्यात्व्यंध्रुवर्णानिति नान्यक्षराणिनयमुद्दिश्ययंत्रेलिख्यतेनस्यनामाद्यक्षरंसि
द्धादिकोष्ठमध्येयस्मिन्कोष्ठेनिष्ठतिनत्कोष्ठनक्षराणितैःसहलिखेदिनिवर्णान्विलिख्यनक्षहृदयेनवेष्टयेत्
स्वयंत्रमाकाशयंत्रंजतुलाक्षारोहिणंरोहिनीनक्षत्रेराहोरुदयेराहुस्थितनक्षत्रोदये तथा वायूनेत्रेयुतो
स्तोविरतिनतियुतोऽंनकोपेशब्दोमध्येमयवर्णान्यवनसुपूर्तिनान्यत्रमध्यमंत्रे स्वात्योमंदोदयेत्त
वनग्रहगतेनालपत्रस्थयंत्रेशत्रोरुच्चाटकृत्स्यादिष्टसृतिफलदंक्षारितस्यैवरक्षांते भस्यार्थः प्राग्वदष्टदलप
द्मंविरच्यतन्मध्येयिये कोपेशायनमः इतिमंत्रंविलिख्यपूर्वादिषष्टदलेषुयंरंवं यंकंयं यंपंचंयं यंवं
चंयं यंरंयं यंतंयं यंयंयं यंवंयं इतिप्राग्वद्विलिख्यवायुमंडलेनवेष्टयेत् वायुमंडलंतु अंतर्बहिर्विभा

गेनवह्निडलोद्धिनक्षत्रवेष्टितं षट्कोणरूपंस्तनयंत्रेसुकफलदंभवति स्वात्मेत्यादिप्राग्वत् तथा वक्ष्यमा
णमुनिरदंडयुतौसकोनौरोरौःसफलननिरियंमनुरन्यमध्ये पत्रेषुवक्ष्यिपुष्टिताम्बनलाक्षरानेनिमंचसहस्रा
धसुपोषकार्णोः असुस्थितंभुजदलेषु असुस्थितंभुजदलेषुभवासर्क्षेलाक्षासुकुंकुमकृतंप्रकरोतिरक्षा
अर्पर्णायुकरानपटेखलुकृत्तिकायांभौमोदयेविलिखितंरिपुनाशकारि अस्यार्थः प्राग्वदष्टदलकमलेविर
चितकर्णिकायांरुरोस्वरोरौःफट्नमः इतिविलिख्यनत्यत्रेणप्राग्वपूर्वादिनःप्रादक्षिणेन रंउंरंरंउंरं.रंखं
रं.रंछंरं.रंढंरं.रंपंरं.रंफंरं.संसंरं. इतिप्राग्वदन्नमष्टदलकमलेइतिक्रमेणाविलिख्यःसत्वस्तिकेनत्रि
कोणावेष्टयेत् इति घोषकार्णास्तुप्राग्वत्साध्यस्यसुसिद्धकोष्ठगतार्णाः स्तनदेवयंत्रेसाध्यनामभेदतःश्रा
नकारयोगेनवेष्टितावह्निशशांगारेणालिखितंप्रोक्तफलदंभवति घानकाक्षराणितुसाध्यस्यारिकोष्ठ
गतानिक्षेपाणि तथा नासामनुस्वरंसविंदुमनोयुग्मदलेविधुर्विधुभुवेननिरेयमध्ये स्रवर्णावात्सुपु
टिताशशिवंधुवर्णौपत्रेषुबाणपरमुग्वरुणाकयंत्रे पूर्वाषाढाकनक्षत्रेलिखेच्छुक्रोदयेसति कुंचदनोद
केनैतभूर्जेमंक्षवेऽवश्यदंः अस्यार्थः प्राग्वदष्टदलकमलेकृत्वानत्कर्णियांउंवौविधुवेविधुभुवेनमः इतिवि
लिख्याष्टदलेषुपूर्वादिप्रादक्षिणेन वंचंझंवंवंभौंवंवेंवंवं वंघंवं वंजंवं वंढंवं वंधंवं वंभवं

इतिपूर्ववत्साध्यवेध्यक्षरैःसहविलिख्यानलमेडलेनार्द्रचेद्राकारेणकोष्ठद्वयेपद्मयुक्तेनवेष्टयेदिति स्तनयंत्रमुक्तफलं
दंभवति तथा गंडांतेनौसविंदूविलिखेत्तुचंद्रगौरंडियोर्मध्यसंस्थौनेत्रेकेहत्समध्येनदनुकूटिलानुभ्रमिवर्णाधरांता
न् पत्रांतरेवकारौर्धरणिगृहांतेनरुसौम्योदयेनडूर्जस्थभूमियंत्रेसुमृद्विरचितैगैरिकैस्तत्र कृतस्थान् अस्मा
र्थः प्राग्वदष्टदलपद्मंविधायतत्कर्णिकायां लज्जगौलंलंकेनमः इतिमंत्रेविलिख्याष्टदलेषुप्राग्वत्पादक्षिणेन
लंलंले लंलंले मलंगले जलंगले लंडंले लंदंले लंबंले लंलंले इतिवर्णान्साध्यस्यसेवकाक्षरैःसहविलिख्या
ष्टवज्रयुतेचतुरस्रात्मकभूरेखावेष्टयेदेतद्यंत्रमुक्तफलदंभवतिसेवकाक्षराणिपूर्ववत्साध्यसाध्यकेष्टगताक्ष
राणि सारसंग्रहे भंवुदौपुनरेतौवारवानयुग्वान्त्रिलोचने धांतंनेत्रयुतेचेडयुगवाग्वादिनीमनु दशार्णोयमिति
भंवुदौवकारदकारौ पुनरेतौवकारदकारावेव चाष्टपत्रवानयुग्वान्वितौतोगकारः तेनयुक्तोवास्वरूपेतेनग्वाहंति
अन्त्रिलोचने अन्त्रिर्दकारः लोचनमिकारः देनदीर्घांतेननेत्रेइतियुक्तेननिचेडयुगंउठद्वयंस्वाहेतियावत् तथा
ऋषिकरावोक्तविदितोविदूरुंदश्चदेवता सरस्वतीनिगदितासंपद्धाविभवप्रदा ईशानशिवस्तुऋषिस्तुधिष्ण्यरा
मनः इत्युक्तत्वात् मान्तकोक्तविधानेनमंत्रीकुर्यात्षडंगकं पद्मपादावार्यस्तुवर्गंतेचदहृदयामनमइत्याकू त
रस्तनमेनुः पदमरेन्नधरार्वहूर्युगलार्योमनोःक्रमात् हृमाद्यैश्चैववेद्याद्यैरंगैरंगानिकल्पयेत् इति कश्चो

चद्वंद्वेयुगास्यलिंगगुरुषेणबिन्यस्यत् मेत्राणीन्द्रमसोमंत्रीननोवाग्भेश्वरीस्मरेत् कुंडेदुरुक्मिनसरोजगतेदुःमौलि
सक्षेत्रनीकरसरोजयुगेनविद्यां संबिभ्रतीकुचभरानमिनांगयष्टिर्वाग्देवताभवतुनःसततंविभूत्यै दक्षेलेखनीवा
मेपुस्तकं इथान्यायजेत्पीठमात्मकायाःपुरोदिते सरस्वतीसमावास्यवर्णाद्वेभक्तिनन्यरः संपूज्यमूर्त्तिंमूलेन
यजेत्सावरणांततः शारदातिलके वर्णाद्वेनासनेनघान्मूर्त्तिंमूलेनकल्पयेत् वर्णाद्वेनवर्णाद्वेमध्यस्थबीजा
दिना सनेमंत्रेणोन्यर्थं नेनत्सौः सर्वशक्तिकमलासनायनमः इतिपीठमंत्र पद्मपादाचार्य ॐक्लींवर्णि
न्यायसरस्वतीयनमः इतिपीठमंत्रः स्ववितइत्यादु सारसंग्रहे अंगानिपूर्वमभ्यर्च्यप्रोक्तविधिनासुधी
योगादिमासस्यविमस्यान्यावतुर्थिका ज्ञानवृद्धिस्मृतिमेधाप्रज्ञाचेम्पष्टशक्तयः एतापत्रगतापूज्यायत्रागेषु
चमानरः चतुरस्रेलोकपालांनदस्त्राणिचपूजयेत् इतिभथप्रयोगः तत्रप्राग्वत्स्नातःकृत्वादिप्रयोगपीठन्या
सांतेमूलेनप्राणायामत्रयंकृत्वासिरसिकरानायऋषयेनमः मुखेविराट्छंदसेनमः हृदिसरस्वत्यैदे
वतायैनमः इतिविन्यस्यममसर्वाभिष्टसिद्ध्यर्थेविनियोगः इतिकृतांजलिरुक्त्वाप्राग्वन्मातृकांन्यसेत्
क्लींवदन्यषेदहृदयायनमः क्लींवरयजुर्वेदशिरसेस्वाहा क्लींवाक्सामवेदशिखायैवषट् क्लैंवादिनीअ
थर्ववेदकवचायहुं ह्रौंस्वाहाषडंगनेत्रं क्लसमलमंत्रमुक्त्वापुराणन्यायमीमांसाधर्मशास्त्रेतिहासनामं

सीभस्त्रं सभिर्वीकरषंडंगन्यासंविधायशिरसिवंनमः दक्षश्रोत्रेनमः वामेवंनमः दक्षनेत्रेनमः वामेवंनमः दक्ष
नासिकायांघ्रोनमः वामायोंदिनमः मुखेंनिनमः लिंगेस्वोनमः गुहेहोनमः इतिविन्यस्यध्यानमानसपूजोनेप्राग्व
न्मानसकाद्यावचक्रमुक्त्वार्घापात्रमपूजोनेप्राग्वन्मानसकापीठमभ्यर्च्यतत्रमूर्त्तिमूलेनपरिकल्पावाहनादिषंडंग
पूजोनेजलदलेषुदेव्यायमारभ्यप्रादक्षिरणेनऊंयोगायैनमः एवंशान्त्यायैं० विमलायैं० ज्ञानायैं० वृध्यैं० स्मृत्य
नेधायैं० प्रज्ञायैं० नमः इतिसंपूज्यमानसपूजादिसर्वंप्राग्वत्समापयेदिति तथा चक्रिलक्षंजपेदंतेत्रिमध्य
कैश्चकेरवै जुहुयात्दशांशेनभुक्तेर्वाथतिले—नेतनर्पणमार्जनंकृत्वाब्राह्मणान्भोजयेत्ततः एवंसिद्धमनो
त्रीब्रह्मचर्यव्रतोस्थितेन जपहोमरतोरोजांचिंतयेद्देवतांधि अविचारोदेवसमवेकवीनामग्रणीध्रुवं न्यासान्वि
तमिमंमंत्रंदिनादौप्रत्यहंजपेत् लभतेनात्रसंदेहोवाकसिद्धिमनुत्तमां नरः ब्रह्मवृक्षरसावृक्षसुमभिर्समिद्व
रै मधुरत्रयसंसिक्तैर्जुहुयात्साधकस्वयं अविराद्भाग्विलासेनकवीनामग्रणीभवेत् सारसंग्रहे साधने
नारशक्तेनबीजभवेभृगुपावकौः ऊंनमोभगवतीहृदयायनमोरुद्राक्षरेस्वतः नारप्रणवशक्तिर्भुवनेश्वरी बीजे
नयोरनेनरंबाग्भवंभेदव्यानद्वस्पते आधेनहृनिबाग्भवेनतरंभुवनेश्वरीबीजेतनः प्रणवहृनिभृगुःसका
रःपावकोरेफः ऊंनमोभगवतीस्वप्नेहृदयंनमोनरुद्राक्षरंरुकारंशाक्षरः ऋषिःशक्तिश्चदेव्यादिगायत्रो

उंदंइरिते हंसवागीश्वरीदेवीदेवतापरिकीर्त्तिता विद्यानंनीयबीजेनषडंगन्यासमाचरेत् सौंऊम्राग्रेभ्रुवोर्मध्ये
रंध्राणांनवकेनथा मंत्राक्षराणिविन्यस्यचिंतयेदिष्टदेवतां ध्यायेद्वाग्देवतांनाममलकमलगंरम्यहंसाधिरूढां
कर्पूरक्षोकुंदव्रजहरहसित श्रोलमइहकांतिं पीयूषांचार्द्रमौलिंसवलशशिमुखीमेदहस्यामलास्यांविद्या
वीणासुधाघटकलसजपवतीहंसपद्मैर्वहंति वामाधूर्ध्वयोराघेनपाधरयोरन्येहस्तायुधध्यानं इतिध्या
त्वाजपेत्पीठमानुकायापरोदिते वर्णाद्येनाहनेदलामूर्त्तिमूलेनकल्पयेत् तस्यामावाहयेद्देवीमर्चयेद्देव
पुष्पकैः पार्श्वयोर्वाच्युकेपूजेसंस्कृतप्राकृतेउभे ततोगानिवनेऊंक्रींमंत्रोकेश्वरानदि तदस्त्रंनि
ततोवश्येदेवीमित्थंप्रपूजयेत् प्रज्ञामेधाश्रुतिःशक्तिःपंचमीस्मृतिमीरिता वागीश्वीसुमतिःस्वस्तिःरक्षो
नऊंक्रयोमताः इति अथषडंगयोग तत्रप्राग्वत्प्राणाकृत्यादियोगपीठन्यासांतेमूलेनप्राणायामत्रयं
कृत्वाशिरहिशक्तिऋषयेनमः मुखेदेवीगायत्रीछंदसेनमः हृदिहंसवागीश्वरीदेवतायैनमः मूर्तिवि
न्यस्यममसर्वांगेहसिऊंयेविनियोग इतिकृतांजलिरुत्कारंहृदयायनमः हंसिरसेस्वाहा इत्या
दिनाकरषडंगन्यासंविधायवक्त्रंरंध्रे ऊंश्तनमः स्वभ्रूमध्येहींदक्षनेत्रेहंवाननेत्रंहींदक्षकर्णेउंवाम
कर्णेसंदक्षनासायांरंवामनासायांस्वमुखेत्येलिंगेनयायोमंमूर्तिविन्यस्यध्यानमानसपूजांतेप्राग्वत्

न्यकापीठमनुस्मृत्वार्चादिपूर्व्योक्तवारांनेकर्णिकायांदेव्यादक्षिणावामपार्श्वयोः ॐसंस्कृतवाग्देवतायैनमः ॐप्राकृतवाग्देवतायै
नमः इतिसंपूज्यप्राग्वत्संवृतान्यभ्यर्च्यदलेषुदेवग्रहलमारभ्यप्रादक्षिण्येन ॐब्रह्मायैनमः ॐमेधायैनमः
ॐऋत्यै० हांक्रौं० ॐस्मृत्यै० ॐयोगीश्वर्यै० ॐसुमत्यै० ॐ–त्यैनमः इतिसंपूज्यप्राग्वद्ब्राह्म्यादिलोकपालार्च
नादिसर्वंसमाचरेत् इति नथा वर्णैकाधिकलक्षेनुजपेन्मंत्रंसमाहित नत्सहस्रंप्रजेदुद्यानस्थितोनरो
मत्रंपकैः नयशादिनतःकुर्यात्साधकोनियतव्रतः वर्णैकाधिकलक्षंवाद्दशलक्षंमंत्रंपेक्षाद्दशवर्णात्यान
युगादितान्प्रयोगानवाप्नुयान्मंत्रवित् इति सारसंग्रहे वालाद्यंहृन्मनुर्यंतकर्णीयंजलंनिचं अग्निरूढलंवा
देवरूणोनेत्रभूषितः चंद्रयुग्मंषोडशार्णोमंत्रोवाग्विभवप्रदः लालाद्यंमेहृन्नमःयनुर्यंभकर्णीयंग
जलंवन्हिः० स्वरूपंत्रिरूढंजलेहकारहृदयमध्येवाग्देस्वरूपंवरूणोचनेत्रभूषितः हकारयुक्तःनवि
चंद्रयुग्मंस्वाहा नथा पूर्वमंत्रोदितास्तास्तन्याद्याः संप्रकीर्त्तिताः पदैर्मंत्रस्यषड्भिस्यादंगान्यष्टकंच
नानिमत् कुंदे–भासुस्तितवसमाशुक्रमास्यानुलेपान्याक्षमालांविद्यामक्षतकलशंवरंमालांवहंती हस्तांभो
जैःसितरुमलगार्घांनिचेंद्रार्द्रमौलिंत्रैनोलत्रिनयनयुतापीनवक्षोजनम्रा दक्षोर्ध्वकरमारभ्यवामो
र्ध्वकरपर्यंतमाशुध्यानं वाग्भवाख्यानमुद्रा मानुकोक्तेयजेत्पीठेदेवीगंधादिभिनमः शुभै दृश्या

क्षरोदितेनैववर्त्मनासाधकोत्तमः. अथप्रयोग तत्रप्रातस्स्नातकृत्यादियोगपीठन्यासांतेहंसवाग्भवरीवह्व्यादिकंविन्यस्यहृदयायनमः नमःशिरसेस्वाहाभगवतीशिखायैवषट्वदवदवज्रहस्तायकवचायहुं धोरेविनेत्रत्रयायवौषट् ह्रांह्रींक्रींह्रौंह्रःअस्त्रायफट्इतिकरषडंगन्यासंविधायध्यायेन्मायांकरुपोक्तध्यानादशाक्षरोक्तविधिनासर्वं समापयेदिति तथा वर्णार्थलक्षंप्रजपेद्विध्यशीजितेंद्रियः यथाविधिजपांतेचदशांशंहुनेत्तिलैः मा ज्यप्लुतैस्तर्पणादिसर्वंपूर्ववदाचरेत् वर्णार्थलक्षमत्रस्योद्धारार्थलात् तथा बह्वौसुरद्रुमस्यहंपयेनज्ञपंजलेपिवेत् संवात्सरद्वयेसिद्धान्नात्रकार्यविचारणा स्नानकालेमंत्रजप्तैस्तोयैःसिंचेत्स्वमूर्द्धनि सुहृत्तोयैस्तर्पयेत्तांमेधावान्भवेद्ध्रुवं एतन्मंत्राभिसंजप्तंपुष्पंगंधादिकंसुधीः शिरसाधारयेन्नेत्रसभा पूज्यःसजायते वादेचविजयोनित्यंभवेत्तस्यनसंशयः सारसंग्रहे वाग्भवंवाग्वचश्चांतेस्वतेस्वादमनेपदं सु वःपुरिंद्वांतोरुद्धसंख्यार्णकोमनु वाग्भवंस्ववाचस्वरूपंस्यतेस्वरूपंभवतस्वरूपं अत्रविसंधिःएकादशा क्षरानुपपत्तेर्ध्रुवःध्रुरिनिस्वरूपंरुद्धार्णःकादशाक्षरः तथा पदैरणोःपंचभिस्सुःपंचांगानिमनोरथ पद्मस्थं कमलसुगाक्षपुत्रकोयद्वस्तद्वयेहिमकुंदेचभालनेत्रं सुक्ताभंकुचविनतंमुनींद्रसेव्यंवाग्देवीं भजतद्ध धाःकविंदत्वदात्रींगयामोद्रीदिवा माधकरपर्यंतमानमाशुध्यानं उरोदितेमजेत्यीतेदेवीसूक्तवर्त्मना

पीठेमानवकापीठेपूर्वोक्तवर्त्मनादशाक्षरोक्तवर्त्मना एतेनऋष्यादिकमपितत्रोक्तमेवज्ञेयं पंचांगानितु फेरुनथा चस्यनेशिरः अमृतेशिखायुवःकवचेचक्षुभसं अत्रमूलेनकरन्यासंकृत्वोगुह्यादिकनिष्ठांतपंचांगुलीषुहृदया दिषडंगानिजानियुक्तानिविन्यस्यनेत्रवर्जंहृदयादिपंचांगेष्वपिविन्यसेत्प्रणवोक्तध्यात्वामानसपूजादिदशाक्षरो क्तवत्सर्वकुर्यादिति सारसंग्रहे वरुणाःकोनिविंदुघःपावकोवामकर्णयुक् सविंदुर्भृगुसंयोक्तुविंदुमत्यतो यंकएवसारस्वतोमंत्रश्चक्षणान्मासमीरितइति वरुणोवकारः कोनिसकारःविंदुरनुस्वारः तेनवांदुनि पाव कोरेफःवामकर्णोऽनुसविंदुःसानुस्वारः तेनरंदुनि भृगुसकारः सर्वंजुकारःअंबुवकारःविंदुरनुस्वारःतेन सोऽनिनारायणोनु रवक्रीसोयःप्राप्तुकःसामवेदाकर्णानिस्योयःसदंडीभुजंग शाभोऽं विंदुमायोभृगुःसु र्वागीश्वर्यास्त्रीरूपरूपान्यभूनीति रवक्रीशोवःप्रोक्तुराकारःज्ञानवेधाःवाकारस्यातेनेनवा - ग्निप्रथमबीजमु क्तंचमंत्रनेत्रप्रकाशो नोयस्यैशयनेविष्णोःसकेवलचतुर्मुखमिति नोयस्यैवकारस्यैविष्णोश्शयनमा कारःसकेवलचतुर्मुखंविश्वरकारयुक्तमित्युक्तमिति अस्यबीजद्वयंसमानमेव केचिन्नुषागितिपदल क्षितंवा बीजेवदंतिअन्येतुचतीयस्यापिचतुर्मुखशब्दवाच्यत्वात्केवलशब्देनविस्तरःसकेवलचतुर्मुखमित्यने नयोगस्योक्त्वादौयोगोभवेदित्यागमसिद्धांताःतस्यपूर्वाभरत्वाच्चतुर्मुखब्रह्मंचेतिविंदुरपिज्ञेयइति

ग्वामिल्लङरति अत्रयोपशंतेयमिति नथासारसंग्रहे मध्यादिकेदशार्णेऽष्टडंगविधिरुच्यते हिरुच्चरिनम
सेनषडंगेजातिसंमुतं करांगयोर्विधायाथध्यायेद्देविंसरस्वतीं आद्यवर्णोनहृन्हिनीयेनशिरः तृतीयेगाहि
रवाउनराघेनकवचं हिनीयेनमंत्रे तृतीयेनास्त्रमिति जातिसुतेनमः स्वोरुन्यादिजातिसुतं सुक्ताहारलस
त्तनुःशशिकलाशंशोभिरुछेखणन्यास्यामश्वगुरांम्बरत्नकलशंविद्यांदहनीकरैः पीनोन्नुंगकुचद्वयप्रविनम
वीणोन्नुंगकुचद्वयप्रविनतांप्रध्यासितांब्जस्थितांत्रैलोक्यप्रणतांसदाभवतुनोवाचामधीशांश्रिये दक्षोर्ध्वाधः
करयो - राद्यवामोर्ध्वकरयोरणेरत्नमुपध्यानं तथा पुराप्रोक्तेमातृकायाःपीठेदेवींसमर्चयेत् यथापूर्वंप
त्रंयः संभवेद्वाक्यनिर्धुवं यथापूर्वंदशाक्षरोक्तवत् प्रयोगःसुगमः तथा वर्णलक्षंजपेन्मंत्रंहविष्याजीजि
तेंद्रियः आज्याक्तहविषाद्यक्तैर्नद्दशांशंजुनेन्नतः तर्पणादिनतःकुर्यात्पागुक्तविधिनानतः वर्णलक्षैस्त्रिलक्षं
सर्वसिद्धमनुंमंत्रीप्रयोगान्कर्तुमर्हति चतुरंगुलसंभूतैःसुमनोभिर्जुनेन्नरः वाक्श्रीप्रतिमांसिद्धिमचिरात्प्राप्नु
तेध्रुवं कुंचेदनोदकाक्तैश्चजातीपुष्पैसितांबुजैः नेत्राक्षवर्त्तोऽब्जैः कंदसंजातैः कुसुमैर्जुनेन्नरः अचिरात्पद्मलोक
चःसिद्धिंप्राप्नोत्यसंशयः स्नेमंत्रंजपेन्मंत्रीसभायोजपमाप्नुयात् वाचोस्वेनोनथाग्र्यं वजप्नोमनुना अद्भु
मुखेवयःस्वादन्समेधांवोहितोलभेत् सारसंग्रहे परिज्ञानसरस्वत्यामंत्रसंप्रोक्तेधुना नारोमायाचभै
रवावाग्भवंशक्तिनारतः सुंदरावर्णशिष्येणाग्नीनिवासेनधीमता चंद्रिकायांप्रणीतायांमेकविंशप्रकाशकः यतिश्रीसुंदरा